

ภาษาอังกฤษเบื้องต้นสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ

Fundamental English for English Teachers

EVALUATION AUDIO-LINGUAL DIRECT
PROFICIENCY TEST TEACHING METHOD
PLACEMENT TEST GRAMMAR-TRANSLATION
ASSESSMENT COMMUNICATIVE
DIAGNOSIS TEST
ALLOPHONE INSTRUCTIONAL MATERIAL
PHONEME PHONETICS SYMBOL
INTONATION WORD MORPHEME
LANGUAGE SYSTEM PHRASE
COMPLEX SENTENCE SIMPLE SENTENCE
COMPOUND SENTENCE
SPEAKING SENTENCE
GRAMMAR COMPOUND-COMPLEX SENTENCE
READING PSYCHOMOTOR
LISTENING AFFECTIVE
LANGUAGE SKILLS COGNITIVE
LESSON PLAN
VOCABULARY WRITING LESSON DESIGN

ภาษาอังกฤษเบื้องต้น
สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ
Fundamental English for English Teachers

ศุภิกา นิรัติศัย

ภาษาอังกฤษเบื้องต้นสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ

Fundamental English for English Teachers

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ศุภิกา นิรัตติชัย

ภาษาอังกฤษเบื้องต้นสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ = Fundamental english for english teachers.-- กรุงเทพฯ : สหมิตรพัฒนาการพิมพ์ (1992), 2563.

326 หน้า.

1. ภาษาอังกฤษ -- การศึกษาและการสอน. I. ชื่อเรื่อง.

420.7

ISBN 978-616-565-915-4

ผู้เขียน	ศุภิกา นิรัตติชัย
ปก/รูปเล่ม	สรวุฒิ เลิศล้ำไตรภาพ สำนักการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โทรศัพท์ : 0 7428 9215
พิสูจน์อักษร	ทิพย์วิมล เพ็ชรนุ้ย (ภาษาไทย) พัชรลีดา ศรีบุญยหิรัญกุล และ Vyacheslav Rubel (ภาษาอังกฤษ)
เสียงบรรยาย	Madeleine Charlotte Vansell
พิมพ์ที่	สหมิตรพัฒนาการพิมพ์ (1992) 2/1 ถ.เทอดไท ต.บางหว้า อ.ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160
พิมพ์ครั้งที่ 1	กรกฎาคม 2563
จัดทำโดย	นางสาวศุภิกา นิรัตติชัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 21 ม.6 ถ.เทพกระษัตรี ต.รัษฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000 โทรศัพท์ : 09 5042 6244 อีเมล : supika_mew@hotmail.com

(สงวนสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537)

คำนิยม

หนังสือภาษาอังกฤษเบื้องต้นสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษเล่มนี้ เป็นหนังสือที่ตั้งใจให้ความรู้แก่ผู้อ่านทั้งในด้านหลักภาษาอังกฤษและแนวทางการสอนภาษาอังกฤษ เนื้อหาทั้งสองส่วนนี้เป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ที่จะนำไปใช้พัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หนังสือเล่มนี้มีจุดเด่นในเรื่อง ไฟล์เสียงที่ใช้ประกอบหนังสือมีความชัดเจนและถูกต้องตามสัทอักษร (phonetics) และการออกเสียงในภาษาอังกฤษ เสียงที่ใช้บันทึกในไฟล์เป็นเสียงของเจ้าของภาษาอังกฤษทำให้มีความเป็นธรรมชาติทั้งการเว้นจังหวะการพูด (rhythm) และการใช้เสียงหนัก เสียงเบา (intonation) เนื้อหาในบทเรียนเรื่อง สื่อการเรียนการสอน (instructional media) ผู้เขียนได้ให้ข้อมูลที่จำเป็นไว้ครบถ้วน พร้อมยกตัวอย่างสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่ไว้สำหรับครูผู้สอนจะสามารถนำไปใช้ได้ ในหัวเรื่องการประเมินสื่อการเรียน ผู้เขียนได้แจกแจงวิธีการประเมินไว้อย่างละเอียดและเข้าใจง่าย

เนื้อหาในบทเรียนเรื่อง การสอนทักษะทางภาษา (teaching language skills) ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน เขียน ไวยากรณ์ และคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ผู้เขียนได้ให้ข้อมูลทฤษฎีการสอนแก่ผู้อ่าน ตัวอย่างกิจกรรมที่ผู้เขียนจัดทำขึ้นมีความหลากหลาย ดังนั้นครูผู้สอนสามารถนำตัวอย่างกิจกรรมดังกล่าวไปปรับใช้กับผู้เรียนของตนเองได้อย่างกว้างขวาง ผู้เขียนได้มีการสอดแทรกเนื้อหาจากงานวิจัยของตนเองและนักวิจัยท่านอื่นไว้ในหนังสือเล่มนี้ ทำให้ดิฉันเชื่อว่าหนังสือเล่มนี้มีความน่าเชื่อถือและมีลักษณะแตกต่างจากหนังสือในท้องตลาดทั่ว ๆ ไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปราณี สุกุลพิพัฒน์

คำนิยม

การพัฒนาตนเองของครูเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างมากในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะความรู้ในศาสตร์เฉพาะทาง เทคนิคการสอน และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน

หนังสือภาษาอังกฤษเบื้องต้นสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ ของคุณศุภิกา นิรัติศัย นับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้สนใจและทบทวนความรู้ให้แก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยได้รวบรวมความรู้ ทักษะ และกระบวนการสอนเบื้องต้น ที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษไว้อย่างเป็นระบบ ผู้เขียนเริ่มต้นบทเรียนด้วยการกล่าวถึงธรรมชาติของภาษาที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสาร ซึ่งเป็นบทนำที่ดีในการสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงลักษณะและความสำคัญของภาษา ต่อด้วยเนื้อหาเรื่องระบบเสียงภาษาอังกฤษ และส่วนประกอบของคำและประโยคภาษาอังกฤษ รูปแบบการนำเสนอบทเรียน ผู้เขียนใช้การอธิบายเนื้อหาภาษาพร้อมยกตัวอย่างคำศัพท์และประโยคไว้อย่างเพียงพอที่ผู้อ่านสามารถคิด วิเคราะห์ และแยกแยะความแตกต่างของแต่ละประเด็นได้ อีกทั้ง ผู้เขียนใช้วิธีการผสมผสานการใช้สื่อการสอนที่เป็นไฟล์เสียงประกอบการถ่ายทอดบทเรียนเรื่องระบบเสียง ซึ่งเป็นเครื่องมือเสริมที่ดีที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับบทเรียนด้านการเรียนการสอน ซึ่งเป็นเนื้อหาในส่วนของหนังสือ ผู้เขียนมีการอธิบายถึงปัจจัยด้านผู้เรียน ผู้สอน และการเรียนการสอนในแต่ละทักษะภาษาไว้อย่างกระชับและเข้าใจง่าย โดยผู้อ่านสามารถผลิตเฟลีนไปกับรูปภาพกิจกรรมที่ผู้เขียนจัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการอธิบายบทเรียนต่าง ๆ อาทิเช่น ชนิดสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ดิฉันขอแสดงความยินดีกับคุณศุภิกา นิรัติศัย ต่อความสำเร็จในการสร้างสรรค์หนังสือสำหรับครูภาษาอังกฤษ และเชื่อมั่นว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่อไป

ดร.จิราภรณ์ จันทวงศ์

ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

คำนำ

หนังสือภาษาอังกฤษเบื้องต้นสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ (Fundamental English for English Teachers) เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเสริมความรู้เบื้องต้นด้านภาษาและการสอนสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษและบุคคลทั่วไปที่สนใจการสอนภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยเนื้อหาสาระจำนวน 10 บทเรียน ได้แก่ ลักษณะทั่วไปของภาษา ระบบเสียงพยัญชนะและสระภาษาอังกฤษ การออกเสียงคำ และประโยคภาษาอังกฤษ หน่วยคำและคำภาษาอังกฤษ ประโยคภาษาอังกฤษ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การสอนการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ การสอนการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ การสอนไวยากรณ์และคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสาระความรู้จากหนังสือเล่มนี้จะเกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ผู้สนใจ และหน่วยงานทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี

ศุภิกา นิรัตติชัย

ผู้จัดทำ

สารบัญ

คำนิยาม	(3)
คำนำ	(5)
สารบัญ	(7)
สารบัญภาพ	(8)
สารบัญตาราง	(13)
บทที่ 1 ลักษณะทั่วไปของภาษา	1
บทที่ 2 ระบบเสียงพยัญชนะและสระภาษาอังกฤษ	15
บทที่ 3 การออกเสียงคำและประโยคภาษาอังกฤษ	37
บทที่ 4 หน่วยคำและคำภาษาอังกฤษ	59
บทที่ 5 ประโยคภาษาอังกฤษ	91
บทที่ 6 การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	127
บทที่ 7 สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	163
บทที่ 8 การสอนการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ	193
บทที่ 9 การสอนการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ	227
บทที่ 10 การสอนไวยากรณ์และคำศัพท์ภาษาอังกฤษ	265
บรรณานุกรม	297
ดัชนี	305
Index	308

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	อวัยวะในการออกเสียง
2	ข้อสอบแบบถูก-ผิด
3	ข้อสอบแบบตัวเลือก
4	ข้อสอบแบบจับคู่
5	ข้อสอบแบบเติมคำ
6	ข้อสอบแบบตอบสั้น
7	เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบมาตราส่วนประมาณค่า
8	เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบสำรวจรายการ
9	เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบวัดเชิงสถานการณ์
10	เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบสังเกตชนิดไม่มีโครงสร้าง
11	เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง
12	เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง
13	เครื่องมือวัดทักษะพิสัยแบบวัดภาคปฏิบัติ (เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม)
14	เกณฑ์การประเมินแยกเป็นด้าน
15	เครื่องมือวัดทักษะพิสัยแบบวัดภาคปฏิบัติ (เกณฑ์การประเมินแยกเป็นด้าน)
16	เครื่องมือวัดทักษะพิสัยแบบมาตราส่วนประมาณค่า
17	เครื่องมือวัดทักษะพิสัยแบบสำรวจรายการ
18	กรวยประสบการณ์ของเอดการ์เดล
19	ซีดีเพลง Hello
20	สื่อการเรียนการสอนคำศัพท์เกี่ยวกับประเทศและสัญชาติ

ภาพที่	หน้า
21	สื่อการเรียนการสอนประโยคถาม-ตอบประเทศและสัญชาติ 173
22	สื่อการเรียนการสอนประกอบกิจกรรมบทบาทสมมติ 174
23	สื่อการเรียนการสอนเพื่อสรุปเนื้อหาบทเรียน 174
24	สื่อการเรียนการสอนเพื่อประเมินผลการเรียน 175
25	บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรื่อง At the Restaurant (หน้าหลัก) 176
26	บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรื่อง At the Restaurant (บทเรียน) 177
27	บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรื่อง At the Restaurant (แบบฝึกหัด) 177
28	สื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บ (WBI) 178
29	บทเรียนออนไลน์ (แบบทดสอบก่อนเรียน) 178
30	บทเรียนออนไลน์ (คำศัพท์กิจกรรมยามว่าง) 179
31	บทเรียนออนไลน์ (โครงสร้างประโยคในการถาม-ตอบเกี่ยวกับ กิจกรรมยามว่าง) 179
32	บทเรียนออนไลน์ (เกม Bingo และ Snake Ladder) 180
33	บทเรียนออนไลน์ (แบบทดสอบหลังเรียน) 180
34	กิจกรรมคาดเดาเหตุการณ์จากภาพ 199
35	กิจกรรมแผนภูมิความคิด 200
36	กิจกรรมเติมคำในช่องว่าง 201
37	กิจกรรมตั้งคำถามจากคำที่กำหนด 202
38	กิจกรรมเลือกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง 202
39	กิจกรรมตอบคำถาม 204
40	กิจกรรมเรียงลำดับเหตุการณ์ 205
41	กิจกรรมตอบคำถาม 206
42	กิจกรรมปรับบทฟัง 207
43	กิจกรรมตั้งคำถามถามเพื่อน 207
44	กิจกรรมแก้ไขปัญหาทางภาษา 208
45	กิจกรรมค้นข้อมูล 1 212

ภาพที่	หน้า
46 กิจกรรมค้นข้อมูล 2	213
47 กิจกรรมค้นข้อมูล 3	213
48 กิจกรรมดูวิดีโอ	214
49 กิจกรรมสอนโครงสร้างประโยค 1	215
50 กิจกรรมสอนโครงสร้างประโยค 2	215
51 กิจกรรมเติมคำในช่องว่าง	216
52 กิจกรรมบทบาทสมมติ	217
53 กิจกรรมสำรวจ 1	218
54 กิจกรรมสำรวจ 2	218
55 กิจกรรมเขียนแสดงความคิดเห็น	220
56 กิจกรรมเขียนสรุปความ	221
57 กิจกรรมทำแบบประเมินตนเอง	222
58 กิจกรรมคาดเดาเหตุการณ์จากหัวเรื่อง	233
59 กิจกรรมทำข้อสอบแบบถูกผิด	233
60 กิจกรรมอภิปรายกลุ่ม	235
61 กิจกรรมให้ข้อมูลคำศัพท์ที่จำเป็น	236
62 กิจกรรมอ่าน 1 นาที	237
63 กิจกรรมตอบคำถาม	238
64 กิจกรรมเขียนอธิบาย	239
65 กิจกรรมตอบคำถาม	240
66 กิจกรรมตอบคำถาม	241
67 กิจกรรมหาคำตอบที่ถูกต้อง	242
68 กิจกรรมเรียนรู้ไวยากรณ์	243
69 กิจกรรมตั้งคำถาม	244
70 กิจกรรมแสดงความคิดเห็น	245
71 กิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ	246

ภาพที่		หน้า
72	กิจกรรมแก้ไขตอบจบของเรื่อง	247
73	กิจกรรมเล่าเรื่องซ้ำ	248
74	กิจกรรมระบุโครงสร้างประโยค	251
75	กิจกรรมค้นหาข้อมูล	252
76	กิจกรรมระบุชนิดงานเขียน	253
77	กิจกรรมดูวิดีโอ	254
78	กิจกรรมเขียนเรื่องให้สมบูรณ์	255
79	กิจกรรมเขียนเรียงความโดยใช้แบบจำลองโครงสร้าง	256
80	กิจกรรมหาประโยคที่ไม่เกี่ยวข้อง	257
81	กิจกรรมเติมคำในช่องว่าง	258
82	กิจกรรมอ่านซ้ำเพื่อหาจุดผิด	259
83	กิจกรรมปรับแก้คำ วลี หรือประโยค เพื่อให้งานเขียนเข้าใจง่าย	260
84	กิจกรรมปรับแก้คำ วลี หรือประโยค เพื่อให้งานเขียนสละสลวย	261
85	กิจกรรมเดาเรื่องจากบทอ่านแบบสั้น	270
86	กิจกรรมเดาเรื่องจากสิ่งของ	271
87	กิจกรรมเดาเรื่องจากภาพ	272
88	กิจกรรมสอนไวยากรณ์โดยใช้สื่อการเรียนการสอนทันสมัย	272
89	กิจกรรมสอนไวยากรณ์โดยใช้หนังสือเรียน	273
90	กิจกรรมสอนไวยากรณ์โดยใช้กระดาน	273
91	กิจกรรมเติมคำในช่องว่าง	274
92	กิจกรรมเรียงลำดับคำ	275
93	กิจกรรมเลือกรูปคำกริยาให้ถูกต้อง	276
94	กิจกรรมค้นหาจุดผิด	277
95	กิจกรรมแต่งประโยคให้สมบูรณ์	278
96	กิจกรรมวาดรูปตามคำบอก	278
97	กิจกรรมสำรวจข้อมูล	279

ภาพที่	หน้า
98 กิจกรรมเดาคำศัพท์เป้าหมายจากภาพ	282
99 กิจกรรมเดาคำศัพท์เป้าหมายจากการฟัง	282
100 กิจกรรมเดาคำศัพท์เป้าหมายจากตัวอย่างคำศัพท์	283
101 กิจกรรมเดาคำศัพท์เป้าหมายจากการแสดงท่าทาง	284
102 กิจกรรมสอนคำศัพท์โดยใช้บัตรคำศัพท์และบัตรภาพ	285
103 กิจกรรมสอนคำศัพท์โดยใช้สื่อการเรียนการสอนทันสมัย	285
104 สอนคำศัพท์โดยใช้ของจริง	286
105 กิจกรรมจับคู่ภาพกับคำศัพท์	287
106 กิจกรรมเขียนตามคำบอก	287
107 กิจกรรมเลือกคำตอบที่ถูกต้อง	288
108 กิจกรรมวาดรูป	289
109 กิจกรรมเล่นบอร์ดเกม	290
110 กิจกรรมแต่งประโยค	290
111 กิจกรรมค้นหาจุดผิด	291

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ลัทธอักษรของพยัญชนะภาษาอังกฤษ
2	หน่วยเสียงพยัญชนะตามตำแหน่งเกิดเสียง
3	หน่วยเสียงพยัญชนะตามลักษณะการออกเสียง
4	หน่วยเสียงพยัญชนะตามเสียงโฆษะและเสียงอโฆษะ
5	หน่วยเสียงพยัญชนะตามตำแหน่งเกิดเสียง ลักษณะการออกเสียง และความเป็นเสียงโฆษะหรืออโฆษะ
6	ลัทธอักษรของสระภาษาอังกฤษ
7	หน่วยเสียงสระตามเสียงความสูงต่ำของลิ้น
8	หน่วยเสียงสระตามส่วนของลิ้นที่ยกสูง
9	หน่วยเสียงสระตามรูปร่างของริมฝีปาก
10	หน่วยเสียงสระตามระดับความสูงต่ำของลิ้น ส่วนของลิ้นที่ยกสูง และรูปร่างของริมฝีปาก
11	หน่วยคำภาษาอังกฤษ
12	การสร้างคำโดยใช้ affix
13	ความแตกต่างระหว่างคำนามทั่วไป (common noun) และคำนามเฉพาะ (proper noun)
14	ความแตกต่างของความหมายคำศัพท์ที่เป็นได้ทั้งคำนามนับได้และนับไม่ได้
15	บุรุษสรรพนาม
16	การใช้ relative pronoun ในตำแหน่งประธานของประโยค
17	การใช้ relative pronoun ในตำแหน่งกรรมของประโยค

ตารางที่	หน้า
18 การใช้ relative pronoun ในตำแหน่งการแสดงความเป็นเจ้าของ	106
19 การใช้ relative adverb ในประโยค	107
20 การเปลี่ยนประโยคบอกเล่าเป็นประโยคปฏิเสธของแต่ละกาล (tense)	108
21 หลักการเปลี่ยนประโยคบอกเล่าให้เป็นประโยคคำถามแบบยอมรับหรือปฏิเสธ (yes/no question) ของแต่ละกาล (tense)	110
22 หลักการเขียนวลีคำถาม (question tag)	112
23 โครงสร้างประโยคคำสั่ง	112
24 เกณฑ์ในการประเมินบัตรภาพ	182
25 เกณฑ์ในการประเมินอุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย	183
26 เกณฑ์ในการประเมินภาพยนตร์	183
27 เกณฑ์ในการประเมินบัตรคำศัพท์สำหรับครู	184
28 การประเมินความก้าวหน้าของการเรียนจากการใช้สื่อนาฬิกาจำลอง	188
29 การคำนวณค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อผลลัพธ์จากการใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบบทเรียน เรื่อง writing essay	190

บทที่ 1

ลักษณะทั่วไปของภาษา

1

ลักษณะทั่วไปของภาษา

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารระหว่างบุคคล (บันลือ พฤษะวัน, 2522; Millikan, 2005; Williams, 1993) เนื่องจากภาษาเป็นตัวกลางในการนำส่งข้อความ เช่น ความรู้ ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือคำสั่ง จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาจะประสบความสำเร็จได้ ผู้สอนควรมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของภาษาและธรรมชาติของภาษาเพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนต่อไป

เนื้อหาในบทนี้แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ คือ ลักษณะของภาษา หน้าที่ของภาษา และความหลากหลายของภาษา

1. ลักษณะของภาษา (characteristics of language)

ภาษามีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้ (พงษ์ศรี เลชะวัฒนะ, 2560)

1.1 ภาษาเป็นระบบ (language is systematic.)

ภาษาทุกภาษามีระบบแบบแผนในตนเอง อาทิ 1) ระบบการออกเสียง เช่น เสียง /b/ ใช้ริมฝีปากบนและริมฝีปากล่างแตะกัน แล้วออกเสียง “เบอะ” แต่เสียง /f/ ใช้ฟันบนแตะริมฝีปากล่าง แล้วออกเสียง “เฟอะ” 2) การเรียบเรียงคำเป็นประโยค เช่น ในภาษาไทยมีระบบการเรียงประโยคว่า “เธอใส่เสื้อสีแดง” S + V + O + Adj. และในภาษาอังกฤษจะมีระบบการเรียงประโยคว่า “She wears a red shirt.” S + V + Adj. + O

1.2 ภาษาสื่อด้วยเสียง (language is vocal.)

เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของอวัยวะในการออกเสียง การเคลื่อนไหวของอวัยวะออกเสียงที่ต่างกันทำให้เกิดเสียงแตกต่างกันออกไป และเสียงที่เกิดขึ้นในลักษณะแตกต่างกันนี้ ทำให้ภาษาของมนุษย์สื่อความหมายแตกต่างกันออกไปด้วย

ถึงแม้ว่าสัดส่วนใหญ่สามารถออกเสียงได้ สามารถสื่อความหมายถึงการดีใจ หรือความเจ็บปวดได้ เช่นเดียวกับมนุษย์เรา แต่ด้วยการออกเสียง เช่น การร้องของแมวหรือการร้องของกบนั้น ไม่มีระบบเหมือนภาษาของมนุษย์ ไม่อาจนำเสียงต่าง ๆ มารวมเข้าด้วยกันเพื่อสร้างความหมายใหม่ ๆ ขึ้นมาได้

ภาษาของมนุษย์เรามีการกำหนดเสียงต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อสื่อความหมาย เช่น คำว่า “cat” ในภาษาอังกฤษ มีความหมายว่า แมว มีการออกเสียงโดยใช้เสียงประสมระหว่างเสียงพยัญชนะต้น “c” เสียงสระ “a” และเสียงพยัญชนะท้าย “t” และด้วยเสียงอักษรต่าง ๆ ของคำว่า “cat” นี้ เราสามารถนำไปประกอบกับเสียงอักษรอื่น ๆ เพื่อสร้างความหมายของคำใหม่ ๆ ได้ เช่น “tap” ซึ่งใช้เสียงพยัญชนะต้น “t” เสียงสระ “a” และเสียงพยัญชนะท้าย “p”

1.3 ภาษาเป็นสัญลักษณ์ (language is symbolic.)

เสียงที่เราเปล่งออกมาบางคำมีความหมายของคำสัมพันธ์กัน โดยคำส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้เป็นคำที่เลียนแบบเสียงธรรมชาติ เช่น ในภาษาไทยใช้เสียงขันของไก่ว่า “เอ็ก อี เอ็ก เอ็ก” ในภาษาอังกฤษใช้ว่า “cock-a-doodle-doo” และในภาษาฝรั่งเศสใช้ว่า “cocorico” จะเห็นว่าคำทั้งสามต่างมีความหมายเดียวกันคือ เสียงร้องของไก่ แต่สำหรับคนที่พูดภาษาต่างกัน เช่น ถ้าคนไทยพูดกับคนฝรั่งเศสและออกเสียงเลียนแบบเสียงขันของไก่ว่า “เอ็ก อี เอ็ก เอ็ก” คนฝรั่งเศสก็ไม่อาจเข้าใจว่าเป็นเสียงขันของไก่ เนื่องจากแต่ละภาษาได้มีการตกลงกันไว้ล่วงหน้าถึงความหมายของแต่ละเสียง ถึงแม้ว่าจะเป็นการเล่นเสียงธรรมชาติซึ่งมีความสัมพันธ์กับความหมายของคำก็ตาม แต่คนในภาษานั้นเท่านั้นที่จะรู้ความหมายของเสียง

นอกจากเสียงที่มีความสัมพันธ์กับความหมายของคำแล้ว เสียงส่วนใหญ่ที่มนุษย์แต่ละภาษาเปล่งออกมามักมีความหมายของคำไม่สัมพันธ์กัน เช่น การออกเสียงคำว่า “baggage” ในภาษาอังกฤษ ไม่สามารถสื่อความหมายของคำได้จากเสียงของคำ แต่คนที่ใช้ภาษาอังกฤษสามารถรู้ได้ว่าคำนี้มีความหมายว่า กระเป๋าเดินทาง ทั้งนี้ เนื่องจาก เป็นการตกลงกันของคนที่ใช้ภาษาอังกฤษว่า การออกเสียงแบบนี้ แปลว่า กระเป๋าเดินทาง นั่นเอง

ดังนั้น ภาษาทุกภาษาถือว่าเป็นสัญลักษณ์ เช่นเดียวกับสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์หรือคอมพิวเตอร์ และการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องเป็นที่รู้จักกันในกลุ่มผู้ใช้ภาษา

1.4 ภาษาประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันเป็นระดับ (language is made up of units interrelated in some sort of hierarchical way.)

แต่ละภาษาประกอบขึ้นด้วยหน่วยต่าง ๆ ตามลำดับความซับซ้อนดังนี้ หน่วยเสียง พยางค์ คำ กลุ่มคำ วลี และประโยค

- 1.4.1 หน่วยเสียง (morpheme) คือ หน่วยที่เล็กที่สุดที่สามารถออกเสียงได้ แบ่งออกเป็น หน่วยเสียงพยัญชนะและเสียงสระ เช่น ประโยค Mary likes cats. คำว่า “Mary” ประกอบด้วย 4 หน่วยเสียง คือ m + a + r + y
- 1.4.2 พยางค์ (syllable) คือ การนำหน่วยเสียงในภาษามาประกอบกัน และมีการเปล่งเสียงออกมาครั้งเดียว อาจมีความหมายหรือไม่ก็ได้ เช่น ประโยค Mary likes cats. คำว่า “Mary” ประกอบด้วย 2 พยางค์ คือ ma + ry
- 1.4.3 หน่วยคำ (morpheme) คือ เสียงที่เล็กที่สุดที่มีความหมาย และเป็นเสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ แล้วมีความหมายในตัวเอง เช่น ประโยค Mary likes cats. คำว่า “cats” ประกอบด้วย 2 หน่วยคำ คือ cat + s โดยหน่วยคำแรกบอกความหมายของคำ ส่วนหน่วยคำหลังบอกความหมายถึงความเป็นพหูพจน์
- 1.4.4 คำ (word) คือ เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ แล้วมีความหมาย คำ 1 คำ อาจประกอบด้วยหน่วยคำได้มากกว่า 1 หน่วย เช่น actor (ประกอบขึ้นด้วย 2 หน่วยคำ คือ act + or) และ international (ประกอบขึ้นด้วย 3 หน่วยคำ คือ inter + nation + al) ในกรณีของภาษาอังกฤษ สามารถสังเกตคำได้ง่าย ๆ ที่การเว้นวรรค เนื่องจากคำภาษาอังกฤษแต่ละคำจะมีการเว้นช่องว่าง เช่น ประโยค Mary likes cats. ประกอบด้วย 3 คำ คือ Mary + likes + cats
- 1.4.5 โครงสร้าง (structure) คือ ระบบการรวมกันของคำในภาษานั้นๆ เช่น ประโยค Mary likes cats. ประกอบด้วยโครงสร้าง 2 ส่วน คือ ภาคประธาน “Mary” และ ภาคแสดง “likes cats”
- 1.4.6 ประโยค (sentence) คือ การนำคำมาเรียงลำดับกันตามระบบทางภาษา แล้วได้ใจความที่สมบูรณ์ เช่น ประโยค “Mary likes cats.” และ “I cannot wait to see you.”

1.5 ภาษามีการเปลี่ยนแปลง (language is always changing.)

ภาษาในโลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่มีทางหยุดนิ่งคงที่ เว้นแต่ภาษาที่เลิกใช้ไปแล้ว เช่น ภาษาละติน กรีก บาลี และสันสกฤต เป็นต้น สำหรับภาษาที่มีการใช้อยู่ในปัจจุบันไม่อาจหยุดการเปลี่ยนแปลงได้ เราอาจไม่รู้ลึกถึงการเปลี่ยนแปลงนี้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของภาษาส่วนใหญ่เป็นไปในรูปแบบค่อยเป็นค่อยไป รูปแบบการออกเสียง อาทิเช่น คำว่า “lamb” รูปแบบการออกเสียงของคำในปัจจุบันมีการลดเสียงลงอย่างถาวรจาก “แลมบ” เป็น “แลม” โดยไม่มีเสียง “b” และรูปแบบการสะกดคำ เช่น ในยุคเชคสเปียร์เขียนว่า “heare” ในปัจจุบันเขียนว่า “here”

1.6 ภาษามีลักษณะที่เป็นสากลและลักษณะเฉพาะ (language is universal and unique.)

ถึงแม้ว่าแต่ละภาษามีความเหมือนกันบางประการ เช่น ภาษามีระบบ สื่อด้วยเสียง และเป็นสัญลักษณ์ แต่เมื่อพิจารณาเชิงลึกแล้วจะพบว่า ทุกภาษามีลักษณะเฉพาะตัว ตัวอย่างเช่น

1.6.1. ภาษามีระบบ (language is systematic.)

ทุกภาษามีระบบทั้งสิ้น แต่อาจมีโครงสร้างระบบเฉพาะตัว ดังตัวอย่าง

(1) วิธีการสร้างคำศัพท์ใหม่

ทุกภาษามีการเพิ่มเติมคำศัพท์ใหม่ด้วยการนำคำโดดมาประกอบเข้าด้วยกัน แต่วิธีการประกอบสร้างคำศัพท์ใหม่อาจแตกต่างกัน ตัวอย่างการประกอบคำเช่น

การสร้างคำศัพท์ภาษาอังกฤษ คำว่า writer (write + -er), actor (act + -or) หรือ refugee (refuge + -ee) มีรูปแบบการสร้างคำใหม่โดยการเติมคำจำพวก “-er”, “-or”, “-ist”, “-ian”, “-ant/-ent” หรือ “-ee” ไว้ข้างหลัง เพื่อแสดงความเป็นบุคคล

การสร้างคำศัพท์ภาษาไทย คำว่า นักเขียน (นัก + เขียน) นักแสดง (นัก + แสดง) ผู้อพยพ (ผู้ + อพยพ) มีรูปแบบการสร้างคำใหม่โดยการเติมคำจำพวก “นัก” หรือ “ผู้” ไว้ข้างหน้า เพื่อแสดงความเป็นบุคคล

(2) มีวิธีการขยายประโยค

ทุกภาษามีการเพิ่มเติมคำ วลี หรือประโยคเพื่อขยายความหมายหรือบอกรายละเอียดเพิ่มเติม แต่วิธีการขยายประโยคอาจมีการใช้คำหรือการเรียงลำดับที่แตกต่างกันออกไป ตัวอย่างการขยายประโยค เช่น

ประโยคภาษาอังกฤษ คือ “This book is very interesting.” มีการขยายความโดยการเพิ่มเติมคำ ดังนี้ “This ...” เพื่อชี้เฉพาะคำนามว่าเป็นหนังสือเล่มไหน วางไว้ตำแหน่งหน้าคำนาม “book” และ “... very ...” เพื่อขยายระดับความรู้สึกน่าสนใจที่มีต่อหนังสือ วางไว้หน้าคำคุณศัพท์ “interesting”

ประโยคภาษาไทย คือ “หนังสือเล่มนี้น่าสนใจมาก” มีการขยายความโดยการเพิ่มเติมคำ ดังนี้ “... นี้ ...” เพื่อชี้เฉพาะคำนามว่าเป็นหนังสือเล่มไหน วางไว้ตำแหน่งหลังคำนาม “หนังสือ” และ “... มาก ...” เพื่อขยายระดับความรู้สึกน่าสนใจที่มีต่อหนังสือ วางไว้หลังคำคุณศัพท์ “น่าสนใจ”

1.6.2. ภาษาสื่อด้วยเสียง (language is vocal.)

ทุกภาษาใช้การเปล่งเสียงในการสื่อสาร โดยอาศัยลมจากปอดและการเคลื่อนที่ของเส้นเสียงในการออกเสียงเหมือนกัน แต่เสียงในแต่ละภาษาอาจมีการออกเสียงไม่เหมือนกัน ตัวอย่างเช่น

(1) การออกเสียงตัวอักษร /p/ และ /t/ ของคำว่า pet ในภาษาอังกฤษ อาจคล้ายกับการออกเสียง /พ/ และ /ท/ ในภาษาไทย แต่แท้จริงแล้วต่างกัน โดยเสียง /p/ และ /t/ ในภาษาอังกฤษ เป็นเสียงที่เกิดจากการระเบิดลมออกมา ซึ่งต่างจากการออกเสียง /พ/ และ /ท/ ในภาษาไทย ที่เป็นเสียงแบบกักลมไว้

(2) การเน้นเสียงในคำศัพท์ เช่น คำว่า “football” ในภาษาอังกฤษ และ “ฟุตบอล” ในภาษาไทย ซึ่งเป็นคำยืมมาจากภาษาอังกฤษ นอกจากการออกเสียงตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทยแล้ว การเน้นเสียงในคำก็ต่างกัน โดยคำว่า “football” ในภาษาอังกฤษจะลงเสียงหนักที่ตำแหน่งพยางค์ที่หนึ่ง ส่วนตำแหน่งพยางค์ที่สองจะไม่ออกเสียงแบบเน้นหนักเท่ากับพยางค์แรก แต่สำหรับคำว่า “ฟุตบอล” ในภาษาไทย จะออกเสียงด้วยการเน้นเสียงหนักทั้งสองพยางค์เท่ากัน

1.6.3. ภาษาเป็นสัญลักษณ์ (language is symbolic.)

ภาษาที่มนุษย์ใช้ต่างเป็นสัญลักษณ์ที่เกิดจากการตกลงกันของผู้ใช้ภาษานั้น ๆ ซึ่งแต่ละภาษามีการสร้างสัญลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไป เช่น คำศัพท์คำว่า “house” ในภาษาอังกฤษ และคำว่า “บ้าน” ในภาษาไทย ต่างเป็นสัญลักษณ์ที่ทั้งสองภาษาสร้างขึ้นเพื่อบ่งบอกถึง สิ่งปลูกสร้างสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554) แต่มีการกำหนดสัญลักษณ์ที่ต่างกัน

นอกจากนี้ การกำหนดสัญลักษณ์ทางภาษาโดยวิธีการเขียนเสียงธรรมชาติก็มีลักษณะเฉพาะเช่นกัน เช่น คำศัพท์คำว่า “bang” ในภาษาอังกฤษ และคำว่า “ปัง” ในภาษาไทย ต่างเป็นสัญลักษณ์ที่ทั้งสองภาษาสร้างขึ้นเพื่อบ่งบอกถึง เสียงดัง (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554) แต่มีการกำหนดสัญลักษณ์ที่ต่างกัน

2. หน้าที่ของภาษา (functions of language)

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญต่อมนุษย์ในด้านต่าง ๆ (สมศักดิ์ ทองช่วย, ม.ป.ป.) ได้แก่

2.1 ภาษาช่วยพัฒนามนุษย์ (language helps improve the quality of human life.)

ภาษามีความสำคัญต่อการพัฒนาทางปัญญา คุณธรรม และจริยธรรมของมนุษย์ ในเชิงของปัญญานั้น เราจะเห็นได้จากที่มนุษย์เรานับตั้งแต่อดีตกาลจนถึงปัจจุบันกาล มีการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้ และจากการที่เรามีภาษา ทำให้เราสามารถถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์นั้น ๆ ให้กับผู้อื่นได้ อาจด้วยวิธีการพูดคุย หรือการจดบันทึก ด้วยความรู้ที่ได้รับการบอก

ต่อ ๆ กัน ทำให้เรามีความรู้เพิ่มขึ้นและอาจนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ เช่น ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนไทยสามารถใช้เป็นข้อมูลให้กับคนยุคหลังในการพัฒนาศาสตร์นี้ไปสู่การรักษาโรคต่าง ๆ ต่อไป เป็นต้น

ในส่วนของการพัฒนามนุษย์ด้านจริยธรรมและคุณธรรม การพัฒนาในด้านนี้มีลักษณะคล้ายกับการพัฒนาทางปัญญา โดยมนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่ตีงามให้กับคนรุ่นหลัง อาจด้วยวิธีการพูดสั่งสอน การเขียนไว้ในรูปแบบของสุภาษิต และคำพังเพย เป็นต้น

2.2 ภาษาช่วยสื่อความคิดของบุคคลหรือภาษาแสดงความเป็นปัจเจกบุคคล (language helps convey the mentality and individuality.)

ภาษาสามารถแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ แนวคิด ทศนคติ นิสัย และความรู้ของบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งได้ ตัวอย่างคำพูดเช่น “ว้าย! น้ำหกหมดเลย” ทำให้เราทราบว่าเป็นคนที่พูดประโยคนี้อารมณ์ตกใจ หรือการที่บุคคลคนหนึ่งพูดว่า “งานวันนี้ออกมาไม่ดี ก็เพราะเธอนั่นแหละ” กับ “งานวันนี้ที่ออกมาไม่ค่อยเรียบร้อยอาจเป็นเพราะเราคุยกันไม่ชัดเจน ยังไงครั้งหน้าค่อยแก้ตัวกันใหม่นะ” จากการพูดของสองคนข้างต้น เราสามารถคาดเดานิสัยของคนที่ทั้งสองได้ คือ คนแรกมีนิสัยชอบตำหนิคนอื่น ส่วนคนที่สองมีนิสัยประนีประนอม

2.3 ภาษาช่วยธำรงสังคม (language helps sustain the human society.)

ในการอยู่ร่วมกันในสังคม มนุษย์จำเป็นต้องมีโมติริจิต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม และประพฤติดนต่อบุคคลอื่นให้เหมาะสมกับฐานะของตนเองในสังคมนั้น ๆ ซึ่งภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ข้างต้น อาทิเช่น ใช้ภาษาในการทักทายปราศรัยกัน เพื่อให้เกิดโมติริจิตต่อกัน ใช้ภาษาแสดงกฎเกณฑ์ที่แต่ละบุคคลควรปฏิบัติในสังคมนั้น ๆ เช่น กฎหมายแพ่ง ศิล 5 หรือข้อห้ามในเขตโรงเรียน เป็นต้น การใช้ภาษาเพื่อแสดงฐานะและบทบาทในสังคม เช่น การใช้คำว่า “ฉันอาหาร” แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่พูดหรือบุคคลที่เราพูดด้วย คือ พระสงฆ์ เพราะเราไม่ใช้คำว่า “ฉันอาหาร” กับฆราวาสหรือบุคคลทั่วไป

2.4 ภาษาช่วยกำหนดอนาคต (language helps determine the future.)

ภาษาช่วยในการวางแผนสิ่งต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า เรามักใช้ภาษาในรูปแบบข้อความหรือเอกสารในการวางแผนอนาคต เช่น แผนงาน สัญญา และคำพิพากษา เป็นต้น หรือใช้ภาษาพูดในการบอกถึงสิ่งที่จะเกิดในอนาคต เช่น พยากรณ์อากาศ และประกาศแจ้งการปิดปรับปรุงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2.5 ภาษาช่วยจรรโลงใจ (language helps elevate individual morale.)

ภาษาสามารถช่วยให้มนุษย์มีความรู้สึกพอใจหรือชื่นบานได้ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ

คือ 1) ภาษาที่มีสัมผัสอันไพเราะ เช่น กลอนสี่ กลอนนิราศ และคำประพันธ์ เป็นต้น และ 2) ภาษาแบบไม่มีสัมผัสที่มีเนื้อหาสร้างความบันเทิง (ร้อยแก้ว) เช่น นิยาย นิทานอีสป และบทละคร เป็นต้น

บทบาทของภาษาอังกฤษ (roles of English language)

ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาหนึ่งที่มีผู้ใช้จำนวนมาก นอกจากภาษาอังกฤษจะมีความสำคัญในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาช่วยในการสื่อสาร ภาษาช่วยพัฒนามนุษย์ ภาษาช่วยสื่อความคิดของบุคคล ภาษาช่วยดำรงสังคม ภาษาช่วยกำหนดอนาคต และภาษาช่วยจรรโลงใจแล้ว ภาษาอังกฤษยังมีความสำคัญอย่างกว้างขวางต่อคนทั่วโลก ไม่จำกัดอยู่แค่ในประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

1) ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ (English is a global language.)

ภาษาอังกฤษมีการใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก ซึ่งมีการใช้โดยเจ้าของภาษามากที่สุดเป็นอันดับที่ 4 ของโลก และมีการใช้ในฐานะภาษาที่สองมากที่สุดในโลก (Hughes, Dumment, & Stephenson, 2014) อีกทั้งภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีการใช้เพื่อวัตถุประสงค์สำคัญต่าง ๆ มากที่สุด เช่น งานธุรกิจ การท่องเที่ยว หรือการศึกษา เป็นต้น

2) ยุคดิจิทัล (digital age)

เมื่อเข้าสู่ยุคของการใช้เทคโนโลยี ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีการใช้มากเป็นอันดับต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ตัวอย่างเช่น ซอฟต์แวร์ (software) เว็บไซต์ (website) เว็บบล็อก (weblog) และเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่าง ๆ (social media network) เป็นต้น แต่เมื่อมีการใช้เทคโนโลยีนั้นไประยะหนึ่งแล้วถึงมีการแปลเป็นภาษาอื่น ๆ ต่อไป

3) การศึกษาขั้นสูง (higher education)

มหาวิทยาลัยในหลายส่วนของโลก ไม่ว่าจะเป็นอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ หรือสิงคโปร์ มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการเรียนการสอน แม้กระทั่งประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง แต่มีนักเรียนในหลากหลายประเทศสนใจเข้าเรียน ภาษาอังกฤษก็ได้รับเลือกให้ใช้เป็นภาษากลางในชั้นเรียนเช่นกัน ซึ่งเห็นได้ชัดในหลายประเทศ อาทิเช่น ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และเยอรมัน เป็นต้น อีกทั้งวารสารทางด้านวิจัยในระดับนานาชาติ ต่างใช้การนำเสนอเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษทั้งสิ้น

4) โอกาสการจ้างงาน (job opportunity)

เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางที่ใช้ในหลากหลายวงการ รวมทั้งในสายงานด้านการตลาด ธนาคาร การขนส่ง และโรงพยาบาล เป็นต้น ดังนั้นแล้ว ในการสมัครงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริษัทระหว่างประเทศ นอกจากบุคคลนั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสายงานตามตำแหน่งงานแล้ว ทักษะภาษาอังกฤษถือเป็นอีกคุณสมบัติหนึ่งที่สำคัญต่อการตัดสินใจรับบุคคลเข้าทำงานในองค์กร

3. ความหลากหลายของภาษา (language diversity)

มีหลายปัจจัยที่ส่งผลให้ภาษาเปลี่ยนแปลง อาทิเช่น กาลเวลา การย้ายถิ่นฐาน วัย เพศ และ ework เป็นต้น

3.1 กาลเวลา (time)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่าภาษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างช้า ๆ ตามกาลเวลา ทำให้ภาษาของคนสมัยโบราณบางส่วนแตกต่างจากภาษาของคนในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงของลักษณะภาษาอาจเกิดขึ้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระยะห่างระหว่างรุ่น ถ้าการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ เพียงเกิดขึ้นในยุคที่ไม่แตกต่างกันมากนัก อาจไม่กระทบกับความเข้าใจของคน แต่ถ้าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดเมื่อหลายรุ่นที่แล้ว อาจทำให้การสื่อสารระหว่างกันเป็นไปด้วยความยากลำบากได้ เช่น ในยุคของเชคสเปียร์เขียนว่า “To digg the dvst enclosed heare.” ในปัจจุบันเขียนว่า “To dig the dust enclosed here.”

3.2 การย้ายถิ่นฐาน (relocation)

การย้ายถิ่นฐานเกิดขึ้นได้ทั่วไป เมื่อคนกลุ่มหนึ่งที่เคยพูดภาษาเดียวกัน ได้ย้ายถิ่นฐานไปที่อื่น ซึ่งเป็นที่ที่ไม่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้เช่นเดิม เมื่อเวลาผ่านไปนาน ๆ ภาษาของทั้งสองกลุ่มจะไม่เหมือนกันในเชิงการออกเสียง การใช้คำ แต่ยังคงมีความใกล้เคียงกันอยู่ ลักษณะเช่นนี้ เราเรียกว่า dialect ซึ่งคนทั้งสองกลุ่มนี้จะมี dialect เป็นของตนเอง ลักษณะความแตกต่างของภาษาเช่นนี้สามารถอธิบายได้จากลักษณะสำคัญของภาษา คือ ภาษาเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นแล้ว ภาษาของคนที่ตั้งรกรากอยู่คนละที่ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบที่แตกต่างกัน เนื่องจากภาษาเปลี่ยนไปตามวิถีชีวิตของคนกลุ่มนั้น ๆ และถ้าคนแต่ละกลุ่มมีแนวทางการดำรงชีวิตที่ต่างกัน ลักษณะการใช้ภาษาและรูปแบบภาษาก็จะแตกต่างกันไปด้วย

3.3 วัย (age)

การใช้ภาษาของคนในแต่ละช่วงวัยมีความแตกต่างกัน โดยสามารถแบ่งความแตกต่างของการใช้ภาษาออกได้เป็น 4 ช่วงวัย (พงษ์ศรี เลขะวัฒนะ, 2560) คือ

3.3.1 วัยเด็ก (ช่วงอายุแรกเกิดถึง 15 ปี) ลักษณะภาษาของคนในวัยนี้ คือ มีปัญหาในการออกเสียงหรือเน้นเสียงคำศัพท์บางคำ มีความรู้คำศัพท์น้อยและมักใช้คำศัพท์ซ้ำ ๆ ในการสื่อสาร มีโครงสร้างไวยากรณ์แบบง่าย ใช้รูปแบบภาษาไม่มาตรฐาน

3.3.2 วัยรุ่น (ช่วงอายุ 15-30 ปี) การออกเสียงคำและการใช้คำศัพท์ของคนกลุ่มนี้มีลักษณะตามสมัยนิยม เช่น การใช้คำว่า เซลฟี ในความหมายว่า การถ่ายภาพตนเองในกิริยาต่าง ๆ คำศัพท์ที่ใช้มีรูปแบบหลากหลาย มีชีวิตชีวามากที่สุด มีความตระหนักถึงการใช้ภาษามาตรฐานน้อย

3.3.3 วัยกลางคน (ช่วงอายุ 30-60 ปี) ลักษณะการใช้คำศัพท์มีความเกี่ยวข้องกับสายงานมากกว่าคนช่วงวัยรุ่น มีความตั้งใจในการใช้ภาษาในรูปแบบมาตรฐาน บางครั้งถึงขั้นต่อต้านการใช้ภาษาที่ไม่ได้มาตรฐาน

3.3.4 วัยชรา (ช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป) การพูดเป็นไปอย่างช้า ๆ คำพูดสั้นกว่าคนช่วงวัยรุ่น ใช้คำศัพท์และโครงสร้างทางภาษาในระดับก้าวหน้าที่สุด และการออกเสียงอยู่ในระดับชัดเจนที่สุด

3.4 เพศ (sex)

ภาษามีความแตกต่างไปตามเพศในหลายรูปแบบ อาทิเช่น

- 1) คำที่ใช้แทนตัวเอง เช่น ผู้หญิงจะแทนตัวเองว่า ดิฉัน และผู้ชายจะแทนตัวเองว่า ผม เป็นต้น
- 2) คำศัพท์ในการบอกอาชีพ เช่น การบ่งบอกอาชีพนักแสดงสำหรับผู้หญิง คือ actress แต่สำหรับผู้ชายคือ actor เป็นต้น

3.5 วงการและสถานการณ์ (field and situation)

มนุษย์เรามักแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันด้วยการสร้างภาษาของตนเองขึ้นมา ซึ่งเห็นได้ชัดจากความแตกต่างของคำศัพท์และสำนวนที่ใช้ของคนในแต่ละวงการอาชีพ ซึ่งคนนอกวงการจะไม่เข้าใจหรืออาจเข้าใจผิดได้ เช่น คำว่า “โมซิมะ” ในวงการกฎหมาย มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ว่า ที่อาจเป็นโมฆะได้เมื่อมีการบอกล้างหรือมีผลสมบูรณ์เมื่อมีการให้สัตยาบัน หรือคำว่า “STI” ในวงการแพทย์ ซึ่งย่อมาจาก sexually transmitted infection หมายถึง โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หรือในบางครั้งคำศัพท์บางคำมีความหมายต่างกันไปในแต่ละวงการ เช่น คำว่า sentence ในวงการครูสอนภาษา มีความหมายว่า ประโยค แต่ในวงการนักกฎหมายมีความหมายว่า การตัดสินลงโทษ

นอกจากวงการอาชีพแล้ว แต่ละคนยังมีวงการประเภทอื่น ๆ อีก เช่น

1) ระดับการศึกษา

ภาษาของคนที่มีการศึกษาจะมีการใช้ภาษาถูกต้องตามมาตรฐานทั้งในด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ และการออกเสียง คนที่มีการศึกษาจะออกเสียงคำ เช่น คำว่า pockets ด้วยเสียงอ่านที่ครบถ้วนว่า “พ็อคเค็ทซ์” โดยไม่ขาดเสียง “t” หรือ “s”

2) ชนชั้นทางสังคม

ภาษาของคนต่างชนชั้นมีความแตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของไวยากรณ์ คำศัพท์ และการออกเสียง ตัวอย่างเช่น

คนที่ 1 พูดว่า I done the project yesterday.

คนที่ 2 พูดว่า I did the project yesterday.

จากรูปแบบไวยากรณ์ในภาษาข้างต้น สามารถคาดเดาได้ว่า คนที่ 2 มีสถานะทางสังคมสูงกว่าคนที่ 1 เนื่องจากคนในชนชั้นสังคมสูงมีแนวโน้มที่จะใช้ภาษาแบบมาตรฐานกว่าคนในชนชั้นที่ต่ำกว่า

จากความแตกต่างของภาษาที่เกิดขึ้นในแต่ละประเภทของวงการข้างต้น ทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เรียกว่า “การแก้ไขเกินเหตุ” ซึ่งเกิดขึ้นเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกในวงการนั้น ๆ แต่ในบางครั้งอาจพยายามมากเกินไปจนเกิดความผิดพลาดในการสื่อสารขึ้น เช่น เพื่อนคนหนึ่งพูดออกเสียงคำว่า “ฟิซิคัล” (physically) เป็นเสียงว่า “ฟิซิคิลล์” เนื่องจากต้องการได้รับการยอมรับจากคนในกลุ่มชนชั้นทางสังคมสูงหรือกลุ่มคนที่มีการศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการใช้ภาษามาตรฐาน จึงระมัดระวังมากเกินไป ทำให้แก้ไขจนเกินเหตุ และเกิดปัญหาต่อการสื่อสาร

บทสรุป

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ภาษาทุกภาษาล้วนมีระบบแบบแผน เป็นการสื่อสารผ่านเสียงและสัญลักษณ์ มีการประกอบขึ้นด้วยหน่วยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันเป็นระดับ และเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าทุกภาษาจะมีลักษณะที่ร่วมกันดังกล่าวข้างต้น หากแต่ละภาษาย่อมมีความแตกต่างกัน เช่น ระบบการสร้างคำและประโยค หรือสัญลักษณ์ทางภาษา โดยจะเห็นได้จากคำศัพท์ที่ใช้ในแต่ละภาษามีลักษณะเฉพาะตัว สามารถเข้าใจกันได้เฉพาะกลุ่มคนที่ใช้ภาษาเดียวกันเท่านั้น เมื่อกล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของภาษา เราไม่อาจปฏิเสธได้ว่าภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นฐานะเครื่องมือใช้พัฒนาสติปัญญาหรือส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์ เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดอารมณ์ แนวคิด หรือทัศนคติ ช่วยดำรงสังคมผ่านการแสดงไมตรีจิตต่อกัน การปฏิบัติตามกฎระเบียบ และการแสดงฐานะบทบาททางสังคม ภาษายังมีบทบาทในการกำหนดอนาคตตั้งเห็นได้จากกรณีผู้ใช้ภาษาดำเนินตามแผนการที่กำหนดไว้หรือใช้ระบุสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ประการสุดท้ายภาษามีบทบาทต่อการจรรโลงจิตใจมนุษย์ผ่านรูปแบบงานประพันธ์ต่าง ๆ และเมื่อพิจารณาถึงประเด็นความหลากหลายทางภาษา เป็นที่แน่ชัดว่าแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลหรือปัจจัยด้านต่าง ๆ อาทิ กาลเวลา การย้ายถิ่นฐาน วัย เพศ และวงการหรือสถานการณ์

แบบฝึกหัดทบทวน

คำสั่ง: อ่านข้อความข้างล่าง หากถูกต้องให้เขียน T หากผิดให้เขียน F

- _____ 1. ภาษาสร้างขึ้นโดยคนกลุ่มเล็ก ๆ
- _____ 2. ภาษาในชุมชนหนึ่งจะเหมือนกับชุมชนอื่น ๆ
- _____ 3. ความหลากหลายของภาษาเป็นการส่งต่อจากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่ง
- _____ 4. ภาษามีความเป็นระบบ
- _____ 5. เสียงที่มนุษย์เปล่งออกมามีทั้งรูปแบบที่มีความหมายของคำสัมพันธ์กันและไม่สัมพันธ์กัน
- _____ 6. ภาษาทุกภาษามีความเหมือนกันในวิธีการขยายประโยคและชนิดของประโยค
- _____ 7. ทุกภาษารวมถึงภาษากรีก ลาติน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
- _____ 8. ภาษามีความสำคัญต่อการพัฒนาทางปัญญา คุณธรรม และจริยธรรมของมนุษย์
- _____ 9. ภาษาสามารถสื่อถึงอารมณ์ นิสัย แนวคิด และความรู้ของแต่ละบุคคลได้ แต่ไม่อาจแสดงถึงทัศนคติของบุคคลนั้นได้
- _____ 10. ภาษาของคนในวัยกลางคนมีการใช้คำศัพท์เฉพาะในงานอาชีพ
- _____ 11. คนในวัยกลางคนยังคงมีปัญหาในการออกเสียงคำบางคำแต่มีการใช้คำศัพท์ที่หลากหลาย
- _____ 12. คนที่พูดภาษาเดียวกันสองกลุ่ม จะมีรูปแบบภาษาเหมือนกันถึงแม้จะเปลี่ยนสถานที่ตั้งรกราก
- _____ 13. การใช้คำว่า waiter และ waitress เป็นตัวอย่างของความหลากหลายของภาษาในแง่ของวงการอาชีพ
- _____ 14. คนที่สามารถสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ดี คือคนที่มีความรู้ทางภาษาสูง
- _____ 15. นักภาษาศาสตร์ และครูสอนภาษา จำเป็นต้องเข้าใจในองค์ประกอบของภาษาและการออกเสียงเป็นอย่างดี

บทที่ 2

ระบบเสียงพยัญชนะและ
สระภาษาอังกฤษ

2

ระบบเสียงพยัญชนะและ สระภาษาอังกฤษ

บทนำ

การศึกษาเรื่องโครงสร้างระบบเสียง มีความสำคัญอย่างมากต่อผู้เรียนในการพัฒนาทักษะการสื่อสารทางภาษา โดยเฉพาะทักษะการฟังและการพูด (วิฑูรดา วินัยธรรม และ สุขสรรพ ศุภเศรษฐเสรี, 2555; Rocio, 2012) โครงสร้างระบบเสียงมีความเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์หน่วยคำ ในระดับย่อย นั่นคือ หน่วยเสียง (phoneme) และหน่วยเสียงย่อย (allophone) ซึ่งทั้งสองหน่วยนี้ถือเป็นความรู้พื้นฐานสำหรับผู้เรียนในการออกเสียงและการเรียนระบบเสียงของภาษาเป้าหมาย (Phan & Vo, 2012) และจากประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษของผู้เขียนและงานวิจัยจำนวนหนึ่ง (Boonjumnong, 2010; Dee-in, 2006; Ketkumbonk & Woragittanant, 2017) พบว่า นักเรียนไทยมีปัญหาในการจำและการใช้เสียงภาษาอังกฤษทั้งในระดับหน่วยเสียง (phoneme) และหน่วยเสียงย่อย (allophone) ดังนั้น เราจึงควรทำความเข้าใจความหมายของทั้งหน่วยเสียงและหน่วยเสียงย่อยเป็นอันดับแรก

หน่วยเสียง (phoneme) คือ เสียงพยัญชนะและสระในหน่วยคำ ซึ่งถือว่าการแบ่งหน่วยคำที่เล็กที่สุดไม่สามารถแบ่งได้อีก โดยหน่วยเสียงในภาษาอังกฤษมีทั้งหมด 36 เสียง แบ่งเป็นเสียงพยัญชนะ 24 เสียง และเสียงสระ 12 เสียง ตัวอย่างการแยกหน่วยเสียง เช่น คำว่า bag แบ่งออกเป็น 3 หน่วยเสียง คือ 1) เสียงพยัญชนะต้น “b” 2) เสียงสระ “a” และ 3) เสียงพยัญชนะท้าย “g”

ในการพิจารณาเสียงของคำ ว่ามีหน่วยเสียงเดียวกันหรือไม่นั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย ซึ่งคำบางคำมีการสะกดไม่เหมือนกันแต่กลับมีหน่วยเสียงเดียวกันทุกหน่วยเสียง เช่น คำว่า site และ cite ทั้งสองคำนี้มีเสียงอ่านเหมือนกัน คือ ไซต์ แต่บางคำอาจมีเสียงพยัญชนะหรือสระที่คล้ายกันมากจนบางครั้งอาจทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นหน่วยเสียงเดียวกัน เช่น คำว่า ship และ sheep มีหน่วยเสียงที่ต่างกันตรงเสียงสระ โดยคำว่า ship ใช้หน่วยเสียง “อิ” คำว่า sheep ใช้หน่วยเสียง “อี”

การวิเคราะห์หน่วยเสียงของคำสามารถทดสอบด้วยคู่เทียบเสียง (minimal pair) การที่คำสองคำหรือหลายคำจะเป็นคู่เทียบเสียงกันต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน แต่มีเสียงที่แตกต่างกันเพียงหนึ่งเสียง และต้องมีความหมายต่างกัน ถ้าคำนั้นเป็นคู่เทียบเสียงกันแล้ว ตำแหน่งที่เสียงต่างกันของคู่เทียบเสียงจะถือว่าเป็นคนละหน่วยเสียง เช่น คำว่า fan และ van คำทั้งสองมีสิ่งแวดล้อมเดียวกัน มีเสียงสระและตัวสะกดเหมือนกัน ต่างกันเพียงเสียงพยัญชนะต้น อีกทั้งความหมายของทั้งสองคำก็ต่างกันออกไป จึงสรุปได้ว่า คำทั้งสองเป็นคู่เทียบเสียง และเสียงตัวอักษร “f” และ “v” เป็นคนละหน่วยเสียง (หน่วยเสียง /f/ และ หน่วยเสียง /v/ ตามลำดับ)

หน่วยเสียงย่อย (allophone) คือ เสียงพยัญชนะที่มีหน่วยเสียงเดียวกัน แต่ออกเสียงแตกต่างกันได้มากกว่า 1 เสียง ซึ่งหน่วยเสียงย่อยนี้เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนตำแหน่งของเสียงในคำ อย่างไรก็ตามมีหน่วยเสียงพยัญชนะบางตัวเท่านั้นที่มีหน่วยเสียงย่อย ตัวอย่างเช่น หน่วยเสียง /t/ ในภาษาอังกฤษสามารถออกเสียงต่างกันได้ 3 รูปแบบ คือ เสียง /t^h/ พ่นลม เสียง /t/ ไม่พ่นลม และ เสียง /t^o/ ถูกกักไว้โดยเสียง /t^h/ พ่นลมเกิดในตำแหน่งต้นคำ เช่น คำว่า team, trim และ ton เป็นต้น เสียง /t/ ไม่พ่นลมมักเกิดในกรณีตามหลัง “s” เช่น คำว่า street, string และ stubborn เป็นต้น ส่วนเสียง /t^o/ ถูกกักไว้จะเกิดในตำแหน่งท้ายคำ เช่น คำว่า act, cat และ start เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการออกเสียงหน่วยเสียง /t/ โดยใช้หน่วยเสียงย่อยแบบพ่นลม ไม่พ่นลม หรือกักเสียงนั้น มีลักษณะเสียง /t/ ที่ต่างกันเพียงเล็กน้อย อีกทั้งไม่ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป ดังนั้น จึงนับว่าหน่วยเสียงย่อยดังกล่าวข้างต้นมีหน่วยเสียงเดียวกันคือ เสียง /t/

ในการศึกษาเรื่องหน่วยเสียง จำเป็นต้องเข้าใจ**สัทอักษรภาษาอังกฤษ (phonetic alphabet)** เนื่องจากการสะกดคำในภาษาอังกฤษไม่สะท้อนเสียงของคำเสมอไป เช่น คำว่า she monkey และ people มีการสะกดต่างกัน แต่มีหน่วยเสียงสระเหมือนกัน คือ “อี” หรือบางคำใช้ตัวสะกดเดียวกัน แต่กลับมีหน่วยเสียงต่างกัน เช่น คำว่า though และ through ทั้งสองคำสะกดด้วย “ough” เหมือนกัน แต่คำแรกมีหน่วยเสียงสระ “โอ” ส่วนคำที่สองเป็นหน่วยเสียง “อู” อีกทั้ง ตัวอักษรภาษาอังกฤษบางตัวเกิดจากการรวมของเสียงมากกว่าหนึ่งเสียง เช่น คำว่า fox ดังนั้น เพื่อให้การออกเสียงคำมีความถูกต้อง จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้สอนภาษาอังกฤษที่จะต้องเข้าใจระบบสัทศาสตร์อักษรภาษาอังกฤษ (phonetic alphabet) ซึ่งสัทอักษรในที่นี้เปรียบได้กับสัญลักษณ์ (symbol) ดังนั้น สัทอักษรแต่ละตัวก็คือสัญลักษณ์แทนหน่วยเสียง (phonetic symbol) ที่ต่างกัน เช่น คำว่า sacks คำนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงจำนวน 4 หน่วย คือ เสียง /s/ /æ/ /k/ และ /s/

ในบทนี้ผู้เขียนได้แบ่งเนื้อหาสัทอักษรเป็น 2 ส่วน คือ 1) สัทอักษรของพยัญชนะภาษาอังกฤษ และ 2) สัทอักษรของสระภาษาอังกฤษ โดยเสียงทั้งสองประเภทนี้มีความแตกต่างกัน คือ เสียงพยัญชนะเป็นเสียงที่เกิดจากอวัยวะในการออกเสียงมาพบกัน แต่เสียงสระคือเสียงที่เกิดจากการวางตำแหน่งของลิ้น

1. ลัทอักษรของพยัญชนะภาษาอังกฤษ (phonetics of English consonants)

หน่วยเสียงพยัญชนะมีทั้งหมด 24 เสียง แต่ละเสียงมีลัทอักษร (phonetic alphabet) ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ใช้แทนหน่วยเสียง ตารางต่อไปนี้แสดงให้เห็นถึงลัทอักษรของพยัญชนะภาษาอังกฤษทั้งหมด พร้อมตัวอย่างคำที่ออกเสียงตามลัทอักษรนั้น ๆ

ตารางที่ 1 ลัทอักษรของพยัญชนะภาษาอังกฤษ (track 1)

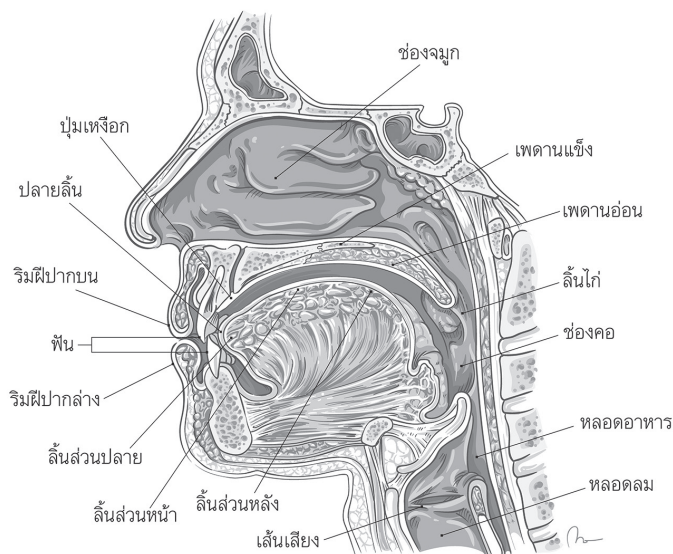
ลัทอักษร (phonetic alphabet)	ตัวอย่างคำ (examples of word)
/p/	<u>p</u> et, ha <u>pp</u> en, ca <u>psu</u> le
/b/	<u>b</u> ag, ru <u>bb</u> er, we <u>bs</u> ite
/t/	<u>t</u> ree, be <u>tt</u> er, <u>tigh</u> t
/d/	<u>d</u> uty, te <u>dd</u> y, a <u>dd</u>
/k/	<u>c</u> are, <u>kee</u> p, <u>cl</u> ock
/g/	<u>g</u> ive, <u>giggle</u> , ba <u>g</u>
/tʃ/	<u>cho</u> ose, ca <u>tc</u> h, na <u>tu</u> re
/dʒ/	<u>ju</u> ice, so <u>ldi</u> er, <u>gi</u> n
/f/	<u>fi</u> lm, <u>ph</u> ysics, tou <u>gh</u>
/v/	<u>van</u> , hea <u>v</u> y, sa <u>v</u> e
/θ/	<u>th</u> ank, au <u>th</u> or, too <u>th</u>
/ð/	<u>the</u> se, wea <u>th</u> er, brea <u>th</u> e
/s/	<u>se</u> at, <u>si</u> ster, off <u>ic</u> e
/z/	ze <u>br</u> a, mu <u>s</u> ic, plea <u>s</u> e
/ʃ/	<u>sh</u> op, ma <u>ch</u> ine, br <u>ush</u>
/ʒ/	vi <u>si</u> on, mea <u>s</u> ure, ga <u>ra</u> ge
/h/	<u>h</u> uge, <u>ho</u> w, <u>wh</u> ole
/m/	w <u>om</u> en, ha <u>mm</u> er, fa <u>rm</u>
/n/	<u>n</u> urse, <u>kn</u> ife, mea <u>n</u>
/ŋ/	<u>sing</u> , ra <u>ng</u> , lo <u>ng</u>
/l/	<u>li</u> ke, vi <u>ll</u> age, na <u>il</u>
/r/	<u>ring</u> , ca <u>r</u> e, so <u>rr</u> y
/w/	<u>wa</u> ter, <u>o</u> ne, <u>wh</u> ite
/j/	<u>you</u> , re <u>u</u> se, <u>ye</u> ar

จากตัวอย่างสัทอักษรพยัญชนะในตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า สัทอักษรแทนเสียง (phonetic alphabet) และการออกเสียงคำอาจไม่ตรงกันเสมอไป ตัวอย่างเช่น สัทอักษร /n/ ไม่จำเป็นว่าคำที่ออกเสียงนี้ต้องสะกดด้วยตัวอักษร “n” ตัวอย่างเช่น คำว่า knife สะกดด้วย “kn” แต่ออกเสียงเป็นเสียง /n/ เช่นกัน ดังนั้นแล้ว การเข้าใจสัทอักษรของพยัญชนะภาษาอังกฤษสามารถช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนออกเสียงพยัญชนะของคำได้ถูกต้อง

เพื่อให้เข้าใจถึงสัญลักษณ์ของแต่ละหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษ (phonetic symbol) และการออกเสียงพยัญชนะอย่างลึกซึ้ง เราจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ อาทิ 1) ตำแหน่งเกิดเสียง (place of articulation) 2) ลักษณะการออกเสียง (manner of articulation) และ 3) ความเป็นเสียงโห่หรือโห่ (voiced/voiceless)

1.1 ตำแหน่งเกิดเสียง (place of articulation)

หน่วยเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษเกิดจากการพบกันของอวัยวะในการออกเสียง ดังต่อไปนี้ ริมฝีปาก ลิ้น ฟัน ปุ่มเหงือก เพดานแข็ง เพดานอ่อน ลิ้นไก่ และผนังคอ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1

อวัยวะในการออกเสียง
ที่มา: นายวิธวัช แดงอ่อน (2563)

หน่วยเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษแต่ละเสียงมีตำแหน่งการเกิดเสียงแตกต่างกัน ดังนี้

1) ริมฝีปากทั้งสอง (bilabial) เกิดจากการที่ริมฝีปากล่างเคลื่อนไปปิดริมฝีปากบน หน่วยเสียงพยัญชนะที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /b/ /p/ /m/ และ /w/

2) ริมฝีปากล่างและฟันบน (labiodental) เกิดจากการที่ริมฝีปากล่างเคลื่อนที่ไปชนกับฟันบน หน่วยเสียงพยัญชนะที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /f/ และ /v/

3) ฟันบน ฟันล่าง และปลายลิ้น (dental) เกิดจากการที่ลิ้นส่วนปลายเคลื่อนที่ไปหาฟันบน หน่วยเสียงพยัญชนะที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /θ/ และ /ð/

4) ปุ่มเหงือก (alveolar) เกิดจากการที่ลิ้นส่วนปลายเคลื่อนที่ไปหาปุ่มเหงือกที่อยู่หลังฟันหน้า หน่วยเสียงพยัญชนะที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /t/ /d/ /s/ /z/ /n/ /l/ และ /r/

5) เพดานแข็ง ปุ่มเหงือก และปลายลิ้น (palatal alveolar) เกิดจากการที่ลิ้นส่วนปลายเคลื่อนที่ไปหาส่วนปลายสุดของปุ่มเหงือกที่ต่อกับเพดานแข็ง หน่วยเสียงพยัญชนะที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /tʃ/ /dʒ/ /ʃ/ และ /ʒ/

6) เพดานแข็ง และลิ้นส่วนหน้า (palatal) เกิดจากการที่ลิ้นส่วนหน้าเคลื่อนที่ไปหาเพดานแข็งและลิ้นส่วนหน้ายกขึ้น หน่วยเสียงพยัญชนะที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /j/

7) เพดานอ่อน และลิ้นส่วนหลัง (velar) เกิดจากการที่ลิ้นส่วนหลังเคลื่อนที่ไปหาเพดานอ่อน หน่วยเสียงพยัญชนะที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /k/ /g/ และ /ŋ/

8) เส้นเสียง (glottal) เกิดจากการที่เส้นเสียงเคลื่อนที่เข้าหากันจนเกิดช่องว่างแคบ ๆ หน่วยเสียงพยัญชนะที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /h/

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปหน่วยเสียงพยัญชนะตามการใช้อวัยวะในการออกเสียง ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 หน่วยเสียงพยัญชนะตามตำแหน่งเกิดเสียง

ตำแหน่งเกิดเสียง		ลัทอักษร
ริมฝีปากทั้งสอง	(bilabial)	/b/ /p/ /m/ /w/
ริมฝีปากล่างและฟันบน	(labiodental)	/f/ /v/
ฟันบน ฟันล่าง และปลายลิ้น	(dental)	/θ/ /ð/
ปุ่มเหงือก	(alveolar)	/t/ /d/ /s/ /z/ /n/ /l/ /r/
เพดานแข็ง ปุ่มเหงือก และปลายลิ้น	(palatal alveolar)	/tʃ/ /dʒ/ /ʃ/ /ʒ/
เพดานแข็ง และลิ้นส่วนหน้า	(palatal)	/j/
เพดานอ่อน และลิ้นส่วนหลัง	(velar)	/k/ /g/ /ŋ/
เส้นเสียง	(glottal)	/h/

1.2 ลักษณะการออกเสียง (manner of articulation)

หน่วยเสียงของพยัญชนะภาษาอังกฤษนอกจากจะมีการออกเสียงที่ต่างกันตามตำแหน่งเกิดเสียงแล้ว ลักษณะการออกเสียงมีส่วนทำให้เกิดความแตกต่างของหน่วยเสียงเช่นกัน เราสามารถแบ่งหน่วยเสียงพยัญชนะตามลักษณะการออกเสียง ดังนี้

1) เสียงกัก หรือระเบิด (stop/plosive) เกิดจากการออกเสียงในสภาวะที่อวัยวะในการออกเสียงปิดสนิท เมื่ออวัยวะในการออกเสียงเปิดออกจากกันอย่างรวดเร็วทำให้เกิดภาวะลมระเบิดออกมา หน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /p/ /b/ /t/ /d/ /k/ และ /g/

2) เสียงกักแทรก (affricate) เกิดจากการออกเสียงเมื่ออวัยวะในการออกเสียงปิดสนิท เมื่ออวัยวะในการออกเสียงเปิดออกซึ่งเป็นการเปิดออกที่ช้ากว่าเสียงกักระเบิด ทำให้เกิดเสียงระเบิดและจบลงด้วยเสียงเสียดแทรกขึ้น หน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /tʃ/ และ /dʒ/

3) เสียงเสียดแทรก (fricative) เกิดจากการออกเสียงเมื่ออวัยวะในการออกเสียงไม่ได้อยู่ในลักษณะปิดสนิท แต่มีระยะห่างระหว่างกันเพียงเล็กน้อยแต่ใกล้กันมากพอที่จะให้ลมผ่านออกมา และเกิดเสียงแทรกจากลมที่ผ่านช่องว่างขนาดเล็กนั้น หน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /f/ /v/ /θ/ /ð/ /s/ /z/ /ʃ/ /ʒ/ และ /h/

4) เสียงนาสิก (nasal) เกิดจากการออกเสียงเมื่ออวัยวะในการออกเสียงปิดสนิท เพดานอ่อนลดต่ำลง ทำให้ช่องอากาศในจมูกเปิด ลมสามารถผ่านออกจากช่องจมูกและทำให้เกิดเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /m/ /n/ และ /ŋ/

5) เสียงข้างลิ้น (lateral) เกิดจากการออกเสียงเมื่อลิ้นส่วนปลายเคลื่อนไปแตะปุ่มเหงือกและปล่อยลมออกทางด้านข้างของลิ้น หน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /l/

6) เสียงม้วนลิ้น (flap) เกิดจากการออกเสียงโดยการม้วนทั้งลิ้นขึ้นไปหาเพดานแข็ง หน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /r/

7) เสียงกึ่งสระ (semi-vowel) เกิดจากการออกเสียงในขณะที่อวัยวะในการออกเสียงเปิดออกกว้าง ทำให้ลมสามารถผ่านได้สะดวก ไม่เกิดการกักหรือเสียดแทรก แต่ระยะห่างระหว่างอวัยวะในการออกเสียงกึ่งสระจะน้อยกว่าการออกเสียงสระ หน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /w/ และ /j/

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปลักษณะการออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 หน่วยเสียงพยัญชนะตามลักษณะการออกเสียง

ลักษณะการออกเสียง		ลัทอักษร
เสียงกัก หรือระเบิด	(stop/plosive)	/p/ /b/ /t/ /d/ /k/ /g/
เสียงกักแทรก	(affricate)	/tʃ/ /dʒ/
เสียงเสียดแทรก	(fricative)	/f/ /v/ /θ/ /ð/ /s/ /z/ /ʃ/ /ʒ/ /h/
เสียงนาสิก	(nasal)	/m/ /n/ /ŋ/
เสียงข้างลิ้น	(lateral)	/l/
เสียงม้วนลิ้น	(flap)	/r/
เสียงกึ่งสระ	(semi-vowel)	/w/ และ /j/

1.3 เสียงโฆษะ (voiced) และเสียงอโฆษะ (voiceless)

1) เสียงโฆษะหรือเสียงก้อง (voiced) คือ เสียงที่เกิดจากการที่ลมผ่านออกมาจากและเกิดการสั่นของเส้นเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดการสั่นของเส้นเสียง คือ /b/ /d/ /g/ /dʒ/ /v/ /z/ /ʒ/ /ð/ /n/ /m/ /ŋ/ /l/ /r/ /w/ และ /j/

2) เสียงอโฆษะหรือเสียงไม่ก้อง (voiceless) คือ เสียงที่เกิดจากการที่ลมผ่านเข้าในกล่องเสียง แต่กล่องเสียงเปิดให้ลมผ่านออกได้ทำให้เส้นเสียงไม่เกิดการสั่น หน่วยเสียงพยัญชนะที่ไม่ทำให้เกิดการสั่นของเส้นเสียง คือ /p/ /t/ /k/ /tʃ/ /f/ /θ/ /s/ /ʃ/ และ /h/

จากที่กล่าวมาข้างต้นในเรื่องเสียงโฆษะและเสียงอโฆษะ สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4 หน่วยเสียงพยัญชนะตามเสียงโฆษะและเสียงอโฆษะ

เสียงโฆษะและอโฆษะ		ลัทอักษร
เสียงโฆษะหรือเสียงก้อง	(voiced)	/b/ /d/ /g/ /dʒ/ /v/ /z/ /ʒ/ /ð/ /n/ /m/ /ŋ/ /l/ /r/ /w/ /j/
เสียงอโฆษะหรือเสียงไม่ก้อง	(voiceless)	/p/ /t/ /k/ /tʃ/ /f/ /θ/ /s/ /ʃ/ /h/

บทสรุปของหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษตามตำแหน่งเกิดเสียง (place of articulation) ลักษณะการออกเสียง (manner of articulation) และความเป็นเสียงโฆษะหรืออโฆษะ แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 หน่วยเสียงพยัญชนะตามตำแหน่งเกิดเสียง ลักษณะการออกเสียง และความเป็นเสียง
โฆษะหรืออโฆษะ

ตำแหน่ง เกิดเสียง	ลักษณะการออกเสียง									
	กักระเบิด		กักแทรก		เสียดแทรก		นาสิก		ข้างลิ้น	
	โฆษะ	อโฆษะ	โฆษะ	อโฆษะ	โฆษะ	อโฆษะ	โฆษะ	อโฆษะ	โฆษะ	อโฆษะ
ริมฝีปากทั้ง สอง	/b/	/p/					/m/			/w/
ริมฝีปากล่าง และฟันบน					/v/	/f/				
ฟันบน ฟันล่าง และปลายลิ้น					/ð/	/θ/				
ปุ่มเหงือก	/d/	/t/			/z/	/s/	/n/	/ɲ/	/r/	
เพดานแข็ง และปุ่มเหงือก			/dʒ/	/tʃ/	/ʒ/	/ʃ/				
เพดานแข็ง										/j/
เพดานอ่อน	/g/	/k/					/ŋ/			
เส้นเสียง					/h/					

ปัญหาในการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษของคนไทย

จากงานวิจัยเรื่องการออกเสียงพยัญชนะของคนไทย พบว่าคนไทยมีปัญหาในการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษบางตัว (Boonjumnon, 2010; Dee-in, 2006; Kanokpermpoon, 2007; Ketkumbonk & Woragittanant, 2017) ทั้งนี้ เป็นผลมาจากความแตกต่างของหน่วยเสียงในภาษาไทยและภาษาอังกฤษทั้งสิ้น ผู้เขียนได้สรุปปัญหาการออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษของคนไทยไว้ดังนี้

1. ปัญหาการออกเสียงหน่วยเสียงต้นพยางค์ (initial sound)

1.1 ออกเสียง /ʃ/ /tʃ/ และ /ʒ/ เป็นเสียง ช ในแบบภาษาไทย ตัวอย่างเช่น

choose /tʃu:z/	———→	/ชu:z/
shin /ʃin/	———→	/ชิน/
vision /ˈviʒ(ə)n/	———→	/ˈวิช(ə)n/

1.2 ออกเสียง /z/ เป็นเสียง /s/ ตัวอย่างเช่น

zebra /zebra/ ———→ /sebra/

zigzag /zigzæg/ ———→ /sigzæg/

zombie /zombi/ ———→ /sombi/

1.3 ออกเสียง /θ/ เป็นเสียง /t/ ตัวอย่างเช่น

think /θɪŋk/ ———→ /tɪŋk/

through /θru:/ ———→ /tru:/

thorn /θɔ:(r)n/ ———→ /tɔ:(r)n/

1.4 ออกเสียง /ð/ เป็นเสียง /d/ ตัวอย่างเช่น

this /ðɪs/ ———→ /dɪs/

than /ðæn/ ———→ /dæn/

that /ðæt/ ———→ /dæt/

1.5 ออกเสียง /r/ เป็นเสียง /l/ ตัวอย่างเช่น

rice /raɪs/ ———→ /laɪs/

rub /rʌb/ ———→ /lʌb/

wrong /rɒŋ/ ———→ /lɒŋ/

1.6 ออกเสียง /v/ เป็นเสียง /w/ ตัวอย่างเช่น

vector /vektə(r)/ ———→ /wektə(r)/

vial /vaɪəl/ ———→ /waɪəl/

vacant /veɪkənt/ ———→ /weɪkənt/

1.7 ออกเสียงคำควบกล้ำ (cluster) โดยการเพิ่มหน่วยเสียงสระเสียงสั้นเข้าไป ตัวอย่างเช่น

swim /swɪm/ ———→ /səwɪm/

street /stri:t/ ———→ /sətri:t/

floor /flɔ:(r)/ ———→ /fəlɔ:(r)/

2. ปัญหาการออกเสียงหน่วยเสียงท้ายพยางค์ (final sound)

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมาก โดยหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของภาษาอังกฤษมีมากถึง 21 เสียง และหน่วยเสียงภาษาอังกฤษบางเสียงอาจมีหน่วยเสียงย่อยที่แตกต่างกันได้อีก (aspiration, แบบพ่นลม; non-aspiration, แบบไม่พ่นลม; no audible release, แบบกักเสียง) สำหรับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของภาษาไทยมีเพียง 8 เสียง หรือที่คนไทยเรียกว่า “มาตรา” อีกทั้งการออกเสียงตัวสะกดของภาษาไทยมีเพียงแบบเดียว คือ กักเสียงไว้ไม่ได้ปล่อยออกมา (no audible release) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การเทียบเสียงพยัญชนะท้ายของภาษาอังกฤษและภาษาไทยเป็นแนวความคิดที่ไม่อาจเป็นจริงได้ ซึ่งผู้เขียนได้สรุปปัญหาการออกเสียงหน่วยเสียงท้ายคำของคนไทย ดังนี้

2.1 ออกเสียง /t/, /d/, /tʃ/, /dʒ/, /ʃ/, /ʒ/, /θ/, /ð/, /s/, /z/ เป็นเสียงมาตราแม่กต /t/ ในแบบภาษาไทย ตัวอย่างเช่น

truth /tru:θ/	————→	/tru:t/
buzz /bʌz/	————→	/bʌt/
breathing /ˈbri:ðɪn/	————→	/ˈbri:ɔɪn/

2.2 ออกเสียง /p/, /b/, /v/, /f/ เป็นเสียงแม่กบ /p/ ตัวอย่างเช่น

wave /weɪv/	————→	/weɪp/
scrub /skɹʌb/	————→	/skɹʌp/
tough /tʌf/	————→	/tʌp/

2.3 ออกเสียง /k/, /g/ เป็นเสียงแม่กก /k/ ตัวอย่างเช่น

bag /bæɡ/	————→	/bæk/
plug /plʌɡ/	————→	/plʌk/
cook /kʊk/	————→	/kʊk/

2.4 ออกเสียง /n/, /l/ เป็นเสียงแม่กน /n/ ตัวอย่างเช่น

royal /ˈrɔɪəl/	————→	/ˈrɔɪən/
pan /pæn/	————→	/pæn/
dollar /ˈdɒlə(r)/	————→	/ˈdɒnlə(r)/

2.5 ออกเสียง /l/, /w/ เป็นเสียงแม่เกอว /w/ ตัวอย่างเช่น

kill /kil/	——→	/kiw/
cow /kaʊ/	——→	/kaw/
peel /pi:l/	——→	/pi:w/

2.6 ออกเสียงคำควบกล้ำ (cluster) โดยการออกเสียงของหน่วยเสียงตัวสะกดตัวแรก และตัดเสียงหน่วยเสียงตัวสะกดข้างหลังทั้งหมด ตัวอย่างเช่น

lift /lift/	——→	/lif/
text /'tekst/	——→	/'teks/
thump /θʌmp/	——→	/θʌm/

จากปัญหาการออกเสียงท้ายพยางค์ของภาษาอังกฤษตามมาตราแม่สะกดแบบภาษาไทย ส่งผลให้เจ้าของภาษาเกิดความสับสนว่าผู้พูดต้องการพูดคำว่าอะไรกันแน่ เป็นคำว่า tap (แท็ป) หรือ tab (แท็บ) เนื่องจากคนไทยออกเสียงหน่วยเสียงท้ายพยางค์ทั้งสองนี้เหมือนกันด้วยเสียงมาตราแม่กบ คือ “แท็บ” อีกทั้งลักษณะการออกเสียงมาตราตัวสะกดแบบภาษาไทยเป็นรูปแบบกักเสียงไว้ ไม่ได้ปล่อยออกมา (no audible release) แต่ในการออกเสียงหน่วยเสียงท้ายพยางค์ในภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เป็นแบบพ่นลม (aspiration) ทำให้การออกเสียงท้ายพยางค์ของภาษาอังกฤษในรูปแบบกักเสียงแบบภาษาไทย อาจส่งผลให้เจ้าของภาษาเข้าใจว่าคนไทยไม่ออกเสียงท้ายคำเลย ดังนั้น คนไทยจึงต้องหลีกเลี่ยงการเทียบเสียงระหว่างสองภาษาและฝึกออกเสียงตามแบบเสียงมาตรฐานภาษาอังกฤษ

2. ลัทอักษรของสระภาษาอังกฤษ (phonetics of English vowels)

ลัทอักษรที่ใช้ในสระภาษาอังกฤษแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สระเดี่ยว (เสียงสั้นและเสียงยาว) และสระประสม (ประสมสองเสียงและสามเสียง) แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ลัทอักษรของสระภาษาอังกฤษ (track 2)

ลัทอักษร (phonetic symbol)	ตัวอย่างคำ (examples of word)
1. สระเดี่ยว เสียงสั้น (short monophthong)	
/i/	kick, fit, minute
/e/	set, bet, head
/æ/	hand, sack, bad
/ə/	teacher, arrive, above

ตารางที่ 6 ลัทอักษรของสระภาษาอังกฤษ (track 2) (ต่อ)

ลัทอักษร (phonetic symbol)	ตัวอย่างคำ (examples of word)
/ɒ/ หรือ /ɔ/	hot, watch, bought
/ʌ/	up, fun, cut
/ʊ/	soot, put, book
2. สระเดี่ยว เสียงยาว (long monophthong)	
/i:/	teeth, machine, neat
/ɜ:/	learn, bird, stir
/ɑ/	car, laugh, tart
/u:/	glue, cool, food
/ɔ:/	saw, draw, all
3. สระประสมสองเสียง (diphthong)	
/ei/	way, break, page
/əʊ/	grow, know, road
/aɪ/	sky, tight, bite
/aʊ/	now, cow, proud
/eə/	care, hair, various
/ɔɪ/	boy, choice, voice
/iə/	near, idea, beer
/ʊə/	sure, tour, poor
4. สระประสมสามเสียง (triphthong)	
/eɪə/	player, layer, stayer
/aɪə/	fire, retire, buyer
/ɔɪə/	royal, employer, destroyer
/aʊə/	hour, power, shower
/əʊə/	slower, lower, rower

หน่วยเสียงสระในภาษาอังกฤษแต่ละเสียงมีความแตกต่างกันซึ่งเกิดจาก 3 ปัจจัย คือ 1) ความสูงต่ำของลิ้น 2) ส่วนของลิ้นที่ยกสูง และ 3) รูปร่างของริมฝีปาก

2.1 ความสูงต่ำของลิ้น (tongue height)

การยกตำแหน่งลิ้นที่แตกต่างกันทำให้เกิดหน่วยเสียงสระที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น เสียงสระอี /i:/ เป็นสระที่เกิดจากการที่ลิ้นยกสูง แต่เสียงสระแอะ /æ/ เกิดจากการเลื่อนระดับลิ้นลงต่ำ ระดับความสูงต่ำของลิ้นในการออกเสียงหน่วยเสียงสระสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) ลิ้นถูกยกขึ้นไปสูงสุดแตะเพดานปาก (close/high vowel) หน่วยเสียงสระที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /i/ /i:/ /ʊ/ และ /ʊ:/
- 2) ลิ้นถูกยกขึ้นไปค่อนข้างสูงจรดระหว่างกลาง (mid vowel) หน่วยเสียงสระที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /e/ /ɜ:/ และ /ə/
- 3) ลิ้นถูกยกขึ้นในระดับต่ำ ทำให้เกิดช่องว่างภายในปาก (open/low vowel) หน่วยเสียงสระที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /æ/ /a/ /ɒ/ /ɔ:/ และ /ʌ/

ตารางที่ 7 หน่วยเสียงสระตามเสียงความสูงต่ำของลิ้น

ความสูงต่ำของลิ้น		ลัทอักษร
ลิ้นยกระดับสูง	(close/high vowel)	/i/ /i:/ /ʊ/ /ʊ:/
ลิ้นยกระดับปานกลาง	(mid vowel)	/e/ /ɜ:/ /ə/
ลิ้นยกระดับต่ำ	(open/low vowel)	/æ/ /a/ /ɒ/ /ɔ:/ /ʌ/

2.2 ส่วนของลิ้นที่ยกสูง (frontness and backness)

ส่วนของลิ้นที่ยกสูงทำให้เกิดหน่วยเสียงสระที่แตกต่างกัน เช่น เสียงสระอี /i:/ เป็นสระที่เกิดจากการยกลิ้นส่วนหน้าไปยังส่วนหน้าของช่องปาก แต่เสียงสระอู /ʊ:/ เกิดจากการยกลิ้นส่วนหลังไปทางส่วนหลังของช่องปาก สามารถแบ่งส่วนของลิ้นที่ยกสูงออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) การยกลิ้นส่วนหน้าไปยังส่วนหน้าของช่องปาก (front vowel) หน่วยเสียงสระที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /i/ /i:/ /e/ และ /æ/
- 2) การยกลิ้นส่วนหน้าค่อนข้างไปทางกลางลิ้นไปยังส่วนตรงกลางของช่องปาก (central vowel) หน่วยเสียงสระที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /ə/ /ɜ:/ และ /ʌ/
- 3) การยกลิ้นส่วนหลังไปยังส่วนหลังของช่องปาก (back vowel) หน่วยเสียงสระที่เกิดจากลักษณะการออกเสียงแบบนี้ คือ /ʊ/ /ʊ:/ /a/ /ɒ/ และ /ɔ:/

ตารางที่ 8 หน่วยเสียงสระตามส่วนของลิ้นที่ยกสูง

ส่วนของลิ้นที่ยกสูง		ลัทอักษร
ส่วนหน้าของลิ้นยกสูง	(front vowel)	/i/ /i:/ /e/ /æ/
ส่วนกลางของลิ้นยกสูง	(central vowel)	/ə/ /ɜ:/ /ʌ/
ส่วนหลังของลิ้นยกสูง	(back vowel)	/ʊ/ /ʊ:/ /a/ /ɒ/ /ɔ:/

2.3 รูปร่างของริมฝีปาก (rounded and unround)

รูปร่างของริมฝีปากที่แตกต่างกันทำให้เกิดหน่วยเสียงสระที่แตกต่างกัน เช่น เสียงสระอี /i:/ เป็นสระที่เกิดเมื่อริมฝีปากเหยียดตรง แต่เสียงสระอ /ɒ/ เกิดจากการยกลิ้นส่วนหลังไปทางส่วนหลังของช่องปากทำให้ริมฝีปากห่อเข้าในลักษณะวงกลมหรือวงรี รูปร่างริมฝีปากแบ่งออกได้ 2 แบบ คือ

1) ริมฝีปากเหยียดออก (unrounded/spread vowel) หน่วยเสียงสระที่เกิดจากลักษณะริมฝีปากแบบนี้ คือ /i/ /i:/ /e/ /æ/ /a/ /ʌ/ /ɜ:/ และ /ə/

2) ริมฝีปากห่อเข้าเป็นวงกลม (rounded vowel) หน่วยเสียงสระที่เกิดจากลักษณะริมฝีปากแบบนี้ คือ /ʊ/ /ʊ:/ /ɒ/ และ /ɔ:/

ตารางที่ 9 หน่วยเสียงสระตามรูปร่างของริมฝีปาก

รูปร่างของริมฝีปาก		ลัทอักษร
ริมฝีปากเหยียดออก	(spread vowel)	/i/ /i:/ /e/ /æ/ /a/ /ʌ/ /ɜ:/ /ə/
ริมฝีปากห่อเข้าเป็นวงกลม	(rounded vowel)	/ʊ/ /ʊ:/ /ɒ/ /ɔ:/

ตารางต่อไปนี้เป็นกรสรุพหน่วยเสียงสระในภาษาอังกฤษตามระดับความสูงต่ำของลิ้นส่วนของลิ้นที่ยกสูง และรูปร่างของริมฝีปาก

ตารางที่ 10 หน่วยเสียงสระตามระดับความสูงต่ำของลิ้น ส่วนของลิ้นที่ยกสูง และรูปร่างของริมฝีปาก

ความสูงต่ำของลิ้น	ส่วนของลิ้นที่ยกสูง					
	ส่วนหน้า		ส่วนกลาง		ส่วนหลัง	
	ห่อปาก	ไม่ห่อปาก	ห่อปาก	ไม่ห่อปาก	ห่อปาก	ไม่ห่อปาก
ระดับสูง		/i/ /i:/			/ʊ/ /ʊ:/	
ระดับกลาง		/e/		/ə/ /ɜ:/		
ระดับต่ำ		/æ/		/ʌ/	/ɒ/ /ɔ:/	/ɑ/

ปัญหาในการออกเสียงหน่วยเสียงสระภาษาอังกฤษของคนไทย

จากงานวิจัยเรื่องการออกเสียงสระของคนไทย พบว่าคนไทยมักมีปัญหาในการออกเสียงหน่วยเสียงสระประสม (diphthong vowel) และหน่วยเสียงสระเดี่ยว (vowel) บางตัว (วิฑูรา วินัยธรรม และ สุขสรรพ ศุภเศรษฐ์เสรี, 2555; Dee-in, 2006; Narksompong, 2007; Wei & Zhou, 2002) ทั้งนี้เป็นผลมาจากความแตกต่างของหน่วยเสียงสระในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผู้เขียนได้สรุปปัญหาการออกเสียงสระภาษาอังกฤษของคนไทย ดังนี้

1. คนไทยออกเสียง /əʊ/ เป็นเสียงหน่วยเสียงสระเดี่ยว /ɔ:/ ตัวอย่างเช่น
pole /pəʊ/ ———→ /pɔ:/
follow /'fələʊ/ ———→ /'fɔlɔ:/
go /gəʊ/ ———→ /gɔ:/
2. คนไทยออกเสียง /ei/ เป็นเสียงหน่วยเสียงสระเดี่ยว /e/ ตัวอย่างเช่น
hate /heɪ/ ———→ /het/
painful /'peɪnf(ə)/ ———→ /'penf(ə)/
crane /kreɪ/ ———→ /kren/
3. คนไทยออกเสียง /eə/ เป็นเสียงหน่วยเสียงสระเดี่ยว /æ/ ตัวอย่างเช่น
pair /peə(r)/ ———→ /pæ(r)/
square /skweə(r)/ ———→ /skwæ(r)/
shareable /'ʃeərəbəl/ ———→ /'ʃæərəbəl/
4. คนไทยสับสนการออกเสียงสระเสียงสั้นและสระเสียงยาวบางคู่ โดยเฉพาะคู่สระ /i/ /i:/ และ /ʊ/ /u:/
 - 4.1 สระเสียงสั้น /i/ และสระเสียงยาว /i:/
peach /pi:tʃ/ ———→ /pitʃ/
tissue /'tiʃu:/ ———→ /'ti:ʃu:/
 - 4.2 สระเสียงสั้น /ʊ/ และสระเสียงยาว /u:/
tooth /tu:θ/ ———→ /tʊθ/
could /kʊd/ ———→ /kʊ:d/

บทสรุป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ระบบเสียงพยัญชนะและสระในภาษาอังกฤษนั้นแตกต่างจากระบบเสียงในภาษาไทย โดยเสียงในภาษาอังกฤษมีทั้งหมด 36 เสียงด้วยกัน แบ่งออกเป็นเสียงพยัญชนะ 24 เสียง และเสียงสระ 12 เสียง (สระเสียงสั้น 7 เสียง และสระเสียงยาว 5 เสียง) พยัญชนะหรือสระแต่ละตัวในภาษาอังกฤษมีการผลิตเสียงที่ต่างกันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่ต่างกัน อาทิ เสียงพยัญชนะเกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ 1) **ตำแหน่งการเกิดของเสียง** (ริมฝีปากทั้งสอง, ริมฝีปากล่างและฟันบน, ฟันบน ฟันล่าง และปลายลิ้น, ปุ่มเหงือก, เพดานแข็ง ปุ่มเหงือก และปลายลิ้น, เพดานแข็ง และลิ้นส่วนหน้า, เพดานอ่อน และลิ้นส่วนหลัง และเส้นเสียง), 2) **ลักษณะการออกเสียง** (เสียงกัก, เสียงกักแทรก, เสียงเสียดแทรก, เสียงนาสิก, เสียงข้างลิ้น, เสียงม้วนลิ้น และเสียงกึ่งสระ) และ 3) **ความก้องและไม่ก้องของเสียง** (เสียงโฆษะ และเสียงอโฆษะ) ในกรณีเสียงสระเกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการเช่นกัน ได้แก่ 1) **ความสูงต่ำของลิ้น** (ลิ้นถูกยกขึ้นไปสูงสุดแตะเพดานปาก, ลิ้นถูกยกขึ้นไปค่อนข้างสูงจรดระหว่างกลาง และลิ้นถูกยกขึ้นในระดับต่ำทำให้เกิดช่องว่างภายในปาก), 2) **ส่วนของลิ้นที่ยกสูง** (การยกลิ้นส่วนหน้าไปยังส่วนหน้าของช่องปาก, การยกลิ้นส่วนหน้าค่อนข้างไปทางกลางลิ้นไปยังส่วนตรงกลางของช่องปาก และการยกลิ้นส่วนหลังไปยังส่วนหลังของช่องปาก) และ 3) **รูปร่างของริมฝีปาก** (ริมฝีปากเหยียดออก และริมฝีปากห่อเข้าเป็นวงกลม) ดังนั้น ในการสอนการออกเสียงพยัญชนะและสระในภาษาอังกฤษ ผู้สอนจะต้องสามารถอธิบายแหล่งที่มาของการเกิดเสียงแต่ละเสียงเพื่อให้ผู้เรียนออกเสียงได้ถูกต้องใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากที่สุด

แบบฝึกหัดทบทวน

ลัทธอักษรของพยัญชนะภาษาอังกฤษ

แบบฝึกหัดที่ 1: เสียงที่ขีดเส้นใต้ในคำต่อไปนี้คือหน่วยเสียงใด

คำ	หน่วยเสียง
ตัวอย่าง <u>cr</u> ab	/k/
1. lady	/ /
2. <u>w</u> rite	/ /
3. <u>th</u> row	/ /
4. <u>ph</u> ase	/ /
5. <u>s</u> cience	/ /
6. ju <u>d</u> ge	/ /
7. <u>b</u> ank	/ /
8. <u>y</u> ear	/ /
9. <u>w</u> hole-wheat	/ /
10. <u>j</u> aws	/ /

แบบฝึกหัดที่ 2: จงระบุตำแหน่งเกิดเสียง ลักษณะการออกเสียง และความเป็นเสียงโฆษะหรืออโฆษะของหน่วยเสียงที่ขีดเส้นใต้

คำ	ตำแหน่งเกิดเสียง	ลักษณะการออกเสียง	ความเป็นเสียงโฆษะหรืออโฆษะ
1. bu <u>i</u> ld			
2. tou <u>ch</u>			
3. co <u>d</u> e			
4. hea <u>v</u> y			
5. cou <u>gh</u>			
6. <u>th</u> ere			
7. <u>g</u> um			
8. <u>h</u> our			
9. <u>p</u> ill			
10. ru <u>l</u> er			

แบบฝึกหัดที่ 3: จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. หน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงโหมะ ออกเสียงโดยใช้ริมฝีปากล่างและฟันบน และเสียงที่ออกมาเป็นเสียงเสียดแทรก คือ / /
2. หน่วยเสียงพยัญชนะที่ออกเสียงโดยใช้เพดานอ่อนและโคนลิ้น และเสียงที่ออกมาเป็นเสียงนาสิก คือ / /
3. หน่วยเสียงพยัญชนะที่ออกเสียงโดยใช้ริมฝีปากทั้งสอง และเสียงที่ออกมาเป็นเสียงกึ่งสระ คือ / /
4. หน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นโหมะ ใช้ช่วยระในการออกเสียงเช่นเดียวกับ /tʃ/ /dʒ/ และลักษณะเสียงที่ออกมาเหมือน /v/ /f/ คือ / /
5. หน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นอโหมะ ใช้ช่วยระในการออกเสียงเช่นเดียวกับ /ŋ/ และลักษณะเสียงที่ออกมาเหมือน /d/ /t/ คือ / /

สัทอักษรของสระภาษาอังกฤษ

แบบฝึกหัดที่ 4: เสียงที่ขีดเส้นใต้ในคำต่อไปนี้คือหน่วยเสียงใด

คำ	หน่วยเสียง
ตัวอย่าง <u>s</u> nack	/æ/
1. <u>c</u> ollege	/ /
2. <u>c</u> heap	/ /
3. <u>b</u> ride	/ /
4. <u>t</u> hey	/ /
5. <u>o</u> ur	/ /
6. <u>a</u> gain	/ /
7. <u>n</u> oise	/ /
8. <u>ch</u> ip	/ /
9. <u>fu</u> ll	/ /
10. <u>c</u> ow	/ /

แบบฝึกหัดที่ 5: จงระบุระดับความสูงต่ำของลิ้น ส่วนของลิ้นที่ยกสูง และรูปร่างของริมฝีปากของหน่วยเสียงต่อไปนี้

คำ	ระดับความสูงต่ำของลิ้น	ส่วนของลิ้นที่ยกสูง	รูปร่างของริมฝีปาก
1. took			
2. leg			
3. sick			
4. share			
5. fire			
6. order			
7. pool			
8. bother			
9. any			
10. stay			

แบบฝึกหัดที่ 6: จงตอบคำถามต่อไปนี้

- หน่วยเสียงสระเสียงยาว ออกเสียงโดยลิ้นอยู่ในระดับสูง ลิ้นส่วนหน้ายกสูง และริมฝีปากเหยียดออก คือ / /
- หน่วยเสียงสระเสียงสั้น ออกเสียงโดยลิ้นอยู่ในระดับปานกลาง ลิ้นส่วนกลางยกสูง และริมฝีปากเหยียดออก คือ / /
- หน่วยเสียงสระเสียงสั้น ออกเสียงโดยลิ้นอยู่ในระดับต่ำ ลิ้นส่วนหลังยกสูง และริมฝีปากห่อกลม คือ / /
- หน่วยเสียงสระเสียงสั้น ออกเสียงโดยใช้ระดับลิ้นเช่นเดียวกับ /ə/ /ɜ:/ ลิ้นส่วนที่ยกสูงเป็นส่วนเดียวกับ /æ/ และริมฝีปากเหยียดออก คือ / /
- หน่วยเสียงสระเสียงสั้น ออกเสียงโดยใช้ระดับลิ้นเช่นเดียวกับ /æ/ ลิ้นส่วนที่ยกสูงเป็นส่วนเดียวกับ /ɔ:/ และริมฝีปากเหยียดออก คือ / /

แบบฝึกหัดที่ 7: จงเขียนคำจากลัทอักษรต่อไปนี้

ลัทอักษร	คำ
ตัวอย่าง /flʌd/	<i>flood</i>
1. /voɪs/	
2. /glæd/	
3. /tʁɪk/	
4. /θɪŋk/	
5. /saɪə(r)z/	
6. /lektʃə(r)/	
7. /ɪmplɔɪ/	
8. /fʊd/	
9. /læŋgwɪdʒ/	
10. /flaʊə(r)/	

บทที่ 3

การออกเสียงคำและ
ประโยคภาษาอังกฤษ

3

การออกเสียงคำและ ประโยคภาษาอังกฤษ

บทนำ

การออกเสียงคำและประโยคมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางการออกเสียงหลายส่วน อาทิเช่น การออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะ (consonant) การออกเสียงหน่วยเสียงสระ (vowel) การออกเสียงเน้นหนัก (stress) ทำนองเสียง (intonation) และการออกเสียงในข้อความต่อเนื่อง (connected speech) เป็นต้น การออกเสียงคำและประโยคภาษาอังกฤษได้ชัดเจนและถูกต้อง จะช่วยให้การสื่อสารเป็นไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ โดยผู้ฟังและผู้พูดสามารถเข้าใจสารได้ตรงกัน ไม่ผิดพลาด (ดวงพร หนูพงษ์, 2541; วัจนพิพัฒน์ทศพล, 2544; วิฑูรา วินัยธรรม และสุขสรรพ ศุภเศรษฐเสรี, 2555) อีกทั้ง ทิพย์วรรณ จรรยาสุภาพ (2525) และบุษกร วิชชุตา (2539) กล่าวว่า ในการพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษนั้น สิ่งสำคัญที่คนไทยจำเป็นต้องฝึกฝนคือ การออกเสียงเน้นหนัก (stress) และ ทำนองเสียง (intonation) ดังนั้นแล้วผู้สอนภาษาอังกฤษจำเป็นที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ต้องการในการออกเสียงภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน

ในบทนี้ผู้เขียนแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน คือ การเน้นเสียงภาษาอังกฤษในระดับคำและประโยค (word and sentence stress) ทำนองเสียงภาษาอังกฤษในแต่ละชนิดประโยค (intonation) และการออกเสียงภาษาอังกฤษในข้อความต่อเนื่อง (connected speech)

1. การลงเสียงหนักเบา (stress)

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีการลงเสียงหนักเบาในระดับคำและระดับประโยค ซึ่งแตกต่างจากหลาย ๆ ภาษา ที่ไม่มีระบบการเน้นคำ ดังนั้น ผู้เขียนจึงแบ่งการนำเสนอเนื้อหาในส่วนนี้เป็น 2 ส่วนย่อย คือ การลงเสียงหนักเบาในระดับคำ (word stress) และการลงเสียงหนักเบาในระดับประโยค (sentence stress)

1.1 การลงเสียงหนักเบาในระดับคำ (word stress)

การลงเสียงหนักเบาในระดับคำภาษาอังกฤษที่ถูกต้องมีความสำคัญมาก เนื่องจากการเน้นพยางค์ของคำที่ผิดอาจทำให้ความหมายหรือหน้าที่ของคำต่างออกไป

ตัวอย่างเช่น คำว่า present ถ้ามีการลงเสียงหนักที่พยางค์ที่หนึ่งจะหมายถึงคำนามที่มีความหมายว่า “ของขวัญ” หรือ “ปัจจุบัน” ส่วนถ้าเน้นคำที่พยางค์ที่สองหน้าที่ของคำจะเปลี่ยนไปเป็นคำกริยาและมีความหมายว่า “เสนอให้” หรือ “นำเสนอ”

คำในภาษาอังกฤษที่มีพยางค์มากกว่า 1 พยางค์ จะมีการลงเสียงหนักเบาที่ไม่เท่ากัน เช่น คำว่า community มีการเน้นเสียงหนักในพยางค์ที่สองหรือกล่าวได้ว่าผู้อ่านต้องออกเสียงพยางค์ที่สองให้ชัดเจนและเด่นกว่าพยางค์อื่น ๆ ในคำ (stressed syllable) โดยพยางค์ที่เหลือจะไม่ลงเสียงหนัก (unstressed syllable) คำในภาษาอังกฤษบางคำที่มีหลายพยางค์ (4-5 พยางค์) อาจมีการลงเสียงหนักมากกว่าหนึ่งพยางค์ เช่น คำว่า pronunciation มีการออกเสียงหนักที่สุดในพยางค์ที่สี่ (primary stressed syllable) มีการลงเสียงหนักรองลงมาเป็นอันดับที่สองในพยางค์ที่สอง (second stressed syllable) และพยางค์ที่เหลือในคำจะไม่ลงเสียงหนัก (unstressed syllable) โดยพยางค์ที่ไม่มีการเน้นเสียงมักออกเสียงเป็นเสียงสระ /i/ /ə/ และ /ʊ/

ในระบบสัทอักษรภาษาอังกฤษ สัญลักษณ์แทนเสียงเน้นในคำภาษาอังกฤษ คือ เครื่องหมายขีดแนวดังเล็ก ๆ ตำแหน่งด้านหน้าและเหนือพยางค์ที่ลงเสียงหนัก (' หรือ superscript) เช่น คำว่า open มีการเน้นเสียงในพยางค์ที่หนึ่ง มีสัทอักษรและสัญลักษณ์แทนเสียงเน้น ดังนี้ /'əʊpən/ สำหรับคำในภาษาอังกฤษที่มีการเน้นคำมากกว่าหนึ่งพยางค์ จะมีการใช้เครื่องหมายการเน้นที่แตกต่างกัน 2 รูปแบบ คือ ขีดแนวดังเล็ก ๆ ตำแหน่งด้านหน้าและเหนือพยางค์ที่ลงเสียงหนักที่สุด (' หรือ superscript) และขีดแนวดังเล็ก ๆ ตำแหน่งด้านล่างใต้พยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นอันดับสอง (, หรือ subscript) เช่น คำว่า consideration มีการเน้นเสียงหนักที่สุดในพยางค์ที่สี่ และพยางค์ที่มีการเน้นเสียงรองลงมาคือ พยางค์ที่สอง การใช้สัทอักษรและสัญลักษณ์แทนเสียงเน้น คือ /kən,sɪdə'reɪf(ə)n/

หลักเกณฑ์การเน้นเสียงในคำ สรุปได้ดังนี้

1) คำนาม

คำนามในภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีตั้งแต่ 1-4 พยางค์ และคำนามที่มีตั้งแต่สองพยางค์ขึ้นไปส่วนใหญ่ลงเสียงหนักในพยางค์ที่ 1 (track 3)

1.1) คำนาม 2 พยางค์ (two-syllable noun) เช่น

คำ	สัทอักษร
program	/'prəʊgræm/
agent	/'eɪdʒ(ə)nt/
husband	/'hʌzbənd/
future	/'fju:tʃə(r)/
water	/'wɔ:tə(r)/

1.2) คำนาม 3 พยางค์ (three-syllable noun) เช่น

คำ	สัทอักษร
vitamin	/ˈvaɪtəˌmɪn/
telephone	/ˈteliˌfəʊn/
innocent	/ˈɪnəs(ə)nt/
raspberry	/ˈræzbəri/
beautiful	/ˈbjʊːtəf(ə)l/

1.3) คำนาม 4 พยางค์ (four-syllable noun) เช่น

คำ	สัทอักษร
specialist	/ˈspeʃəˌlɪst/
secretary	/ˈsekrəˌtəri/
supermarket	/ˈsʊːpə(r),ma(r)kɪt/
criticism	/ˈkrɪtɪˌsɪz(ə)m/

อย่างไรก็ตาม มีคำนามบางคำที่มีการลงเสียงหนักที่พยางค์อื่น ๆ ตัวอย่างเช่น

คำ	สัทอักษร
police	/pəˈliːs/
machine	/məˈʃiːn/
hotel	/həʊˈtel/
computer	/kəmˈpjʊːtə(r)/
professor	/prəˈfesə(r)/

2) คำกริยา

คำกริยาที่มีสองพยางค์ส่วนใหญ่ลงเสียงหนักในพยางค์ที่สอง (track 4) เช่น

คำ	สัทอักษร
propose	/prəˈpəʊz/
beware	/biˈweə(r)/
succeed	/səkˈsiːd/
rebel	/riˈbel/
collect	/kəˈlekt/

ข้อสังเกต:

คำบางคำสามารถเป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา โดยทั่วไปมักมีการเน้นเสียงที่แตกต่างกัน (track 5)
เช่น

คำกริยา	สัทอักษร	คำนาม	สัทอักษร
conduct	/kən'dʌkt/	conduct	/'kɒndʌkt/
permit	/pə(r)'mit/	permit	/'pɜ:(r)mit/
record	/ri'kɔ:(r)d/	record	/'rekɔ:(r)d/
produce	/prə'dʊ:s/	produce	/'prɒdʊ:s/
insult	/in'sʌlt/	insult	/'insʌlt/

3) คำประสม

คำที่เกิดจากการนำเอาคำตั้งแต่สองคำขึ้นไปมารวมกันแล้วเกิดเป็นคำใหม่ขึ้น (track 6)

3.1) คำนามสองคำมารวมกัน มักมีเสียงหนักที่พยางค์ที่หนึ่ง เช่น

คำ	สัทอักษร
football	/'fʊt,bɔ:l/
bookstore	/'bʊk,stɔ:(r)/
bus station	/'bʌs steɪʃ(ə)n/
airport	/'eə(r),pɔ:(r)t/
housewife	/'haʊs,waɪf/

3.2) คำคุณศัพท์กับคำนามมารวมกัน มักมีเสียงหนักที่พยางค์ที่หนึ่ง เช่น

คำ	สัทอักษร
blackbird	/'blæk,bɜ:(r)d/
hot dog	/'hɒt,dɒg/
high school	/'haɪ skʊ:l/
greenhouse	/'ɡri:n,haʊs/
blackboard	/'blæk,bɔ:(r)d/

3.3) คำกริยากับคำนามรวมกัน มักมีเสียงหนักพยางค์ที่คำแรก เช่น

คำ	สัทอักษร
dining room	/'daɪnɪŋ ru:m/
walking stick	/'wɔ:kɪŋ stɪk/
sleeping pill	/'sli:pɪŋ pɪl/
swimming pool	/'swɪmɪŋ pu:l/
washing machine	/'wɒʃɪŋ məʃi:n/

3.4) คำคุณศัพท์กับคำกริยาช่องสามรวมกัน มักมีเสียงหนักที่พยางค์สุดท้าย เช่น

คำ	สัทอักษร
hard-boiled	/ha(r)d 'bɔɪld/
old-fashioned	/əʊld 'fæʃ(ə)nd/

3.5) คำบุพบทกับคำกริยารวมกัน มักมีเสียงหนักที่พยางค์สุดท้าย เช่น

คำ	สัทอักษร
overlook	/,əʊvə(r)'lʊk/
undertake	/,ʌndə(r)'teɪk/
understand	/,ʌndə(r)'stænd/

3.6) คำกริยากับคำวิเศษณ์รวมกัน

3.6.1) คำกริยาประสมสองพยางค์ มักมีเสียงหนักที่คำวิเศษณ์หรือบุพบท เช่น

คำ	สัทอักษร
take over	/teɪk 'əʊvə(r)/
calm down	/kɑ:m 'daʊn/
finish up	/'fɪnɪʃ 'ʌp/
give up	/gɪv 'ʌp/
turn down	/tɜ:(r)n 'daʊn/

3.6.2) คำกริยาประสมสามพยางค์ มักมีเสียงหนักที่คำที่สอง เช่น

คำ	สัทอักษร
take care of	/teik 'keə(r) əv/
catch up with	/kætʃ 'ʌp wið/
get along with	/get ə'lon wið/
get rid of	/get 'rid əv/
run out of	/rʌn 'aʊt əv/

4) คำที่มีส่วนเติมหน้าคำ (prefix) และท้ายคำ (suffix) (track 7)

4.1) คำที่มีส่วนเติมหน้า (prefix) หรือส่วนเติมหลัง (suffix) ส่วนใหญ่จะมีการเน้นเสียงที่พยางค์เดียวกับคำเดิมที่ไม่ได้เติม เช่น

คำ	คำที่มีส่วนเติม	สัทอักษร
drive	<u>driver</u>	/'draivə(r)/
wonder	wonder <u>ful</u>	/'wʌndə(r)f(ə)l/
music	musi <u>cal</u>	/'mjʊzɪk(ə)l/
happy	un <u>happy</u>	/ʌn'hæpi/
possible	im <u>possible</u>	/im'pɒsəb(ə)l/

4.2) คำที่มีส่วนเติมหลัง (suffix) เป็น -tion, -sion, -ian, -ic จะมีการเน้นเสียงที่พยางค์หน้าคำข้างต้น เช่น

คำ	คำที่มีส่วนเติม	สัทอักษร
educate	educa <u>tion</u>	/edjʊ'keɪf(ə)n/
comprehend	compre <u>hension</u>	/kɒmpri'henʃ(ə)n/
magic	magi <u>cian</u>	/mə'dʒɪj(ə)n/
economy	econo <u>mic</u>	/i:kə'nomɪk/
history	histo <u>rian</u>	/hi'stɔːriən/

4.3) คำที่มีส่วนเติมหลัง (suffix) เป็น -eer, -ese, -ette, -esque, -teen, -self, -selves จะมีการเน้นเสียงที่พยางค์ส่วนเติมหลัง เช่น

คำ	คำที่มีส่วนเติม	สัทอักษร
engine	engineer	/ˌendʒiˈniə(r)/
China	Chinese	/ˌtʃaɪˈniːz/
seven	seventeen	/ˌsev(ə)nˈtiːn/
my	myself	/maɪˈself/
our	ourselves	/aʊə(r)ˈselvz/

4.4) คำที่มีส่วนเติมหลัง (suffix) เป็น -graphy, -logy, -ancy/-ency, -iatry, -ity, -ize, -fy, -ly, -ty, -ate, -ist, -ory จะมีการเน้นเสียงที่พยางค์ที่สามนับจากพยางค์สุดท้าย เช่น

คำ	คำที่มีส่วนเติม	สัทอักษร
able	ability	/əˈbɪləti/
psycho	psychology	/saɪˈkɒlədʒi/
equal	equality	/iˈkwɒləti/
modern	modernize	/ˈmɒdə(r)naɪz/
physic	physically	/ˈfɪzɪkli/

ปัญหาในการเน้นเสียงพยางค์ (stress) ในคำภาษาอังกฤษของคนไทย

จากงานวิจัยของคนไทยและต่างชาติพบว่า คนไทยมีปัญหาการเน้นเสียงพยางค์ (stress) ในคำภาษาอังกฤษ โดยคนไทยมักเน้นเสียงในพยางค์สุดท้ายของคำภาษาอังกฤษเท่านั้น (วิฑูรดา วินัยธรรม และสุขสรณ์ คุุณเศรษฐ์, 2555; Dee-in, 2006; Narksompong, 2007; Wei & Zhou, 2002) ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีลักษณะการออกเสียงคำที่ต่างกัน โดยภาษาไทยเป็นภาษาที่มีระดับเสียงสูงเสียงต่ำในแต่ละพยางค์ที่แน่นอน หรือที่คนไทยเรียกกันว่า วรรณยุกต์ (tone) นอกจากนี้ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีการให้น้ำหนักเสียง (stress) แต่ละพยางค์เท่ากัน ซึ่งไม่เหมือนกับภาษาอังกฤษที่มีการออกเสียงคำแบบเน้นเสียงพยางค์ในแต่ละคำที่ไม่เท่ากัน และไม่มีตำแหน่งการเน้นเสียงที่ตายตัว

การเน้นเสียงคำภาษาอังกฤษของคนไทยมักเน้นเสียงในพยางค์สุดท้ายของคำ ตัวอย่างเช่น

'parachute /ˈpærəʃuːt/	———→	parachute
con'trollable /kənˈtrɒləb(ə)/	———→	controlla'ble
'realize /ˈriəlaɪz/	———→	realize

การเน้นเสียงผิดตำแหน่งเช่นนี้อาจส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการสื่อสารได้ โดยเฉพาะในคำภาษาอังกฤษที่มีการออกเสียงคล้ายกัน ต่างกันเพียงตำแหน่งการเน้นเสียง ตัวอย่างเช่น คำว่า desert (ทะเลทราย) /'dezə(r)t/ และ dessert (ขนมหวาน) /di'zɜ:(r)t/

1.2 การลงเสียงหนักเบาในระดับประโยค (sentence stress)

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีการลงเสียงหนักเบาของแต่ละคำในประโยคไม่เท่ากัน คำบางชนิดต้องมีการเน้นเสียง (stressed word) เช่น คำนาม คำกริยา และคำคุณศัพท์ เป็นต้น และคำบางชนิดไม่ต้องเน้นเสียง (unstressed word) เช่น คำบุรุษสรรพนาม คำกริยาช่วย และคำบุพบท เป็นต้น ตัวอย่างเช่น He didn't want to volunteer. คำที่มีการเน้นเสียง คือ คำว่า didn't, want และ volunteer และคำที่ไม่จำเป็นต้องเน้นเสียง คือ คำว่า He และ to

โดยคำที่ไม่เน้นเสียงหนักผู้พูดสามารถออกเสียงรวบและเร็วขึ้นได้กว่าคำที่มีการเน้นเสียง โดยทั่วไปคำที่ไม่เน้นเสียงหนัก โดยเฉพาะคำที่มีหนึ่งพยางค์จะถูกกร่อนเสียง ด้วยการออกเสียงสระ /ə/ /i/ หรือ /ʊ/ หรือไม่ออกเสียงพยัญชนะบางเสียง (track 8) ตัวอย่างเช่น

คำ	เน้นเสียงหนัก	กร่อนเสียง
can	/kæn/	/kən/
to	/tu:/	/tə/
have	/hæv/	/əv/

การพูดเน้นเสียงในทุกคำของประโยครวมไปถึงคำที่ไม่จำเป็นต้องเน้น จะทำให้การสื่อสารมีปัญหา โดยเฉพาะเมื่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ เนื่องจากการเน้นเสียงในทุกคำทำให้ฟังผิดเพี้ยนจากสำเนียงของเจ้าของภาษา ดังนั้น การลงเสียงหนักเบาที่ถูกต้องจึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาทักษะด้านการพูดและการฟัง

หลักเกณฑ์ในการเน้นเสียงคำในประโยค สรุปได้ดังนี้

ผู้เขียนแบ่งหัวข้อการเน้นเสียงในระดับประโยค ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) คำที่เน้นเสียงหนัก และ 2) คำที่ไม่เน้นเสียงหนัก

1) คำที่เน้นเสียงหนัก (stressed word) (track 9)

คำที่มีการเน้นเสียงในประโยคมักจะเป็นคำที่ให้ความหมายที่สำคัญในประโยค (content word) ซึ่งถ้าขาดคำกลุ่มนี้ไปจะทำให้ไม่สามารถสื่อสารความหมายของประโยคได้ มีชนิดคำดังต่อไปนี้ (จุฑามาศ สุนทรารชุน, 2555)

1.1) คำนาม (noun) คือ คำที่ใช้เรียกคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ คุณสมบัติ ความคิด และความรู้สึก เช่น bookstore, homework, Johnny, beauty และ happiness เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: Katy has a meeting tomorrow.

1.2) คำกริยา (verb) คือ คำที่แสดงอาการหรือการกระทำของคำนามที่เป็นประธาน เช่น search, punch, develop, murder และ design เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: My sister walks to school every day.

1.3) คำคุณศัพท์ (adjective) คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม เช่น interesting, clever, sticky และ large เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: Kelly and I have a big white house in Phuket.

1.4) คำกริยาวิเศษณ์ (adverb) คือ คำที่ใช้ขยายคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ เพื่อให้ได้ใจความที่ชัดเจนมากขึ้น เช่น clearly, firmly, slowly, almost, really, tomorrow และ here เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: I absolutely understand you.

1.5) คำสรรพนามชี้เฉพาะ (demonstrative pronoun) คือ คำที่ใช้แทนคำนาม เพื่อชี้เฉพาะเจาะจง ได้แก่ this, that, these และ those

ตัวอย่างประโยค: I like those.

1.6) คำสรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของ (possessive pronoun) คือ คำที่ใช้แทนคำนามเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น yours, theirs, hers, mine และ his เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: This laptop is mine.

1.7) คำสรรพนามสะท้อนตัวเอง (reflexive pronoun) คือ คำที่ใช้เพื่อแสดงว่าตัวเองหรือบุคคลอื่นได้แสดงการกระทำนั้นด้วยตัวเอง เช่น myself, yourself, ourselves, himself และ herself เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: They can create websites by themselves.

1.8) คำแสดงการปฏิเสธ (negative) คือ คำแสดงการปฏิเสธ ซึ่งจะมีการใช้คู่กับคำกริยาช่วย เช่น do not (don't), cannot (can't), have not (haven't), had not (hadn't) เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: I can't drive ten hours continuously.

1.9) คำคุณศัพท์คำถาม (interrogative) คือ คำคุณศัพท์ที่ใช้ในการตั้งคำถาม เช่น what, when, where, why และ how เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: How do you cook Padthai?

1.10) คำแสดงจำนวน (number and quantifier) คือ คำที่ใช้บอกรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับปริมาณ เช่น four, fifty, many, a lot of และ a few เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: There are a few students in this class.

2) คำที่ไม่เน้นเสียงหนัก (unstressed word) (track 10)

คำที่ไม่จำเป็นต้องเน้นเสียง คือ คำที่ไม่ใช่ส่วนประกอบสำคัญของประโยค (function word) ถ้าคำกลุ่มนี้ขาดหายไปจากประโยคก็พอสื่อความหมายที่แท้จริงได้ มีรายละเอียด ดังนี้ (จุฬาราชุน, 2555)

2.1) คำบุรุษสรรพนาม (personal pronoun) คือ คำที่ทำหน้าที่แทนคำนามในส่วนประธาน เช่น I, you, he, she และ it เป็นต้น และในส่วนของกรรม เช่น me, you, him, her และ it เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: They haven't sent e-mails to you yet.

2.2) คำกริยาช่วย (auxiliary verb) คือ กริยาที่เข้าไปเสริมกับกริยาแท้เพื่อให้ความหมายของประโยคชัดเจนขึ้นในแง่ของช่วงเวลาอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต หรือในการเปลี่ยนเป็นประโยคปฏิเสธและคำถาม เช่น verb to be, verb to do, verb to have, should และ must เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: I have had breakfast already.

ข้อสังเกต:

► กริยาบางตัวสามารถทำหน้าที่เป็นได้ทั้งกริยาแท้และกริยาช่วย เช่น is, have และ can เป็นต้น สำหรับกริยาที่ทำหน้าที่เป็นกริยาแท้ในประโยค จะต้องเน้นเสียงหนักเพราะถือว่าเป็นคำสำคัญของประโยค (content word)

ตัวอย่างประโยค: I have nothing to do this weekend. (“have” ในประโยคนี้ ทำหน้าที่เป็นกริยาแท้ในประโยค จึงต้องมีการเน้นเสียงหนักที่คำว่า “have”)

► คำกริยาช่วยที่ใช้ในการตอบแบบสั้นในประโยคคำถามแบบใช่/ไม่ใช่ (yes/no question) ให้เน้นเสียงหนักที่กริยาช่วย

ตัวอย่างประโยค: A: Can you come to class tomorrow?

B: Yes, I can.

► คำกริยาช่วยที่ใช้ในประโยคคำถามย่อ ๆ ที่ถูกนำมาต่อท้ายประโยค (tag question) ให้เน้นเสียงหนักที่กริยาช่วย

ตัวอย่างประโยค: Jane hasn't gone anywhere this week, has she?

2.3) คำประพันธ์สรรพนาม (relative pronoun) คือ สรรพนามที่ใช้แทนคำนามข้างหน้า เช่น who, whose, where, that และ which เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: People who work hard usually succeed on their jobs.

2.4) คำเชื่อม (conjunction) คือ คำที่ใช้เพื่อเชื่อมคำ กลุ่มคำ หรือประโยคเข้าด้วยกัน เช่น and, but, or, because และ although เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: I couldn't come to school yesterday because my mom was sick.

2.5) คำบุพบท (preposition) คือ คำที่ใช้บอกสถานที่ เวลา ทิศทาง การเคลื่อนไหว หรือใช้เชื่อมคำต่อคำ ตัวอย่างเช่น in, on, behind, with และ towards เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค: Peter is walking towards the museum.

2.6) คำนำหน้าคำนาม (article) คือ คำที่วางหน้าคำนามเพื่อชี้เฉพาะเจาะจงหรือไม่เจาะจง ได้แก่ a, an และ the

ตัวอย่างประโยค: My mum brought a couple of eggs.

2.7) คำสรรพนามไม่เจาะจง “one” และ “ones” (indefinite pronoun “one” and “ones”) คือ คำที่ใช้แทนคำนาม เป็นการหลีกเลี่ยงการใช้คำนามซ้ำ

ตัวอย่างประโยค: Let's look at those skirts. I like the blue one.

2. ทำนองเสียง (intonation)

ทำนองเสียง คือ การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงขึ้นลงในประโยค ทำนองเสียงมีความสำคัญต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษเนื่องด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ 1) ทำนองเสียงช่วยในการระบุชนิดของประโยค ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างประโยคต่อไปนี้ What is your favorite color? และ Blue is my favorite color. ระดับเสียงของสองประโยคข้างต้นมีความแตกต่างกัน โดยคำสุดท้าย “color” ในประโยคแรก จะใช้ทำนองเสียงสูงเพื่อแสดงว่าเป็นการถามคำถาม ส่วนคำสุดท้าย “color” ในประโยคที่สองจะใช้ทำนองเสียงต่ำเพื่อบอกว่าเป็นประโยคบอกเล่า และ 2) ทำนองเสียงช่วยบอกข้อความที่ผู้พูดต้องการเน้นความหมาย เช่น ประโยค John bought new shoes. ในกรณีที่ 1 ถ้าผู้พูดขึ้นเสียงสูงในคำว่า “John” แสดงว่าผู้พูดต้องการเน้นความหมายในตำแหน่งประธานว่า คนที่ซื้อรองเท้าใหม่นั้นเป็น John ไม่ใช่คนอื่น ในกรณีที่ 2 ถ้าผู้พูดขึ้นเสียงสูงในคำว่า “new” แปลว่าผู้พูดต้องการเน้นว่ารองเท้าที่ซื้อมาเป็นรองเท้าคู่มือหนึ่งไม่ใช่รองเท้าที่ใช้แล้ว

2.1 รูปแบบของทำนองเสียง (intonation pattern)

ทำนองเสียงในภาษาอังกฤษสามารถแบ่งทำนองเสียงออกได้ 3 รูปแบบ คือ Rising-Falling, Rising และ Rising & Rising-Falling

2.1.1 Rising-Falling Intonation คือ รูปแบบการออกเสียงที่ใช้ระดับเสียงกลาง สูง และต่ำ ตามลำดับ การออกเสียงในช่วงต้นประโยคจะใช้เสียงกลาง ต่อด้วยการขึ้นเสียงสูงที่คำสุดท้าย ในตำแหน่งพยางค์ที่ต้องเน้นของคำนั้น ๆ และจบประโยคด้วยระดับเสียงต่ำ (track 11)

กฎการใช้ทำนองเสียงแบบ rising-falling

1) ใช้ในประโยคบอกเล่า (statement/affirmative) คือ ประโยคที่มีใจความบอกให้ทราบถึงเหตุการณ์หรือให้ข้อมูล ตัวอย่างเช่น

I could finish this task tomorrow.

I have known Katy for many years.

2) ประโยคคำสั่ง (order/command) คือ ประโยคที่มีวัตถุประสงค์เพื่อบอกว่าผู้พูดต้องการให้อีกฝ่ายทำอะไร ตัวอย่างเช่น

Turn on the light.

Don't open the book.

3) ประโยคแนะนำ (advice) คือ ประโยคที่ให้ข้อมูลแนะนำผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

You should avoid eating candies.

You'd better brush your teeth regularly.

4) ประโยคขอร้อง (request) คือ ประโยคที่แสดงความต้องการให้ผู้ฟังทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ ตัวอย่างเช่น

Please turn on the light.

Please show me the machine.

5) ประโยคคำถามแบบ Wh-question คือ ประโยคที่มีคำเริ่มต้นประโยคด้วยคำว่า What When Where Why Who Whose Whom และ How ตัวอย่างเช่น

What color is your hair?

Why is Bill talking to himself?

6) ประโยคคำถามประเภทให้เลือก (alternative question) คือ ประโยคที่ต้องการให้ผู้ฟังเลือกระหว่างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (alternative question) ตัวอย่างเช่น

A: Is this your pen or mine?

B: It's mine.

A: Would you like wine or beer?

B: Wine, please.

ข้อสังเกต:

ประโยคที่มีนัยให้ตอบว่ายอมรับหรือไม่ยอมรับ (yes/no) จะออกเสียงโดยใช้ทำนองแบบ rising ตัวอย่างเช่น

A: Would you like white chocolate or black chocolate?

B: Yes.

2.1.2 Rising Intonation คือ รูปแบบการออกเสียงโดยใช้ระดับเสียงกลาง และสูงตามลำดับ การออกเสียงในช่วงต้นประโยคจะใช้เสียงกลาง และจบด้วยการขึ้นเสียงสูงที่คำสุดท้าย โดยจะเริ่มเสียงสูงที่ตำแหน่งพยางค์ที่ต้องเน้นของคำนั้น ๆ (track 12)

กฎการใช้ทำนองเสียงแบบ rising

1) ประโยคคำเตือน (warning) คือ ประโยคที่ให้ความหมายว่าระวังเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ตัวอย่างเช่น

Watch out!

Mind the gap!

2) ประโยคคำถามแบบยอมรับหรือปฏิเสธ (yes/no question) คือ ประโยคคำถามที่ขึ้นด้วย เช่น verb to be, verb to do, verb to have, should, will เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

Are you going to the library this after noon?

Have you finished work yet?

3) ประโยคคำถามแบบ tag question คือ ประโยคชนิดหนึ่งที่มีส่วนท้ายเป็นรูปคำถามสั้น ๆ อาจเป็นรูปแบบคำถามบอกเล่าหรือปฏิเสธก็ได้ ขึ้นอยู่กับประโยคข้างหน้า สำหรับคำตอบจะตอบว่ายอมรับหรือไม่ยอมรับ (yes/no) ตัวอย่างเช่น

A: Scott is going to go to Japan next month, isn't he?

B: Yes, he is. / No, he isn't. (อาจตอบว่ายอมรับหรือไม่ยอมรับก็ได้)

ข้อสังเกต:

ถ้าผู้พูดไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อถามผู้ฟัง แต่ต้องการเพียงการยืนยันจากผู้ฟัง เนื่องจากตัวผู้พูดมีความมั่นใจว่าสิ่งที่ตนเองคิดนั้นถูกต้องแล้ว ดังนั้น คำตอบของผู้ฟังจะต้องสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้พูดได้ถามไปเท่านั้น ไม่เหมือนกับตัวอย่างคำถาม tag question ข้างต้น ในกรณีนี้จะใช้รูปแบบการออกเสียงแบบ rising-falling ตัวอย่างเช่น

A: Scott is going to go to Japan next month, isn't he?

B: Yes, he is.

2.1.3 Rising & Rising-Falling Intonation คือ รูปแบบการออกเสียงโดยใช้ระดับเสียงกลาง สูง และต่ำ เช่นเดียวกับทำนองเสียงแบบแรกแต่ต่างกัน คือ การออกเสียงในช่วงต้นประโยคจะใช้เสียงกลาง ต่อด้วยการขึ้นเสียงสูง และจะมีการใช้เสียงกลางและสูงซ้ำกันในหลายตำแหน่งในประโยค และจบลงด้วยการลงเสียงต่ำในคำสุดท้ายที่เป็นตำแหน่งพยางค์ที่ต้องเน้นเสียงของคำนั้น ๆ ทำนองเสียงรูปแบบนี้ใช้ในประโยคที่มีข้อความยาวต่อเนื่อง (track 13)

กฎการใช้ทำนองเสียงแบบ rising and rising-falling

1) ประโยคที่มีคำว่า “and” (sentence with conjunction “and”) คือ ประโยคที่มีคำสันธาน “and” เชื่อมคำประเภทเดียวกันในประโยค เช่น คำนามกับคำนาม หรือ คำกริยากับคำกริยา เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

I can speak English, Spanish and Chinese.

I bought oranges, grapes and apples.

2) ประโยคที่มีคำว่า “or” (sentence with conjunction “or”) คือ ประโยคที่มีคำสันธาน “or” เชื่อมคำประเภทเดียวกันในประโยค เช่น คำนามกับคำนาม หรือ คำกริยากับคำกริยา เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

You could take a taxi or a bus to Phuket Town.

We can do this work this Saturday or Sunday.

ปัญหาในการออกเสียงสูงต่ำ (intonation) ในประโยคภาษาอังกฤษของคนไทย

จากงานวิจัยของคนไทยและต่างชาติพบว่า คนไทยมีแนวโน้มไม่ออกเสียงสูงต่ำในประโยคภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจเป็นผลให้การสื่อสารระหว่างกันผิดพลาดได้ (Dee-in, 2006; Narksompong, 2007; Wei & Zhou, 2002) ทั้งนี้ เนื่องจากภาษาไทยไม่มีการออกเสียงสูงต่ำในประโยคเพื่อแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึก ทศนคติ หรือความหมายตามหลักไวยากรณ์ เหมือนเช่นในภาษาอังกฤษ (Ariyapitipun, 2003; Wilkins, 1976) ถึงแม้ภาษาไทยจะมีการออกเสียงสูงต่ำในแต่ละพยางค์ (tone) แต่เป็นรูปแบบที่แน่นอน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไปข้างต้น

การออกเสียงสูงต่ำในประโยคภาษาอังกฤษของคนไทยมักออกเสียงแบบราบเรียบในทุกรูปแบบประโยค ไม่ว่าจะเป็นประโยคคำถาม (warning) ประโยคคำถามแบบขอมรับหรือปฏิเสธ (yes/no question) หรือประโยคอื่น ๆ ดังตัวอย่าง

Simon slept the whole <u>day</u> .	—→	<u>Simon slept the whole day.</u>
Be <u>careful</u> !	—→	<u>Be careful!</u>
Did you join the party last <u>night</u> ?	—→	<u>Did you join the party last night?</u>

3. การออกเสียงภาษาอังกฤษในข้อความต่อเนื่อง (connected speech)

การสนทนาในชีวิตประจำวัน ผู้พูดไม่ได้พูดเป็นคำ ๆ แต่จะมีการเชื่อมเสียง (linking sound) การลดเสียง (elision) และการกลืนเสียง (assimilation) ดังนั้น เพื่อการออกเสียงประโยคยาวได้อย่างต่อเนื่องเป็นธรรมชาติ ผู้สอนและผู้เรียนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องเข้าใจถึงวิธีการพูดในทุกรูปแบบข้างต้น

3.1 การเชื่อมเสียง (linking sound) คือ การเชื่อมเสียงที่เกิดขึ้นในตำแหน่งตัวอักษรท้ายของคำหน้ากับอักษรต้นของคำหลัง โดยแบ่งการเชื่อมเสียงออกได้ 3 รูปแบบ (track 14) คือ

3.1.1 การเชื่อมเสียงพยัญชนะกับสระ (linking consonants to vowels) เกิดขึ้นเมื่อคำต้นลงท้ายด้วยเสียงพยัญชนะและคำหลังเริ่มต้นด้วยเสียงสระ เช่น

An egg	ออกเสียงว่า	แอนเน็ก /ænneg/
Love it	ออกเสียงว่า	เลฟฟิท /lʌvɪt/

3.1.2 การเชื่อมเสียงสระกับสระ (linking vowels to vowels) เกิดขึ้นเมื่อคำต้นลงท้ายด้วยเสียงสระและคำหลังเริ่มต้นด้วยเสียงสระ เพื่อการออกเสียงอย่างเป็นธรรมชาติ จะมีการเพิ่มเสียง /w/ หรือ /j/แทรกเข้าไป

เสียงแทรก /w/ จะเกิดขึ้นเมื่อคำต้นลงท้ายด้วย o หรือ u เช่น

Do it	ออกเสียงว่า	คูวิท /duːwɪt/
-------	-------------	----------------

เสียงแทรก /j/ จะเกิดขึ้นเมื่อคำต้นลงท้ายด้วย i หรือ ee เช่น

Three eggs	ออกเสียงว่า	ทรีเยกส์ /θriːjɛɡz/
------------	-------------	---------------------

3.1.3 การเชื่อมเสียงพยัญชนะกับพยัญชนะ (linking consonants to consonants) เกิดขึ้นเมื่อคำต้นลงท้ายด้วยเสียงพยัญชนะและคำหลังเริ่มต้นด้วยเสียงพยัญชนะ /h/ เท่านั้น เมื่อเชื่อมเสียงแล้วพยัญชนะ /h/ จะออกเสียงเป็น // เช่น

Tell him	ออกเสียงว่า	เทลลิม /tellɪm/
----------	-------------	-----------------

3.2 การลดเสียง (elision) คือ การไม่ออกเสียงพยัญชนะหรือสระ ซึ่งการลดเสียงมักเกิดขึ้น เพื่อให้การออกเสียงภาษาอังกฤษง่ายขึ้น (track 15) เช่น

การลดเสียงพยัญชนะหรือสระในภาษาอังกฤษ เกิดได้ในหลายรูปแบบ ดังนี้

1) ลดเสียงในคำประเภท function word (elision of function words) เช่น คำกริยาช่วย คำบุรุษสรรพนาม และคำบุพบท เป็นต้น ตัวอย่างคำที่มีการลดเสียง เช่น

am ออกเสียงว่า เอ็ม /əm/ I'm a student.

and ออกเสียงว่า เอ็น /ən/ John and I went to school.

2) ลดเสียงคำแบบถาวร (permanent elision) ซึ่งแต่เดิมมีการออกเสียงพยัญชนะและสระแบบหนึ่ง แต่ปัจจุบันมีการตัดเสียงบางเสียงออกไป ตัวอย่างคำที่มีการลดเสียง เช่น

wrong ออกเสียงว่า รอง /rɒŋ/

physically ออกเสียงว่า ฟิซิคลี้ /'fizikli/

3) ลดเสียงพยัญชนะหรือสระ (elision of consonants or vowels) เนื่องจากอิทธิพลของเสียงในคำข้างเคียง ตัวอย่างคำที่มีการลดเสียง เช่น

nex(t) day ออกเสียงว่า เน็คซเดย์ /neksdeɪ/

facts ออกเสียงว่า แฟคส์ /fæks/

กฎการลดเสียง มีดังนี้

1) การลดเสียง /ə/ ในพยางค์ของคำที่ไม่เน้นเสียงหนัก เช่น

factory ออกเสียงว่า แฟคทรี /'fæktəri/

2) การลดเสียง /t/ และ /d/ ในการออกเสียงควบกล้ำ /pt/, /kt/, /st/, /ft/, /sht/, /cht/ เช่น

I like Christmas. ออกเสียงว่า ไอไลคคริสมาส /ai laik krisməs/

3) การลดเสียง /h/ มักเกิดขึ้นในพยางค์ที่ไม่เน้นเสียง เช่น

I like her sunglasses. ออกเสียงว่า

ไอไลคเฮอร์ซันกลาสเซส /ai laik ə(r) sɒŋɡlɑ:sɪz/

4) การลดของเสียง /v/ มักหายไปในคำว่า “of” เช่น

Today is the 5th of July. ออกเสียงว่า

ทูเดอีสเดอะฟิฟเออจุนไลน /tədeɪ ɪz ði: fɪfθ ə dʒʊ'laɪ/

- 5) การลดของเสียง /t/ เกิดในกรณีที่เสียงพยัญชนะท้ายของคำหน้าและเสียงพยัญชนะแรกของคำหลังมีเสียงเดียวกัน คือ เสียง /t/ เช่น

I want to open a new school. ออกเสียงว่า

ไอวอนทู่โอเพ่นอะนิวสคูล /ai wɒnt ə ʊpən ə njuː skʊl/

3.3 การกลืนเสียง (assimilation) คือ การปรับเปลี่ยนเสียงเดิมของคำ เนื่องจากอิทธิพลที่เกิดขึ้นระหว่างเสียงท้ายของคำหน้าและเสียงต้นของคำหลัง การกลืนเสียงเกิดได้ 3 รูปแบบ คือ

3.3.1 การกลืนเสียงโดยตำแหน่งเกิดเสียง (place of articulation) คือ การปรับเปลี่ยนเสียงของคำตามอิทธิพลของตำแหน่งเกิดเสียง เช่น prefix in- การออกเสียงคำที่อยู่หลัง suffix in- จะส่งผลต่อการกำหนดเสียง suffix in- ดังตัวอย่าง คำว่า patient เสียงแรกของคำนี้คือเสียง /p/ ซึ่งออกเสียงด้วยริมฝีปากทั้งสอง (bilabial) เมื่อเติม suffix in- ควรเป็นคำว่า inpatient แต่เพื่อให้การออกเสียงเกิดขึ้นได้ง่าย suffix in- จะถูกกลืนเสียงหรือปรับเปลี่ยนจาก inpatient เป็น impatient การเปลี่ยน suffix in- เป็น suffix im- เกิดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับตำแหน่งเกิดเสียงของเสียง /p/ ในคำว่า patient ที่เกิดในตำแหน่งริมฝีปากทั้งสองเหมือนกัน ตัวอย่างการเติม suffix -in อื่น ๆ เช่น

in- + possible = impossible

in- + recoverable = irrecoverable

in- + legible = illegible

3.3.2 การกลืนเสียงโดยลักษณะการออกเสียง (manner of articulation) คือ การเปลี่ยนเสียงพยัญชนะท้ายของคำหน้าตามลักษณะการออกเสียงของพยัญชนะต้นของคำหลัง ลักษณะเสียงที่มักเกิดการกลืนเสียง อาทิเช่น (track 16)

- 1) เสียงพยัญชนะท้ายคำแรกเป็น /t/ จะถูกกลืนเป็นเสียง /k/ เมื่ออยู่หน้าเสียง /k/ หรือ /g/ เช่น

That cat ออกเสียงว่า แดคแคท /ðækkæt/

- 2) เสียงพยัญชนะท้ายคำแรกเป็น /d/ จะถูกกลืนเป็นเสียง /g/ เมื่ออยู่หน้าเสียง /k/ หรือ /g/ เช่น

Good girl ออกเสียงว่า แดคเคิร์ล /guggz:(r)/

- 3) เสียงพยัญชนะท้ายคำแรกเป็น /t/ ควบกับเสียงพยัญชนะท้าย /j/ เสียงจะถูกเปลี่ยนไปเป็นเสียง /tʃ/ เช่น

Last year ออกเสียงว่า ลาสเชียร์ /lɑstʃiə(r)/

- 4) เสียงพยัญชนะท้ายคำแรกเป็น /d/ ควบกับเสียงพยัญชนะท้าย /j/ เสียงจะถูกเปลี่ยนไปเป็นเสียง /dʒ/ เช่น

Would you ออกเสียงว่า วูจจุ /wʊdʒu:/

3.3.3 การกลืนเสียงตามเสียงก้องและไม่ก้อง (voicing) คือ การเปลี่ยนเสียงพยัญชนะตัวหน้าของคำให้กลมกลืนกับเสียงโฆษะหรืออโฆษะของพยัญชนะตัวหลัง (track 17)

- 1) เสียง /s/ ถูกกลืนไปเป็นเสียง /z/ เมื่ออยู่หลังเสียงพยัญชนะอโฆษะ เช่น

Chairs ออกเสียงว่า แชรซ์ /tʃeə(r)z/

John's book ออกเสียงว่า จอห์นซบุ๊ก /dʒɒnzbʊk/

- 2) เสียง /ed/ ในกริยารูป past tense หรือ past participle ถูกกลืนไปเป็นเสียง /t/ เมื่ออยู่หลังเสียงพยัญชนะโฆษะ และเป็นเสียง /d/ เมื่ออยู่หลังเสียงพยัญชนะอโฆษะ เช่น

walked ออกเสียงว่า วอคท /wɔːkt/

turned ออกเสียงว่า เทิร์นด /tɜː(r)nd/

บทสรุป

นอกจากความรู้ด้านการออกเสียงพยัญชนะและสระภาษาอังกฤษดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ผู้เรียนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาอังกฤษในลำดับขั้นต่อไป ได้แก่ การลงเสียงหนักเบาในระดับคำและประโยค ทำนองเสียง และการออกเสียงในข้อความต่อเนื่อง ทั้งนี้ การลงเสียงหนักเบาในระดับคำ หมายถึง การเน้นเสียงพยางค์ในคำ โดยมีหลักกว้าง ๆ ดังนี้ คำนามตั้งแต่สองพยางค์ขึ้นไปจะเน้นเสียงหนักในพยางค์ที่หนึ่ง ในขณะที่คำกริยาสองพยางค์จะเน้นเสียงหนักในพยางค์ที่สอง และคำที่มีส่วนเติมหน้าคำหรือส่วนเติมหลังคำจะเน้นเสียงหนักที่พยางค์เดียวกับคำเดิมที่ไม่ได้เติม ในกรณีการลงเสียงหนักเบาในระดับประโยคนั้น ผู้พูดจะเน้นเสียงคำที่มีความหมายสำคัญในประโยค ซึ่งประกอบด้วยคำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำสรรพนามชี้เฉพาะ คำสรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของ และคำแสดงการปฏิเสธ เป็นต้น ในส่วนของทำนองเสียงภาษาอังกฤษ จะเปลี่ยนแปลงระดับเสียงขึ้นลงตามทำนองเสียง 3 รูปแบบด้วยกัน คือ 1) รูปแบบการออกเสียงที่ใช้เสียงกลาง สูง และต่ำ ตามลำดับ 2) รูปแบบการออกเสียงที่ใช้เสียงกลาง และสูงตามลำดับ และ 3) รูปแบบการออกเสียงที่ใช้เสียงกลาง สูง และต่ำ เช่นเดียวกับแบบที่ 1 แต่จะมีการใช้เสียงดังกล่าวกว้างขึ้นในหลายตำแหน่งของประโยค อย่างไรก็ตาม สำหรับการสนทนาในชีวิตประจำวัน ผู้พูดไม่ได้พูดเป็นคำ ๆ แต่มักจะมีการเชื่อมเสียงโดยจะเกิดขึ้นเมื่อคำต้นลงท้ายด้วยเสียงพยัญชนะและคำหลังเริ่มต้นด้วยเสียงสระ หรือไม่ก็มีการลดเสียงโดยจะเกิดขึ้นเพื่อให้การออกเสียงภาษาอังกฤษ

ง่ายขึ้น และในบางกรณีจะมีการกลืนเสียงโดยเสียงของคำจะเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งเกิดจากอิทธิพลระหว่างเสียงท้ายของคำหน้าและเสียงต้นของคำหลัง จะเห็นได้ว่าลักษณะข้างต้นถือเป็นส่วนสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้สอนควรเน้นย้ำให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่น เป็นธรรมชาติ และเข้าใจสารตรงกัน

แบบฝึกหัดทบทวน

แบบฝึกหัดที่ 1: ชิดเส้นใต้คำที่มีการลงเสียงหนักในประโยคต่อไปนี้

1. He will go to the university tomorrow morning.
2. Katy can't finish her project by today.
3. My best friend told me that I shouldn't show off too much.
4. Would you mind if I turn the TV off?
5. My grandmother really likes to bake cherry cake.
6. I'd like to watch comedy movies at night.
7. When will you arrive at Phuket International Airport?
8. The teacher turns on the air-conditioning.
9. Don't forget your purse when you leave.
10. Mary hasn't gone to bed yet, has she?

แบบฝึกหัดที่ 2: จงวาดเส้นเพื่อแสดงทำนองเสียง

1. My sister has nothing to talk with me.
2. Let's go to the library, market and coffee shop.
3. Please turn off the light.
4. What color do you like?
5. Have you ever been to Japan?
6. It's windy today, isn't it? (ผู้พูดต้องการการยืนยันว่าใช่)
7. Would you like to have pizza or noodle? (ผู้พูดต้องการให้เลือก)
8. Shut the door!
9. You should go to bed before 10 pm.
10. I haven't finished my work yet.

แบบฝึกหัดที่ 3: จงขีดเส้นเชื่อมเสียงคำในประโยคต่อไปนี้

1. I ordered a cake, not a pie.
2. Oranges and apples are not available in winter.
3. My mum asked me to buy three eggs and eight onions.
4. You need to tell him to sit on the orange chair.
5. I can't get up too early?

แบบฝึกหัดที่ 4: จงตอบว่าประโยคต่อไปนี้มีรูปแบบการลดเสียง (elision) หรือไม่ และถ้ามีขีดเส้นใต้ระบุ

1. Jesse will come here the next day. _____
2. I have attempted to state the facts. _____
3. Can I borrow your English notebook? _____
4. His computer doesn't cost as much as hers. _____
5. I haven't known my new teacher yet. _____

แบบฝึกหัดที่ 5: จงตอบว่าประโยคต่อไปนี้มีรูปแบบการกลืนเสียง (assimilation) หรือไม่ และถ้ามีขีดเส้นใต้ระบุ

1. Can you see that boy in the room? _____
2. Jenny will bring us sandwiches today. _____
3. I don't like to work irregular hours. _____
4. Patty has gone out for hours now. _____
5. Would you prefer Jackie to come to your birthday party? _____

บทที่ 4

หน่วยคำและคำภาษาอังกฤษ

4

หน่วยคำ และคำภาษาอังกฤษ

บทนำ

“หน่วยคำ” (morpheme) เป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของภาษาที่มีความหมายในตัวเอง จึงถือได้ว่าหน่วยคำเป็นหน่วยพื้นฐานของภาษาที่มีความสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ โดยผู้เรียนที่มีความรู้ในการวิเคราะห์หน่วยคำจะมีระดับความสามารถด้านความรู้คำศัพท์ (Apel & Henbest, 2016; Nirattisai & Chiramanee, 2014) การอ่าน (Nagy et al., 2003; Verhoeven & Perfetti, 2003) การเขียน (Wolter & Green, 2013) การออกเสียง (Bowers, Kirby, & Deacon, 2010; Wolter & Green, 2013) และการสะกดคำ (Goodwin & Ahn, 2010) ที่ดีกว่าผู้เรียนที่ไม่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์หน่วยคำ

อีกทั้งการเข้าใจถึงความหมายของ “คำ” (word) ซึ่งเป็นหน่วยของภาษาที่ใหญ่กว่าหน่วยคำ (morpheme) มีความจำเป็นเช่นกัน เนื่องจากคำหรือคำศัพท์ถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของภาษา (Gu, 2003; Hu and Nation, 2000; Waring & Nation, 1997) การที่มีความรู้คำศัพท์ไม่เพียงพอทำให้ศักยภาพของผู้เรียนในการสื่อสารทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นการฟัง (Kelly, 1991; Staehr, 2007) การพูด (Koizumi & Kurizaki, 2002; Meara, 1996) การอ่าน (Cameron, 2002; Nation, 2001) หรือการเขียน (Albrechtsen, Haastруп, & Henriksen, 2008; Laufer & Nation, 1995) อยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ

ดังนั้น ครูภาษาอังกฤษจำเป็นต้องเตรียมพร้อมด้านความรู้เรื่องหน่วยคำและคำของตนเองเป็นอย่างดี

ในบทนี้จะเริ่มต้นกล่าวถึงความหมายและชนิดของหน่วยคำ (morpheme) ความหมายและชนิดของคำ (word) การสร้างคำ (creating word) และหัวข้อสุดท้ายคือ หน้าที่ของคำ (part of speech)

1. ความหมายและชนิดของหน่วยคำ (meaning and types of morpheme)

คำทุกคำในภาษาอังกฤษ (word) ประกอบขึ้นด้วยหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งหน่วยคำ (morpheme) ดังนั้น หน่วยคำเป็นส่วนประกอบทางภาษาที่เล็กที่สุดที่มีความหมาย ตัวอย่างเช่น

ตารางที่ 11 หน่วยคำภาษาอังกฤษ

คำ	หน่วยคำ		ความหมาย
	จำนวน	รายละเอียด	
apple	1	1. apple	1. ผลไม้รูปทรงกลม
apples	2	1. apple 2. -s	1. ผลไม้รูปทรงกลม 2. ความเป็นพหูพจน์
regular	1	1. regular	1. ปกติ
irregular	2	1. regular 2. ir-	1. ปกติ 2. ปฏิเสธ/ไม่

หน่วยคำมีลักษณะสำคัญ 3 ข้อ คือ 1) เป็นคำหรือส่วนประกอบของคำที่มีความหมายในตัวเอง 2) เป็นคำหรือส่วนประกอบของคำที่ไม่สามารถแตกย่อยเป็นส่วนที่มีความหมายที่เล็กกว่าได้อีก และ 3) คำหรือส่วนประกอบของคำเหล่านี้คงความหมายเดิมเสมอ ไม่อาจเปลี่ยนความหมายของตัวเองไปได้

เมื่อพิจารณาหน่วยคำจากตัวอย่างข้างต้น จะพบว่าหน่วยคำมี 2 ชนิด คือ หน่วยคำที่ปรากฏตามลำพังได้ (free morpheme) และ หน่วยคำที่ปรากฏตามลำพังไม่ได้ (bound morpheme)

1) หน่วยคำอิสระ (free morpheme) คือ หน่วยคำที่ปรากฏตามลำพังได้ ไม่จำเป็นต้องอยู่ติดกับหน่วยคำอื่น เช่น act, slow, agree และ happy เป็นต้น

2) หน่วยคำไม่อิสระ (bound morpheme) คือ หน่วยคำที่ปรากฏตามลำพังไม่ได้ จำเป็นต้องอยู่ติดกับหน่วยคำอิสระ เช่น -ion, -ly, dis- และ -ness เป็นต้น

หน่วยคำไม่อิสระ (bound morpheme) มี 2 ชนิด คือ หน่วยคำผัน (inflectional morpheme) และหน่วยคำแปลง (derivational morpheme)

2.1) หน่วยคำผัน (inflectional morpheme) คือ หน่วยคำไม่อิสระที่เมื่อประกอบกับหน่วยคำอิสระแล้วไม่ทำให้ความหมายหรือหน้าที่ของคำเปลี่ยนไป แต่เป็นหน่วยคำที่ใช้บอกความหมายทางไวยากรณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในส่วนของพจน์ เพศ กาล บุรุษ และมลา ตัวอย่างเช่น

-s 1. ระบุความเป็นบุรุษที่ 3 ในรูปปัจจุบันกาล (present simple tense)

เช่น She gets up at 7 am.

หมายเหตุ: การระบุความเป็นบุรุษที่ 3 ในรูปปัจจุบันกาล (present simple tense) สามารถใช้หน่วยคำผัน ได้ 3 รูปแบบ คือ -s, -es หรือ -ies โดยหน่วยคำผันทั้งสามทำหน้าที่เหมือนกัน จะเลือกใช้หน่วยคำผันตัวใดนั้น ต้องพิจารณาจากสภาพแวดล้อมของหน่วยคำอิสระ โดยมีหลักการดังนี้

- 1) คำกริยาปกติทั่วไปให้เติมหน่วยคำผัน -s เช่น collects, paints และ clicks เป็นต้น
- 2) คำกริยาที่ลงท้ายด้วย o, s, sh, ch, x, z ให้เติมหน่วยคำผัน -es เช่น watches, passes และ goes เป็นต้น
- 3) คำกริยาที่ลงท้ายด้วย y มี 2 กรณี คือ
 - 3.1) หน้า y เป็นพยัญชนะ ให้เปลี่ยน y เป็น i แล้วเติมหน่วยคำผัน -es เช่น tries, studies และ cries เป็นต้น
 - 3.2) หน้า y เป็นสระ a, e, i, o, u ให้เติมหน่วยคำผัน -s เช่น pays, joys และ buys เป็นต้น

2. ระบุความเป็นเจ้าของ เช่น It is Brown's jacket.

3. ระบุความเป็นพหูพจน์ เช่น There are 4 books.

หมายเหตุ: การระบุความเป็นคำนามพหูพจน์ สามารถใช้หน่วยคำผันได้ 3 รูปแบบ คือ -s, -es หรือ -ies โดยหน่วยคำผันทั้งสามทำหน้าที่เหมือนกัน การเลือกใช้หน่วยคำผัน ต้องพิจารณาจากสภาพแวดล้อมของหน่วยคำอิสระ โดยมีหลักการดังนี้

- 1) คำนามปกติทั่วไปให้เติมหน่วยคำผัน -s เช่น friends, plants และ bottles เป็นต้น
- 2) คำกริยาที่ลงท้ายด้วย s, sh, ch, x, z ให้เติมหน่วยคำผัน -es เช่น boxes, buses และ churches เป็นต้น
- 3) คำกริยาที่ลงท้ายด้วย y มี 2 กรณี คือ
 - 3.1) หน้า y เป็นพยัญชนะ ให้เปลี่ยน y เป็น i แล้วเติมหน่วยคำผัน -es เช่น countries, babies และ armies เป็นต้น
 - 3.2) หน้า y เป็นสระ a, e, i, o, u ให้เติมหน่วยคำผัน -s ได้เลย เช่น boys, keys และ days เป็นต้น

4) คำนามลงท้ายด้วย f, fe บางตัวเปลี่ยน f, fe เป็น v แล้วเติมหน่วยคำผัน -es บางตัวเติมหน่วยคำผัน -s ซึ่งไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัว

4.1) คำนามลงท้ายด้วย f, fe เปลี่ยน f, fe เป็น v แล้วเติมหน่วยคำผัน -es เช่น shelves, wolves และ halves เป็นต้น

4.2) คำนามลงท้ายด้วย f, fe เติมหน่วยคำผัน -s เช่น chefs, beliefs และ reefs เป็นต้น

5) คำนามที่ลงท้ายด้วย o บางตัวเติมหน่วยคำผัน -s บางตัวเติมหน่วยคำผัน -es บางตัวเติมได้ทั้งหน่วยคำผัน -s และ -es ซึ่งไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัว

5.1) คำนามที่ลงท้ายด้วย o เติมหน่วยคำผัน -s เช่น bamboos, studios และ kilos เป็นต้น

5.2) คำนามที่ลงท้ายด้วย o เติมหน่วยคำผัน -es เช่น tomatoes, potatoes และ echoes เป็นต้น

5.3) คำนามที่ลงท้ายด้วย o เติมหน่วยคำผันได้ทั้ง -s และ -es เช่น mangos/mangoes, zeros/zeroes และ buffalos/buffaloes เป็นต้น

-ed 1. ระบุความเป็นอดีตกาล (past simple tense) เช่น I printed out my work.

2. ระบุความเป็นปัจจุบันสมบูรณ์ (present perfect tense) เช่น They have travelled to China for many times.

หมายเหตุ: การระบุความเป็นอดีตกาลและปัจจุบันสมบูรณ์ โดยใช้หน่วยคำผัน -ed มีหลักการใช้ ดังนี้

1) คำกริยาปกติทั่วไปให้เติมหน่วยคำผัน -ed เช่น opened, peeled และ searched เป็นต้น

2) คำกริยาที่ลงท้ายด้วย y มี 2 กรณี คือ

2.1) หน้า y เป็นพยัญชนะ ให้เปลี่ยน y เป็น i แล้วเติมหน่วยคำผัน -ed เช่น replied, และ carried เป็นต้น

2.2) หน้า y เป็นสระ a, e, i, o, u ให้เติมหน่วยคำผัน -ed ได้เลย เช่น played และ stayed เป็นต้น

- 3) คำกริยา 1 พยางค์ ที่มีสระเสียงสั้น 1 ตัว และพยัญชนะท้าย 1 ตัว ให้เพิ่มพยัญชนะท้ายอีก 1 ตัว แล้วเติมหน่วยคำผัน -ed เช่น stopped, begged และ plugged เป็นต้น
- 4) คำกริยาตั้งแต่ 2 พยางค์ ขึ้นไป ที่มีการเน้นเสียงที่พยางค์สุดท้าย และพยางค์นั้นมีสระเสียงสั้น 1 ตัว และพยัญชนะท้าย 1 ตัว ให้เพิ่มพยัญชนะท้ายอีก 1 ตัว แล้วเติมหน่วยคำผัน -ed เช่น referred และ permitted เป็นต้น
- 5) คำกริยาที่ลงท้ายด้วย e ให้เติม d เช่น poked, sliced และ changed เป็นต้น
- 6) คำกริยาที่ลงท้ายด้วย ie ให้เติม d เช่น died และ tied เป็นต้น
- 7) คำกริยาที่ลงท้ายด้วย l มีสระ 1 ตัว ให้เพิ่ม l อีก 1 ตัว แล้วเติมหน่วยคำผัน -ed เช่น cancelled และ compelled เป็นต้น

-ing ระบุวาลิ่งนั้นกำลังดำเนินอยู่ ณ จุดเวลาหนึ่ง หรือช่วงเวลาหนึ่ง
เช่น I am studying English.

หมายเหตุ: การระบุวาลิ่งนั้นกำลังดำเนินอยู่ โดยใช้หน่วยคำผัน -ing มีหลักการใช้ดังนี้

- 1) คำกริยาปกติทั่วไปให้เติมหน่วยคำผัน -ing เช่น blowing, watching และ folding เป็นต้น
- 2) คำกริยา 1 พยางค์ ที่มีสระเสียงสั้น 1 ตัว และพยัญชนะท้าย 1 ตัว ให้เพิ่มพยัญชนะท้ายอีก 1 ตัว แล้วเติมหน่วยคำผัน -ing เช่น putting, knitting และ getting เป็นต้น
- 3) คำกริยาตั้งแต่ 2 พยางค์ ขึ้นไป ที่มีการเน้นเสียงที่พยางค์สุดท้าย และพยางค์นั้นมีสระเสียงสั้น 1 ตัว และพยัญชนะท้าย 1 ตัว ให้เพิ่มพยัญชนะท้ายอีก 1 ตัว แล้วเติมหน่วยคำผัน -ing เช่น occurring, referring และ beginning เป็นต้น
- 4) คำกริยาที่ลงท้ายด้วย e ให้ตัด e ออก แล้วเติมหน่วยคำผัน -ing เช่น riding, making และ leaving เป็นต้น
- 5) คำกริยาที่ลงท้ายด้วย ie ให้เปลี่ยน ie เป็น y แล้วเติมหน่วยคำผัน -ing เช่น lying, dying และ tying เป็นต้น

- 6) คำกริยาที่ลงท้ายด้วย 1 มีสระ 1 ตัว ให้เพิ่ม 1 อีก 1 ตัว แล้วเติมหน่วยคำผัน -ing เช่น travelling และ fulfilling เป็นต้น

-er ระบุความเป็นคุณศัพท์ขั้นกว่า เช่น Lilly is taller than me.

หมายเหตุ: การระบุความเป็นคุณศัพท์ขั้นกว่า โดยใช้หน่วยคำผัน -er มีหลักการใช้ดังนี้

- 1) คำคุณศัพท์ปกติทั่วไป 1-2 พยางค์ ให้เติมหน่วยคำผัน -er เช่น smarter และ taller เป็นต้น
- 2) คำคุณศัพท์ลงท้ายด้วย y ให้เปลี่ยน y เป็น i แล้วเติมหน่วยคำผัน -er เช่น easier และ happier เป็นต้น
- 3) คำคุณศัพท์ 1 พยางค์ ที่มีสระเสียงสั้น 1 ตัว และพยัญชนะท้าย 1 ตัว ให้เพิ่มพยัญชนะท้ายอีก 1 ตัว แล้วเติมหน่วยคำผัน -er เช่น fatter และ hotter เป็นต้น
- 4) คำคุณศัพท์มากกว่า 2 พยางค์ขึ้นไป ไม่ใช้การเติมหน่วยคำผัน -er ในการระบุความเป็นคุณศัพท์ขั้นกว่า แต่จะการใช้การเติมคำว่า more หน้าคำคุณศัพท์แทน เช่น more beautiful และ more interesting เป็นต้น

-est ระบุความเป็นคุณศัพท์ขั้นสูงสุด เช่น Mary is the tallest of all.

หมายเหตุ: การระบุความเป็นคุณศัพท์ขั้นสูงสุด โดยใช้หน่วยคำผัน -est มีหลักการใช้เช่นเดียวกับการระบุความเป็นคุณศัพท์ขั้นกว่า เพียงเปลี่ยนจากการเติมหน่วยคำผัน -er เป็นหน่วยคำผัน -est และในกรณีที่คำคุณศัพท์มากกว่า 2 พยางค์ขึ้นไป จะไม่ใช้การเติมหน่วยคำผัน -est ในการระบุความเป็นคุณศัพท์ขั้นสูงสุด แต่จะการใช้การเติมคำว่า most หน้าคำคุณศัพท์แทน เช่น most powerful และ most challenging เป็นต้น

2.2) หน่วยคำแปลง (derivational morpheme) คือ หน่วยคำไม่อิสระที่เมื่อประกอบกับหน่วยคำอิสระแล้ว ทำให้ความหมายและหน้าที่ของคำเปลี่ยนไป เช่น

in-, ir-, im- ใช้ประกอบหลังคำคุณศัพท์ มีความหมายว่า ไม่หรือมีความหมายตรงกันข้าม
และ il- กับหน่วยคำอิสระ

หมายเหตุ: การเปลี่ยนความหมายคำคุณศัพท์เป็นตรงกันข้าม สามารถใช้หน่วยคำแปลงได้ 4 รูปแบบ คือ -in-, -ir-, -im และ -il โดยหน่วยคำผันทั้งสี่มีหน้าที่เหมือนกัน โดยจะเลือกใช้หน่วยคำผันตัวใดนั้นต้องพิจารณา

จากสภาพแวดล้อมของหน่วยคำอิสระ ซึ่งเป็นผลมาจากการกลมกลืนเสียง ตำแหน่งเกิดเสียง (assimilation) มีหลักการกว้าง ๆ ดังนี้

- 1) คำคุณศัพท์ปกติทั่วไป เติมหน่วยคำแปลง -in เช่น inefficient, incredible และ instimulate เป็นต้น
- 2) คำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วยเสียงริมฝีปาก -m, -p, -b เติมหน่วยคำแปลง -im เช่น impossible, imbalanced และ immovable เป็นต้น
- 3) คำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วยเสียง r เติมหน่วยคำแปลง -ir เช่น irregular, irrecoverable และ irredeemable เป็นต้น
- 4) คำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วยเสียง l เติมหน่วยคำแปลง -il เช่น illegal, illiterate และ illiberal เป็นต้น

re-	ใช้ประกอบหน้าคำกริยาหรือคำนาม มีความหมายว่า อีกครั้ง หรือทำให้กลับสู่สภาพเดิม เช่น <u>rearrange</u> , <u>reform</u> และ <u>repeat</u> เป็นต้น
-tion, -ive และ -ment	ใช้ประกอบกับคำกริยาเพื่อสร้างคำนาม เช่น <u>production</u> , <u>relation</u> , <u>narrative</u> และ <u>development</u> เป็นต้น
-ness, -ity และ -ate	ใช้ประกอบกับคำคุณศัพท์เพื่อสร้างคำนาม เช่น <u>sadness</u> , <u>fitness</u> , <u>mobility</u> และ <u>Italianate</u> เป็นต้น
-er, -ant และ -ist	ใช้ประกอบกับคำกริยาหรือคำนามเพื่อสร้างคำนามที่แสดงความเป็นผู้กระทำ เช่น <u>driver</u> , <u>artist</u> และ <u>accountant</u> เป็นต้น
en-	ใช้ประกอบกับคำนาม กริยา หรือคุณศัพท์ เพื่อสร้างคำกริยา เช่น <u>enlarge</u> , <u>endanger</u> และ <u>enable</u> เป็นต้น
-ish	ใช้ประกอบกับคำนามเพื่อสร้างคำคุณศัพท์ เช่น <u>foolish</u> และ <u>snobbish</u> เป็นต้น
-ly	ใช้ประกอบกับคำคุณศัพท์เพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ เช่น <u>clearly</u> , <u>neatly</u> และ <u>powerfully</u> เป็นต้น
-hood	ใช้ประกอบหลังคำนาม มีความหมายว่า เป็นสภาวะใดสภาวะหนึ่ง เช่น <u>neighborhood</u> และ <u>motherhood</u> เป็นต้น

2. ความหมายและชนิดของคำ (meaning and types of word)

“คำ” เป็นหน่วยหนึ่งของภาษา ใช้ในการสร้างประโยค ซึ่งประกอบด้วยหน่วยคำอิสระอย่างน้อยหนึ่งหน่วย เช่น sky, watch และ bookstore เป็นต้น หรืออาจประกอบขึ้นด้วยหน่วยคำอิสระและไม่อิสระมารวมกันก็ได้ เช่น irregular (ir + regular), impossible (im + possible) และ telephone (tele + phone) เป็นต้น

เมื่อพิจารณาคำในด้านโครงสร้าง คำในภาษาอังกฤษสามารถแบ่งออกได้ 4 ประเภท คือ คำโดด (simple word), คำซับซ้อน (complex word), คำประสม (compound word) และคำประสมซับซ้อน (compound-complex word)

2.1 คำโดด (simple word) คือ คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระหนึ่งหน่วยเท่านั้น เช่น hand, window และ move เป็นต้น

2.2 คำซับซ้อน (complex word) คือ คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระหนึ่งหน่วยและหน่วยคำไม่อิสระอย่างน้อยหนึ่งหน่วย เช่น glasses (glass + es), unpack (un + pack), hopeless (hope + less) และ unacceptable (un + accept + able) เป็นต้น

2.3 คำประสม (compound word) คือ คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป เช่น handbag (hand + bag), bedroom (bed + room), table tennis (table + tennis) และ stopwatch (stop + watch) เป็นต้น หรือคำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป และหน่วยคำผัน (inflectional morpheme) เช่น airlines (air + line + s) และ upsetting (up + set + ing) เป็นต้น

2.4 คำประสมซับซ้อน (compound-complex word) คือ คำที่ประกอบด้วยคำประสม (compound word) และหน่วยคำแปลง (derivational morpheme) เช่น airliner (air + line + er) และ rebroadcast (re + broad + cast) เป็นต้น หรืออาจมีหน่วยคำผัน (inflectional morpheme) ต่อท้ายด้วยก็ได้ เช่น airliners (air + line + er + s) และ rebroadcasted (re + broad + cast + ed) เป็นต้น

3. การสร้างคำ (word formation)

การสร้างคำเกิดขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนคำศัพท์ในภาษานั้น ๆ ให้มากขึ้น ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ภาษา การสร้างคำภาษาอังกฤษมีการสร้างขึ้นใน 7 รูปแบบ คือ การใช้ affix การรวมคำ การตัดคำให้สั้น การเปลี่ยนหน้าที่คำ การใช้คำนามเฉพาะเป็นคำนามทั่วไป การใช้อักษรย่อ และการรวบคำ

3.1 การสร้างคำโดยใช้หน่วยคำไม้อิสระ หรือ affix คือ การประกอบร่วมกันระหว่างหน่วยคำอิสระหนึ่งหน่วยและหน่วยคำไม้อิสระตั้งแต่หนึ่งหน่วยขึ้นไป อาจเป็นหน่วยคำอิสระประเภทหน่วยคำผัน (inflectional morpheme) หรือหน่วยคำอิสระประเภทหน่วยคำแปลง (derivational morpheme) หรือหน่วยคำอิสระทั้งสองประเภทรวมกันก็ได้ รูปแบบการสร้างนี้ทำให้เกิดคำประเภทคำซับซ้อน (complex word) เช่น rewrite (re + write) และ unpredictability (un + pre + dict + able + ity) เป็นต้น

หลายคนรู้จักหน่วยคำไม้อิสระในชื่อของ affix ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ prefix และ suffix ดังนี้

1) prefix คือ หน่วยคำไม้อิสระที่ใช้เติมหน้าหน่วยคำอิสระ เช่น preschool (pre- เป็น prefix แปลว่า แรกเริ่ม และ school เป็นหน่วยคำอิสระ แปลว่า โรงเรียน) และ mislead (mis- เป็น prefix แปลว่า ผิด และ lead เป็นหน่วยคำอิสระ แปลว่า นำทาง

prefix หรือหน่วยคำไม้อิสระเติมหน้า มีจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น a-, an-, ab-, ad-, at-, af-, ap-, au-, ante-, anti-, bene-, bi-, be-, co-, con-, com-, cor-, col-, de-, dis-, e-, en-, ex-, hyper-, il-, in-, im-, ir-, inter-, intra-, mal-, mis-, mono-, multi-, non-, pre-, post-, re-, retro-, self-, sub-, super-, tri-, ultra-, un- และ uni- เป็นต้น

2) suffix คือ หน่วยคำไม้อิสระที่ใช้เติมหลังหน่วยคำอิสระ เช่น payment (-ment เป็น suffix ใช้เปลี่ยนคำกริยา “pay” ไปเป็นคำนาม), difficulties (มี suffix 2 หน่วยคำ คือ -ty และ -s ซึ่งหน่วยคำ “-ty” มีหน้าที่เปลี่ยนคำคุณศัพท์ให้เป็นคำนาม และหน่วยคำ “-s” ใช้บอกถึงความเป็นพหูพจน์) และ African (-n เป็น suffix มีความหมายว่า บุคคล และ Africa เป็นหน่วยคำอิสระ แปลว่า ภูมิภาคแอฟริกา)

suffix หรือหน่วยคำไม้อิสระเติมท้าย มีจำนวนมาก สามารถแบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้

- ▶ สร้างคำนาม เช่น -ant, -ent, -ar, -er, -ee, -eer, -ess, -ieer, -yer, -ian, -ist, -ite, -monger, -ness, -or และ -tion เป็นต้น
- ▶ สร้างคำกริยา เช่น -ate, -en, -fy, -ise และ -ize เป็นต้น
- ▶ สร้างคำคุณศัพท์ เช่น -able, -ac, -acious, -al, -an, -ant, -ative, -ble, -ent, -ful, -ic, -ical, -os, -ous และ -olent เป็นต้น
- ▶ สร้างคำกริยาวิเศษณ์ เช่น -ly และ -ally เป็นต้น
- ▶ บอกความหมายทางไวยากรณ์ คือ -s, -ed, -ing, -er และ -est เป็นต้น
- ▶ มีความหมายว่า เหมือน ราวกับ เช่น -ile, -ish, -like และ -y เป็นต้น

- มีความหมายว่า เล็กน้อย เช่น -cule, -cle, -ette, -let, -less และ -ling เป็นต้น
- มีความหมายบอกถึงสถานที่ เช่น -ary, -ery, -ory, -orium และ -arium เป็นต้น

ตัวอย่างการสร้างคำศัพท์จาก affix (prefix และ suffix) และหน่วยคำอิสระ 1 ตัว ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การสร้างคำโดยใช้ affix

prefix	base	suffix	word
	delay		delay
	delay	-s	delays
	delay	-ing	delaying
	delay	-ed	delayed
	adventure		adventure
	adventure	-s	adventures
	adventure	-er	adventurer
	adventure	-er + -s	adventurers
	adventure	-ous	adventurous
mis-	adventure		misadventure
mis-	adventure	-s	misadventures
	pollute		pollute
	pollute	-s	pollutes
	pollute	-ed	polluted
	pollute	-ing	polluting
	pollute	-er	polluter
	pollute	-ers	polluters
	pollute	-ant	pollutant
	pollute	-ants	pollutants
	pollute	-ion	pollution
anti-	pollute	-ion	antipollution
	assign		assign
	assign	-ed	assigned

ตารางที่ 12 การสร้างคำโดยใช้ affix (ต่อ)

prefix	base	suffix	word
	assign	-ing	assigning
	assign	-ment	assignment
	assign	-ments	assignments
	assign	-s	assigns
re-	assign		reassign
re-	assign	-ed	reassigned
re-	assign	-ing	reassigning
re-	assign	-s	reassigns
un-	assign	-ed	unassigned
re-	assign	-ment	reassignment
	assign	-ee	assignee
	assign	-ee + -s	assignees

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า เราสามารถสร้างคำได้จำนวนมากด้วยหน่วยคำอิสระเพียง 1 หน่วย ร่วมกับการเติม affix 1 ตัว หรือมากกว่า 1 ตัว เข้าไป ซึ่งกลุ่มคำศัพท์ที่สร้างขึ้นโดยใช้หน่วยคำอิสระตัวเดียวกันเช่นนี้ เรียกว่า ครอบครัวคำศัพท์ (word family) ครอบครัวคำศัพท์บางคำอาจมีสมาชิกเพียง 1 คำ เช่น คำว่า again, more และ since เป็นต้น และครอบครัวคำศัพท์บางคำอาจมีสมาชิกได้มากกว่า 10 คำ เช่น คำว่า collect (ครอบครัวคำศัพท์ของคำว่า “collect” มีดังนี้ collect, collects, collecting, collected, uncollected, collective, collectively, collector, collectors, collection, collections, collectable, collectables, collectivist, collectivists และ collectivity)

ดังนั้น ถ้าเรารู้ความหมายของหน่วยคำอิสระและเข้าใจถึงการประกอบสร้างของคำด้วยการใช้ affix แล้ว จะสามารถเพิ่มคลังความรู้คำศัพท์ได้อย่างมากมายจากการจดจำเพียงความหมายของหน่วยคำอิสระ โดยที่ไม่ต้องท่องจำคำศัพท์แยกเป็นคำ ๆ แต่เป็นการจำคำศัพท์ทั้งหมดครอบครัวคำศัพท์ (word family) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้เขียน (Nirattisai และ Chiramanee, 2014) ที่แสดงให้เห็นว่า กลวิธีการเรียนคำศัพท์โดยการวิเคราะห์รากคำศัพท์ (หน่วยคำอิสระ) และหน่วยคำอิสระเป็นวิธีที่ผู้เรียนที่มีความรู้คำศัพท์ในระดับสูงเลือกใช้ในการจดจำคำศัพท์ แต่ผู้เรียนที่มีความรู้คำศัพท์ในระดับต่ำกลับไม่เลือกใช้

3.2 การสร้างคำโดยการรวมคำ คือ การประกอบร่วมกันระหว่างหน่วยคำอิสระตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป รูปแบบการสร้างเช่นนี้ทำให้เกิดคำประเภทคำประสม (compound word) เช่น whiteboard (white + board ประกอบขึ้นเป็นคำนาม), someone (some + one ประกอบขึ้นเป็นคำสรรพนาม), buildup (build + up ประกอบขึ้นเป็นคำกริยา), dark blue (dark + blue ประกอบขึ้นเป็นคำคุณศัพท์), inside (in + side ประกอบขึ้นเป็นคำบุพบท), forever (for + ever ประกอบขึ้นเป็นคำกริยาวิเศษณ์) และ however (how + ever ประกอบขึ้นเป็นคำสันธาน) เป็นต้น

ข้อสังเกต:

คำศัพท์ที่สร้างขึ้นในลักษณะนี้บางครั้งอาจมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกับความหมายคำศัพท์ดั้งเดิมของหน่วยคำอิสระที่ประกอบขึ้น แต่คำประสมบางคำอาจมีความหมายแตกต่างจากความหมายของหน่วยคำอิสระที่ประกอบขึ้นอย่างสิ้นเชิง เช่น busboy (บริกร), briefcase (กระเป๋าทำงาน) และ homework (การบ้าน) เป็นต้น

3.3 การสร้างคำโดยการตัดคำให้สั้น คือ การตัดหน่วยคำบางส่วนออกจากคำเต็ม เช่น คำว่า refrigerator เป็น fridge และ คำว่า airplane เป็น plane เป็นต้น

3.4 การสร้างคำโดยการเปลี่ยนหน้าที่คำ คือ การเปลี่ยนหน้าที่ของคำจากหน้าที่หนึ่งไปเป็นอีกหน้าที่หนึ่ง เช่น คำว่า face โดยทั่วไปทำหน้าที่เป็นคำนาม แต่สามารถใช้คำนี้เป็นคำกริยาที่มีความหมายว่า เผลอหน้า ได้ และ คำว่า cut โดยทั่วไปทำหน้าที่เป็นคำกริยา แต่สามารถใช้คำนี้เป็นคำนามที่มีความหมายว่า การลดลง ได้ เป็นต้น

3.5 การสร้างคำโดยการใช้คำนามเฉพาะเป็นคำนามทั่วไป คือ การนำชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อคนหรือชื่อสถานที่ มาใช้เป็นคำนามทั่ว ๆ ไป เช่น Cashmere ซึ่งเป็นชื่อสถานที่ มาใช้เป็นคำนามทั่วไป คือ “cashmere” ซึ่งแปลว่า ผ้าขนแพะ เป็นต้น

3.6 การสร้างคำโดยการใช้อักษรย่อ คือ การทำให้คำที่มีความยาวมาก ๆ สั้นลงด้วยการนำอักษรตัวหน้าของแต่ละคำมารวมกัน เช่น ASEAN Economic Community มีอักษรย่อว่า “AEC” หรือ European Union มีอักษรย่อว่า “EU” เป็นต้น

3.7 การสร้างคำโดยการรวบคำ คือ การรวมกันของคำต้นของคำหนึ่งกับคำท้ายของอีกคำหนึ่ง เช่น breakfast + lunch กลายเป็นคำว่า “brunch” เป็นต้น

4. หน้าที่ของคำ (part of speech)

การทราบถึงหน้าที่ของคำแต่ละคำ (part of speech) มีผลต่อความสามารถในการเรียงร้อยคำต่าง ๆ เป็นประโยคที่ถูกต้อง เช่น คำว่า “beautiful”, “Lucy” และ “is” ถ้าผู้เรียนทราบหน้าที่ของคำแต่ละคำข้างต้นว่า คำว่า “beautiful” เป็นคำคุณศัพท์ คำว่า “Lucy” เป็นคำนาม และ คำว่า “is” เป็นคำกริยา จะสามารถจัดเรียงคำทั้งสามเป็นประโยคได้อย่างถูกต้อง ดังนี้ Lucy is beautiful.

ทั้งนี้ เนื่องจากคำแต่ละชนิดมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในทิศทางที่ค่อนข้างแน่นอน

คำในภาษาอังกฤษสามารถแบ่งตามหน้าที่ได้เป็น 8 ประเภท คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน

4.1 คำนาม (noun) คือ คำที่ใช้เรียกสิ่งต่าง ๆ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ สภาวะ และความคิด เป็นต้น

ประเภทของคำนาม

คำนามสามารถจำแนกได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวิธีการจำแนก

4.1.1 คำนามเฉพาะ (proper noun) และคำนามทั่วไป (common noun)

(1) คำนามเฉพาะ (proper noun) คือ ชื่อเฉพาะของคน สถานที่ สิ่งของ หรือความคิด ตัวอย่างเช่น Canon, Adidas, Phuket และ Toshiba เป็นต้น เวลาเขียนคำนามเฉพาะต้องขึ้นต้นด้วยอักษรตัวใหญ่ (capital letter) และในบางครั้งคำนามเฉพาะอาจประกอบด้วยคำมากกว่า 1 คำ เช่น Disneyland Park, Sarasin Bridge, Oxford University, Thailand และ Indian Ocean เป็นต้น

(2) คำนามทั่วไป (common noun) คือ คำทั่ว ๆ ไปที่ใช้เรียกสิ่งต่าง ๆ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ สภาวะ และความคิด เป็นต้น ตัวอย่างคำในกลุ่มนี้ คือ man, doctor, queen, brother, sheep, ant, whale, bird, boat, cake, umbrella, window, country, university, beach, house, courage, patience และ intelligence เป็นต้น

ตารางที่ 13 ความแตกต่างระหว่างคำนามทั่วไป (common noun) และคำนามเฉพาะ (proper noun)

คำนามทั่วไป (common noun)	คำนามเฉพาะ (proper noun)
computer	Acer, Lenovo และ Dell เป็นต้น
cafe	Amazon, Starbucks และ Tom N Toms เป็นต้น
bank	Siam Commercial Bank, Bangkok Bank และ Krungthai Bank เป็นต้น

4.1.2 คำนามนับไม่ได้ (uncountable noun) และ คำนามนับได้ (countable noun)

(1) คำนามนับไม่ได้ (uncountable noun) คือ คำนามที่ไม่สามารถระบุได้ว่ามีจำนวนเท่าไร หรือเป็นคำนามที่ยากจะระบุจำนวน ตัวอย่างเช่น คำนามที่จับต้องได้ (อาทิ water, air, milk, flour, salt, furniture, iron, equipment, junk, luggage, baggage, information, food, fruit, meat, cheese, toast และ cake เป็นต้น) คำนามที่จับต้องไม่ได้ (อาทิ knowledge, energy, enjoyment, happiness, love, admiration, beauty และ education เป็นต้น) ภาษา (อาทิ English, Korean, Thai, Italian และ Portuguese เป็นต้น) อากาศ (อาทิ wind, light, humidity, darkness

และ heat เป็นต้น) วิชาเรียน/สาขาวิชา (อาทิ mathematics, physics, biology, grammar, commerce, art, poetry, vocabulary, music และ history เป็นต้น) กีฬา (อาทิ soccer, baseball, golf, hockey และ tennis เป็นต้น) กิจกรรม (อาทิ walking, jogging, cooking, studying และ speaking เป็นต้น) เป็นต้น

คำนามชนิดนี้ไม่สามารถใช้เป็นรูปพหูพจน์ได้ (plural noun) และไม่จำเป็นต้องมีคำกำกับนาม (เช่น the, this และ that เป็นต้น) ตัวอย่างคำนามนับไม่ได้ เช่น

Milk is good for your health.

May I have three bottles of apple juice.

This furniture is mine.

(2) คำนามนับได้ (countable noun) คือ คำนามที่สามารถระบุได้ว่ามีจำนวนเท่าไร เช่น country, school, biscuit, job, assignment, suitcase, report, person, journey, day, month, weekend, pet, pencil, bottle, owl, organization และ keyboard เป็นต้น คำนามชนิดนี้สามารถใช้ในรูปเอกพจน์ (singular noun) หรือพหูพจน์ก็ได้ (plural noun)

คำนามเอกพจน์ (singular noun) คือ คำนามที่สามารถนับจำนวนได้ 1 หน่วย จำเป็นต้องมีคำกำกับนามเสมอ (เช่น a, an, the, this และ that เป็นต้น) ตัวอย่างเช่น

There is a pen.

This towel is mine.

The shirt is on the table.

คำนามพหูพจน์ (plural noun) คือ คำนามที่สามารถนับจำนวนได้มากกว่า 1 หน่วย ไม่จำเป็นต้องมีคำกำกับนาม ตัวอย่างเช่น

There are pens.

I like flowers.

These towels are mine.

ข้อสังเกต:

คำนามบางคำสามารถเป็นได้ทั้งคำนามนับได้และคำนามนับไม่ได้ แต่ความหมายจะแตกต่างกัน ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ความแตกต่างของความหมายคำศัพท์ที่เป็นได้ทั้งคำนามนับได้และนับไม่ได้

คำนามนับไม่ได้		คำนามนับได้		
คำ	ความหมาย	เอกพจน์	คำพหูพจน์	ความหมาย
chicken	เนื้อไก่	chicken	chickens	ลูกไก่
glass	แก้ว	glass	glasses	แว่นตา
wood	ไม้	wood	woods	ป่า

หมายเหตุ:

- 1) กฎการเปลี่ยนรูปคำนามนับได้เอกพจน์เป็นคำนามพหูพจน์ อ่านเนื้อหาในหน้าที่ 63
- 2) คำนามนับได้เอกพจน์บางคำมีการเปลี่ยนรูปที่แตกต่างออกไปเมื่อเป็นพหูพจน์ เช่น ox-oxen, child-children, foot-feet, mouse-mice, man-men, woman-women, goose-geese, tooth-teeth, person-people, medium-media, analysis-analyses, stimulus-stimuli และ curriculum-curricula เป็นต้น
- 3) คำนามบางคำมีรูปเอกพจน์และพหูพจน์เหมือนกัน เช่น deer-deer, fish-fish, salmon-salmon, sheep-sheep, cod-cod และ trout-trout เป็นต้น

ตำแหน่งคำนามในประโยค

คำนามสามารถอยู่ได้หลายตำแหน่งในประโยค ได้แก่

- 1) ตำแหน่งประธาน (subject) ใช้เพื่อขึ้นต้นประโยคหรืออยู่หน้าคำกริยา เช่น This house has a double garage.
- 2) ตำแหน่งกรรม (object) อยู่หลังคำกริยา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ
 - 2.1) ตำแหน่งกรรมตรง (direct object) เช่น This job requires English skill.
 - 2.2) ตำแหน่งกรรมรอง (indirect object) ในบางประโยคมีตำแหน่งกรรม 2 ตำแหน่ง คือ กรรมตรงและกรรมรอง เช่น Peter gave Jane a gift. (Jane เป็นคำนามที่อยู่ในตำแหน่งกรรมรอง และ gift เป็นคำนามที่อยู่ในตำแหน่งกรรมตรง)
- 3) ตำแหน่งส่วนขยาย (complement) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ
 - 3.1) ตำแหน่งส่วนขยายประธาน (subject complement) คือ ตำแหน่งหลังคำกริยา ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายประธานของประโยค ตัวอย่างเช่น Jane is my boss.
 - 3.2) ตำแหน่งส่วนขยายกรรม (object complement) คือ ตำแหน่งหลังกรรม ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกรรมของประโยค ตัวอย่างเช่น We chose William our leader.
- 4) ตำแหน่งกรรมของบุพพท (object of preposition) อยู่หลังคำบุพพท เช่น I talked to Potter in Spanish.

4.2 คำสรรพนาม (pronoun) คือ คำที่ใช้แทนคำนาม เพื่อเลี่ยงการใช้คำซ้ำ

ประเภทของคำสรรพนาม

คำสรรพนามสามารถแบ่งออกได้ 8 ประเภท คือ บุรุษสรรพนาม (personal pronoun), สรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของ (possessive pronoun), สรรพนามชี้เฉพาะ (demonstrative pronoun), สรรพนามสะท้อนกลับ (reflexive pronoun), สรรพนามสร้างคำถาม (interrogative pronoun), สรรพนามไม่ชี้เฉพาะ (indefinite pronoun), สรรพนามเชื่อมความ (relative pronoun) และสรรพนามแจกแจง (distributive pronoun)

4.2.1 บุรุษสรรพนาม (personal pronoun) คือ คำสรรพนามที่ใช้ระบุแทนคำนาม เช่น บุคคล ลัทธิ สถานที่ ความคิด และสภาวะ เป็นต้น

บุรุษสรรพนามแบ่งเป็น 3 ชนิด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 บุรุษสรรพนาม

สรรพนาม	เอกพจน์		พหูพจน์	
	ประธาน	กรรม	ประธาน	กรรม
สรรพนามบุรุษที่ 1	I	me	we	us
สรรพนามบุรุษที่ 2	you	you	you	you
สรรพนามบุรุษที่ 3	he	him	they	them
	she	her		
	it	it		

ตัวอย่างประโยค เช่น

We don't like shopping on Mondays. (We ทำหน้าที่เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 ประเภทพหูพจน์ แทนตำแหน่งประธานของประโยค)

I forget to bring her a book. (I ทำหน้าที่เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 ประเภทเอกพจน์ แทนตำแหน่งประธานของประโยค และ her ทำหน้าที่เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 ประเภทเอกพจน์ แทนตำแหน่งกรรมของประโยค)

4.2.2 สรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของ (possessive pronoun) คือ สรรพนามที่ใช้แทนคำนามเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของใคร ต่อสิ่งใด สถานที่ไหน ได้แก่ mine, yours, hers, his, its, theirs และ ours ตัวอย่างประโยค เช่น

This laptop is mine.

4.2.3 สรรพนามชี้เฉพาะ (demonstrative pronoun) คือ คำสรรพนามที่แทนคำนามและใช้บอกระยะของคำนามนั้น ๆ ในเวลาเดียวกัน ได้แก่ this, that, these, และ those ตัวอย่างประโยค เช่น

I just bought this yesterday.

4.2.4 สรรพนามสะท้อนกลับ (reflexive pronoun) คือ สรรพนามที่ใช้แทนคำนามในกรณีที่ประธานและกรรมเป็นตัวเดียวกัน และมีความหมายว่าด้วยตัวของผู้นั้นเอง ได้แก่ myself, yourself, yourselves, himself, herself, ourselves, itself และ themselves ตัวอย่างประโยค เช่น

Mary finished this project herself.

4.2.5 สรรพนามสร้างคำถาม (interrogative pronoun) คือ สรรพนามที่ใช้ตั้งคำถามและแทนคำนามในขณะเดียวกัน เช่น what, which, who, whom, whose, whatever และ whenever เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

Who teaches English in your class today?

(Who ทำหน้าที่เป็นคำถามในประโยค เพื่อถามถึงคำนามบุคคล)

4.2.6 สรรพนามไม่ชี้เฉพาะ (indefinite pronoun) คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนคำนาม โดยไม่ระบุแน่นอนว่าเป็นผู้ใด อะไร ที่ไหน เช่น some, all, any, something, anything, someone, anyone และ nobody เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

Someone ate my cake.

4.2.7 สรรพนามเชื่อมความ (relative pronoun) คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนคำนามเพื่อเชื่อมประโยคย่อยเข้าด้วยกันกับคำนามที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วนหน้า เช่น what, which, who และ whose เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

Bill who is my classmate will travel to China next month.

4.2.8 สรรพนามแจกแจง (distributive pronoun) คือ สรรพนามที่ใช้แทนคำนามเพื่อแยกแยะสิ่งต่าง ๆ เป็นหน่วย ๆ (เช่น ชีน อัน และคน เป็นต้น) ได้แก่ คำว่า each, either, any, none และ neither ตัวอย่างประโยค เช่น

Either of staff will have to attend the meeting this afternoon.

ตำแหน่งคำสรรพนามในประโยค

คำสรรพนามสามารถอยู่ได้หลายตำแหน่งในประโยค ได้แก่

► ตำแหน่งประธาน (subject) ใช้เพื่อขึ้นต้นประโยคหรืออยู่หน้าคำกริยา เช่น

He passed the examination.

► ตำแหน่งกรรม (object) อยู่หลังคำกริยา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ตำแหน่งกรรมตรง (direct object) เช่น

Sara needs to pick her up at the airport this morning. (her เป็นคำสรรพนามที่อยู่ในตำแหน่งกรรมตรง)

ตำแหน่งกรรมรอง (indirect object) ในบางประโยคมีตำแหน่งกรรม 2 ตำแหน่ง คือ กรรมตรงและกรรมรอง เช่น

Kelly gave me a nice pen. (me เป็นคำสรรพนามที่อยู่ในตำแหน่งกรรมรอง)

► ตำแหน่งกรรมของบุพบท (object of preposition) อยู่หลังคำบุพบท เช่น

Michael works with me at Phuket Rajabhat University.

► ตำแหน่งส่วนขยายประธาน (subject complement) อยู่หลังคำกริยาทำหน้าที่เป็นส่วนขยายประธานของประโยค ตัวอย่างเช่น

This novel is yours.

4.3 คำกริยา (verb) คือ คำที่แสดงการกระทำ อาการ บอกรสภาพ หรือสภาวะของคำนามหรือสรรพนามในประโยค

ประเภทของคำกริยา

คำกริยาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กริยาหลัก (main verb) และกริยาช่วย (auxiliary verb)

4.3.1 กริยาหลัก (main verb) คือ กริยาแท้ของประโยค แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

► สกรรมกริยา (transitive verb) คือ กริยาที่ต้องมีกรรมมารับกริยาหลักของประโยค เช่น study, watch และ play เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

I check my email twice a day.

► อกรรมกริยา (intransitive verb) คือ คำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมารับ เช่น sleep, laugh และ swim เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

Diana flew from Phuket to Penang last night.

► วิกตรรกกริยา (linking verb) คือ คำกริยาใช้ในการเชื่อมประธานของประโยคกับคำนามหรือคำคุณศัพท์ เช่น is, am, are, was, were, feel, appear, get, sound, become, taste และ turn เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

This cake tastes so good.

4.3.2 กริยาช่วย (auxiliary verb) คือ กริยาที่มีหน้าที่เพื่อให้ประโยคสมบูรณ์ตามหลักภาษา โดยไม่สามารถอยู่ตามลำพังได้โดยปราศจากกริยาแท้ของประโยค สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

- primary auxiliary verb คือ กริยาช่วยที่ใช้ประกอบเข้ากับกริยาหลักเพื่อแสดงกาล การปฏิเสธ หรือ voice เช่น verb to be (is, am, are, was, were และ been), verb to do (do, does, did และ done) และ verb to have (has, have และ had)

ข้อสังเกต:

verb to be, verb to do และ verb to have สามารถเป็นได้ทั้งกริยาแท้และกริยาช่วย กริยากลุ่มนี้เป็นกริยาช่วยได้จำเป็นต้องมีกริยาแท้ประกอบในประโยค ถ้าไม่มีกริยาแท้อื่น ๆ ในประโยค แสดงว่าตัวมันเองเป็นกริยาแท้

- secondary auxiliary verb คือ คำกริยาที่ใช้ประกอบเข้ากับกริยาหลักเพื่อแสดงความหมายในลักษณะต่าง ๆ เช่น

ความสามารถ (ability) — can, could

การแนะนำ (suggestion) — should

ความจำเป็น/การบังคับ (necessity/obligation) — must, ought to

การอนุญาต (permission) — can, may

ความน่าจะเป็น/ความเป็นไปได้ (probability/possibility) — may, might, can, could

การคาดหมาย / การทำนาย (predicition) — will, would

การสัญญา (promise) — will

ตัวอย่างประโยค เช่น

You must dress properly for work.

(must เป็นกริยาช่วย และ dress เป็น กริยาแท้)

If John wants to get good grades, he should study every day.

(should เป็นกริยาช่วย และ study เป็นกริยาแท้)

ตำแหน่งของคำกริยา

- ในประโยคบอกเล่าและปฏิเสธ คำกริยาแท้มักอยู่ในตำแหน่งหลังประธาน เช่น

I have breakfast at 7 am.

ถ้ามีกริยาช่วยในประโยค กริยาช่วยจะอยู่หลังประธาน และกริยาแท้จะอยู่หลังกริยาช่วย ตัวอย่างเช่น

Susan has been to Singapore for two weeks. (has เป็นกริยาช่วย และ been เป็นกริยาแท้)

► ในประโยคคำถาม คำกริยาแท้มักอยู่ในตำแหน่งหน้าประธาน เช่น

Who is John?

Where is Sarasin Bridge?

ข้อสังเกต:

1) ประโยคคำถามแบบยอมรับ/ไม่ยอมรับ (yes/no question) ถ้ามีกริยาช่วยในประโยค คำกริยาช่วยจะอยู่ในตำแหน่งหน้าสุดของประโยค ส่วนกริยาแท้จะอยู่ในตำแหน่งหลังประธาน

Will you visit me this weekend? (will เป็นกริยาช่วย และ visit เป็นกริยาแท้ของประโยค)

2) ประโยคคำถามแบบ wh-question (เช่น What? When? และ Where? เป็นต้น) ถ้ามีกริยาช่วยจะอยู่ในตำแหน่งหลังสรรพนามใช้ตั้งคำถาม ส่วนกริยาแท้มักอยู่ในตำแหน่งหลังประธาน เช่น

What can I help you? (can เป็นกริยาช่วย และ help เป็นกริยาแท้ของประโยค)

4.4 คำคุณศัพท์ (adjective) คือ คำที่ใช้ขยายหรือบรรยายคำนาม เช่น young, amazing, sad และ thick เป็นต้น

ประเภทของคำคุณศัพท์

คำคุณศัพท์แบ่งออกได้ 8 ประเภท ดังนี้

4.4.1 descriptive adjective คือ คำที่ใช้บรรยายลักษณะหรือคุณสมบัติคำนาม เช่น pretty, clever, scare, fat, tall, tired, rich และ good เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

I am so tired today.

4.4.2 demonstrative adjective คือ คำที่ใช้ชี้เฉพาะคำนามว่าเป็นสิ่งไหน หรือคนไหน เช่น this, those และ some เป็นต้น จะเห็นว่าคำคุณศัพท์กลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายกับคำสรรพนามที่กล่าวมาข้างต้น แต่แตกต่างกันที่คำคุณศัพท์จำเป็นต้องตามด้วยคำนาม เนื่องจากหน้าที่ของคำคุณศัพท์ คือ ขยายคำนาม ไม่ใช่เพื่อใช้แทนคำนาม ตัวอย่างประโยค เช่น

This skirt looks classy.

4.4.3 distributive adjective คือ คำที่ใช้ขยายคำนามเพื่อแยกแยะคำนามต่าง ๆ ออกจากกัน เช่น each, every, either และ neither เป็นต้น คำคุณศัพท์กลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายกับคำสรรพนามที่กล่าวมาข้างต้น แต่คำคุณศัพท์จำเป็นต้องตามด้วยคำนาม ไม่สามารถอยู่เดี่ยว ๆ ได้เหมือนคำสรรพนาม ตัวอย่างประโยคเช่น

Every person in my family loves her.

4.4.4 interrogative adjective คือ คำที่ใช้ขยายคำนามเพื่อสร้างประโยคคำถาม เช่น what, which และ whose เป็นต้น ถึงแม้คำคุณศัพท์กลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายกับคำสรรพนามที่กล่าวมาข้างต้น แต่คำกลุ่มนี้จำเป็นต้องมีคำนามตามท้าย ตัวอย่างประโยค เช่น

Which language do you prefer, Thai or English?

4.4.5 proper adjective คือ คำที่ใช้ขยายคำนามเพื่อบอกสัญชาติ เช่น Chinese, Indian, Thai และ American เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

My nationality is Thai.

4.4.6 numeral adjective คือ คำที่ใช้ขยายคำนามเพื่อระบุจำนวนหรือลำดับที่แน่นอนของคำนามนั้น ๆ เช่น two, first และ double เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

The first person who came to the class was Glory.

4.4.7 possessive adjective คือ คำที่ใช้ขยายคำนามเพื่อบอกความเป็นเจ้าของคำนาม ได้แก่ my, our, your, his, her, its และ their ตัวอย่างประโยค เช่น

His house must be very expensive.

4.4.8 quantitative adjective คือ คำที่ใช้บรรยายคำนามเพื่อบอกจำนวนของคำนามนั้น ๆ แต่เป็นการบอกจำนวนแบบไม่แน่นอน เช่น some, a few, all, a little และ any เป็นต้น ถึงแม้คำคุณศัพท์กลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายกับคำสรรพนาม แต่คำกลุ่มนี้ต้องตามหลังด้วยคำนาม ตัวอย่างประโยค เช่น

Would you like some drink?

ตำแหน่งของคำคุณศัพท์

► ตำแหน่งหน้าคำนามที่ขยาย ตัวอย่างประโยค เช่น

I bought this luggage from London.

► ตำแหน่งหลัง linking verb (เช่น is, am, are, was, were, get, turn, seem, sound, taste และ feel เป็นต้น) ตัวอย่างประโยค เช่น

Debbie looks wonderful tonight.

► ตำแหน่งต่อจากคำนามหรือคำสรรพนามที่เป็นกรรมของประโยค ตัวอย่างเช่น

I want to read something interesting.

4.5 คำกริยาวิเศษณ์ (adverb) คือ คำที่ใช้ขยายคำกริยา คำคุณศัพท์ และคำกริยาวิเศษณ์ เช่น quickly, slowly, here, tomorrow และ often เป็นต้น

ประเภทของคำกริยาวิเศษณ์

คำกริยาวิเศษณ์แบ่งออกได้ 8 ประเภท ดังนี้

4.5.1 adverb of time คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายเพื่อบอกเวลา เช่น today, lately, recently และ soon เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

China has recently faced the new coronavirus.

4.5.2 adverb of place คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายเพื่อบอกสถานที่ เช่น here, there, below และ inside เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

Matthew lives over there near the mountain.

4.5.3 adverb of manner คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายเพื่อบอกอาการ เช่น safely, rapidly, silently และ nicely เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

You should keep the insecticide safely on the top shelf.

4.5.4 adverb of degree คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายเพื่อบอกระดับ เช่น quite, slightly, extremely และ very เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

The per capita income of Phuket slightly increased last year.

4.5.5 adverb of frequency คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายเพื่อบอกความถี่ของการกระทำ เช่น always, often, sometimes, occasionally, rarely และ never เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

I occasionally study music after English class.

หมายเหตุ:

ในกรณีที่ต้องการบอกความถี่ของการกระทำแบบเฉพาะเจาะจงสามารถใช้ adverb of definite frequency เช่น every day, once a week, twice a year, six times a month, daily และ monthly เป็นต้น

4.5.6 adverb of focus คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายเพื่อบอกเน้นคำหรือข้อความ เช่น only, also, just, simply และ too เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

I'm sorry, I can help only half of your project.

4.5.7 adverb of comment and viewpoint คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายเพื่อบอกทัศนคติ เช่น personally, certainly, undoubtedly และ surely เป็นต้น ตัวอย่างประโยคเช่น

Surely you don't want to fail an exam.

4.5.8 connective adverb คือ คำที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค เช่น in addition, moreover, consequently, still, as a result, in fact, instead และ meanwhile เป็นต้น ตัวอย่างประโยคเช่น

I really want to join your trip to Phang-nga. However, I have a meeting with my team at the same day.

ตำแหน่งของคำกริยาวิเศษณ์

► ตำแหน่งต้นประโยค ตัวอย่างประโยค เช่น

Soon I will arrive home.

► ตำแหน่งหลังคำกริยาแท้ ตัวอย่างประโยค เช่น

Can you run quickly?

► ตำแหน่งหลังคำกริยาช่วย แต่อยู่หน้ากริยาแท้ ตัวอย่างประโยค เช่น

Alice has never been to Taipei.

► ตำแหน่งหลัง verb to be ที่เป็นกริยาแท้ ตัวอย่างประโยค เช่น

I am always late for lunch.

► ตำแหน่งหลังกรรม ตัวอย่างประโยค เช่น

You have to clean the room neatly.

► ตำแหน่งหลังส่วนขยาย ตัวอย่างประโยค เช่น

I have been feeling lonely lately.

4.6 คำบุพบท (preposition) คือ คำที่ใช้เชื่อมคำ วลี หรือประโยคเข้ากับคำอื่น ๆ ในประโยค เพื่อบอกสถานที่ ทิศทาง และเวลา เป็นต้น เช่น in, on, down และ with เป็นต้น

ประเภทของคำบุพบท

คำบุพบทแบ่งออกได้ 7 ประเภท ดังนี้

4.6.1 preposition of place คือ คำที่ใช้เชื่อมเพื่อบอกสถานที่ เช่น in, on และ at เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

I placed my new laptop on the desk.

4.6.2 preposition of position คือ คำที่ใช้เชื่อมเพื่อบอกตำแหน่ง เช่น next to, above, opposite และ behind เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

My office is opposite the hospital.

4.6.3 preposition of time คือ คำที่ใช้เชื่อมเพื่อบอกเวลา เช่น in, by, before และ at เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

You should arrive by 5 pm.

4.6.4 preposition of motion คือ คำที่ใช้เชื่อมเพื่อบอกการเคลื่อนไหว เช่น into, towards และ away from เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

Phuket town is far away from Patong Beach.

4.6.5 preposition of direction คือ คำที่ใช้เชื่อมเพื่อบอกทิศทาง เช่น up, down และ along เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

Catherine is walking along the river.

4.6.6 preposition of manner คือ คำที่ใช้เชื่อมเพื่อบอกลักษณะอาการ เช่น in, with และ without เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

People cannot live without food and water.

4.6.7 preposition of relationship คือ คำที่ใช้เชื่อมเพื่อบอกความสัมพันธ์ เช่น about, from และ with เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

I am doing research about people's behavior.

ตำแหน่งของคำบุพบท

คำบุพบทเป็นคำที่ใช้นำหน้าคำ วลี หรือประโยค เพื่อบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำที่อยู่หน้าบุพบทและคำที่อยู่หลังคำบุพบท ดังนั้นตำแหน่งของคำบุพบทจะขึ้นอยู่กับว่าบุพบทนั้น ๆ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำใด เช่น

► คำบุพบทอยู่ระหว่างคำนามกับคำนาม เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำนามข้างหน้าและคำนามข้างหลัง เช่น

There is no milk in the fridge. (บุพบท in แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า milk และ fridge)

- คำบุพบทอยู่ระหว่างคำกริยากับคำนาม เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยาข้างหน้าและคำนามข้างหลัง เช่น

I am swimming along the river. (บุพบท along แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า swimming และ river)

- คำบุพบทอยู่ระหว่างคำคุณศัพท์กับสรรพนาม เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำคุณศัพท์ข้างหน้าและคำสรรพนามข้างหลัง เช่น

My teacher is so disappointed at me. (บุพบท at แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า disappointed และ me)

4.7 คำสันธาน (conjunction) คือ คำที่ใช้เชื่อมคำ กลุ่มคำ หรือประโยค เพื่อแสดงความสัมพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการขัดแย้ง การคล้ายตาม หรือแสดงสาเหตุ เป็นต้น

ประเภทของคำสันธาน

คำสันธานแบ่งออกได้ 3 ประเภท ดังนี้

4.7.1 coordinating conjunction คือ คำที่ใช้เชื่อมคำ กลุ่มคำ หรือประโยคเข้าด้วยกัน เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกันในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเสริมกัน การขัดแย้ง การแสดงสาเหตุ การแสดงผลลัพธ์ หรือการให้เลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นต้น โดยสองข้อความที่เชื่อมนั้นต้องมีน้ำหนักหรือความสำคัญเท่ากัน ตัวอย่างเช่น and, as well as, but, yet, or และ so เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

Gloria and I like to work with our good friend, Jackie.

(คำว่า and ทำหน้าที่เชื่อมคำ 2 คำ คือ Gloria และ I และแสดงความสัมพันธ์ในลักษณะเสริมกัน อีกทั้ง 2 ประโยคนี้นี้มีความสำคัญเท่า ๆ กัน คือ Gloria likes to work with Jackie. และ I like to work with Jackie.)

Would you like to have coffee or tea?

(คำว่า or ทำหน้าที่เชื่อมคำ 2 คำ คือ coffee และ tea และแสดงความสัมพันธ์ในลักษณะให้เลือกกระหว่าง 2 สิ่ง อีกทั้ง 2 ประโยคนี้นี้มีความสำคัญเท่า ๆ กัน คือ Would you like coffee? และ Would you like tea?)

ข้อสังเกต:

ในการเชื่อมประโยคที่มียาวควรใส่เครื่องหมายจุลภาค (comma) เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ เช่น

I am planning to take an English course, but Flemmy wants to take a Chinese course.

(คำว่า but ทำหน้าที่เชื่อม 2 ประโยค คือ I am planning to take an English course. และ Flemmy wants to take a Chinese course. และแสดงความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งระหว่างกัน อีกทั้ง 2 ประโยคนี้นี้มีความสำคัญเท่า ๆ กัน)

4.7.2 subordinating conjunction คือ คำที่ใช้เชื่อมประโยคใจความหลัก (independent clause คือ ประโยคที่มีความหมายที่เข้าใจได้ด้วยตัวมันเอง สามารถอยู่ตามลำพังได้) เข้ากับประโยคใจความรอง (dependent clause คือ ประโยคที่ใช้ขยายหรือเป็นส่วนหนึ่งของประโยคหลัก ไม่สามารถอยู่ตามลำพังได้ เนื่องจากความหมายของประโยคเองไม่สามารถเข้าใจได้) เพื่อแสดงความสัมพันธ์กันในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการขัดแย้ง การคล้อยตาม แสดงวัตถุประสงค์ แสดงอาการ แสดงการเปรียบเทียบ แสดงสาเหตุ แสดงผล แสดงเวลา หรือแสดงสถานที่ ด้วยคำดังต่อไปนี้ เช่น after, since, where, when, because, so, that, although, than, while และ if เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

If the sun shines this Sunday, I will go jogging.

(คำว่า if ทำหน้าที่เชื่อมประโยคหลักเข้ากับประโยครอง ด้วยการแสดงความสัมพันธ์ในลักษณะการแสดงเงื่อนไข โดยประโยคหลัก คือ I will go jogging. และประโยครอง คือ the sun shines this Sunday. จะเห็นได้ว่า if อยู่หน้าประโยครองเพื่อเชื่อมประโยคและบอกว่าสิ่งใดเป็นเงื่อนไขของการกระทำในประโยคหลัก)

He works so hard, because he needs a lot of money.

(คำว่า because ทำหน้าที่เชื่อมประโยคหลักเข้ากับประโยครอง ด้วยการแสดงความสัมพันธ์ในลักษณะแสดงเหตุผลของการกระทำ โดยประโยคหลัก คือ He works so hard. และประโยครอง คือ He needs a lot of money. จะเห็นได้ว่า because อยู่หน้าประโยครองเพื่อเชื่อมประโยคและบอกว่าสิ่งใดเป็นเหตุที่เกิดขึ้นจากการกระทำในประโยคหลัก)

4.7.3 correlative conjunction คือ คำคู่ที่ใช้เชื่อมระหว่างประโยคเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำ กลุ่มคำ หรือประโยค ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแบบคล้อยตามหรือขัดแย้ง เช่น either...or, neither...nor และ not only... but also เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

I can either eat rice or noodles.

(คำว่า either...or ทำหน้าที่เชื่อม 2 ข้อความ คือ eat pizza และ eat pasta และแสดงความสัมพันธ์ที่เสริมกันระหว่างสองสิ่ง อีกทั้ง 2 ประโยคนี้นี้มีความสำคัญเท่า ๆ กัน คือ I can eat pizza. และ I can eat pasta.)

ตำแหน่งของคำสันธาน

คำสันธานเป็นคำที่ใช้เชื่อมคำ กลุ่มคำ หรือประโยค เพื่อแสดงความสัมพันธ์กันในลักษณะต่าง ๆ เช่น แบบคล้ายตาม แบบขัดแย้ง แบบแสดงเหตุผล เป็นต้น ดังนั้น ตำแหน่งของคำสันธานจะขึ้นอยู่กับว่าคำสันธานนั้น ๆ เชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำ กลุ่มคำ หรือประโยคใด เช่น

► คำสันธานอยู่ระหว่างคำ 2 คำ เพื่อเชื่อมคำนั้น ๆ ด้วยกัน เช่น

The teacher wants the girls and boys to dance together beautifully.

(คำว่า and ทำหน้าที่เชื่อมคำนาม 2 คำในประโยคเข้าด้วยกัน คือ คำว่า girls และ boys)

Bill can sing and dance beautifully. (คำว่า and ทำหน้าที่เชื่อมคำกริยา 2 คำในประโยคเข้าด้วยกัน คือ คำว่า sing และ dance)

► คำสันธานอยู่ระหว่าง 2 ประโยค เพื่อเชื่อมประโยคนั้น ๆ เข้าด้วยกัน เช่น

Although my sister had good scores, she still complained a lot.

(คำว่า although ทำหน้าที่เชื่อม 2 ประโยคเข้าด้วยกัน ประโยคหน้า คือ my sister had good scores. และประโยคหลัง คือ she still complained a lot.)

4.8 คำอุทาน (interjection) คือ คำที่ใช้แสดงอารมณ์หรือความรู้สึก

ประเภทของคำอุทาน

คำอุทานแบ่งออกตามอารมณ์ได้หลากหลาย เช่น

► คำอุทานแสดงความดีใจ เช่น Aha

► คำอุทานแสดงความประหลาดใจ เช่น Gee, Oh

► คำอุทานแสดงความตื่นตาตื่นใจ เช่น Wow

► คำอุทานแสดงความเข้าใจ เช่น Oh

► คำอุทานแสดงความตกใจ เช่น Oh dear, Gosh, Oh my gosh, Dear me

► คำอุทานแสดงความโกรธ ไม่พอใจ เช่น Damn, Damn it, Darn it

► คำอุทานแสดงความรู้สึกรังเกียจ เช่น Ugh

► คำอุทานแสดงความผิดหวัง ความไม่พอใจ เช่น Phooey

► คำอุทานแสดงความเศร้า ความเสียดาย ความเสียใจ เช่น Alas

► คำอุทานแสดงความเจ็บปวด เช่น Ouch

ตำแหน่งของคำอุทาน

► มักอยู่ในตำแหน่งหน้าสุดของประโยค เช่น

Ouch, it really hurts!

Oh my gosh, I left my purse at home.

บทสรุป

ผู้เรียนและผู้สอนจะสังเกตได้ว่า **หน่วยคำ**ถือเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในภาษาที่มีความหมาย ซึ่งไม่สามารถแยกย่อยเป็นส่วนที่มีความหมายที่เล็กกว่านี้ได้อีก หน่วยคำแบ่งออกได้ 2 ชนิด คือ **หน่วยคำอิสระ** (หน่วยคำที่ปรากฏตามลำพังได้) และ**หน่วยคำไม่อิสระ** (หน่วยคำที่ปรากฏตามลำพังไม่ได้) ในกรณีหน่วยคำไม่อิสระจะพบว่าสามารถแยกย่อยเป็น 2 ชนิด ได้แก่ หน่วยคำผัน (หน่วยคำที่เมื่อประกอบกับหน่วยคำอิสระแล้วไม่ทำให้ความหมายหรือหน้าที่ของคำเปลี่ยนไป) และหน่วยคำแปลง (หน่วยคำที่เมื่อประกอบกับหน่วยคำอิสระแล้ว ทำให้ความหมายหรือหน้าที่ของคำเปลี่ยนไป) ส่วน **คำ** คือ หน่วยของภาษาที่ประกอบขึ้นจากหน่วยคำ ทั้งนี้ คำหนึ่งคำอาจประกอบขึ้นจากหนึ่งหน่วยคำหรือมากกว่าหนึ่งหน่วยคำก็ได้ คำในภาษาอังกฤษสามารถจัดประเภทเป็น 4 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ **คำโดด** (คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระเพียงหน่วยเดียวเท่านั้น), **คำซับซ้อน** (คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระหนึ่งหน่วยและหน่วยคำไม่อิสระอย่างน้อยหนึ่งหน่วย), **คำประสม** (คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป โดยอาจมีหน่วยคำผันต่อท้ายด้วยก็ได้), **คำประสมซับซ้อน** (คำที่ประกอบด้วยคำประสมและหน่วยคำแปลง โดยอาจมีหน่วยคำผันต่อท้ายด้วยก็ได้) นอกจากนี้ ภาษาทุกภาษามีการสร้างคำขึ้นใหม่เพื่อให้มีปริมาณคำศัพท์เพียงพอต่อการใช้งาน โดยทั่วไปภาษาอังกฤษมีรูปแบบการสร้างคำ 7 รูปแบบ ได้แก่ **การใช้หน่วยคำอิสระ** (การประกอบร่วมกันระหว่างหน่วยคำอิสระหนึ่งหน่วยและหน่วยคำไม่อิสระตั้งแต่หนึ่งขึ้นไป), **การรวมคำ** (การประกอบร่วมกันระหว่างหน่วยคำอิสระตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป), **การตัดคำให้สั้น** (การตัดหน่วยคำบางส่วนออกจากคำเต็ม), **การเปลี่ยนหน้าที่คำ** (การเปลี่ยนหน้าที่ของคำหนึ่งไปเป็นอีกหน้าที่หนึ่ง), **การใช้คำนามเฉพาะเป็นคำนามทั่วไป** (การนำชื่อเฉพาะมาใช้เป็นคำนามทั่ว ๆ ไป), **การใช้อักษรย่อ** (การนำอักษรตัวหน้าของแต่ละคำมารวมกัน) และ**การรวมคำ** (การรวมกันของคำต้นของคำหนึ่งกับคำท้ายของอีกคำหนึ่ง) คำในภาษาอังกฤษเมื่อนำมาเรียงร้อยในประโยคแล้วจะสามารถแบ่งตามหน้าที่ได้เป็น 8 ชนิดด้วยกัน ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำบุพบท และคำอุทาน อาจกล่าวได้ว่า การรู้จักวิเคราะห์หน่วยภาษาทั้งในระดับคำและหน่วยคำจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้นและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของแต่ละคำในประโยคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แบบฝึกหัดทบทวน

แบบฝึกหัดที่ 1: จงระบุหน่วยคำอิสระ (free morpheme) และหน่วยคำไม่อิสระ (bound morpheme) ทั้งหมดของคำต่อไปนี้

ตัวอย่าง impressionable = im+press+ion+able

1. disadvantage _____
2. enjoyable _____
3. endangered _____
4. replacement _____
5. colleagues _____
6. cooperate _____
7. approving _____
8. prearranges _____

แบบฝึกหัดที่ 2: จงระบุชนิดของคำต่อไปนี้ simple word, complex word, compound word หรือ compound-complex word

1. magazine _____
2. hotels _____
3. birthday _____
4. dishwasher _____
5. starfish _____
6. consumable _____
7. receivers _____
8. daydreamer _____

แบบฝึกหัดที่ 3: จงระบุหน้าที่ของคำ (part of speech) ที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

1. I am planning to go to the beach this late afternoon. _____
2. Your report has to be rewritten. _____
3. John will buy presents for each of his students. _____
4. Hers is on the desk. _____
5. You must arrive home by 9 pm. _____
6. We have a growing population, so we need
more and more water. _____
7. He finally decided to quit his job. _____
8. Who is your best friend? _____
9. Ugh, what a terrible house! _____
10. I usually cook dinner on Sunday evening. _____

บทที่ 5

ประโยคภาษาอังกฤษ

5

ประโยคภาษาอังกฤษ

บทนำ

ประโยค (sentence) คือ การประกอบขึ้นด้วยคำหลายๆ คำมาเรียงต่อกันอย่างเป็นระบบ มีใจความสมบูรณ์ เราใช้ประโยคทางภาษาตลอดเวลาในการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ไม่ว่าจะด้วยการฟัง การพูด การอ่าน หรือการเขียนประโยคก็ตาม ดังนั้น การเข้าใจโครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษจึงจำเป็นต่อผู้เรียนในการพัฒนาทักษะทางภาษา แต่อย่างไรก็ตาม โครงสร้างประโยคในแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน (Birdsong & Paik, 2008; Franceschina, 2001) ถ้าโครงสร้างประโยคในภาษาต้นทางและปลายทางแตกต่างกันมากเท่าไร ความยากและโอกาสความผิดพลาดในการใช้ประโยคจะยิ่งสูงขึ้นมากเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับคนไทยในการเรียบเรียงโครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษ เนื่องจากลำดับการจัดเรียงคำในภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ตัวอย่างเช่น ประโยคภาษาไทย “อาคารหลังนี้สูงมาก” ส่วนประโยคภาษาอังกฤษใช้เป็น “หลังนี้อาคารมากสูง/This building is very high.” ในฐานะของครูภาษาอังกฤษจำเป็นต้องเรียบเรียงประโยคให้ถูกต้องตามโครงสร้างภาษาอังกฤษเพื่อเป็นแบบอย่างภาษาที่ดีให้กับผู้เรียนต่อไป

ในบทนี้จะเริ่มต้นกล่าวถึงส่วนประกอบของประโยค ตามด้วยโครงสร้างของประโยค ชนิดของประโยค ชนิดของประโยคตามวัตถุประสงค์การใช้ และสุดท้ายคือการแปรรูปประโยค

1. ส่วนประกอบของประโยค (sentence elements)

ประโยคประกอบไปด้วย 2 ส่วนหลัก ๆ คือ ภาคประธาน (subject) และภาคแสดง (predicate)

1.1 ภาคประธาน (subject) คือ คำหรือกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นผู้แสดงกริยาของประโยค อาจเป็นคำนาม สรรพนาม หรือกลุ่มคำนามก็ได้ มักอยู่ตำแหน่งหน้าคำกริยา เช่น

Nathan speaks English fluently.

(ภาคประธานของประโยคนี้ คือ คำว่า Nathan)

Nathan who is wearing a red hat speaks English fluently.

(ภาคประธานของประโยคนี้ คือ กลุ่มคำ Nathan who is wearing a red hat)

1.2 ภาคแสดง (predicate) คือ คำหรือกลุ่มคำที่บอกอาการ กิริยาของผู้กระทำ ภาคแสดงจำเป็นต้องมีส่วนของคำกริยา แต่อาจมีหรือไม่มีส่วนของบทกรรมหรือส่วนขยาย เช่น

Patty walks.

(ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ คำว่า walks)

Patty walks to school every day.

(ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ กลุ่มคำ walks to school every day ซึ่งประกอบไปด้วยคำกริยา “walks” และส่วนขยาย “to school every day”)

2. โครงสร้างของประโยค (sentence structure)

โครงสร้างประโยคสามารถแบ่งออกได้เป็น 7 แบบ คือ

2.1 ประธาน + อกรรมกริยา

(Subject + Intransitive Verb = S + Vi)

ตัวอย่างเช่น

Kim runs.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

Kim + runs.

(S + Vi)

They are laughing.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

They + are laughing.

(S + Vi)

2.2 ประธาน + อกรรมกริยา + กริยาวิเศษณ์

(Subject + Intransitive Verb + Adverbials = S + Vi + A)

ตัวอย่างเช่น

I am in the bank.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

I + am + in the bank.

(S + Vi + A)

The fridge is next to the table.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

The fridge + is + next to the table.

(S + Vi + A)

2.3 ประธาน + กริยา linking verb + ส่วนขยายประธาน

(Subject + Linking Verb + Subject Complement = S + V + C)

ตัวอย่างเช่น

Jackie is handsome.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

Jackie + is + handsome.

(S + V + C)

He feels happy.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

He + feels + happy.

(S + V + C)

2.4 ประธาน + สกรรมกริยา + กรรม

(Subject + Transitive Verb + Object = S + Vt + O)

ตัวอย่างเช่น

I clean my room.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

I + clean + my room.

(S + Vt + O)

Peter wants a new shirt.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

Peter + wants + a new shirt.

(S + Vt + O)

2.5 ประธาน + สกรรมกริยา + กรรม + ส่วนขยายกรรม

(Subject + Transitive Verb + Object + Object Complement = S + Vt + O + Co)

ตัวอย่างเช่น

I will reserve a big room for my family.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

I + will reserve + a big room + for my family

(S + Vt + O + Co)

We call him lazy.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

We + call + him + lazy.

(S + Vt + O + Co)

2.6 ประธาน + สกรรมกริยา + กรรม + กริยาวิเศษณ์

(Subject + Transitive Verb + Object + Adverbials = S + Vt + O + A)

ตัวอย่างเช่น

I put the weekly report on your desk.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

I + put + the weekly report + on your desk.

(S + Vt + O + A)

I will cook dinner at Danial's kitchen.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

I + will cook + dinner + at Danial's kitchen.

(S + Vt + O + A)

2.7 ประธาน + สกรรมกริยา + กรรมรอง + กรรมตรง

(Subject + Transitive verb + Indirect Object + Direct Object = S + Vt + Oi + Od)

ตัวอย่างเช่น

I brought Jenny a blue purse.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

I + brought + Jenny + a blue purse.

(S + Vt + Oi + Od)

My sister gave me black jeans.

ประโยคนี้ประกอบด้วย

My sister + gave + me + black jeans.

(S + Vt + Oi + Od)

จากโครงสร้างประโยค 7 รูปแบบข้างต้น เราสามารถแบ่งรูปแบบการใช้กริยาในประโยคเพื่อระบุกาล (tense) หรือช่วงเวลาการเกิดของเหตุการณ์ที่แตกต่างกันได้ 3 ช่วงเวลากว้าง ๆ คือ อดีต (past) ปัจจุบัน (present) และอนาคต (future) การระบุกาลในประโยคภาษาอังกฤษถือว่าสำคัญมาก เนื่องจากการใช้รูปแบบกริยาที่ไม่ถูกต้องตามกาล จะส่งผลให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจผิดหรือไม่สามารถเข้าใจได้ ตัวอย่างเช่น I travel to Japan once a year. (กาล คือ ปัจจุบัน, ความหมาย คือ ฉันไปเที่ยวญี่ปุ่นปีละ 1 ครั้ง) I travelled to Japan once a year. (กาล คือ อดีต, ความหมาย คือ ฉันเคยไปเที่ยวญี่ปุ่นปีละ 1 ครั้ง แต่ตอนนี้ไม่ทำแล้ว) I will travel to Japan once a year. (กาล คือ อนาคต, ความหมาย คือ ฉันจะไปเที่ยวญี่ปุ่นปีละ 1 ครั้ง จะทำเช่นนี้ในอนาคต) ดังนั้น การเขียนหรือพูดโดยใช้รูปแบบกริยาที่ถูกต้องตามกาลที่ต้องการสื่อสารจึงมีความสำคัญมากในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษมีการระบุกาล (tense) หรือช่วงเวลาที่แตกต่างกันทั้งหมด 12 ช่วง และรูปแบบโครงสร้างประโยค รวมถึงการใช้กริยาในแต่ละกาลมีความแตกต่างกันออกไป จึงอาจทำให้เราสับสนได้ง่าย แต่ในฐานะของผู้สอนภาษาอังกฤษแล้ว ความรู้เรื่องกาลถือว่าเป็นความรู้พื้นฐานที่ไม่อาจมองข้ามได้ รูปแบบกริยาและหลักการใช้แต่ละกาล แสดงดังนี้

1. กาลปัจจุบัน (present tense)

1.1 present simple tense

โครงสร้าง: S + V1

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ทำเป็นนิสัย เหตุการณ์ที่เป็นจริง หรือการให้คำแนะนำ

ตัวอย่างประโยค:

- She is so charming. (SVC)
- Bee always drinks coffee at Tai Tong Café. (SVOA)
- Rabbits eat carrots. (SVO)

หมายเหตุ:

หลักการใช้คำกริยาให้สอดคล้องกับประธาน

- กริยาทั่วไป (ช่องที่ 1) ถ้าประธานของประโยคสามารถแทนด้วยสรรพนาม I, You, We, และ They กริยาของประโยคจะใช้เป็นกริยาช่อง 1 ไม่เติม s, es (I/You/We/They + V1) เช่น I like traveling. (SVO) ถ้าประธานของประโยคสามารถแทนด้วยสรรพนาม He, She และ It กริยาของประโยคจะใช้เป็นกริยาช่อง 1 เติม s, es (He/She/It + V1s, es) เช่น Simon swims on weekends. (SVA) สำหรับหลักการเติมหน่วยคำผัน s, es สามารถอ่านได้ที่หน้า 62

- กริยา Verb to be (ช่องที่ 1) ถ้าประธานของประโยคเป็น I กริยาของประโยคจะเป็น am (I + am + noun/adjective/preposition) เช่น I am so busy. (SVC) ถ้าประธานของประโยคสามารถ

แทนด้วยสรรพนาม You, We และ They กริยาของประโยคจะใช้เป็น are (You/We/They + are + noun/adjective/preposition) เช่น Those shops are big. (SVC) ถ้าประธานของประโยคสามารถแทนด้วยสรรพนาม He, She และ It กริยาของประโยคจะใช้เป็น is (He/She/It + is + noun/adjective/preposition) เช่น Sarasin Bridge is in Phuket. (SVA)

1.2 present continuous tense

โครงสร้าง: S + is/am/are + Ving

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะที่พูดหรือกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

ตัวอย่างประโยค:

- Mike and Jane are doing housework now. (SVO)
- I am traveling this afternoon. (SVA)
- His boyfriend is buying her roses. (SVOO)

1.3 present perfect tense

โครงสร้าง: S + has/have + V3

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตและดำเนินต่อมายังปัจจุบัน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตและจบสิ้นแล้ว แต่ยังส่งผลให้เห็นในปัจจุบัน

ตัวอย่างประโยค:

- Coff has collected stamps for two years. (SVOA)
- It has stopped snowing. (SVO)
- Denial and William have been there for 4 days. (SVA)

หมายเหตุ:

หลักการใช้คำกริยาให้สอดคล้องกับประธาน ถ้าประธานของประโยคสามารถแทนด้วยสรรพนาม I, You, We และ They กริยาช่วยของประโยคจะใช้เป็น have (I/You/We/They + have + V3) เช่น I have studied Spanish for 2 years. (SVOA) ถ้าประธานของประโยคสามารถแทนด้วยสรรพนาม He, She และ It กริยาช่วยของประโยคจะใช้เป็น has (He/She/It + has + V3) เช่น She has gone out for hours. (SVA)

1.4 present perfect continuous tense

โครงสร้าง: S + has/have + been + Ving

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตและดำเนินต่อมายังปัจจุบัน และยังคงดำเนินต่อไปในอนาคต

ตัวอย่างประโยค:

- The girl has been decorating the Christmas tree. (SVO)
- Ben and I have been cooking for hours. (SVA)
- They have been shopping since 10 am. (SVA)

2. กาลอดีต (past tense)

2.1 past simple tense

โครงสร้าง: S + V2

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตและจบสิ้นไปแล้ว

ตัวอย่างประโยค:

- He gave us a slice of delicious cake. (SVOO)
- Lily put her portfolio in the cabinet. (SVOC)
- Nobody went to Penang with John. (SVA)

2.2 past continuous tense

โครงสร้าง: S + was/were + Ving

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในอดีตและมีอีกเหตุการณ์หนึ่งกำลังเกิดขึ้นพร้อมกันหรือเกิดขึ้นมาแทรก ประโยค past continuous tense มักไม่ใช่เดี่ยว ๆ แต่จะใช้ร่วมกับประโยค past continuous tense หรือ past simple tense ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นการเกิดขึ้นแบบคู่ขนานหรือเกิดแบบแทรก สำหรับเหตุการณ์ที่เกิดคู่ขนานไปกับเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในอดีตจะใช้โครงสร้างแบบ past continuous tense เช่นกัน ตัวอย่างเช่น My sister was washing dishes while I was painting my room. และสำหรับเหตุการณ์ที่เกิดแทรกเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในอดีตจะใช้โครงสร้างแบบ past tense. เช่น They were feeding their dogs when the alarm clock rang.

ตัวอย่างประโยค:

- While Peter was boiling water, the electricity cut off. (SVO/SVi)
- My friend was buying me a luxury pen while I was having lunch. (SVOO/SVO)
- He was waiting at the airport while Silvy was calling him. (SVA/SVO)

หมายเหตุ:

หลักการใช้คำกริยาให้สอดคล้องกับประธาน ถ้าประธานของประโยคสามารถแทนด้วยสรรพนาม You, We และ They กริยาช่วยของประโยคจะใช้เป็น were (You/We/They + were + Ving) เช่น When she turned the light on, Terry and Ozz were sleeping. (SVO/SVi)

ถ้าประธานของประโยคสามารถแทนด้วยสรรพนาม I, He, She และ It กริยาช่วยของประโยคจะใช้เป็น was (I/He/She/It + was + Ving) เช่น When the glass fell, my brother was making me a coffee. (SVi/SVOO)

2.3 past perfect tense

โครงสร้าง: S + had + V3

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาระยะหนึ่งและจบสิ้นไปก่อนในอดีตก่อนที่อีกเหตุการณ์จะเกิดขึ้นตามมา โดยเหตุการณ์ทั้งสองนี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดในอดีตทั้งสิ้น ประโยค past perfect tense มักไม่ใช่เดี่ยว ๆ แต่จะใช้ร่วมกับประโยค past simple tense โดยเหตุการณ์อดีตที่เกิดขึ้นและจบสิ้นไปก่อนจะใช้โครงสร้างแบบ past perfect tense ส่วนเหตุการณ์อดีตที่เกิดตามมาจะใช้โครงสร้างแบบ past simple tense เช่น The plane had landed when I arrived.

ตัวอย่างประโยค:

- Ken had finished his dinner by the time his friends came. (SVO/SVi)
- She had already been there when the phone rang. (SVA/SVi)
- Before he arrived, I had finished my work. (SVi/SVO)

2.4 past perfect continuous tense

โครงสร้าง: S + had + been + Ving

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดำเนินต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ และจบสิ้นไปก่อนในอดีตซึ่งเกิดขึ้นก่อนหน้าหรือไล่เลี่ยกับอีกเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นตามมา โดยเหตุการณ์ทั้งสองนี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดในอดีตทั้งสิ้น ประโยค past perfect continuous tense มักไม่ใช่เดี่ยว ๆ แต่จะใช้ร่วมกับประโยค past simple tense โดยเหตุการณ์อดีตที่เกิดขึ้นและดำเนินต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ และจบสิ้นไปก่อนจะใช้โครงสร้างแบบ past perfect continuous tense ส่วนเหตุการณ์อดีตที่เกิดตามมาจะใช้โครงสร้างแบบ past simple tense เช่น I had been finishing my work when the volcano blew.

ตัวอย่างประโยค:

- When Kelly arrived, Dan had been replying to my email. (SVi/SVO)
- My aunt had been baking me a cake before I knocked the door. (SVOO/SVO)
- After Paul had been playing games, the electricity was cut off. (SVO/SVi)

หมายเหตุ:

ความเหมือนของการใช้รูปแบบประโยค past perfect tense และ past perfect continuous tense คือ ต่างพูดถึงสองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต โดยจะมีเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นก่อนและอีกเหตุการณ์จะเกิดขึ้นภายหลัง โดยเหตุการณ์ที่เกิดภายหลังจะใช้โครงสร้างประโยคแบบ past simple tense

ความแตกต่างของการใช้รูปแบบประโยค past perfect tense และ past perfect continuous tense คือ ลักษณะการเกิดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนในอดีต สำหรับรูปแบบประโยค past perfect tense จะเป็นเหตุการณ์ที่ดำเนินมาเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่งและจบลงไปแล้วในอดีต ส่วนรูปแบบประโยค past perfect continuous tense จะเป็นเหตุการณ์ที่แสดงถึงการเกิดอย่างต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ เป็นระยะเวลาหนึ่งและจบลงไปแล้วในอดีต

3. กาลอนาคต (future tense)

3.1 future simple tense

โครงสร้าง: S + will + base form of a verb

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่มีการคาดเดาหรือวางแผนจะทำในอนาคต

ตัวอย่างประโยค:

- My colleague and I will begin our project next week. (SVOA)
- I will be late today. (SVC)
- Holly will see his son at the shop this evening. (SVOA)

หมายเหตุ:

base form of a verb คือ รูปกริยาพื้นฐาน หรือกริยาช่องที่ 1 (V1) ที่ยังไม่ผัน หรือไม่มีการเติม -s, -es, -ed หรือ -ing ต่อท้ายคำ เช่น visits, drawing เป็นต้น

3.2 future continuous tense

โครงสร้าง: S + will + be + base form of a verb

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่ในอนาคต ประโยค future continuous tense มักไม่ใช้เดี่ยว ๆ แต่จะใช้ร่วมกับประโยค present simple tense โดยเหตุการณ์ในอนาคตที่กำลังจะเกิดขึ้นจะใช้โครงสร้างแบบ future continuous tense ส่วนเหตุการณ์ในอนาคตที่เกิดแทรกจะใช้โครงสร้างแบบ present simple tense เช่น White will be jogging this morning when I wake up.

ตัวอย่างประโยค:

- Ken will be spending time in Singapore when Trump arrive home. (SVOA/SVA)
- You will be walking around the park when I call. (SVA/SVi)
- When I see her, she will be starving. (SVO/SVi)

3.3 future perfect tense

โครงสร้าง: S + will + have + V3

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาระยะหนึ่งและจบสิ้นไปก่อนในอนาคตก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์จะเกิดขึ้นตามมา โดยเหตุการณ์ทั้งสองนี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดในอนาคตทั้งสิ้น ประโยค future perfect tense มักไม่ใช่เดี่ยว ๆ แต่จะใช้ร่วมกับประโยค present simple tense โดยเหตุการณ์ในอนาคตที่เกิดขึ้นและจบสิ้นไปก่อนจะใช้โครงสร้างแบบ future perfect tense ส่วนเหตุการณ์ในอนาคตที่เกิดภายหลังจะใช้โครงสร้างแบบ present simple tense เช่น Megan and Wood will have finished watching the football game before I go to bed.

ตัวอย่างประโยค:

- By the time I come back, my daughter will have done homework. (SVi/SVO)
- After Tess will have finished his thesis, he takes a vacation. (SVO/SVO)
- His sister will have already had lunch when Holly arrives at the office. (SVO/SVA)

3.4 future perfect continuous tense

โครงสร้าง: S + will + have + been + Ving

หลักการใช้: ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ และจบสิ้นไปก่อนในอนาคตก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์จะเกิดขึ้นตามมา โดยเหตุการณ์ทั้งสองนี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดในอนาคตทั้งสิ้น ประโยค future perfect continuous tense มักไม่ใช่เดี่ยว ๆ แต่จะใช้ร่วมกับประโยค present simple tense โดยเหตุการณ์ในอนาคตที่กำลังเกิดขึ้นและจบสิ้นไปก่อนจะใช้โครงสร้างแบบ future perfect continuous tense ส่วนเหตุการณ์ในอนาคตที่เกิดภายหลังจะใช้โครงสร้างแบบ present simple tense เช่น She will have been talking with her boss when I arrive.

ตัวอย่างประโยค:

- They will have been playing tennis for 2 hours before their father comes. (SVOA/SVi)
- By the time Nova visits me, I will have been typing my new article for an hour. (SVO/SVOA)
- When the clock rings, my husband will have been getting ready for work. (SVi/SVC)

หมายเหตุ:

ความเหมือนของการใช้รูปแบบประโยค future perfect tense และ future perfect continuous tense คือ ต่างพูดถึงสองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยมีเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นก่อน และอีกเหตุการณ์จะเกิดขึ้นภายหลัง โดยเหตุการณ์ที่เกิดภายหลังจะใช้โครงสร้างประโยคแบบ present simple tense

ความแตกต่างของการใช้รูปแบบประโยค future perfect tense และ future perfect continuous tense คือ ลักษณะการเกิดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนในอนาคต สำหรับรูปแบบประโยค future perfect tense จะเป็นเหตุการณ์ที่ดำเนินมาเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่งและจบลงไปก่อนในอนาคต ส่วนรูปแบบประโยค future perfect continuous tense จะเป็นเหตุการณ์ที่แสดงถึงการเกิดอย่างต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ เป็นระยะเวลาหนึ่งและจบลงไปก่อนในอนาคต

3. ชนิดของประโยค (types of sentence)

ประโยคในภาษาอังกฤษแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ประโยคความเดียว (simple sentence) ประโยคความรวม (compound sentence) ประโยคความซ้อน (complex sentence) ประโยคความผสม (compound-complex sentence)

3.1 ประโยคความเดียว (simple sentence) คือ ประโยคที่มีภาคประธาน 1 ชุด ภาคแสดง 1 ชุด เป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์เพียง 1 ใจความ เช่น

I cannot eat any more food.

(I ทำหน้าที่เป็นภาคประธาน และ cannot eat any more food เป็นภาคแสดง)

My mom likes to cook dinner for everyone in the family.

(My mom ทำหน้าที่เป็นภาคประธาน และ likes to cook dinner for everyone in the family เป็นภาคแสดง)

3.2 ประโยคความรวม (compound sentence) คือ ประโยคที่ประกอบไปด้วยภาคประธาน และภาคแสดงมากกว่า 1 ชุด ประโยคชนิดนี้สามารถแยกเป็นประโยคย่อย ๆ ได้ตามจำนวนภาคประธาน และภาคแสดงที่มีในประโยค โดยการเชื่อมกันด้วยคำสันธานชนิด coordinating conjunction (and, yet, but, for, so, nor, neither และ or) หรือ correlative conjunction (not only ... but also, either ... or, as ... as, so as to และ both ... and) ประโยคย่อยนี้เมื่อแยกออกมาจากประโยคใหญ่แล้วจะต้องมีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง (independent clause) ตัวอย่างเช่น

I will visit my nephew and niece this Sunday.

(ประโยคนี้ออกเป็น 2 ประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง คือ I will visit my

nephew this Sunday. และ I will visit my niece this Sunday. โดยการเชื่อมด้วยคำว่า “and” ดังนั้น ประโยคนี้มีภาคประธาน 2 ชุด และภาคแสดง 2 ชุด)

Katy wants to go to the mall, but I want to go to the coffee shop.

(ประโยคนี้แบ่งออกเป็น 2 ประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง คือ Katy wants to go to the mall. และ I want to go to the coffee shop. โดยการเชื่อมด้วยคำว่า “but” ดังนั้น ประโยคนี้มีภาคประธาน 2 ชุด และภาคแสดง 2 ชุด)

หมายเหตุ:

ประเภทคำสันธาน อ่านเพิ่มเติมที่หน้า 85

3.3 ประโยคความซ้อน (complex sentence) คือ ประโยคที่ประกอบไปด้วยประโยคที่มีภาคประธานและภาคแสดงมากกว่า 1 ชุด เชื่อมด้วยคำสันธานชนิด subordinating conjunction (when, after, before, since, that, unless, until, as soon as, because, if, while และ although), relative pronoun (which, that, who, whom และ whose) หรือ relative adverb (where, when และ why)

เมื่อแยกประโยคความซ้อนออกมาเป็นประโยคย่อย ๆ จะพบประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง อยู่อิสระได้ (independent clause) และประโยคที่มีใจความไม่สมบูรณ์ในตัวเองซึ่งต้องอยู่ประกอบกับประโยคอื่น (dependent clause) โดยประโยคที่อยู่หลังคำสันธานชนิด subordinating, relative pronoun หรือ relative adverb จะเป็นประโยคที่อยู่เดี่ยว ๆ ไม่ได้ (dependent clause) ตัวอย่างเช่น

My dad was a chef when I was young.

(ประโยคนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ประโยค คือ My dad was a chef. และ I was young. โดยการเชื่อมด้วยคำว่า “when” ดังนั้น ประโยคนี้มีภาคประธาน 2 ชุด และภาคแสดง 2 ชุด โดย 1 ประโยคเป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง คือ My dad was a chef. และอีก 1 ประโยคมีใจความไม่สมบูรณ์ในตัวเอง คือ I was young.)

I cannot come to your birthday party this Saturday because I have a meeting in Singapore.

(ประโยคนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ประโยค คือ I cannot come to your birthday party this Saturday. และ I have a meeting in Singapore. โดยการเชื่อมด้วยคำว่า “because” ดังนั้น ประโยคนี้มีภาคประธาน 2 ชุด และภาคแสดง 2 ชุด โดย 1 ประโยคเป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง คือ I cannot come to your birthday party this Saturday. และอีก 1 ประโยคมีใจความไม่สมบูรณ์ในตัวเอง คือ I have a meeting in Singapore.)

หมายเหตุ:

relative pronoun และ relative adverb คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายความในประโยคที่ไม่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเองซึ่งต้องอยู่ประกอบกับประโยคอื่น (dependent clause) แต่มีหน้าที่ต่างกัน ดังนี้

1. relative pronoun คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายความคำนามหรือสรรพนามของประโยคหลัก
หน้าที่ของ relative pronoun แบ่งออกได้ 3 ประการ คือ

1.1 ทำหน้าที่เป็นประธาน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การใช้ relative pronoun ในตำแหน่งประธานของประโยค

Relative pronoun	การใช้	ตัวอย่างประโยค
who	ขยายคำนามที่เป็นบุคคล	The girl <u>who</u> wore a red skirt last night is my sister.
which/that	ขยายคำนามที่เป็นสัตว์และสิ่งของ	I bought my father a paint <u>that</u> cost me 1,500 baht.

1.2 ทำหน้าที่เป็นกรรม รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การใช้ relative pronoun ในตำแหน่งกรรมของประโยค

Relative pronoun	การใช้	ตัวอย่างประโยค
whom	ขยายคำนามที่เป็นบุคคล	The old man <u>whom</u> we met yesterday is my new colleague.
which/that	ขยายคำนามที่เป็นสัตว์และสิ่งของ	Mercy doesn't like the bike <u>which</u> her mom bought for her.

1.3 ทำหน้าที่แสดงความเป็นเจ้าของ รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 การใช้ relative pronoun ในตำแหน่งการแสดงความเป็นเจ้าของ

Relative pronoun	การใช้	ตัวอย่างประโยค
whose	ขยายแสดงความเป็นเจ้าของของบุคคล สัตว์และสิ่งของ	Black is a dog <u>whose</u> ears are brown.

2. relative adverb คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายความคำนามหรือสรรพนามของประโยคหลัก และเป็นคำวิเศษณ์ (adverb) ที่ทำหน้าที่เชื่อมคำกับอนุประโยค เพื่อขยายความเพิ่มเติมให้รู้ว่าเมื่อไหร่ ที่ไหน ทำไม พร้อมกันไปในเวลาเดียวกัน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 19 การใช้ relative adverb ในประโยค

Relative adverb	ความหมาย	การใช้	ตัวอย่างประโยค
when	in/on which	ขยายคำนามที่เป็นเวลา	The day <u>when</u> Bill visited us was so hot.
where	in/at which	ขยายคำนามที่เป็นสถานที่	I will see you at the new café <u>where</u> we saw Jane.
why	for which	ขยายคำนามที่เป็นเหตุผล	It was the reason <u>why</u> we have a meeting today.

3.4 ประโยคความผสม (compound-complex sentence) คือ ประโยคที่เชื่อมด้วยคำสันธานชนิด coordinating conjunction (and, yet, but, for, so, nor และ or) หรือ correlative conjunction (not only ... but also, either ... or, as ... as, so as to และ both ... and) และคำสันธานชนิด subordinating conjunction (when, after, before, since, that, until, as soon as, because, if, while และ although), relative pronoun (which, that, who, whom และ whose) หรือ relative adverb (where, when และ why) เมื่อแยกประโยคความผสมออกมาเป็นประโยคย่อย ๆ จะพบว่าประกอบด้วยประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเองซึ่งอยู่อิสระได้ (independent clause) อย่างน้อย 2 ประโยคและประโยคที่มีใจความไม่สมบูรณ์ในตัวเองซึ่งต้องอยู่ประกอบกับประโยคอื่น (dependent clause) อย่างน้อย 1 ประโยค ตัวอย่างเช่น

John who is my classmate and I are planning to go to South Africa next month.

(ประโยคนี้แบ่งออกได้เป็น 3 ประโยค คือ John is my classmate, John is planning to go to South Africa next month. และ I am planning to go to South Africa next month. โดยการเชื่อมด้วยคำว่า “who” และ “and” ดังนั้น ประโยคนี้มีภาคประธาน 3 ชุด และภาคแสดง 3 ชุด โดยประโยคแรกเป็นประโยคที่มีใจความไม่สมบูรณ์ในตัวเอง ส่วนประโยคที่ 2 และ 3 เป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง

I have an important meeting tomorrow, but I cannot go because my mom is seriously ill.

(ประโยคนี้แบ่งออกได้เป็น 3 ประโยค คือ I have an important meeting tomorrow. I cannot go. และ my mom is seriously ill. โดยการเชื่อมด้วยคำว่า “but” และ “because” ดังนั้น ประโยคนี้มีภาคประธาน 3 ชุด และภาคแสดง 3 ชุด โดยประโยคที่ 3 เป็นประโยคที่มีใจความไม่สมบูรณ์ในตัวเอง ส่วนประโยคที่ 1 และ 2 เป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง

4. ชนิดของประโยคตามวัตถุประสงค์การใช้ (types of sentence classified by their purposes)

ชนิดของประโยคภาษาอังกฤษที่ใช้ในการสื่อสารแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ 1) ประโยคบอกเล่า 2) ประโยคปฏิเสธ 3) ประโยคคำถาม 4) ประโยคคำสั่ง และ 5) ประโยคอุทาน

4.1 ประโยคบอกเล่า (affirmative or statement or dedication sentence) คือ ประโยคที่ใช้เล่าเรื่อง บอกข่าวสาร แสดงข้อคิดเห็นต่าง ๆ เป็นต้น ประโยคประเภทนี้ประกอบด้วยโครงสร้างแตกต่างกัน 7 แบบ ดังที่ได้นำเสนอมาแล้วในหัวข้อที่ 2 เรื่อง โครงสร้างประโยค ตัวอย่างเช่น

The lady with a red hat is talking so loud.

I had been dating my husband for 4 years before we got married.

หมายเหตุ:

โครงสร้างประโยค 7 รูปแบบ และการใช้กริยาตามกาล (tense) อ่านเพิ่มเติมที่หน้า 94

4.2 ประโยคปฏิเสธ (negative sentence) คือ ประโยคที่มีความหมายเชิงปฏิเสธ คำที่บ่งบอกการปฏิเสธมีมากมาย ตัวอย่างเช่น not (n't), never, rarely, no, none และ nothing เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

I am not late for our today's meeting.

There is nothing I can help my son.

หมายเหตุ:

โครงสร้างประโยค 7 รูปแบบ และการใช้กริยาตามกาล (tense) อ่านเพิ่มเติมที่หน้า 94 สำหรับหลักการเปลี่ยนประโยคบอกเล่าให้เป็นประโยคปฏิเสธของแต่ละกาล (tense) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 การเปลี่ยนประโยคบอกเล่าเป็นประโยคปฏิเสธของแต่ละกาล (tense)

กาล	โครงสร้างประโยคบอกเล่า	โครงสร้างประโยคปฏิเสธ
Present		
1. Present Simple	S + V1	S + do/does + not + base form of a verb
	S + is/am/are + n/adj/prep	S + is/am/are + not + n/adj/prep
2. Present Continuous	S + is/am/are + Ving	S + is/am/are + not + Ving
3. Present Perfect	S + has/have + V3	S + has/have + not + V3
4. Present Perfect Continuous	S + has/have + been + Ving	S + has/have + not + been + Ving

ตารางที่ 20 การเปลี่ยนประโยคบอกเล่าเป็นประโยคปฏิเสธของแต่ละกาล (tense) (ต่อ)

กาล	โครงสร้างประโยคบอกเล่า	โครงสร้างประโยคปฏิเสธ
Past		
5. Past Simple	S + V2	S + did + not + base form of a verb
	S + was/were + n/adj/prep	S + was/were + not + n/adj/prep
6. Past Continuous	S + was/were + Ving	S + was/were + not + Ving
7. Past Perfect	S + had + V3	S + had + not + V3
8. Past Perfect Continuous	S + had + been + Ving	S + had + not + been + Ving
Future		
9. Future Simple	S + will + Vinfinite	S + will + not + base form of a verb
10. Future Continuous	S + will + be + Ving	S + will + not + be + Ving
11. Future Perfect	S + will + have + V3	S + will + not + have + V3
12. Future Perfect Continuous	S + will + have + been + Ving	S + will + not + have + been + Ving

4.3 ประโยคคำถาม (question sentence) คือ ประโยคที่ใช้ถามผู้ที่เราสนทนาด้วยเพื่อต้องการคำตอบ

ประโยคคำถามสามารถแบ่งออกได้ 4 ชนิด ดังนี้

4.3.1 ประโยคคำถามแบบยอมรับหรือปฏิเสธ (yes/no question) คือ ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ (yes หรือ no) โดยคำถามประเภทนี้จะขึ้นต้นประโยคด้วยกริยาช่วย เช่น verb to be, verb to do, verb to have, should, will และ can เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

A: Is he your step brother?

B: Yes, he is. / No, he isn't.

หรือ

A: Can I borrow your car?

B: Yes, you can. / No, you can't.

ข้อสังเกต:

ในบางครั้งประโยคคำถามแบบยอมรับหรือปฏิเสธ (yes/no question) ไม่ขึ้นต้นด้วยกริยาช่วยดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น มีการเรียบเรียงประโยคเช่นเดียวกับประโยคบอกเล่า แต่ใช้ทำนองเสียงสูงเพื่อแสดงว่าเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ ตัวอย่างเช่น

A: Porter is here?

B: Yes, he is. / No, he isn't.

หมายเหตุ:

โครงสร้างประโยค 7 รูปแบบ และการใช้กริยาตามกาล (tense) อ่านเพิ่มเติมที่หน้า 94 สำหรับหลักการเปลี่ยนประโยคบอกเล่าให้เป็นประโยคคำถามแบบยอมรับหรือปฏิเสธ (yes/no question) ของแต่ละกาล (tense) มีดังนี้

ตารางที่ 21 หลักการเปลี่ยนประโยคบอกเล่าให้เป็นประโยคคำถามแบบยอมรับหรือปฏิเสธ (yes/no question) ของแต่ละกาล (tense)

กาล	โครงสร้างประโยคบอกเล่า	โครงสร้างประโยคคำถาม
Present		
1. Present Simple	S + V1	Do/Does + S + base form of a verb
	S + is/am/are + n/adj/prep	Is/Am/Are + S + n/adj/prep
2. Present Continuous	S + is/am/are + Ving	Is/Am/Are + S + Ving
3. Present Perfect	S + has/have + V3	Has/Have + S + V3
4. Present Perfect Continuous	S + has/have + been + Ving	Has/Have + S + been + Ving
Past		
5. Past Simple	S + V2	Did + S + base form of a verb
	S + was/were + n/adj/prep	Was/Were + S + n/adj/prep
6. Past Continuous	S + was/were + Ving	Was/Were + S + Ving
7. Past Perfect	S + had + V3	Had + S + V3
8. Past Perfect Continuous	S + had + been + Ving	Had + S + been + Ving
Future		
9. Future Simple	S + will + Vinfinite	Will + S + base form of a verb
10. Future Continuous	S + will + be + Ving	Will + S + be + Ving
11. Future Perfect	S + will + have + V3	Will + S + have + V3
12. Future Perfect Continuous	S + will + have + been + Ving	Will + S + have + been + Ving

4.3.2 ประโยคคำถามแบบ Wh-question คือ ประโยคคำถามที่ต้องการให้ตอบข้อมูลหรือเล่าเรื่อง โดยมีคำขึ้นต้นประโยค ดังนี้ what (อะไร), when (เมื่อไหร่), where (ที่ไหน), why (ทำไม), how (อย่างไร), who (ใคร), whom (ใคร) และ whose (ของใคร) ตัวอย่างเช่น

A: Why did you decide to study Spanish aboard?

B: I will have more chance to use the language.

หรือ

A: How much money is enough for the trip to Malaysia?

B: About 6,000 baht.

หมายเหตุ:

โครงสร้างประโยค 7 รูปแบบ และการใช้กริยาตามกาล (tense) อ่านเพิ่มเติมที่หน้า 94 สำหรับหลักการเปลี่ยนประโยคบอกเล่าให้เป็นประโยคคำถามแบบ Wh-question ของแต่ละกาล (tense) มีหลักการเดียวกับการสร้างประโยคคำถามแบบยอมรับหรือปฏิเสธ (yes/no questions) เพียงเติมคำศัพท์ที่เป็น Wh-question ไว้หน้าสุดของโครงสร้างประโยคคำถามแบบยอมรับหรือปฏิเสธ ด้วยคำว่า Who What Where When Why Whose Whom และ How ตัวอย่างเช่น How do I get there? และ Where did you buy this shirt? เป็นต้น

4.3.3 ประโยคคำถามแบบ tag question คือ ประโยคคำถามที่ผู้ถามมักทราบคำตอบหรือมีความมั่นใจว่าสิ่งนั้นถูกต้องแล้ว แต่ถามเพื่อต้องการเพื่อยืนยันคำตอบเท่านั้น โดยถ้าประโยคข้างหน้าเป็นประโยคบอกเล่า วลีคำถามข้างหลัง (question tag) จะเป็นแบบปฏิเสธ แต่ถ้าประโยคข้างหน้าเป็นปฏิเสธ วลีคำถามข้างหลัง (question tag) จะเป็นแบบบอกเล่า ตัวอย่างเช่น

A: Kelly is interested in Asian history, isn't he?

B: Yes, he is. / No, he isn't.

หรือ

A: Marcine hasn't left for work, has she?

B: Yes, she has. / No, she hasn't.

หมายเหตุ:

โครงสร้างประโยค 7 รูปแบบ และการใช้กริยาตามกาล (tense) อ่านเพิ่มเติมที่หน้า 94 สำหรับหลักการเขียนวลีคำถาม (question tag) มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 22 หลักการเขียนวลีคำถาม (question tag)

กาล	question tag ของ ประโยคบอกเล่า	question tag ของ ประโยคปฏิเสธ
Present		
1. Present Simple	..., do/does + not + S	..., do/does + S
	..., is/am/are + not + S	..., is/am/are + S
2. Present Continuous	..., is/am/are + not + S	..., is/am/are + S
3. Present Perfect	..., has/have + not + S	..., has/have + S
4. Present Perfect Continuous	..., has/have + not + S	..., has/have + S
Past		
5. Past Simple	..., did + not + S	..., did + S
	..., was/were + not + S	..., was/were + S
6. Past Continuous	..., was/were + not + S	..., was/were + S
7. Past Perfect	..., had + not + S	..., had + S
8. Past Perfect Continuous	..., had + not + S	..., had + S
Future		
9. Future Simple	..., will + not + S	..., will + S
10. Future Continuous	..., will + not + S	..., will + S
11. Future Perfect	..., will + not + S	..., will + S
12. Future Perfect Continuous	..., will + not + S	..., will + S

4.4 ประโยคคำสั่ง (imperative or order sentence) คือ ประโยคที่มีความหมายเพื่อบอกให้ผู้อื่นทำตาม หรือเพื่อขอร้องให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โครงสร้างประโยคประเภทนี้มักจะละประธานของประโยค ถ้าประธานคนนั้นเป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 คือ คำว่า “you” โครงสร้างประโยคคำสั่ง มีลักษณะดังนี้

ตารางที่ 23 โครงสร้างประโยคคำสั่ง

สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 3	สรรพนามบุรุษที่ 2
S + V	V
S + V + A	V + A
S + V + O	V + O
S + V + O + A	V + O + A
S + V + Oi + Od	V + Oi + Od

ตัวอย่างเช่น

Shut the door.

(ละประธาน “you” เนื่องจากประธานของประโยคเป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 ประโยคเต็ม คือ You shut the door. สามารถทำให้ประโยคนี้อ่อนลงได้โดยเติมคำว่า “please” เป็น Shut the door, please.)

Bill and William sit over here.

(ไม่สามารถละประธาน “Bill and William” ได้ เนื่องจากเป็นประธานบุรุษที่ 3 จึงจำเป็นต้องใช้เป็นประโยคเต็ม สามารถทำให้ประโยคนี้อ่อนลงได้โดยเติมคำว่า “please” เป็น Bill and William sit over here, please.)

ข้อสังเกต:

- 1) สามารถใช้ประโยคคำสั่งในความหมายปฏิเสธได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อห้ามไม่ให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น

Don't walk quickly.

Don't follow me.

- 2) สามารถใช้การสั่งให้ผู้ฟังทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการเลือกใช้รูปประโยคแบบอื่นได้ เช่น ประโยคบอกเล่าหรือประโยคคำถาม เพื่อแสดงการขอร้องให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างสุภาพ เช่น

Would you please bring me some water?

I wonder if you would mind picking me up at the airport.

4.5 ประโยคอุทาน (exclamatory sentence) คือ ประโยคที่แสดงความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ตกใจ เสียใจ ตื่นเต้น ดีใจ เป็นต้น เราสามารถแปลงเสียงอุทานได้โดยใช้คำสั้น ๆ เช่น Good job! Oh No! และ Ouch! เป็นต้น หรืออาจใช้การอุทานในรูปประโยค โดยประโยคอุทานมีลักษณะคล้ายคำถามประเภท Wh-question มีการขึ้นต้นประโยคด้วย Wh-word คือ How และ What

- 1) What

การใช้ “What” ในประโยคอุทาน จะมีโครงสร้างประโยคดังนี้

“What + Noun + Subject + Verb” หรือ “Noun Phrase + Subject + Verb”

ตัวอย่างเช่น

What a delightful girl she is!

2) How

การใช้ “How” ในประโยคอุทาน จะมีโครงสร้างประโยคดังนี้

“How + Adjective + Subject + Verb”

How beautiful this beach is!

ข้อสังเกต:

เราสามารถลดรูปประโยคอุทานได้ โดยการตัดประธาน (subject) และกริยา (verb) หรือ ส่วนขยายของประโยค (complement) อุทานออกได้ เช่น

How fast!

(อาจมาจากประโยคเต็มว่า How fast she can type!)

What a beautiful skirt!

(อาจมาจากประโยคเต็มว่า What a beautiful skirt you have!)

5. การเปลี่ยนโครงสร้างประโยค (change of sentence structure)

ในประโยคภาษาอังกฤษบางชนิดมีการเรียงลำดับคำแตกต่างจากรูปแบบประโยคปกติ เช่น ประโยคกรรมวาจก, การกลับประโยค, ประโยคแยก 2 ส่วน และประโยคปรากฏ เป็นต้น

5.1 ประโยคกรรมวาจก (passive voice)

ก่อนอื่นต้องทราบก่อนว่าประโยคภาษาอังกฤษสามารถแบ่งตามบทบาทของประธานได้ 2 ประเภท คือ ประโยค active voice และ ประโยค passive voice

ประโยค active voice คือ ประโยคที่ประธานเป็นผู้กระทำกริยาต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ซึ่งการกระทำนั้นอาจมีกรรมหรือไม่มีกรรมก็ได้ เช่น แมรีปลูกต้นไม้ 4 ต้น เมื่อวานนี้

ประโยค passive voice คือ ประโยคที่ประธานเป็นผู้ถูกกระทำด้วยกริยาต่าง ๆ และกริยานั้น ๆ จำเป็นต้องมีกรรม เช่น ต้นไม้ใหญ่ต้นนี้ปลูกเมื่อ 10 ปีที่แล้ว

บทบาทของประธานที่ต่างกันข้างต้น มีผลทำให้รูปแบบของประโยคภาษาอังกฤษแตกต่างกัน

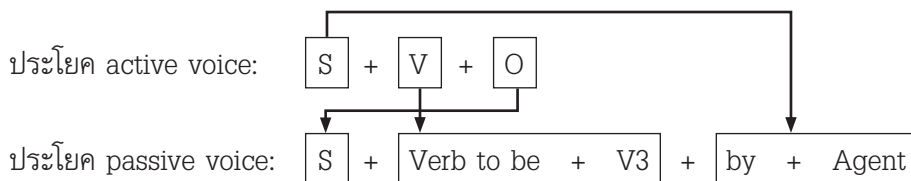
โครงสร้างประโยค active voice

คือ โครงสร้างที่ประกอบด้วย ประธาน + กริยา + กรรม (อาจมีกรรมหรือไม่มีก็ได้) สามารถทบทวนเนื้อหาโครงสร้างประโยค 7 รูปแบบ ได้ในหน้าที่ 94

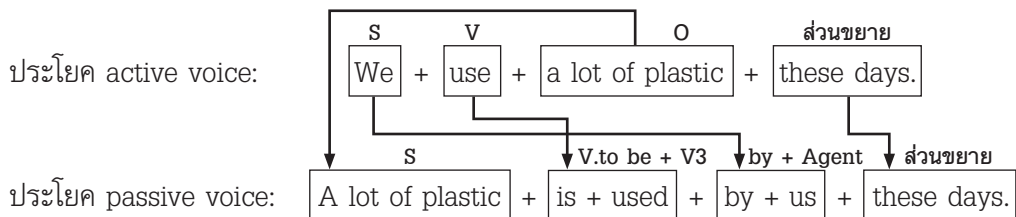
โครงสร้างประโยค passive voice

คือ โครงสร้างที่มีการเปลี่ยนรูปประโยคจากประโยค active voice ไปเป็นประโยค passive voice เพื่อบ่งบอกว่าประธานของประโยคเป็นผู้ถูกกระทำ โดยประโยครูปแบบ passive voice นิยมใช้อย่างมากในกรณีที่ประโยคนั้น ๆ ไม่เน้นว่าใครเป็นผู้กระทำกริยา แต่ต้องการเพียงบอกว่าใครหรือสิ่งใดโดนกระทำ เช่น หนังสือเล่มนี้ผลิตเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2560 จากประโยคนี้ จะเห็นได้ว่าประธาน (หนังสือ) เป็นสิ่งที่โดนกระทำ (โดนผลิต) แต่ผู้พูดหรือผู้เขียนประโยคนี้ไม่ต้องการเน้นว่าใครผลิตหนังสือเล่มนี้ แต่ถ้าผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการเน้นที่ผู้กระทำกริยาแล้ว รูปแบบประโยคควรเปลี่ยนไปเป็นประโยค active voice ว่า สำนักพิมพ์อ่านดีผลิตหนังสือเล่มนี้เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2560 ซึ่งประธานของประโยค คือ “สำนักพิมพ์อ่านดี” เป็นประธานที่กระทำกริยา “ผลิต” และกรรมของกริยานี้คือ “หนังสือ”

หลักการเปลี่ยนโครงสร้างประโยคจาก active voice เป็น passive voice มีดังนี้

ตัวอย่างเช่น

หลักการเปลี่ยนโครงสร้างประโยคจาก active voice เป็น passive voice ของแต่ละกาล (tense) มีดังนี้

1) present simple tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + V1

โครงสร้างประโยค passive voice: S + is/am/are + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

Tons of red roses are bought in Valentine's Day (by sellers).

2) present continuous tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + is/am/are + Ving

โครงสร้างประโยค passive voice: S + is/am/are + being + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

This special cake is being baked (by a pastry chef).

3) present perfect tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + has/have + V3

โครงสร้างประโยค passive voice: S + has/have + been + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

The picture has been drawn (by the artists) for ten years.

4) present perfect continuous tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + has/have + been + Ving

โครงสร้างประโยค passive voice: S + has/have + been + being + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

This chicken soup has been being cooked (by chefs) since last night.

5) past simple tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + V2

โครงสร้างประโยค passive voice: S + was/were + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

The sculptures were found (by archaeologist) in Chiang Rai.

6) past continuous tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + was/were + Ving

โครงสร้างประโยค passive voice: S + was/were + being + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

My cars were being cleaned (by workers) at the carwash.

7) past perfect tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + had + V3

โครงสร้างประโยค passive voice: S + had + been + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

This document had been prepared (by staff) since yesterday.

8) past perfect continuous tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + had + been + Ving

โครงสร้างประโยค passive voice: S + had + been + being + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

That ice cream had been being frozen (by chef) for hours before selling.

9) future simple tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + will + base form of a verb

โครงสร้างประโยค passive voice: S + will + be + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

Most shops will be closed (by workers) before 10 pm.

10) future continuous tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + will + be + Ving

โครงสร้างประโยค passive voice: S + will + be + being + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

The seminar schedule will be being announced (by staff) tomorrow.

11) future perfect tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + will + have + V3

โครงสร้างประโยค passive voice: S + will + have + been + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

My book will have been revised (by me) for months.

12) Future Perfect Continuous Tense

โครงสร้างประโยค active voice: S + will + have + been + Ving

โครงสร้างประโยค passive voice: S + will + have + been + being + V3

ตัวอย่างประโยค passive voice:

The event will have been being holding (by the organizations) for a week.

หมายเหตุ:

ในประโยคที่มีกริยาช่วย เช่น can, could, should, must, may, might, will, would, have to, ought to เป็นต้น คำที่ใช้หลังกริยาช่วยเหล่านี้ต้องเป็นกริยาที่เรียกว่า base form of a verb
โครงสร้างประโยค passive voice มีการใช้ ดังนี้

S + V ช่วย + be + V3

ตัวอย่างเช่น

The house has to be cleaned.

My article may be revised again.

ข้อสังเกต:

- 1) โครงสร้างประโยค active voice ที่สามารถเปลี่ยนเป็นโครงสร้าง passive voice มี 4 รูปแบบ คือ โครงสร้างแบบ SVO, SVOC, SVOA และ SVOO ตัวอย่างเช่น

1.1) โครงสร้างประโยคแบบ SVO

ประโยค active voice: John wrote the letters.

ประโยค passive voice: The letters were written (by John).

1.2) โครงสร้างประโยคแบบ SVOA

ประโยค active voice: The workers tapped the rubber trees yesterday.

ประโยค passive voice: The rubber trees were tapped (by the workers) yesterday.

1.3) โครงสร้างประโยคแบบ SVOC

ประโยค active voice: People call you sexy.

ประโยค passive voice: You are called sexy (by people).

1.4) โครงสร้างประโยคแบบ SVOO

ประโยค active voice: My dad gave me money.

ประโยค passive voice: I was given money (by my dad).

Money was given to me (by my dad).

- 2) การเปลี่ยนรูปประโยค passive voice มักไม่เน้นผู้กระทำกริยาของประโยค ดังนั้นเมื่อใช้โครงสร้างประโยค passive voice มักจะมีโครงสร้าง S + Verb to be + V3 โดยไม่มีการเพิ่มเติม by + ผู้กระทำ เนื่องจากประโยคสมบูรณ์ได้โดยไม่ต้องระบุผู้กระทำกริยานั้น ๆ ดังตัวอย่างประโยคข้างล่าง

Royal Bank was robbed last week.

My watch will be imported from Canada next week.

สำหรับการเปลี่ยนรูปประโยคที่มีโครงสร้างแบบ SVOO เป็นประโยค passive voice จำเป็นต้องมีการระบุผู้กระทำโดยการใช้ by + ผู้กระทำ เสมอ เช่น The new car was bought to me by my mom. หรือ I was bought the new car by my mom.

- 3) จากประสบการณ์การสอนของผู้เขียนพบว่า ผู้เรียนจำนวนมากไม่เข้าใจเหตุผลที่แท้จริงในการเปลี่ยนรูปประโยคจาก active voice ไปเป็นประโยค passive voice เนื่องจากที่ผ่านมาผู้เรียนได้รับการสอนเพียงแค่กฎการเปลี่ยนโครงสร้างประโยค จึงเข้าใจว่าเราสามารถเลือกใช้โครงสร้างประโยค active voice หรือ passive voice ก็ได้ ไม่แตกต่างกัน แต่แท้จริงแล้วการเลือกใช้โครงสร้างประโยคแบบใด ผู้เรียนจำเป็นต้องพิจารณาถึงเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียนว่าต้องการเน้นผู้กระทำหรือผู้โดนกระทำ ในกรณีที่ผู้ใช้ภาษาต้องการเน้นผู้กระทำกริยา ผู้ใช้ภาษาควรใช้โครงสร้างประโยค active voice เช่น Kate replied my email this morning. แต่ในกรณีที่ผู้ใช้ภาษาต้องการเน้นผู้โดนกระทำกริยา ผู้ใช้ภาษาควรใช้โครงสร้างประโยคแบบ passive voice เช่น Many cars are produced these days.

นอกจากนี้ ผู้เรียนจำนวนมากมีปัญหาในการเปลี่ยนรูปประโยคที่มีกริยาช่วย เช่น can, could, may, might เป็นต้น จากประโยค active voice ไปเป็นประโยค passive voice ซึ่งมีผลมาจากการที่ผู้เรียนจำกฎไวยากรณ์ไม่ได้ แทนที่จะใช้โครงสร้าง “S + V ช่วย + be (base form of a verb) + V3” กลับใช้ is/am/are/was/were แทนคำว่า “be”

5.2 การกลับประโยค (inversion)

คือ การเปลี่ยนตำแหน่งของประธานและกริยาของประโยค ซึ่งแตกต่างออกไปจากโครงสร้างประโยคปกติ เพื่อเน้นใจความของประโยคหรือทำให้ประโยคมีอรรถรสมากขึ้น คำที่ย้ายมาอยู่หน้าประโยคจะเป็นคำที่ได้รับการเน้น การเปลี่ยนโครงสร้างประโยค inversion มักเกิดขึ้นเมื่อผู้พูดหรือผู้ฟังต้องการเน้นความหมายที่คำกริยาวิเศษณ์แสดงความหมายเชิงปฏิเสธ คำบุพบทบอกตำแหน่ง หรือคำบอกปริมาณ การใช้โครงสร้างประโยค inversion แสดงดังตัวอย่าง

5.2.1 เน้นคำกริยาวิเศษณ์ที่แสดงความหมายเชิงปฏิเสธหรือสำนวนที่แสดงความหมายเชิงปฏิเสธ เช่น never, hardly, only, not only, at no time, no sooner, by no means, nowhere, little, neither และ under no circumstances เป็นต้น มีโครงสร้างประโยคเป็นดังนี้

กริยาวิเศษณ์หรือสำนวนเชิงปฏิเสธ + กริยาช่วย + ประธาน + กริยาแท้

ตัวอย่างเช่น

- 1) ประโยคทั่วไป: We hardly find anything at night.
ประโยค inversion: Hardly do we find anything at night.
- 2) ประโยคทั่วไป: He had no sooner got up than the phone rang.
ประโยค inversion: No sooner had he got up than the telephone rang.

5.2.2 เน้นบุพบทที่บอกตำแหน่ง สามารถใช้ได้กับบุพบทบางตัวเท่านั้น เช่น here, there, down, in, up และ under เป็นต้น มีโครงสร้างประโยคเป็นดังนี้

คำบุพบท + กริยา + ประธาน

ตัวอย่างเช่น

- 1) ประโยคทั่วไป: The bus No. 602 comes here.
ประโยค inversion: Here comes The bus No. 602.
- 2) ประโยคทั่วไป: The sunglasses are on the sofa.
ประโยค inversion: On the sofa are the sunglasses.

ข้อสังเกต:

การเปลี่ยนรูปประโยค inversion เพื่อเน้นบุพบทที่บอกตำแหน่ง มักเกิดขึ้นกับประโยคที่มีโครงสร้างแบบ SVA

5.2.3 เน้นคำบอกปริมาณ สามารถใช้ได้กับบางคำเท่านั้น เช่น little, few, much, so และ a lot of เป็นต้น มีโครงสร้างประโยคเป็นดังนี้

คำบอกปริมาณ + กริยาช่วย + ประธาน + กริยาแท้

ตัวอย่างเช่น

1) ประโยคทั่วไป: Kelly played football so well.

ประโยค inversion: So well did Kelly play football.

2) ประโยคทั่วไป: He knows little about me.

ประโยค inversion: Little does he know about me.

ข้อสังเกต:

ถ้ามีคำนามตามหลังคำบอกปริมาณ ไม่สามารถทำเป็นประโยค inversion ได้ เช่น I have left a lot of money.

5.3 ประโยคแยก 2 ส่วน (cleft sentence)

คือ การเปลี่ยนโครงสร้างประโยคพื้นฐานด้วยการแยกประโยคเป็น 2 ตอน เพื่อเน้นความสำคัญขององค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งในประโยค อาจเป็นส่วนประธาน กริยา กรรม หรือส่วนขยาย การเปลี่ยนโครงสร้างประโยค cleft สามารถทำได้หลายรูปแบบ ได้แก่

5.3.1 การเปลี่ยนเป็นโครงสร้างประโยค cleft ด้วยการใส่ “it + verb to be”

มีโครงสร้างประโยคเป็นดังนี้

It + verb to be + คำเน้น + คำเชื่อม who/that + อนุประโยค

ตัวอย่างเช่น

ประโยคทั่วไป: Neo bought roses last night. (SVOA)

ประโยค cleft แตกต่างกัน ดังนี้

เน้น S: It was Neo who bought roses last night.

เน้น O: It was roses that Neo bought last night.

เน้น A: It was last night that Neo bought roses.

ข้อสังเกต:

การเปลี่ยนโครงสร้างประโยค cleft ด้วย “it” ไม่สามารถใช้ได้ในกรณีที่เน้นคำกริยาของประโยค

5.3.2 การเปลี่ยนเป็นโครงสร้างประโยค cleft ด้วยการใส่ “what”

มีโครงสร้างประโยคเป็นดังนี้

What + อนุประโยค + verb to be + คำเน้น

ตัวอย่างเช่น

ประโยคทั่วไป: I decorated the Christmas tree with a lot of lights and small dolls. (SVOA)

ประโยค cleft แตกต่างกัน ดังนี้

เน้น O: What I decorated with a lot of lights and small dolls was the Christmas tree.

เน้น A: What I decorated the Christmas tree with was a lot of lights and small dolls.

ข้อสังเกต:

1. การเปลี่ยนโครงสร้างด้วยการใช้ "What" ไม่สามารถใช้ได้ในกรณีที่เน้นคำนามที่มีความหมายถึงคน
2. ในกรณีที่ต้องการเน้นคำกริยา จำเป็นต้องเพิ่ม verb to do หลังประธาน ดังตัวอย่าง
เน้น V: What I did was decorate the Christmas tree with a lot of lights and small dolls.

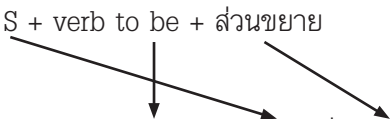
5.4 ประโยคปรากฏ (existential sentence)

คือ การเปลี่ยนโครงสร้างประโยคพื้นฐานเป็นประโยคที่เริ่มต้นด้วย there และมักให้ความหมายว่า มีอยู่ คงอยู่ โดยประโยคพื้นฐานจำเป็นต้องมีโครงสร้างที่ประกอบด้วยประธานที่ไม่เจาะจง และ verb to be เป็นกริยาช่วย

มีการเปลี่ยนโครงสร้างประโยคเป็นดังนี้

โครงสร้างประโยคทั่วไป: S + verb to be + ส่วนขยาย

โครงสร้างประโยค existential: There + verb to be + S + ส่วนขยาย

ตัวอย่างเช่น

1) ประโยคทั่วไป: A laptop is on the table.

ประโยค existential: There is a laptop on the table.

2) ประโยคทั่วไป: A man is walking along the river.

ประโยค existential: There is a man walking along the river.

บทสรุป

อาจกล่าวสรุปได้ว่า **ประโยค** คือ การประกอบขึ้นของคำหลาย ๆ คำที่นำมาจัดเรียงกันอย่างเป็นระบบและมีใจความสมบูรณ์ ประโยคในภาษาอังกฤษประกอบด้วยส่วนประกอบหลัก 2 ส่วน คือ **ภาคประธาน** (คำหรือกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นผู้แสดงกริยาของประโยค) และ **ภาคแสดง** (คำหรือกลุ่มคำที่บอกกริยาของผู้กระทำ) เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษสามารถแบ่งออกเป็น 7 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ 1) โครงสร้างประธาน + อกรรมกริยา 2) โครงสร้างประธาน + อกรรมกริยา + กริยาวิเศษณ์ 3) โครงสร้างประธาน + กริยา linking verb + ส่วนขยายประธาน 4) โครงสร้างประธาน + สกรรมกริยา + กรรม 5) โครงสร้างประธาน + สกรรมกริยา + กรรม + ส่วนขยายกรรม 6) โครงสร้างประธาน + สกรรมกริยา + กรรม + กริยาวิเศษณ์ และ 7) โครงสร้างประธาน + สกรรมกริยา + กรรมรอง + กรรมตรง

การจำแนกประโยคในภาษาอังกฤษสามารถจำแนกออกได้เป็นหลายประเภทขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ภาษา หากแบ่งประเภทของประโยคภาษาอังกฤษตามโครงสร้างประโยคจะแบ่งออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ **ประโยคความเดียว** (ประโยคที่มีภาคประธาน 1 ชุด และภาคแสดง 1 ชุด), **ประโยคความรวม** (ประโยคที่มีภาคประธานและภาคแสดงมากกว่า 1 ชุด เชื่อมด้วยคำสันธานชนิด coordinating conjunction หรือ correlative conjunction), **ประโยคความซ้อน** (ประโยคที่มีภาคประธานและภาคแสดงมากกว่า 1 ชุด เชื่อมด้วยคำสันธานชนิด subordinating conjunction หรือ relative adverb) และ **ประโยคความผสม** (ประโยคที่มีภาคประธานและภาคแสดงมากกว่า 1 ชุด เชื่อมด้วยคำสันธานชนิด coordinating conjunction / correlative conjunction และ subordinating conjunction / relative adverb)

อย่างไรก็ตาม หากแบ่งชนิดประโยคภาษาอังกฤษตามวัตถุประสงค์การใช้งานแล้ว จะแบ่งออกเป็น 5 ชนิด ได้แก่ ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง และประโยคอุทาน นอกจากนี้ ประโยคภาษาอังกฤษบางประเภท มีการเรียงลำดับคำแตกต่างออกไปจากรูปแบบประโยคพื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้น ตัวอย่างเช่น ประโยคกรรมวาจก หรือ passive voice (ประโยคที่มีการเปลี่ยนโครงสร้างประโยค เพื่อบ่งบอกว่าประธานของประโยคเป็นผู้ถูกกระทำ), การกลับประโยค หรือ inversion (ประโยคที่มีการเปลี่ยนตำแหน่งของประธานและกริยาของประโยค เพื่อเน้นใจความสำคัญของประโยค), ประโยคแยก 2 ส่วน หรือ cleft sentence (ประโยคที่มีการแยกออกเป็น 2 ตอน เพื่อเน้นความสำคัญขององค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของประโยค) และประโยคปรากฏ หรือ existential sentence (ประโยคที่มีการเริ่มต้นประโยคด้วยคำว่า there และมักมีความหมายว่า มีอยู่) ในฐานะครูสอนภาษาอังกฤษ ผู้สอนจำเป็นต้องอธิบายรูปแบบโครงสร้างประโยคแต่ละประเภทเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะโครงสร้างทางภาษาเป็นอย่างดีและควรใช้รูปแบบโครงสร้างที่ถูกต้องเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนเช่นกัน

แบบฝึกหัดทบทวน

แบบฝึกหัดที่ 1: จงระบุรูปแบบโครงสร้างประโยค
(SVC, SVA, SV, SVO, SVOC, SVOA และ SVOO)

ตัวอย่างเช่น The dog is barking _____SV_____

1. I am going to paint my room blue. _____

2. My birthday is on the 17th of April. _____

3. Mary gave me a nice bracelet. _____

4. Alexa proved me wrong. _____

5. This cake tastes delicious. _____

6. The boy left his sandwich in the kitchen. _____

แบบฝึกหัดที่ 2: จงระบุชนิดของประโยค
(ประโยคความเดียว, ประโยคความรวม, ประโยคความซ้อน และประโยคความผลม)

1. All these trees were grown last week. _____

2. Many of the tourists were carrying large suitcases
and sweaters. _____

3. I wanted to go to the party, but my dress was muddy
because it rained. _____

4. Today is a nice day, so the beach is so crowded. _____

5. If Ms. Bell comes, please ask her to wait. _____

6. You shouldn't go out in the cold air. _____

แบบฝึกหัดที่ 3: จงระบุชนิดของประโยคตามวัตถุประสงค์การใช้

(ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง และประโยคอุทาน)

1. I can't reserve the hotel room on the 31st of December. _____
2. He is writing his new book on Physics. _____
3. Every day my grandparents make breakfast for me. _____
4. Sit over there, please. _____
5. Nothing can stop her from eating fast food. _____
6. Kelly hasn't seen William before, has he? _____

แบบฝึกหัดที่ 4: จงระบุรูปแบบการเปลี่ยนรูปประโยค

(ประโยคกรรมวาจก การกลับประโยค ประโยคแยก 2 ส่วน และประโยคปรากฏ)

1. Never have I seen him so angry. _____
2. This apartment has been built for 2 years. _____
3. In the bag is my phone. _____
4. What the boy did was buy a plane ticket. _____
5. There is a woman waiting for you. _____
6. It was Jill who wants to sell his old motorcycle. _____

บทที่ 6

การเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ

6

การเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ

บทนำ

ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีบทบาทสำคัญต่อคนทั่วโลก ในฐานะภาษาสากล เราใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกันอย่างกว้างขวางทั้งในด้าน การศึกษา ธุรกิจ สังคม และการเมือง อย่างไรก็ตาม ระดับทักษะภาษาอังกฤษของ คนไทยยังคงอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจเมื่อเปรียบเทียบกับคนในประเทศอื่น ๆ แม้กระทั่งในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยตนเอง (กิตติ ประเสริฐสุข, 2554) ดังนั้น การเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษที่ถูกต้องและเหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญในการ พัฒนาทักษะทางภาษาของคนไทยให้ทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ได้

การเรียนรู้การสอนภาษาเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและการเรียนภาษา ให้ประสบความสำเร็จนั้นมีความเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้าน ผู้เรียน การเรียนรู้การสอน สังคมของผู้เรียน หรือฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เรียน (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2560) ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ ที่อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้การสอนภาษา

ในบทนี้จะกล่าวถึง 5 หัวข้อที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้การสอนภาษาให้ ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ วัตถุประสงค์ การเรียนภาษาอังกฤษ ทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษ การวางแผนและออกแบบ การสอนภาษาอังกฤษ และการวัดและประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ (factors affecting English learning and teaching)

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ประสบความสำเร็จนั้น มีความสัมพันธ์กับปัจจัย 3 ประการ คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ของผู้เรียน (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2560)

1.1 ปัจจัยด้านผู้เรียน (learner factors)

ปัจจัยประเภทนี้ สามารถจำแนกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ ปัจจัยด้านจิตพิสัย (affective factor) และด้านพุทธิพิสัย (cognitive factor) (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2560)

1.1.1 ปัจจัยด้านจิตพิสัย (affective factors)

คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ทศนคติ และบุคลิกภาพ ตัวอย่างปัจจัยที่สำคัญ เช่น ทศนคติ (attitude) แรงจูงใจ (motivation) และความสามารถในการพึ่งพาตนเอง (autonomy) เป็นต้น

1) ทศนคติ (attitude)

นักวิชาการทางด้านจิตวิทยาและการศึกษาได้ให้นิยามคำว่า ทศนคติ (attitude) ไว้หลายความหมาย เช่น คัทดี้ สุนทรเสถียร (2531) ให้คำนิยามคำว่า ทศนคติ ว่า “สภาวะทางจิตใจของบุคคลหนึ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์และตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ว่าจะเป็นบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งทั้งในด้านบวกหรือด้านลบ โดยปกติแล้ว บุคคลจะมี ทศนคติต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเสมอ” สำหรับ Montano & Kasprzyk (2008) ให้ความหมายคำว่า ทศนคติ ว่าเป็นความเชื่อของแต่ละบุคคลที่สามารถส่งผลไปสู่พฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ได้ ซึ่งหมายความว่า คนที่มีความเชื่อในด้านบวกต่อสิ่งใดแล้วจะส่งผลให้มีพฤติกรรมในด้านบวกต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าเกิดความเชื่อในด้านลบก็จะส่งผลให้เกิดการแสดงพฤติกรรมด้านลบต่อสิ่งนั้นไปด้วย

Matsuda (2000) ให้ความหมายของคำว่าทศนคติต่อการเรียนภาษาว่า ทศนคติของผู้เรียนต่อการเรียนภาษาประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ 1) องค์ประกอบทางความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของผู้เรียน 2) ความรู้สึกของผู้เรียนต่อภาษานั้น ๆ และ 3) พฤติกรรมในการเรียนภาษา อีกทั้ง สุดฤทัย มุขยวงศา (2533) ได้กล่าวว่า ทศนคติต่อการเรียนภาษาของผู้เรียน คือ ความคิดและความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อผู้สอน การเรียนการสอน และเพื่อน และจะส่งผลไปสู่พฤติกรรมการเรียนใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1) ทศนคติทางบวกต่อการเรียนภาษาหรือทศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา

ถ้าผู้เรียนมีทศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาแล้ว พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกมาจะมีลักษณะดังนี้ มีความพึงพอใจในการเรียน สนใจการเรียน มาเรียนสม่ำเสมอ มีความรู้สึกว่าครูเป็นบุคคลที่น่าเคารพ และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี ยอมรับความสามารถและวิธีการสอนของครู เห็นคุณค่าของการศึกษา โรงเรียน และระบบการศึกษา และเห็นว่าเพื่อนให้ความช่วยเหลือในการเรียน

1.2) ทศนคติทางลบต่อการเรียนภาษาหรือทศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษา

ถ้าผู้เรียนมีทศนคติที่ไม่ดีต่อภาษา ผู้เรียนจะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะไม่พอใจในการเรียน ไม่ชอบการเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ชอบครู ไม่ชอบเพื่อน ทำให้เกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย ขาดเรียนบ่อย ๆ

อีกทั้ง จากงานวิจัยของผู้เขียน (ศุภิกา นิรัตติย, 2561) ที่ได้ศึกษาอิทธิพลของ ปัจจัยด้านทัศนคติ แรงจูงใจ และพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั่วไป ร่วมกันทั้งสามปัจจัย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ผลปรากฏว่า ปัจจัยด้านทัศนคติเป็นเพียงปัจจัยเดียวที่มีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั่วไปของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ $p < .01$ ส่วนปัจจัยด้าน แรงจูงใจและพฤติกรรมการเรียนมีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั่วไปของนักศึกษาเช่นกัน แต่เป็นการส่งผลที่ไม่มีความสำคัญ ซึ่งหมายความว่า ปัจจัยด้านทัศนคติของนักศึกษามีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารทั่วไป และมีอิทธิพลเหนือปัจจัยด้านแรงจูงใจและพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทัศนคติของผู้เรียนต่อการเรียนภาษามีความ สัมพันธ์อย่างมากกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษา

2) แรงจูงใจ (motivation)

ลัทธิกาล ศรีวะรมย์ (2541) ให้คำจำกัดความของคำว่า แรงจูงใจ ว่าเป็นพลังที่ สามารถผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่บุคคลนั้นต้องการ ซึ่ง สอดคล้องกับ Sprat et al. (2005) ที่ให้ความหมายคำว่า แรงจูงใจว่า เป็นเสมือนสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลต่อ การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

ในแง่ของแรงจูงใจในการเรียนภาษา Masgoret & Gardner (2003) กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาในระดับสูง จะมีแรงบันดาลใจในการเรียนภาษาให้ประสบความสำเร็จ โดยผู้เรียนกลุ่มนี้จะมีแรงผลักดันให้พยายามเรียนหรือแสวงหากลวิธีที่เหมาะสมในการพัฒนาผลการ เรียนภาษาของตน ส่วนผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาในระดับต่ำจะไม่มีคามอดทนในการเรียน หรือมีพฤติกรรมที่ไม่เกิดการส่งเสริมการเรียนภาษาให้ประสบความสำเร็จ

แรงจูงใจมี 2 ลักษณะ คือ แรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) และ แรงจูงใจ ภายนอก (extrinsic motivation)

2.1) แรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation)

เป็นลักษณะแรงจูงใจที่เกิดจากการกระตุ้นจากภายในตัวบุคคล โดยอาจเกิดจาก ความคิด ความสนใจ ทัศนคติ หรือความต้องการที่อยากจะทำบางสิ่งบางอย่าง

2.2) แรงจูงใจภายนอก (extrinsic motivation)

แรงจูงใจชนิดนี้เกิดจากการกระตุ้นจากสภาพแวดล้อมภายนอก ไม่ว่าจะเป็น รางวัล ปรียญาบัตร เกียรติยศ ชื่อเสียง โดยเมื่อบุคคลนั้นได้รับการกระตุ้นจากสิ่งดังกล่าวข้างต้น จะแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการเรียนภาษาของผู้เรียน แต่อย่างไรก็ตาม จากงานวิจัยของผู้เขียนที่ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั่วไปของนักศึกษาราชภัฏภูเก็ต (ศุภิกา นิธิติศัย, 2561) พบว่าทั้งสองปัจจัยมีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาราชภัฏภูเก็ต แต่เมื่อพิจารณาถึงระดับแรงจูงใจของนักศึกษา ผลการวิจัยเผยว่า นักศึกษามีระดับแรงจูงใจภายนอกมากกว่าแรงจูงใจภายใน หรืออีกนัยหนึ่งคือ นักศึกษาเกิดแรงกระตุ้นทางการเรียนจากสภาพแวดล้อมภายนอกได้มากกว่าความคิดภายในของนักศึกษาเอง ดังนั้น การที่ผู้สอนให้รางวัล คำชมเชย หรือคะแนนพิเศษแก่ผู้เรียนเป็นวิธีที่ง่ายและน่าสนใจในการช่วยเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับผู้เรียนได้

3) ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง (autonomy)

Holec (1981) ให้ความหมายคำว่า ความสามารถในการพึ่งพาตนเองในการเรียน (learning autonomy) ว่าเป็นความสามารถของผู้เรียนในการรับผิดชอบงานด้านการเรียนของตนเอง ซึ่งหมายรวมถึง การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียน การกำหนดเนื้อหาและความก้าวหน้า การควบคุมเรื่องเวลา สถานที่ที่เรียน การเลือกวิธีการเรียน การแก้ปัญหาในการเรียน การฝึกฝน และการประเมินการเรียน เป็นต้น และ Nunan (1996) กล่าวว่า ความสามารถในการพึ่งพาตนเองทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนภาษาได้ด้วยตนเองทั้งในและนอกชั้นเรียน ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองในการเรียนภาษาทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาในระดับสูงได้

1.1.2 ปัจจัยด้านพุทธิพิสัย (cognitive factor)

คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจ ตัวอย่างปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ พฤติกรรมการเรียน (learning behavior) ความรู้พื้นฐานเดิม (background knowledge) ความถนัดในการเรียนภาษา (aptitude) และสติปัญญา (intelligence) (สมิตรา อังวัฒนกุล, 2560)

1) พฤติกรรมการเรียน (learning behavior)

Wrenn and Larsen (1969) ให้คำนิยามคำว่า พฤติกรรมการเรียนว่าเป็นการปฏิบัติตนที่เกี่ยวข้องกับการเรียน โดยผู้เรียนจะแสดงกิริยาอาการด้านการเรียนออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตั้งใจเรียน ทำการบ้าน ถามหรือตอบคำถามในชั้นเรียน ศึกษาเพิ่มเติมนอกห้องเรียน ทบทวนบทเรียนภายหลังการเรียน เป็นต้น Oxford (1990) และ Robin (1975) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนที่ดี คือ การกระทำตัวในการเรียนภาษาอย่างพยายามและเต็มใจเพื่อพัฒนาผลการเรียนให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษา อีกทั้ง Chamot & Kupper (1989) และ Kara (2009) สนับสนุนว่า ลักษณะพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนที่ถูกต้องเหมาะสม จะมีระดับความสามารถทาง

ภาษาในระดับสูง ส่วนผู้เรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่เหมาะสม จะมีระดับความสามารถทางภาษาในระดับต่ำ ดังนั้น พฤติกรรมการเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนภาษา

O'Mally และ Chamot (1990) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ พฤติกรรมก่อนและขณะเรียน ดังนี้

1.1) พฤติกรรมก่อนเรียน คือ การปฏิบัติตัวที่เกี่ยวข้องกับการเรียนก่อนเข้าเรียนในชั้นเรียน เช่น การอ่านบทเรียนก่อนเข้าชั้นเรียน การวางแผนในการเรียน การวางแผนตารางเวลาเรียน เป็นต้น

1.2) พฤติกรรมขณะเรียน คือ การปฏิบัติตัวระหว่างเรียนและภายหลังการเรียน เช่น สอบถามผู้สอนเมื่อไม่เข้าใจ การเลือกที่นั่งเรียนข้างหน้า การสร้างสมาธิในการเรียน การทำข้อสอบวัดผลการเรียนเป็นประจำ การจดบันทึกระหว่างเรียน เป็นต้น

จากงานวิจัยของผู้เขียนและผู้วิจัยร่วมอีก 2 ท่าน (ศุภิกา นิธิติศัย, มรกต อาริราษฎร์ และอังคณา วาริศรี, 2559) ที่ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเรียน 10 ประเภท 52 รูปแบบ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต พบว่า มีพฤติกรรมการเรียนเพียง 8 รูปแบบ จากทั้งหมด 52 รูปแบบ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษา และทั้ง 8 รูปแบบนี้เป็นรูปแบบพฤติกรรมระหว่างเรียนทั้งสิ้น พฤติกรรมทั้ง 8 รูปแบบนี้ คือ การเข้าเรียนภาษาอังกฤษตามตารางเรียน การผัดวันประกันพรุ่ง การมีสมาธิในขณะที่เรียน การจดคำบรรยายในชั้นเรียน การใช้ปากกาเน้นข้อความในการทบทวนบทเรียน การถามผู้สอนทันทีที่ไม่เข้าใจบทเรียน การทบทวนบทเรียนภายหลังการเรียนในชั้นเรียน และการคาดเดาข้อคำถามที่ผู้สอนอาจจะออกเป็นข้อสอบในขณะที่ทบทวนบทเรียน ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมขณะเรียนของผู้เรียนมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษามากกว่าพฤติกรรมก่อนเรียน

2) ความรู้พื้นฐานเดิม (background knowledge)

ความรู้พื้นฐานเดิมในการเรียนภาษา คือ ความรู้ทางภาษาที่ผู้เรียนมีมาก่อนเรียน เช่น ไวยากรณ์เบื้องต้น ทักษะการอ่านแบบสแกน หรือความรู้คำศัพท์ เป็นต้น B.S. Bloom (1976) กล่าวว่า ความรู้พื้นฐานเดิมเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมี โดยผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้เนื้อหาใหม่ได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด หากไม่มีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ อยู่เลย เนื่องจากความรู้ดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้นและมากขึ้น

3) ความถนัดในการเรียนภาษา (aptitude)

คุณสมบัติด้านความถนัดในการเรียนภาษามีผลต่อการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน โดยผู้เรียนที่มีความถนัดในเรื่องใดจะสามารถเรียนรู้สิ่งนั้นได้ง่าย รวดเร็ว และมากกว่าผู้เรียนที่ไม่มี ความถนัดในเรื่องนั้น (J.B. Carroll, 1974)

4) สถิติปัญญา (intelligence)

ปัจจัยด้านสถิติปัญญามีผลต่อความสำเร็จในการเรียน จะเห็นได้จากผู้เรียนที่มีสติปัญญาสูงจะมีความสามารถในการเรียนสิ่งต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้เรียนในกลุ่มที่มีสติปัญญาต่ำกว่า

1.2 ปัจจัยด้านการเรียนการสอน (teaching factors)

สำหรับปัจจัยนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ ตัวผู้สอน (teachers) และการเรียนการสอน (learning and teaching)

1.2.1 ตัวผู้สอน (teachers)

ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียน หน้าที่หลักของผู้สอนมีมากมาย ตัวอย่างเช่น เป็นผู้พัฒนาหลักสูตร ตั้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ วางแผนการสอน จัดหาสื่อการเรียนการสอน ช่วยส่งเสริมการทํากิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปได้ด้วยดี ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน กำหนดแนวทางปฏิบัติในชั้นเรียน และทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เป็นต้น ดังนั้นแล้ว ผู้สอนภาษาที่ดีจึงมีผลต่อระดับความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียน

คุณสมบัติที่ผู้สอนจำเป็นต้องมี คือ

1) ความรู้ในรายวิชาที่สอน (knowledge of subject)

สำหรับครูสอนภาษาแล้ว ความรู้ภาษาเบื้องต้นไม่เพียงพอในฐานะผู้สอนภาษา ผู้สอนภาษาที่ดีจำเป็นต้องมีทักษะทางภาษาที่ยอดเยี่ยม มีความแม่นยำในการใช้ภาษา อย่างรอบด้านไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ไวยากรณ์ คำศัพท์ และความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของภาษาต้นทางและปลายทางที่ดี

2) ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล (interpersonal communication skill)

เนื่องจากผู้สอนมีบทบาทในการส่งสารหรือเนื้อหาบทเรียนไปยังผู้เรียน ดังนั้นทักษะในการสื่อสารซึ่งหมายถึงการพูด การเขียน และความสามารถในการคิดและการใช้เหตุผล ถือว่าจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้สอนที่มีความรู้ดีเยี่ยมแต่ไม่สามารถสื่อสารหรือกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ ก็ไม่สามารถพัฒนาการเรียนของผู้เรียนได้เช่นกัน

3) ความมั่นใจในตัวเอง (self-confidence)

ผู้สอนที่มีความมั่นใจสามารถสร้างให้ผู้เรียนมั่นใจในตัวผู้สอนได้ และจะสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน ดังนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าสอนด้วยการแสดงออกที่เปิดเผยและจริงใจกับผู้เรียน

1.2.2 การเรียนการสอน (learning and teaching)

คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย

ปัจจัยย่อยหลายด้านที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอน หัวข้อเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้สอนทั้งสิ้น ตัวอย่างเช่น

1) วัตถุประสงค์ในการสอน (teaching objective)

การตั้งวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ยากหรือง่ายเกินไปหรือไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจการเรียนได้

2) สื่อการเรียนการสอน (instructional media)

สื่อการเรียนการสอนในที่นี้ ไม่ใช่เพียงแค่หนังสือเรียน แต่จะรวมถึงวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสอนที่ใช้ในชั้นเรียนทั้งหมด เช่น บัตรภาพ สิ่งของจริง สิ่งของจำลอง การทัศนศึกษา และการเล่นเกม เป็นต้น การเลือกสื่อการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะกับขั้นตอนการเรียนจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น ใช้บัตรคำและบัตรภาพขนาดเล็กในการสอนชั้นเรียนขนาดใหญ่ ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ผู้เรียนที่อยู่ไกลไม่สามารถมองเห็นคำศัพท์และภาพได้ชัดเจน เป็นต้น

3) แนวทางการจัดการเรียนการสอน (teaching management)

ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการสอนให้เป็นระบบ ซึ่งหมายถึงการจัดการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนการสอนและมีการเรียงกิจกรรมอย่างเป็นขั้นเป็นตอนที่เหมาะสม โดยทั่วไปการสอนจะเริ่มต้นจากขั้นตอนนี้เข้าสู่บทเรียน นำเสนอ ฝึกฝน และประเมินผลการสอน การวางแผนการสอนที่ไม่เหมาะสมจะก่อให้เกิดปัญหาต่อการเรียนรู้บทเรียนของผู้เรียน

4) การฝึกฝน (practice)

เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการจดจำบทเรียนเนื่องจากผู้เรียนได้นำความรู้ที่เรียนไปใช้ในการสื่อสารจริง กิจกรรมในขั้นตอนนี้ สามารถทำได้หลากหลาย เช่น บทบาทสมมติ แบบฝึกหัดไวยากรณ์แบบเติมคำในช่องว่าง การพูดสรุปความจากการฟังบทสนทนาสั้น ๆ หรือ การเขียนจดหมายสั้น ๆ เป็นต้น

5) การประเมินผลการเรียน (evaluation)

การประเมินผลการเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาความสามารถทางภาษาของผู้เรียน เนื่องจากการประเมินผลการเรียนถือเป็นอีกหนึ่งแรงจูงใจที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรียนมากขึ้น

1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมผู้เรียน (learners' environmental factors)

นอกจากปัจจัยด้านผู้เรียนและการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาแล้ว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เช่น สภาพสังคม และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสำคัญต่อการเรียนของผู้เรียนเช่นกัน (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2560)

1.3.1 ปัจจัยด้านสังคม (social factors)

ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย ดังนี้

1) บริบททางสังคม (social context)

เนื่องจากสภาพสังคมไทยมีการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลัก ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษมีการใช้น้อยมากในสังคมไทย ทำให้คนไทยมีโอกาสดูฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษน้อยลงไปด้วย และยังส่งผลต่อการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของคนไทย ซึ่งแตกต่างจากหลาย ๆ ประเทศที่ผู้เรียนมีโอกาสดูฝึกใช้ภาษาต่างประเทศมาก เช่น ประเทศสิงคโปร์และประเทศมาเลเซีย ที่มีการใช้ภาษาอังกฤษสูงเท่า ๆ กับภาษาหลักของประเทศ ดังนั้น ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า สภาพสังคมที่เอื้อต่อการเรียนภาษามีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาของผู้เรียน

2) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่พูดภาษาอังกฤษ (sense of being part of English-speaking society)

ถ้าผู้เรียนภาษามีความรู้สึกแปลกแยกจากสังคมที่ใช้ภาษานั้น ๆ แล้ว ความสนใจและความพยายามที่จะเรียนภาษาของสังคมนั้น ก็จะหยุดลงไปด้วย แต่ถ้าผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคมที่ใช้ภาษานั้นแล้ว จะเกิดความพยายามที่จะทำตัวให้กลมกลืนกับสังคมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์หรือสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ดังนั้น บุคคลที่มีความรู้สึกทางบวกกับสังคมที่ใช้ภาษาเป้าหมายจะมีโอกาสในการฝึกฝนภาษามากกว่า และจะส่งผลให้มีระดับทักษะทางภาษาสูง

3) ความรู้สึกต่อต้านทางภาษาและวัฒนธรรม (sense of linguistic and cultural opposition)

ความรู้สึกต่อต้านภาษาและวัฒนธรรมของชนชาติอื่น ๆ อาจเกิดจากความรู้สึกที่บุคคลนั้นรับไม่ได้กับความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างชาติของตนเองและของผู้อื่น และผลจากความรู้สึกด้านลบกับภาษาหรือวัฒนธรรม คือ ผู้เรียนปิดตนเองในการเรียนรู้และเข้าใจภาษา วัฒนธรรม และสังคมของชาตินั้น ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการเรียนรู้ภาษา

1.3.2 ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม (economic and social status factors)

1) ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (family's economic and social status)

ปัจจัยด้านการเงินของครอบครัวช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการฝึกใช้ภาษามากขึ้นทั้งในชั้นเรียน (เช่น เรียนในหลักสูตรนานาชาติ หรือโรงเรียนนานาชาติ เป็นต้น) และนอกชั้นเรียน (เช่น เรียนพิเศษภาษาอังกฤษ หรือเข้าค่ายภาษาอังกฤษฤดูร้อน เป็นต้น) ดังนั้น ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาของผู้เรียน

2) การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาในครอบครัว (enhancing language learning by families)

การสนับสนุนการเรียนรู้จากผู้ปกครองมีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษา จะเห็นได้จากผู้เรียนที่มีผู้ปกครองส่งเสริมให้เรียนภาษา มักได้รับการเร่งเร้าให้ฝึกฝนภาษา อาจด้วยการเรียนเสริมนอกชั้นเรียน การช่วยเป็นที่ปรึกษาในการเรียนภาษา หรือการซื้อสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็วและมากกว่าผู้เรียนที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจากผู้ปกครอง

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English learning objectives)

คือ พฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้รับภายหลังการเรียน เช่น ผู้เรียนสามารถจำความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับงานโรงแรมได้ ผู้เรียนสามารถออกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บได้ หรือผู้เรียนสามารถสนทนาประโยคในบริบทงานด้านการตลาดได้ เป็นต้น

เราสามารถแบ่งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy, 1956) ได้เป็น 3 รูปแบบ คือ พุทธิพิสัย (cognitive domain) จิตพิสัย (affective domain) และทักษะพิสัย (psychomotor domain)

2.1 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain)

คือ การเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นพฤติกรรมด้านสติปัญญา ความรู้ และความคิดของผู้เรียน พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยแบ่งออกเป็น 6 ระดับ (Bloom et al., 1956) ดังนี้

1) **ความรู้ที่เกิดจากความจำ (knowledge)** คือ ความสามารถในการจดจำหรือการระลึกถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เคยมีประสบการณ์มาก่อน อาจด้วยการอ่าน การฟัง การสัมผัส หรือการมองเห็น ความรู้ชนิดนี้ถือเป็นความสามารถที่อยู่ระดับล่างสุด ตัวอย่างคำถาม เช่น duplicate มีความหมายว่าอะไร

2) **ความเข้าใจ (comprehension)** คือ ความสามารถที่ต่อยอดจากสิ่งที่จดจำได้ไปสู่ความสามารถในการแปลความ ตีความ คาดคะเน หรือขยายความ เป็นต้น ตัวอย่างคำถาม เช่น จากบทความข้างต้น ทำไมผู้เรียนจึงล้มเหลวในการเรียนภาษา

3) **การนำไปใช้ (application)** คือ ความสามารถในการนำความรู้และความเข้าใจสิ่งที่เรียนมาไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือสถานการณ์ใกล้เคียง ตัวอย่าง เช่น ให้เขียนประโยคที่มีโครงสร้างประโยคเช่นเดียวกับประโยคนี้ จำนวน 2 ประโยค "I am going to bring him home."

4) **การวิเคราะห์ (analysis)** คือ ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนย่อยอย่างชัดเจน ตัวอย่างคำถาม เช่น การวัดผลและการประเมินผล มีความสัมพันธ์กันหรือไม่จึงอธิบาย

5) **การสังเคราะห์ (synthesis)** คือ ความสามารถในการนำส่วนประกอบย่อย ๆ ตั้งแต่ 2 ส่วนมารวมกัน แล้วทำให้เกิดเป็นสิ่งใหม่หรือแนวคิดใหม่ที่สมบูรณ์กว่าหรือดีกว่า ตัวอย่าง เช่น จงเขียนกลอนเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัว หรือเรื่องที่น่าสนใจ

6) **การประเมินค่า (evaluation)** คือ ความรู้ในการพิจารณาและตัดสินคุณค่าของเนื้อหาและวิธีการต่าง ๆ ว่าเหมาะสมหรือไม่ ตัวอย่างคำถาม เช่น จากที่นักเรียนได้ดูวิดีโอการรายงานข่าว ผู้รายงานข่าวคนดังกล่าว ใช้ท่าทางและภาษาเหมาะสมหรือไม่

2.2 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (affective domain)

คือ การเรียนรู้ที่คาดหวังผลด้านพฤติกรรมภายในจิตใจของผู้เรียน อาทิเช่น ความรู้สึก ความคิด อารมณ์ ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และคุณธรรมของผู้เรียน เป็นต้น พฤติกรรมด้านจิตพิสัย แบ่งออกได้เป็น 5 ระดับ (Krathwohl et al, 1964) ดังนี้

1) **การรับรู้ (receiving)** คือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นในลักษณะของการแสดงความตั้งใจหรือสนใจต่อสิ่งเร้า เช่น ตั้งใจฟังคุณครูสอน ตั้งใจดูคลิปวิดีโอ หรือตั้งใจฟังเพลง เป็นต้น

2) **การตอบสนอง (responding)** คือ การกระทำที่เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ได้รับ โดยการตอบสนองที่เกิดขึ้นจะแสดงออกในลักษณะของการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง อาจเป็นการกระทำในลักษณะยินดีหรือไม่ยินดี เช่น มีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม นำเสนองานกลุ่มร่วมกับเพื่อน หรือไม่แสดงบทบาทสมมติหน้าชั้น เป็นต้น

3) **การเกิดค่านิยม (valuing)** คือ การเลือกปฏิบัติตามสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นพฤติกรรมที่คนทั่วไปในสังคมยอมรับ เมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมการตอบสนองอย่างยินดีหรือเต็มใจกับสิ่งเร้าแล้ว จะเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ และจะส่งผลต่อรูปแบบพฤติกรรมของบุคคล เช่น แสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงงานวิดีโอ หรือเสนอตัวช่วยเพื่อนในกลุ่มทำการบ้านในหัวข้อที่ตนเองถนัด เป็นต้น

4) **การจัดระบบค่านิยม (organization)** คือ การจัดระบบค่านิยม เมื่อบุคคลมีค่านิยมหลาย ๆ อย่าง จำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญของค่านิยมเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น จัดการสมดุลในการใช้เวลาในการทบทวนบทเรียนและการเล่นเกม หรือต้องทำรายงานให้เสร็จก่อนถึงจะออกไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

5) **การสร้างลักษณะนิสัยจากค่านิยม (characterization)** คือ การนำค่านิยมที่ยึดถือมาประกอบสร้างเป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่อยู่ในระหว่างการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการยอมรับของสังคม และในขั้นสมบูรณ์ บุคคลนั้นจะสามารถพัฒนาค่านิยมต่าง ๆ เป็นลักษณะนิสัยถาวร มีการกระทำแบบอัตโนมัติ เช่น ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มอย่างเต็มใจโดยไม่เกี่ยงงาน หรือยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยใจที่เปิดกว้าง เป็นต้น

2.3 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (psychomotor domain)

คือ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งผลด้านความสามารถในการทำงานหรือปฏิบัติงาน สามารถแบ่งออกได้ 7 ระดับ (Simpson, 1972) ตามลำดับดังนี้

1) **การรับรู้ (perception)** คือ ขั้นตอนการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ หู ตา จมูก ลิ้น และสัมผัสทางร่างกาย เมื่อรับรู้แล้วจะเกิดการแปลความสาร เพื่อใช้ในการแสดง พฤติกรรมด้านทักษะพิสัยต่อไป

2) **เตรียมความพร้อม (set)** คือ ขั้นตอนที่แสดงออกให้เห็นถึงความพร้อมทางร่างกาย (พร้อมที่จะเคลื่อนไหวร่างกาย) ทางสมอง (พร้อมที่จะคิดเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน) และจิตใจ (พร้อมในด้านจิตใจ เตรียมจิตใจให้อยู่ในทิศทางที่พึงปรารถนา)

3) **การตอบสนองตามแนวทางที่กำหนดให้ (guided response)** คือ การแสดงการปฏิบัติงานโดยการลอกเลียนแบบ

4) **ความสามารถด้านกลไก (mechanism)** คือ ขั้นตอนที่พัฒนามาจากการลอกเลียนแบบจนบุคคลนั้นสามารถหาแนวทางปฏิบัติเฉพาะของตนเองขึ้นมา

5) **การตอบสนองที่ซับซ้อน (complex overt response)** คือ การแสดงพฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานที่มีความยุ่งยากมากขึ้น

6) **ความสามารถในการดัดแปลง (adaptation)** คือ เมื่อบุคคลนั้นสามารถปฏิบัติสิ่งใดได้อย่างชำนาญแล้ว เริ่มหาแนวทางปฏิบัติที่แปลกใหม่เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น

7) **ความสามารถในการริเริ่ม (origination)** คือ เมื่อบุคคลใดสามารถหาแนวทางการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ที่ได้ผลดีขึ้นได้แล้ว จะนำแนวทางปฏิบัตินั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้นมา

3. ทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (English teaching methodologies)

วิธีการสอนภาษาอังกฤษมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ละวิธีต่างมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันไป ดังนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจถึงแนวการสอนแต่ละรูปแบบ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ วิธีการสอนที่สำคัญและได้รับความนิยมดังนี้

3.1 วิธีการสอนแบบไวยากรณ์และการแปล (grammar-translation method)

วิธีการสอนรูปแบบนี้ได้รับอิทธิพลมาจากการเรียนการสอนภาษากรีกและภาษาละติน ซึ่งเป็นแนวการสอนที่เก่าแก่ แต่ยังคงมีการใช้กันอยู่ในปัจจุบัน วิธีการสอนแบบไวยากรณ์และการแปลจะเน้นการสอนไวยากรณ์และการแปลประโยคหรือบทความจากภาษาแม่เป็นภาษาเป้าหมายหรือจากภาษาเป้าหมายเป็นภาษาแม่ และจะเน้นการอ่านโดยการท่องจำคำศัพท์ และกฎไวยากรณ์ เนื่องจาก

ทฤษฎีการสอนแบบนี้เชื่อว่า ภาษามีกฎเกณฑ์และระบบ ดังนั้น การเรียนภาษาให้ได้ผลสำเร็จนั้นจำเป็นต้องเข้าใจกฎระเบียบของภาษานั้น ๆ ก่อน

การสอนแบบไวยากรณ์และการแปลมักมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) สอนคำศัพท์
- 2) สอนโครงสร้างภาษา
- 3) สอนอ่าน
- 4) ประเมินผลการเรียน

ข้อดีของวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และการแปล คือ ประหยัดเวลาสอนและแรงงาน เพราะผู้สอนจะสอนโดยใช้ภาษาแม่ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย อีกทั้งเหมาะสำหรับการสอนในห้องเรียนขนาดใหญ่ เพราะการเรียนเน้นการท่องจำไม่ใช่การปฏิบัติ ส่วนข้อเสียคือ ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ใช้ภาษาที่เรียนและการเรียนแบบท่องจำทำผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายได้ง่าย

3.2 วิธีการสอนแบบตรง (direct method)

การสอนรูปแบบนี้พัฒนาขึ้นเนื่องจากการค้าขายระหว่างประเทศและการท่องเที่ยวต่างประเทศเกิดขึ้น และผู้คนจำเป็นต้องมีทักษะทางภาษาที่ดีในการสื่อสารกับคนต่างชาติ ซึ่งการสอนในรูปแบบเดิมคือ วิธีการสอนแบบไวยากรณ์และการแปลไม่สามารถทำให้ประสบผลสำเร็จในการสื่อสารได้ ดังนั้น จึงได้มีแนวความคิดด้านการสอนในรูปแบบตรงที่เน้นการฟังและพูด โดยต้องการให้ผู้เรียนไม่ใช้ทักษะทางภาษาผ่านขั้นตอนการแปลเป็นภาษาแม่ แต่จะใช้ภาษาโดยการคิดเป็นภาษาเป้าหมาย ลักษณะการสอน ผู้สอนจะใช้ภาษาเป้าหมายในการสอนตลอดเวลา และไม่มีการเน้นการสอนโครงสร้างทางภาษา

การสอนแบบตรงมักมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ฟังหรืออ่านบทสนทนา
- 2) สอนคำศัพท์และออกเสียง
- 3) ฝึกออกเสียงคำศัพท์
- 4) ถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
- 5) ดึงกฎไวยากรณ์มาฝึกฝนเพิ่มเติม โดยผู้สอนไม่บอกกฎไวยากรณ์อย่างชัดเจน แต่ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากตัวอย่างและการใช้ภาษา
- 6) ทำแบบฝึกหัด

ข้อดีของวิธีการสอนแบบตรง คือ ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะการฟังและการพูดได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งเป็นพื้นฐานการเรียนรู้การอ่านและการเขียน ส่วนข้อเสียคือ ผู้สอนต้องเป็นเจ้าของภาษา หรือผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง

3.3 วิธีการสอนแบบฟัง-พูด (audio-lingual method)

วิธีการสอนแบบฟัง-พูด ได้พัฒนาขึ้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เพื่อให้ทหารเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้รวดเร็ว โดยเน้นทักษะการฟังและการพูด จะเห็นว่าวิธีการสอนแบบฟัง-พูดมีความคล้ายคลึงกับวิธีการสอนแบบตรง แต่ต่างกันที่วิธีการสอนแบบฟัง-พูด มีการใช้แนวคิดเกี่ยวกับภาษาและจิตวิทยาการสอน โดยวิธีการสอนนี้เชื่อว่า ภาษาคือภาษาพูด ดังนั้น ภาษาที่ใช้สอนผู้เรียนต้องเป็นภาษาที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน และคำชมเชยหรือของรางวัลสามารถกระตุ้นหรือเสริมแรงให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การสอนแบบฟัง-พูดมักมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ฟังบทสนทนา
- 2) พูดตามบทสนทนาซ้ำ ๆ
- 3) ฝึกพูดประโยคที่มีปัญหาจนพูดได้ดี
- 4) ฝึกโต้ตอบบทสนทนาพร้อมกัน ทั้งห้อง กลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก และแบบเดี่ยว
- 5) ฝึกบทสนทนาโดยการดัดแปลง

ข้อดีของวิธีการสอนแบบฟัง-พูด คือ ผู้เรียนสามารถพูดและฟัง ได้อย่างคล่องแคล่ว ส่วนข้อเสีย คือ ผู้เรียนอาจไม่สามารถประยุกต์บทพูดที่เรียนไปกับสถานการณ์อื่น ๆ ได้ เนื่องจากผู้เรียนใช้วิธีการท่องจำบทพูด

3.4 วิธีการสอนเพื่อการสื่อสาร (communicative method)

เป็นแนวความคิดในการสอนภาษาที่นิยมในปัจจุบัน โดยมีความเชื่อว่า การเรียนภาษาที่มีประสิทธิภาพนั้น ความเข้าใจเรื่องกฎเกณฑ์ทางภาษาและคำศัพท์นั้นไม่เพียงพอ ผู้เรียนต้องสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้จริงด้วย ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของวิธีการสอนรูปแบบนี้ ผู้เรียนต้องมีความรู้ทางโครงสร้างภาษา คำศัพท์ การใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสถานะทางสังคมของบุคคลที่สื่อสารด้วย มีความเข้าใจความสัมพันธ์ต่าง ๆ ของประโยค และฝึกฝนการใช้ภาษา

การสอนเพื่อการสื่อสารมักจะมีขั้นตอนดังนี้

- 1) **ขั้นนำเสนอเนื้อหา (presentation)** คือ ขั้นสอนคำศัพท์ การออกเสียง และโครงสร้างประโยค เป็นต้น

2) **ขั้นฝึกฝน (practice)** คือ ขั้นตอนการฝึกหัดภาษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนจดจำและทำความเข้าใจเนื้อหาที่เรียน รวมไปถึงการทบทวนความรู้ด้านความหมายคำศัพท์ รูปแบบภาษา และวิธีการใช้ภาษา เป็นต้น การฝึกฝนอาจใช้วิธีการฟังซีดี การฝึกพูดออกเสียงทีละคนหรือทั้งชั้นเรียน การฝึกหรือการทำแบบฝึกหัดในส่วนนี้มักเป็นลักษณะคำตอบปลายปิด

3) **ขั้นการใช้ภาษา (product)** คือ ฝึกให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียนไปในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างอิสระ โดยอ้างอิงเนื้อหาที่ได้เรียนไป

ข้อดีของวิธีการสอนเพื่อการสื่อสาร คือ ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ดี เนื่องจากมีการสอนเนื้อหาทางภาษาและการฝึกปฏิบัติ ส่วนข้อเสีย คือ ไม่เหมาะกับห้องเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากใช้เวลามากในขั้นตอนการฝึกภาษาให้ผู้เรียน

4. การวางแผนการสอนและการออกแบบการสอนภาษาอังกฤษ (lesson planning and designing)

4.1 **การวางแผนการสอน** คือ ขั้นตอนก่อนการเรียน โดยผู้สอนจะเตรียมการจัดการเรียนการสอนไว้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอนไว้ล่วงหน้า ทำให้ผู้สอนทราบถึงวัตถุประสงค์การสอน เนื้อหาที่จะสอน สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

1) ความสำคัญของการวางแผนการสอน ได้แก่

- 1.1) การสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน
- 1.2) ผู้สอนสอนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- 1.3) การสอนดำเนินไปโดยไม่สะดุด
- 1.4) ผู้สอนสามารถควบคุมเวลาการสอน
- 1.5) ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอน

2) **การเขียนแผนการสอน** คือ รูปแบบการวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้า แต่เป็นการเตรียมการเรียนการสอนที่เป็นลายลักษณ์อักษร

2.1) องค์ประกอบของแผนการสอน มีรายละเอียด เช่น วิชา หน่วยที่สอน จุดมุ่งหมายการสอน เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล เป็นต้น

2.2) กระบวนการวางแผนการสอนมีขั้นตอน ดังนี้

- ศึกษาวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

- ศึกษาผู้เรียน
- เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอน
- เลือกวิธีการวัดและประเมินผล
- เลือกวิธีการให้ผลย้อนกลับเพื่อใช้ในการปรับปรุงการสอนครั้งต่อไป

2.3) ลักษณะแผนการสอนที่ดี ต้องมีลักษณะดังนี้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน เหมาะสมกับความสามารถและลักษณะผู้เรียน เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด มีความชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย (ใครอ่านก็จะเข้าใจตรงกัน) และสามารถนำไปใช้สอนจริงและทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ

4.2 การออกแบบการสอน คือ กระบวนการที่เป็นระบบที่นำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ความต้องการ และปัญหาของผู้เรียน และเตรียมการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

ความแตกต่างระหว่างการวางแผนการสอนและการออกแบบการสอน คือ การวางแผนการเรียนการสอนโดยทั่วไปอาจไม่ต้องใช้กระบวนการออกแบบการเรียนการสอน แต่การออกแบบการเรียนการสอนต้องมีการวางแผนการสอนเสมอ อาจพูดได้ว่าการออกแบบการสอนนั้น มีความยากและซับซ้อนกว่าการวางแผนการสอน โดยผู้ออกแบบการสอนจะต้องมีทั้งความรู้ด้านวิชาการ ทักษะประสบการณ์ และการออกแบบ

รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนที่ได้รับความนิยมกันอย่างกว้างขวาง คือ รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนของดิกและแคร์รี่ (Dick and Carey's instructional design model) เนื่องจากมีขั้นตอนที่แน่นอนและชัดเจน การออกแบบการเรียนการสอนรูปแบบนี้มีด้วยกัน 10 ขั้นตอน คือ

1) ประเมินความต้องการหรือปัญหาของผู้เรียน เพื่อให้ทราบถึงเป้าหมายการเรียนการสอนว่าต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้หรือทักษะใดภายหลังการเรียน

2) วิเคราะห์ลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนที่กำหนดไว้ได้

3) วิเคราะห์ผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในการเรียน ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจปัจจัยผู้เรียน (เช่น ทักษะเดิม พฤติกรรมการเรียน และความรู้พื้นฐานเดิม เป็นต้น) และปัจจัยสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน (เช่น แสงสว่าง โต๊ะเรียน และโปรเจ็คเตอร์ เป็นต้น) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการออกแบบการเรียนการสอน

4) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนการสอนเชิงปฏิบัติ จากข้อมูลที่ได้ในข้อที่ 1-3 ผู้ออกแบบการเรียนการสอนจะนำมาใช้ในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนว่าผู้เรียนต้องมีทักษะใดภายหลังการเรียน

5) ออกแบบเครื่องมือในการวัดและประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงความสามารถของผู้เรียน ในทักษะที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องสร้างเครื่องมือวัดผลขึ้นมา

6) ออกแบบวิธีการเรียนการสอน จากข้อมูลที่ได้ในข้อที่ 1-5 ได้นำมาใช้ในการกำหนด ขั้นตอนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

7) ออกแบบสื่อการเรียนการสอน ซึ่งหมายความรวมถึง สื่อการเรียนการสอนประเภท วัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิคการเรียนการสอน

8) ประเมินความก้าวหน้า คือ ขั้นตอนการพิจารณาความสามารถของผู้เรียนระหว่างการเรียนหรือในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ผลที่ได้จะช่วยให้ผู้สอนทราบว่า การออกแบบการสอนที่ทำมานั้นดีหรือไม่

9) การปรับปรุงการสอน จากผลการประเมินในข้อที่ 8 แสดงให้เห็นถึงข้อดีข้อด้อยของการออกแบบการเรียนการสอน ดังนั้น จะสามารถช่วยผู้ออกแบบการเรียนการสอนในการปรับปรุงบทเรียนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

10) การประเมินผลสรุป คือ การประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในทุกหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการประเมินผลการออกแบบการเรียนการสอนโดยรวม ขั้นตอนนี้ไม่ใช่ขั้นตอนการออกแบบการสอน ขั้นตอนการออกแบบสิ้นสุดที่ขั้นการปรับปรุงการสอน คือ ขั้นที่ 9

5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (learning measurement and evaluation)

คำศัพท์ที่สำคัญและจำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับเรื่องการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ มีดังนี้ การทดสอบ (testing) การวัดผล (measurement) และการประเมินผล (evaluation)

1) การทดสอบ (testing) คือ การนำเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ เช่น ข้อสอบหรือแบบทดสอบ มาใช้ทดสอบผลด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย หรือทักษะพิสัย

2) การวัดผล (measurement) คือ การวัดคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้เรียนทางด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย หรือทักษะพิสัย โดยใช้เครื่องมือวัดผลพฤติกรรมเรียน ไม่ว่าจะเป็น แบบทดสอบ การสังเกต หรือการสัมภาษณ์ เป็นต้น โดยผลการวัดอาจออกมาเป็นข้อมูลคะแนน การบรรยายลักษณะ ผู้เรียน หรือข้อมูลผ่านหรือไม่ผ่าน

3) การประเมินผล (evaluation) คือ การตัดสินคุณภาพการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพที่ได้จากการวัดผลการเรียนรู้ในการตัดสินคุณภาพการเรียนการสอน

5.1 ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ (importance of learning measurement and evaluation)

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ คือ การตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการสอน การวัดและการประเมินผลดังกล่าวถือเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องกัน อีกทั้งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างมากต่อทั้งผู้เรียนและผู้สอน ดังนี้

- 1) ผู้สอนทราบความก้าวหน้าและความสำเร็จในการสอน
- 2) ผู้สอนทราบข้อดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอน
- 3) ผู้เรียนตระหนักถึงความก้าวหน้าหรือระดับความรู้ของตนเอง
- 4) ผู้เรียนตระหนักถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองในการเรียน

5.2 รูปแบบการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ (types of learning measurement and evaluation)

การวัดและประเมินผลทางการศึกษาของผู้เรียนแบ่งออกให้เป็น 3 ด้าน ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy) คือ พุทธิพิสัย (cognitive) จิตพิสัย (affective) และทักษะพิสัย (psychomotor)

5.2.1 การวัดด้านพุทธิพิสัย (measurement of the cognitive domain)

เครื่องมือที่ใช้วัดการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยเน้นการวัดผลความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน ในที่นี้จะหมายถึง ความรู้ด้านภาษา (linguistic knowledge) ตลอดจนความรู้ด้านวัฒนธรรม (cultural knowledge) ของเจ้าของภาษา

1) ความรู้ด้านภาษา (linguistic knowledge)

คือ ความรู้ด้านคำศัพท์และไวยากรณ์ รวมถึงความรู้ด้านโครงสร้างและหน่วยคำต่างๆ เช่น ความหมายคำศัพท์ การออกเสียงคำ โครงสร้างประโยคความซ้อน และโครงสร้างประโยคแบบ present perfect เป็นต้น

2) ความรู้ด้านวัฒนธรรม (cultural knowledge)

คือ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมของเจ้าของภาษา ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการจดจำและเข้าใจสิ่งที่เจ้าของภาษายึดถือปฏิบัติกันมาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนภาษา เนื่องจากการเข้าใจถึงวัฒนธรรมและสังคมช่วยให้ผู้เรียนไม่เกิดความรู้สึกต่อต้านในความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมาย อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนเปิดใจเรียนรู้ภาษานั้น ๆ ได้อีกด้วย ตัวอย่างความรู้ทางวัฒนธรรม เช่น การเข้าใจถึงการใช้สัญลักษณ์ทางร่างกาย (อวัจนภาษา) มารยาทการรับประทานอาหาร และการแต่งกาย เป็นต้น

5.2.1.1 ลักษณะเครื่องมือวัดพุทธิพิสัยที่มีประสิทธิภาพ (characteristics of effective cognitive measurement)

เครื่องมือทดสอบความสามารถด้านพุทธิพิสัยที่ดี มีลักษณะดังนี้

1) ความเที่ยง (validity) กล่าวคือ เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้จำเป็นต้องวัดผลการเรียนรู้ได้ครบถ้วนและตรงตามวัตถุประสงค์การสอบ

2) ความเชื่อมั่น (reliability) คือ เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่ดีต้องให้ผลการวัดที่แน่นอนและแม่นยำ ซึ่งหมายความว่า ผลการวัดครั้งที่ 1 หรือการวัดซ้ำจะให้ผลการวัดที่เหมือนเดิมหรือใกล้เคียงของเดิม

3) ความเป็นปรนัย (objectivity) ซึ่งหมายถึง เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ต้องมีความชัดเจน โดยผู้สร้างข้อสอบและผู้อ่านข้อสอบต้องเข้าใจตรงกัน และผู้ตรวจทุกคนเข้าใจการให้คะแนนตรงกัน และให้คะแนนได้ตรงกัน

4) ความยากง่าย (difficulty) เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่ดีต้องไม่ยากหรือง่ายเกินไปสำหรับผู้เรียน โดยข้อสอบแต่ละชุดจำเป็นต้องประกอบด้วยข้อสอบที่ยาก ปานกลาง และง่าย ปนกันไป ข้อคำถามที่ง่ายคือ ข้อคำถามที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบถูกต้อง ส่วนข้อคำถามที่ยาก คือ ข้อคำถามที่ผู้เรียนส่วนน้อยตอบถูก

5) อำนาจจำแนก (discrimination) เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ต้องสามารถแยกผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนรู้ในระดับสูงออกจากผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนรู้ในระดับต่ำได้ โดยพิจารณาจากผลคะแนนที่ทั้งสองกลุ่มได้รับ

6) ประสิทธิภาพ (efficiency) คือ เครื่องมือที่ให้ผลการวัดที่ถูกต้องที่สุด และประหยัดที่สุด ในแง่ของราคา แรงงาน ความสะดวกสบาย รวดเร็ว และคล่องตัว

7) ความยุติธรรม (fairness) เครื่องมือวัดผลต้องไม่ทำให้ผู้สอบเกิดความได้เปรียบหรือเสียเปรียบกัน เช่น ผู้ออกข้อสอบต้องไม่ออกข้อคำถามที่เน้นไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเกินไป ต้องกระจายการออกข้อสอบให้ครอบคลุมทุกเนื้อหาที่เรียน

8) คำถามลึก (searching) จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น การวัดผลด้านพุทธิพิสัยมี 6 ระดับ ดังนั้น ผู้ออกข้อสอบจึงต้องออกข้อคำถามให้มีความลึกซึ่งเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การวัดผลการเรียนรู้ เช่น บทเรียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจดจำความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับห้องเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ได้ แบบทดสอบที่ใช้วัดผลต้องวัดความรู้ในระดับความจำ (knowledge) เท่านั้น ไม่ควรวัดความรู้ในระดับอื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์ หรือการประเมิน เป็นต้น

9) คำถามจำเพาะเจาะจง (definite question) เครื่องมือที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ต้องไม่ใช่ข้อคำถามที่กว้างเกินไป ทำให้ผู้สอบคลุมเครือว่าจะต้องตอบในแง่มุมไหน

5.2.1.2 ชนิดของเครื่องมือวัดพุทธิพิสัย

เครื่องมือวัดผลการเรียนด้านพุทธิพิสัยของผู้เรียนสามารถแบ่งประเภทได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับแนวทางการแบ่ง ดังนี้

1) เครื่องมือวัดความสามารถด้านพุทธิพิสัย สามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์การวัดได้ 5 ประเภท คือ

1.1) proficiency test คือ แบบทดสอบที่ใช้ประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียนในภาพรวมว่าอยู่ในระดับดีหรือไม่ดี เป็นลักษณะการประเมินความรู้ที่มีแต่เดิม ไม่ใช่การประเมินผลความรู้ที่ได้ภายหลังการเรียน ดังนั้นข้อสอบชนิดนี้จะไม่อ้างอิงเนื้อหาในบทเรียน proficiency test มักใช้เพื่อคัดเลือก จำแนก หรือคัดกรองผู้เรียนจากความรู้ทางภาษาที่มี แบบทดสอบชนิดนี้มักจะประกอบด้วยข้อคำถามที่ใช้วัดความรู้ทางภาษาในหลากหลายทักษะร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทักษะไวยากรณ์ คำศัพท์ การอ่าน และการฟัง ตัวอย่างแบบทดสอบชนิด proficiency test ที่คุ้นเคยกันคือ แบบทดสอบ TOEFL และ IELTS เป็นต้น

1.2) placement test คือ ที่มีเนื้อหาอ้างอิงหรือไม่อ้างอิงบทเรียนที่ผู้เรียนเรียนมา แบบทดสอบชนิดนี้ใช้ในการจัดกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถ โดยผู้เรียนที่มีความสามารถสูงและผู้เรียนที่มีความสามารถต่ำจะแยกกันอยู่คนละกลุ่มเรียน ทั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเนื่องจากผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนได้

1.3) diagnosis test คือ แบบทดสอบที่ใช้วินิจฉัยข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยผู้สอนมักใช้แบบทดสอบนี้ในช่วงต้นคอร์สเรียนเพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนทราบหรือไม่ทราบเนื้อหาเรื่องอะไร และผลที่ได้ดังกล่าวควรช่วยให้ผู้สอนตัดสินใจว่าจะสอนอะไรเพิ่มให้แก่ผู้เรียน

1.4) progress test คือ แบบทดสอบที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้ภายหลังการเรียนของผู้เรียนในแต่ละบทเรียนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงความรู้ความเข้าใจของตนเองและผู้สอนสามารถตัดสินใจได้ว่าจะสอนต่อไปหรือจะหยุดเพื่อทบทวนเนื้อหาเดิม

1.5) achievement test คือ แบบทดสอบที่มีวัตถุประสงค์ในการประเมินความรู้ของผู้เรียนภายหลังการเรียนทั้งคอร์สหรือทั้งภาคเรียนว่าประสบความสำเร็จเพียงใด โดยเนื้อหาในแบบทดสอบต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ของบทเรียน

2) เครื่องมือวัดความสามารถด้านพุทธิพิสัย สามารถแบ่งตามรูปแบบและวิธีการวัดผลได้ 3 ประเภท คือ

2.1) oral test คือ ลักษณะการวัดผลการเรียนรู้ด้วยการสอบถามข้อมูลเป็นรายบุคคล ข้อดีคือ สามารถถามได้อย่างละเอียด และยังเป็นการทดสอบที่มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้สอบและผู้ให้คะแนน แต่อย่างไรก็ตาม ไม่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้สอบที่มีจำนวนมาก

2.2) performance test คือ การทดสอบที่ให้ผู้สอบแสดงความสามารถด้วยการลงมือปฏิบัติจริง เช่น สอบการสนทนา สอบการทำอาหาร เป็นต้น

2.3) paper-pencil test คือ การวัดผลการเรียนด้วยการเขียนตอบ แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ เครื่องมือวัดแบบอัตนัยและปรนัย (วิเชียร เกตุสิงห์, 2515)

▶ ข้อสอบแบบอัตนัย (subjective test) คือ แบบทดสอบที่ให้ผู้สอบเขียนตอบยาว ๆ เพื่อให้ผู้สอบแสดงความสามารถจากบทเรียนที่ได้เรียนมาโดยใช้ภาษาเขียนของตนเองอย่างเต็มที่ ลักษณะแบบทดสอบชนิดนี้จะเน้นไปที่ความรู้ในเชิงลึก เช่น ความรู้ในระดับการประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ หรือการประเมิน เป็นต้น ดังนั้น ในการตรวจให้คะแนนข้อสอบประเภทอัตนัย ผู้สอนจำเป็นต้องสร้างเกณฑ์การตรวจไว้ให้ชัดเจนเพื่อให้ผลการตรวจเกิดความเที่ยงธรรมกับผู้เรียนทุกคน ตัวอย่างคำถามแบบอัตนัย เช่น “Do you agree with the following statement? It is important for Thai students to study Chinese language than it is for them to study French language. Provide specific reasons to support your opinion.” หรือ “If you had a chance to travel to a foreign country for a year, which country would you visit? Provide reasons to explain your choice. เป็นต้น

▶ ข้อสอบแบบปรนัย (objective test) คือ แบบทดสอบที่มีตัวเลือกให้แก่ผู้สอบ หรือให้ผู้เรียนตอบแบบสั้น ๆ ประเภทของข้อสอบปรนัยที่เป็นที่รู้จักมี 4 รูปแบบ (Indriyani, 2016) ซึ่งเรียงตามลำดับง่ายและความเที่ยงธรรมในการให้คะแนน ดังนี้

1) ข้อสอบแบบถูก-ผิด (true-false) ข้อสอบประเภทนี้มีตัวเลือกให้เลือก 2 ตัวเลือก ผู้ตอบจะต้องเลือกตอบว่าข้อคำถามถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เป็นต้น ตัวอย่างคำถามเช่น

Indicate whether the sentence structure is true or false.

- _____ 1. Denial couldn't went to the conference because he was seriously sick.
- _____ 2. If I won a lottery, I would buy my mom a new house.
- _____ 3. While Gene waited for her brother, I was washing her car.
- _____ 4. Julie is going to book a flight to Ranong.

ภาพที่ 2

ข้อสอบแบบถูก-ผิด
ที่มา: ศุภิกา นิธิติสัย (2562)

2) ข้อสอบแบบเลือกตอบ (multiple-choice) คือ ข้อคำถามที่ประกอบด้วยข้อคำถามและตัวเลือกซึ่งตัวเลือกประกอบไปด้วยตัวเลือกที่ถูกต้อง 1 ข้อและที่เหลือเป็นตัวเลือกลวง โดยข้อคำถามหนึ่งข้ออาจมีตัวเลือก 3, 4, 5 หรือมากกว่าก็ได้

Choose the correct answer.

1. Bile _____ his arm at the football game.
a. broke b. broke off c. broke out d. broke down
2. I am _____ to seeing your new girlfriend tomorrow.
a. looking b. looking down c. looking up d. looking forward

ภาพที่ 3

ข้อสอบแบบตัวเลือก
ที่มา: ศุภิกา นิรติชัย (2562)

3) ข้อสอบแบบจับคู่ (matching) ข้อสอบชนิดนี้จะแบ่ง คำ สัญลักษณ์ หมายเลข หรือข้อความออกเป็น 2 แถว ผู้สอบต้องเลือกคำ สัญลักษณ์ หมายเลข หรือข้อความจากแถวหนึ่งที่มีความสอดคล้องกับแถวที่สอง ข้อสอบชนิดนี้มีตัวเลือกที่หลากหลายกว่า ข้อสอบแบบตัวเลือก อีกทั้งเมื่อผู้สอบเลือกจับคู่ในข้อใดผิดพลาดจะส่งผลต่อการจับคู่คำตอบที่เหลือ

Match the following adjectives and their nouns.

_____ 1. splendid	a. water
_____ 2. customary	b. building
_____ 3. bright	c. view
_____ 4. shallow	d. sun
_____ 5. placid	e. event
	d. atmosphere

ภาพที่ 4

ข้อสอบแบบจับคู่
ที่มา: ศุภิกา นิรติชัย (2562)

4) ข้อสอบแบบเติมคำ (completion) หรือตอบแบบสั้น (short answer) ข้อคำถามมีลักษณะให้ผู้สอบตอบแบบสั้น มีขอบเขตการตอบที่แน่นอน อาจเป็นการตอบในระดับคำ วลี หรือประโยคสั้น

Complete the sentence with the proper proposition.

1. Aria walked _____ the river.
2. Emma and Olivia are planning to publish their book _____ March.
3. My favorite dog is sitting _____ the armchair.
4. We arrived at Ella's house _____ 6 pm.
5. He will go to work _____ me.

ภาพที่ 5

ข้อสอบแบบเติมคำ

ที่มา: ศุภิกา นิธิติชัย (2562)

Read the passage and answer the questions.

1. What did Ava get from her mom?

2. Why is Ava's mom going to see her on Friday?

3. Why did Ava refuse to go out with friends?

ภาพที่ 6

ข้อสอบแบบตอบสั้น

ที่มา: ศุภิกา นิธิติชัย (2562)

5.2.2 การวัดด้านจิตพิสัย (measurement the affective domain)

การวัดการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย หมายถึง การประเมินความรู้สึกร่างกายในจิตใจของผู้เรียนต่อการเรียนภาษา การใช้ภาษา และความสามารถด้านวัฒนธรรม ตัวอย่างการสังเกตพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของผู้เรียน เช่น ทักษะคิดที่ดีต่อวัฒนธรรมเป้าหมาย แรงจูงใจในการเรียนภาษา และความสนใจในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ เป็นต้น

ลักษณะการวัดจิตพิสัยสามารถแบ่งออกได้ 2 รูปแบบ คือ

- การประเมินตนเอง คือ ตัวผู้สอบเองเป็นผู้วัดผลความรู้สึกร่างกายของตนเอง
- การประเมินโดยผู้อื่น คือ การวัดผลโดยบุคคลอื่น เช่น ครู ผู้ปกครอง เป็นต้น

5.2.2.1 หลักการประเมินผลด้านจิตพิสัย (criteria of affective evaluation)

การวัดผลด้านจิตพิสัยเป็นการวัดความรู้สึกภายในของผู้เรียน โดยคุณลักษณะพฤติกรรมด้านจิตพิสัยแบ่งออกได้ 5 ระดับ คือ การรับรู้ การตอบสนอง การสร้างคุณค่า การจัดระบบคุณค่า และการสร้างลักษณะนิสัย ในการวัดผลรูปแบบนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 1) วัดผลได้ครอบคลุมคุณลักษณะพฤติกรรมด้านจิตพิสัยที่ต้องการวัด เช่น พฤติกรรมด้านการรับรู้ การตอบสนอง และการสร้างคุณค่า เป็นต้น
- 2) วัดผลหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้ได้ผลที่แม่นยำ เนื่องจากความรู้สึกของแต่ละบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้น การวัดผลครั้งเดียวอาจไม่สามารถบอกผลด้านจิตพิสัยได้อย่างแท้จริง
- 3) วัดผลอย่างต่อเนื่อง ด้วยความเชื่อที่ว่าอารมณ์และจิตใจเป็นลักษณะถาวรของแต่ละบุคคล ดังนั้น การวัดผลระยะยาวไปเรื่อย ๆ จะทำให้ได้ผลการประเมินความรู้สึกของผู้เรียนที่ถูกต้อง
- 4) ความร่วมมือของผู้ตอบคำถามวัดผล เนื่องจากการตอบข้อคำถามในเครื่องมือวัดผลด้านจิตพิสัยเป็นลักษณะการแสดงความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่ไม่อาจเห็นได้ประจักษ์ ทำให้ยากที่จะบอกว่าผู้ตอบข้อคำถามนั้นถูกหรือผิด ดังนั้น เราจึงต้องการความร่วมมือจากผู้ตอบคำถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความจริงมากที่สุด
- 5) การวัดผลด้านจิตพิสัยไม่สามารถบอกได้ว่าถูกหรือผิด ดังนั้นผู้สอนจึงไม่สามารถนำผลที่ได้ไปตัดสินให้ผู้เรียนผ่านหรือตกวิชานั้น แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

5.2.2.2 เครื่องมือวัดจิตพิสัย (affective instruments)

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดจิตพิสัยมีหลากหลายชนิด แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าชนิดไหนดีกว่ากัน เนื่องจากเครื่องมือแต่ละชนิดมีความเหมาะสมในการวัดพฤติกรรมผู้เรียนแตกต่างกัน อีกทั้ง ในบางครั้งจำเป็นต้องใช้เครื่องมือวัดหลายชนิดร่วมกันเพื่อให้ได้ผลการประเมินพฤติกรรมด้านจิตพิสัยที่แม่นยำขึ้น มีตัวอย่างดังนี้

- 1) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) คือ แบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบตอบเป็นค่าระดับมากหรือน้อย ตามความเข้มของความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
	สูงมาก	สูง	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
ตั้งใจฟังผู้สอนพูด					
ตอบคำถามผู้สอนและซักถาม					
เพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจ					

ภาพที่ 7 เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบมาตราส่วนประมาณค่า
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

2) แบบสำรวจรายการ (checklist) คือ แบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบตอบเพียงว่าใช่หรือไม่ใช่ มีหรือไม่มี และเคยหรือไม่เคยเท่านั้น ดังตัวอย่างเช่น

ภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่อการศึกษาต่อ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
คุณเคยเดินทางไปต่างประเทศ	☐ ใช่	☐ ไม่เคย

ภาพที่ 8 เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบสำรวจรายการ
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

3) แบบวัดเชิงสถานการณ์ (situational test) คือ การวัดความรู้สึกรู้สึกหรือการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์จำลอง การตอบอาจเป็นการเขียนตอบ แบบมีตัวเลือกหรือพูดแสดงความรู้สึก ดังตัวอย่างเช่น

ถ้าครอบครัวของผู้เรียนต้องย้ายไปอยู่ในเมืองที่ไม่มีคนพูดภาษาใดเลย นอกจากภาษาฝรั่งเศส และท่านไม่สามารถพูดภาษาฝรั่งเศสได้ ท่านจะทำอย่างไรต่อไป

ก. ย้ายกลับบ้าน ข. เรียนภาษาฝรั่งเศส ค. ไม่ติดต่อสื่อสารกับใคร

ภาพที่ 9 เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบวัดเชิงสถานการณ์
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

4) **แบบสังเกต (observation)** คือ เครื่องมือที่ใช้ประกอบการเฝ้าดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนโดยละเอียด แบบสังเกตแบ่งออกได้ 2 ประเภท (ทิวต์ล มณีโชติ, 2559) คือ

4.1) **แบบมีโครงสร้าง (structured observation form)** เป็นแบบสังเกตที่มีการกำหนดเป้าหมายการสังเกตไว้ล่วงหน้าว่าจะเฝ้าดูพฤติกรรมอะไรของผู้เรียน แบบสังเกตที่นิยมใช้ร่วมกับการสังเกตคือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) และแบบสำรวจรายการ (checklist)

4.2) **แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured observation form)** เป็นแบบสังเกตที่ไม่มีการกำหนดขอบเขตการสังเกตไว้แน่นอน เป็นการเฝ้าดูอย่างอิสระ ดังนั้น ผู้สังเกตต้องมีความละเอียดในการสังเกตพฤติกรรม ตัวอย่างเช่น

ชื่อผู้รับการสังเกต
วันที่ เวลา
1. พฤติกรรมทั่วไป
2. พฤติกรรมดีเด่น
3. พฤติกรรมปัญหา

ภาพที่ 10 เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบสังเกตชนิดไม่มีโครงสร้าง
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

5) **แบบสัมภาษณ์ (interview)** คือ เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสนทนาระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบถึงความจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้เรียนอย่างละเอียด แบบสัมภาษณ์แบ่งออกได้ 2 ประเภท (ทิวต์ล มณีโชติ, 2559) คือ

5.1) **แบบมีโครงสร้าง (structured interview)** เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดข้อความในการสัมภาษณ์ไว้อย่างแน่นอน โดยผู้สัมภาษณ์จะใช้ข้อความเดียวกันในการถามผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคน ดังนั้นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีลักษณะที่ไม่ค่อยยืดหยุ่น เหมาะกับผู้ที่ยังไม่มี ความชำนาญในการสัมภาษณ์ ตัวอย่างเช่น

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1. นักเรียนมาเรียนเป็นประจำไหม

2. นักเรียนทำกิจกรรมตอนที่ครูไม่อยู่ไหม

3. นักเรียนกลัวที่จะถามครูเมื่อไม่เข้าใจไหม

4. นักเรียนสนุกสนานกับกิจกรรมที่ครูสอนไหม

ภาพที่ 11 เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง
ที่มา: ศุภิกา นีรติชัย (2562)

5.2) แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ไว้กว้าง ๆ ผู้สัมภาษณ์ไม่จำเป็นต้องใช้คำถามเหมือนกันในการสัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์สามารถดัดแปลงคำถามหรือตั้งคำถามเพิ่มเติมได้อย่างอิสระตามความเหมาะสม ตัวอย่างเช่น

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

วันที่ เวลา

1. ความสนใจของผู้เรียน

2. นิัยการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. การปรับตัวของผู้เรียน

ภาพที่ 12 เครื่องมือวัดจิตพิสัยแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง
ที่มา: ศุภิกา นีรติชัย (2562)

5.2.3 การวัดทักษะพิสัย (measurement of the psychomotor domain)

คือ การประเมินการเคลื่อนไหวของร่างกายในการปฏิบัติกิจกรรมหรือการปฏิบัติงานสามารถสังเกตได้จากการกระทำ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงบทบาทสมมติ การเขียนรายงาน การแสดงการทำอาหาร เป็นต้น

ลักษณะสำคัญของการวัดทักษะพิสัย คือ 1) สามารถวัดผลได้ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม 2) วิธีการวัดแตกต่างออกไปตามลักษณะงาน เช่น วัดทักษะด้านภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ต้องใช้วิธีการวัดที่ต่างกัน 3) สามารถแบ่งวัดเป็นทักษะย่อย ๆ ได้ 4) แยกลักษณะการวัดได้ 2 ระดับ คือ การวัดระดับพฤติกรรมขณะปฏิบัติ ซึ่งเป็นการประเมินผลของพฤติกรรมย่อยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงาน และการวัดระดับผลลัพธ์ ซึ่งเป็นการวัดผลในส่วนที่ตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนการสอน เท่านั้น จะไม่พิจารณาผลในทุกพฤติกรรม

5.2.3.1 หลักการประเมินผลด้านทักษะพิสัย (criteria of psychomotor measurement)

การประเมินผล ต้องคำนึงถึงหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) ตรงกับวัตถุประสงค์
- 2) มีความเหมาะสมในการดำเนินการปฏิบัติ
- 3) มีความยุติธรรม
- 4) มีแนวทางการให้คะแนนเป็นปรนัยและเที่ยงธรรม
- 5) มีเกณฑ์การประเมินผล
- 6) มีการวัดหลาย ๆ ครั้ง

5.2.3.2 เครื่องมือวัดทักษะพิสัย (psychomotor instruments)

เครื่องมือวัดผลด้านทักษะพิสัยมีหลายชนิด ตัวอย่างเช่น แบบการทดสอบภาคปฏิบัติ มาตรฐานประมาณค่า แบบสำรวจรายการ และแบบสังเกต เป็นต้น โดยแต่ละชนิดมีความเหมาะสมในการวัดทักษะพิสัยแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์การวัด สำหรับเครื่องมือวัดทักษะพิสัยต้องสร้างให้มีการวัดผลครอบคลุม 2 ส่วน (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, ม.ป.ป.) คือ

- วิธีการปฏิบัติงาน (procedure) คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นขณะกำลังปฏิบัติงาน
- ผลงาน (product) คือ ผลผลิตที่เกิดภายหลังการปฏิบัติงาน

ตัวอย่างเครื่องมือวัดทักษะพิสัย มีดังนี้

- 1) แบบวัดภาคปฏิบัติ คือ รูปแบบการวัดผลจากการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยทำการวัดทั้งพฤติกรรมในขณะปฏิบัติงานและผลงานที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม ผู้สอนต้องกำหนดให้ผู้เรียนกระทำหรือปฏิบัติชิ้นงาน และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (rubric)

เกณฑ์การประเมิน (rubric) แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1.1) เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม (holistic score) เป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวมของชิ้นงาน เช่น การประเมินการอ่านกลอน ผู้ตรวจจะให้คะแนนออกมาเป็นระดับคะแนนเดียว ผู้ตรวจอาจมีการบรรยายคุณภาพงานเขียนเพิ่มเติมได้ ตัวอย่างเช่น

การประเมินอ่านกลอน

ชื่อนักเรียน..... ชั้น..... คะแนนรวม.....

ระดับคะแนน								
8	7	6	5	4	3	2	1	0
อ่านกลอนได้ครบคลุมทุกข้อ ดังนี้ วิธีการปฏิบัติงาน 1. อ่านกลอนตามผู้สอนได้ถูกต้อง 2. ฟังอ่านกลอนซ้ำ ๆ จนชำนาญ 3. ฟังสื่ออารมณ์ระหว่างการอ่านกลอนซ้ำ ๆ จนชำนาญ ผลงาน 4. ใช้ฉันทลักษณ์ถูกต้อง 5. ใช้อักขรวิธีถูกต้อง 6. ใช้น้ำเสียง ความหนักเบา และความชัดเจนถูกต้อง 7. ใช้อารมณ์ความรู้สึกสอดคล้องกับกลอน 8. มีความมั่นใจ สง่างาม และบุคลิกภาพดี	อ่านกลอนได้ครบคลุม 7 ข้อ	อ่านกลอนได้ครบคลุม 6 ข้อ	อ่านกลอนได้ครบคลุม 5 ข้อ	อ่านกลอนได้ครบคลุม 4 ข้อ	อ่านกลอนได้ครบคลุม 3 ข้อ	อ่านกลอนได้ครบคลุม 2 ข้อ	อ่านกลอนได้ครบคลุม 1 ข้อ	อ่านกลอนได้ไม่ครบคลุมข้อใดเลย

ภาพที่ 13 เครื่องมือวัดทักษะพิสัยแบบวัดภาคปฏิบัติ (เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม)
ที่มา: ศุภิกา นิธิติศัย (2562)

1.2) เกณฑ์การประเมินแยกเป็นด้าน (analytic score) เป็นการกำหนดเกณฑ์แบบแยกประเมินคุณภาพแต่ละองค์ประกอบของการปฏิบัติงานและผลงานเป็นด้าน ๆ เช่น การประเมินการทำวิดีโอนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตเป็นภาษาอังกฤษ ผู้ให้คะแนนกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
วิธีปฏิบัติงาน				
1. การวางแผนการทำงาน	สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำวิดีโอ	สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำวิดีโอ	สมาชิกส่วนน้อยมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำวิดีโอ	สมาชิกเพียงคนเดียววางแผนการทำวิดีโอ
2. การสื่อสารภายในกลุ่ม	สมาชิกทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำวิดีโอ	สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำวิดีโอ	สมาชิกส่วนน้อยร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำวิดีโอ	สมาชิกเพียงคนเดียวแสดงความคิดเห็นในการทำวิดีโอ
3. การตัดสินใจ	สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการทำวิดีโอ	สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการทำวิดีโอ	สมาชิกส่วนน้อยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการทำวิดีโอ	สมาชิกเพียงคนเดียวตัดสินใจในการทำวิดีโอ
ผลงาน				
4. ความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์	รูปแบบในการนำเสนอทั้งหมดมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์ รูปแบบแปลกใหม่	รูปแบบในการนำเสนอส่วนใหญ่มีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์ รูปแบบแปลกใหม่	รูปแบบในการนำเสนอส่วนใหญ่ไม่มีความสวยงาม ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีรูปแบบที่แปลกใหม่	นำเสนอเนื้อหาได้ไม่ตรงประเด็นกับหัวข้อเรื่อง
5. ความถูกต้องของภาษา	ใช้ภาษาเหมาะสมกับหัวข้อที่เลือก ใช้คำศัพท์ โครงสร้างและคำสันธานได้อย่างถูกต้อง	ใช้ภาษาส่วนใหญ่เหมาะสมกับหัวข้อที่เลือก ใช้คำศัพท์ โครงสร้างและคำสันธานได้อย่างถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่	ใช้ภาษาบางส่วนเหมาะสมกับหัวข้อที่เลือก ใช้คำศัพท์ โครงสร้างและคำสันธานได้อย่างถูกต้องเป็นบางส่วน	ใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับหัวข้อที่เลือก ใช้คำศัพท์ โครงสร้างและคำสันธานไม่ถูกต้อง
6. ความคล่องแคล่ว	พูดต่อเนื่องไม่ติดขัด ทำให้สื่อสารได้ชัดเจน	พูดตะกุกตะกักบ้าง แต่ยังพอสื่อสารได้	พูดเป็นคำ ๆ หยุดเป็นช่วง ๆ ทำให้สื่อสารได้ไม่ชัดเจน	พูดได้บางคำ ทำให้สื่อสารไม่เข้าใจ
7. การออกเสียง	ออกเสียงเน้นคำ ลงเสียงสูงต่ำ เน้นคำสำคัญในประโยคและจังหวะการหยุดในช่วงจบประโยคได้อย่างถูกต้องตามหลักการออกเสียง	ออกเสียงเน้นคำ ลงเสียงสูงต่ำ เน้นคำสำคัญในประโยคและจังหวะการหยุดในช่วงจบประโยคได้ แต่มีผิดพลาดบ้าง	ออกเสียงเน้นคำ ลงเสียงสูงต่ำ เน้นคำสำคัญในประโยค และจังหวะการหยุดในช่วงจบประโยคได้ถูกต้องบางส่วน	ออกเสียงเน้นคำ ลงเสียงสูงต่ำ เน้นคำสำคัญในประโยค และจังหวะการหยุดในช่วงจบประโยคไม่ถูกต้อง
8. บุคลิกท่าทาง	แสดงท่าทางได้สอดคล้องกับเนื้อหาที่พูด มีบุคลิกที่ดี วางตัวได้เหมาะสม เป็นธรรมชาติ	มีบุคลิกที่ดี วางตัวได้เหมาะสม แต่เกร็งบ้างเล็กน้อย	มีบุคลิกเหมาะสม แต่มีอาการประหม่า ชัดเขินบ้าง	เกร็ง ประหม่า ชัดเขิน วางตัวไม่ถูก

ภาพที่ 14 เกณฑ์การประเมินแยกเป็นด้าน
ที่มา: ศุภิกา นีรัตติย (2562)

แบบบันทึกการประเมินความสามารถในการนำเสนอผลงานวิดีโอ

เรื่อง..... ชั้น.....

ประเด็นการประเมิน สมาชิกในกลุ่ม	การวางแผนการทำงาน	การสื่อสารภายในกลุ่ม	การตัดสินใจ	ความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์	ความถูกต้องของภาษา	ความคล่องแคล่ว	การออกเสียง	บุคลิกท่าทาง	รวม
	3 คะแนน	3 คะแนน	3 คะแนน	3 คะแนน	3 คะแนน	3 คะแนน	3 คะแนน	3 คะแนน	24 คะแนน

ภาพที่ 15 เครื่องมือวัดทักษะพิสัยแบบวัดภาคปฏิบัติ (เกณฑ์การประเมินแยกเป็นด้าน)
ที่มา: ศุภิกา นีรัตติย์ (2562)

2) มาตรฐานส่วนประมาณค่า (rating scale) คือ เครื่องมือวัดผลที่ใช้เพื่อดูการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นว่ามีระดับการกระทำมากน้อยเพียงใด และผลผลิตที่ได้จากการปฏิบัติงานมีปริมาณและคุณภาพในระดับใด

เรื่องที่จะประเมิน : Free time activities

1. การปฏิบัติงาน

- 1.1 ออกเสียงคำศัพท์กิจกรรมยามว่างตามผู้สอนถูกต้อง ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
- 1.2 ออกเสียงประโยคถามตอบกิจกรรมยามว่างตามผู้สอนถูกต้อง ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
- 1.3 ทำท่าทางประกอบการฝึกถามตอบเหมาะสม ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
- 1.4 ทำกิจกรรมจับคู่สนทนาได้คล่องแคล่ว ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง

2. ผลงาน

- 2.1 สามารถถามตอบชนิดของกิจกรรมยามว่างที่ชอบ ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
- 2.2 มีความมั่นใจในการสนทนาถามตอบชนิดของกิจกรรมยามว่างที่ชอบ ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง

ภาพที่ 16 เครื่องมือวัดทักษะพิสัยแบบมาตราส่วนประมาณค่า
ที่มา: ศุภิกา นีรัตติย์ (2562)

3) แบบสำรวจรายการ (checklist) คือ เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบพฤติกรรมระหว่างการปฏิบัติงานของผู้เรียนว่ามีการปฏิบัติในแต่ละรายการจริงหรือไม่ โดยไม่สนใจประเมินระดับคุณภาพผลผลิตที่ได้จากการปฏิบัติงาน ตัวอย่างเช่น

เรื่อง My Family

วัตถุประสงค์การเรียนรู้:

- สามารถจำความหมายคำศัพท์เกี่ยวกับครอบครัวได้
- สามารถออกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับครอบครัวถูกต้อง

1. จดคำศัพท์ใหม่ตามที่คุณสอนบอกถูกต้อง	☐ มี	☐ ไม่มี
2. ออกเสียงคำศัพท์ตามที่คุณสอนถูกต้อง	☐ มี	☐ ไม่มี
3. ร่วมกิจกรรมจับคู่ใบคำศัพท์ได้คล่องแคล่ว	☐ มี	☐ ไม่มี

ภาพที่ 17

เครื่องมือวัดทักษะพิสัยแบบสำรวจรายการ
ที่มา: ศุภิกา นิรุตติชัย (2562)

4) การสังเกต (observation) คือ การสังเกตการปฏิบัติงานหรือการทำงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการได้เห็นกระบวนการทำงานและผลลัพธ์การปฏิบัติงานของผู้เรียน ผู้ประเมินนิยมใช้เครื่องมือการวัดผลชนิดอื่น ๆ ประกอบการสังเกต เช่น การบันทึกข้อมูลลงในแบบสำรวจรายการ หรือมาตราส่วนประมาณค่า เป็นต้น

บทสรุป

อาจกล่าวสรุปได้ว่า ในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน อาทิ **ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอน** จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านการสอนไม่ใช่ปัจจัยเพียงอย่างเดียวที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน หากยังมีปัจจัยด้านผู้เรียน (เช่น ทักษะคิด แรงจูงใจ พฤติกรรมการเรียนรู้ และความถนัด เป็นต้น) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (เช่น บริบททางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว และการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาในครอบครัว เป็นต้น) ที่มีความสำคัญต่อการประสบความสำเร็จในการเรียนเช่นกัน **วัตถุประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ** ก็เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของความสำเร็จในการเรียน จากทฤษฎีของบลูม (1956) ได้แบ่งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ การเรียนรู้ที่มุ่งผลด้านสติปัญญา ความรู้ และความคิดของผู้เรียน การเรียนรู้ที่มุ่งผลด้านพฤติกรรมภายในจิตใจของผู้เรียน และการเรียนรู้ที่มุ่งผลด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ผู้สอนที่ดีควรมีความรู้ด้าน **ทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษ** โดยรู้ว่าการสอนแต่ละรูปแบบมีข้อดีและข้อเสียต่างกันอย่างไร ดังนั้น ในฐานะของผู้สอน จะต้องเลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เท่าที่ผ่านมา วิธีการสอนที่ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้สอนภาษา ได้แก่ การสอนแบบไวยากรณ์และการแปล วิธีการสอนแบบตรง วิธีการ

สอนแบบฟัง-พูดและวิธีการสอนเพื่อการสื่อสาร นอกจากนี้ **การวางแผนและการออกแบบการสอนภาษาอังกฤษ** ยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสอนภาษาที่ดี เนื่องจากเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า โดยผู้สอนจะเตรียมการสอนไว้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การเรียนการสอน การวางแผนและการออกแบบการสอนที่ดี จะช่วยให้การสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทำให้การสอนดำเนินไปโดยไม่สะดุด ผู้สอนมีความมั่นใจ และสามารถควบคุมเวลาการสอนได้ องค์ประกอบสุดท้าย คือ **การวัดผลและการประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษ** กระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการตัดสินคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการสอน โดยผลที่ได้จะทำให้ผู้สอนทราบความสำเร็จในการสอน ทราบข้อดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุง อีกทั้งทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงระดับความรู้ของตนเอง และตระหนักถึงจุดแข็งและจุดอ่อนในการเรียนของตน

แบบฝึกหัดทบทวน

แบบฝึกหัดที่ 1: ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ผู้เรียนคิดว่าปัจจัยใดที่มีผลต่อการเรียนการสอนภาษามากที่สุด จงอธิบายเหตุผลประกอบ

2. สำหรับการเรียนการสอนทักษะการพูด วัตถุประสงค์การเรียนการสอนด้านใดที่ผู้สอนต้องคำนึงถึงมากที่สุด ให้เหตุผลประกอบ

3. ถ้าต้องสอนทักษะการเขียนภาษาให้แก่ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาระดับกลาง จำนวน 20 คน คุณจะเลือกใช้วิธีการสอนตามแนวคิดใด เพราะเหตุใด

4. การออกแบบการสอนและการวางแผนการสอนต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร

5. มีความจำเป็นที่ผู้สอนทุกคนต้องเป็นนักออกแบบการเรียนรู้การสอนหรือไม่ เพราะเหตุใด

แบบฝึกหัดที่ 2: จับคู่คำศัพท์และคำจำกัดความของคำศัพท์นั้น ๆ ให้ถูกต้อง

_____ 1. reliability	a. แบบทดสอบที่ใช้จัดกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถ โดยผู้เรียนที่มีความสามารถสูงและผู้เรียนที่มีความสามารถต่ำจะแยกกันอยู่คนกลุ่มเรียน
_____ 2. discrimination	b. แบบทดสอบที่ใช้ประเมินความรู้ความสามารถเดิมของผู้เรียนในภาพรวมว่าอยู่ในระดับดีหรือไม่ดี
_____ 3. proficiency test	c. แบบทดสอบนี้ช่วยในการวินิจฉัยข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยผู้สอนมักใช้แบบทดสอบนี้ในช่วงต้นคอร์สเรียนเพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนทราบหรือไม่ทราบเนื้อหาเรื่องอะไร
_____ 4. placement test	d. แบบทดสอบที่ใช้ประเมินความรู้ของผู้เรียนภายหลังการเรียน
_____ 5. diagnostic test	e. เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่ดีต้องให้ผลการวัดที่แน่นอนและแม่นยำ
	f. เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้จำเป็นต้องวัดผลการเรียนได้ครบถ้วนและตรงตามวัตถุประสงค์การสอน

บทที่ 7

สื่อการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ

7

สื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ

บทนำ

สื่อการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในกระบวนการเรียนการสอน (Azikiwe, 2007; Reiser & Dick, 1996) โดยสื่อการเรียนการสอนช่วยให้การสอนเกิดความชัดเจนและมีชีวิตชีวามากขึ้น (Akinlaye, 1997) อีกทั้งนักเทคโนโลยีทางการศึกษาหลายท่านมองสื่อการเรียนการสอนว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสอนเพื่อเสริมคำพูดและคำเขียนของผู้สอนในการส่งผ่านความรู้ ทักษะ ความคิด และค่านิยม (Ajelabi, 2000) ดังนั้น ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้สอนภาษาในการพัฒนากระบวนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เนื้อหาในบทนี้ประกอบไปด้วย 1) ความหมายและความสำคัญของสื่อการเรียนการสอน 2) ประเภทของสื่อการเรียนการสอน 3) หลักการเลือกสื่อการเรียนการสอน 4) ขั้นตอนการใช้สื่อการเรียนการสอน 5) สื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่ และ 6) การประเมินสื่อการเรียนการสอน

1. ความหมายและความสำคัญของสื่อการเรียนการสอน (meaning and importance of instructional media)

คำว่า “สื่อ” มีความหมายว่า ตัวกลางในการติดต่อหรือเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ระหว่างบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง

ในความหมายของบริบทการเรียนการสอนนั้น “สื่อ” หรือเรานิยมเรียกกันว่า “สื่อการเรียนการสอน” หมายถึง ตัวกลางที่บรรจุข้อมูลความรู้บทเรียน (อาจอยู่ในรูปแบบตัวอักษร เสียง หรือรูปภาพ) ทักษะ หรือเจตคติ ซึ่งส่งจากผู้สอนไปยังผู้เรียน มีผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

จากความหมายของ “สื่อการเรียนการสอน” ที่กล่าวไปข้างต้น สรุปได้ว่าสื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่สำคัญในกระบวนการสอน หรือเป็นเครื่องมือที่สำคัญ

ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการนำเสนอข้อมูลบทเรียน และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้อย่างดี (Olayinka, 2016) เนื่องจากสื่อการเรียนการสอนทำให้การเรียนรู้บทเรียนง่ายขึ้นสำหรับผู้เรียน (Abdu-Raheem, 2014) ตัวอย่างเช่น การสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับห้องครัว ถ้าผู้สอนใช้บัตรภาพร่วมกับการสอนออกเสียง จะทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำคำศัพท์นั้น ๆ ได้ง่ายกว่าการสอนโดยไม่มีภาพประกอบ

Brown (2009) ได้สรุปบทบาทของสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

- 1) สื่อการเรียนการสอนทำให้การสื่อสารมีความหมายและการเรียนมีประสิทธิภาพ
- 2) สื่อการเรียนการสอนช่วยให้การจดจำบทเรียนดีขึ้น
- 3) สื่อการเรียนการสอนทำให้ไม่เกิดข้อจำกัดในการเรียนการสอนโดยการทำให้สิ่งที่เข้าใจไม่ได้หรือเข้าใจยากให้เข้าใจได้
- 4) สื่อการเรียนการสอนช่วยกระตุ้นการเรียนรู้
- 5) สื่อการเรียนการสอนสามารถกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการเรียน

2. ประเภทของสื่อการเรียนการสอน (types of instructional media)

สื่อการเรียนการสอนสามารถแบ่งออกได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจำแนกตัวอย่างเช่น

2.1 สื่อการเรียนการสอนจำแนกตามคุณสมบัติ (instructional media classified by their qualifications)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2543) แบ่งสื่อการเรียนการสอนตามคุณสมบัติออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ

2.1.1 อุปกรณ์ (equipment/hardware)

สื่อการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยกระแสไฟฟ้าในการทำงาน เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ วิดีโอเทป เครื่องขยายเสียง เครื่องเล่นแผ่นเสียง คอมพิวเตอร์ และโทรทัศน์ เป็นต้น

2.1.2 วัสดุ (material/software)

สื่อการเรียนการสอนที่ไม่ต้องใช้กระแสไฟฟ้าหรืออาจเป็นวัสดุที่ใช้ร่วมกับสื่อประเภทอุปกรณ์ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1) วัสดุประเภทสิ่งพิมพ์ (printed material) เช่น บัตรภาพ แผนภูมิ และโปสเตอร์ เป็นต้น
- 2) วัสดุประเภทไม่ใช่สิ่งพิมพ์ (non-printed material) เช่น ของจริง ของจำลอง แผ่นโปร่งใส फिल्मสตริป และแผ่นซีดี เป็นต้น

2.1.3 วิธีการและเทคนิค (methods and techniques) อาทิเช่น

1) กิจกรรมที่ใช้รูปภาพเป็นสื่อ เช่น ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มค้นหาภาพ โดยเริ่มจากการฟังบทสนทนาของคนสองคนพูดเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว และเมื่อฟังจบให้กลุ่มผู้เรียนช่วยกันหาภาพสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้ยินจากเทป เป็นต้น

2) เกมและกิจกรรมแก้ปัญหา เช่น กิจกรรมภาพไม่ชัด โดยผู้สอนจะเริ่มต้นจากการให้ผู้เรียนเดาคำศัพท์จากภาพที่ไม่ชัด และจะปรับภาพให้ชัดขึ้นเรื่อย ๆ จนกว่าผู้เรียนจะตอบถูกต้อง

2.2 สื่อการเรียนการสอนจำแนกสื่อการเรียนการสอนตามประสบการณ์ (instructional media classified by their experiences)

เอดการ์ เดล (Dale, 1969) แบ่งสื่อการเรียนการสอนโดยยึดประสบการณ์ในเชิงรูปธรรมและนามธรรม โดยเอดการ์ เดล เชื่อว่าประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรมและประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมนั้น มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต่างกัน ซึ่งประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมเป็นสิ่งที่ง่ายต่อการเข้าใจ เช่น การทำอาหาร การวาดรูป แต่ประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมเป็นสิ่งที่ยากในการเรียนรู้ เช่น การบรรยาย การปราศรัย เป็นต้น

ลำดับการเรียงประสบการณ์จากง่ายไปยากแสดงดังภาพกรวยประสบการณ์ (Cone of Experience) ซึ่งส่วนบนของกรวยเป็นประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมที่สุด และส่วนล่างของกรวยเป็นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด

ภาพที่ 18 กรวยประสบการณ์ของเอดการ์เดล
ที่มา : ศุภิกา นิรติศัย (2562)

ลำดับที่ 1 ประสบการณ์ตรงและมีจุดมุ่งหมาย (direct purposeful experience) ถือเป็นประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เช่น การลงมือทำอาหาร และการทดลองปลูกผัก เป็นต้น

ลำดับที่ 2 ประสบการณ์จำลอง (contrived simulation experience) บางครั้งการเรียนการสอนอาจมีข้อจำกัดในการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงกับวัสดุจริง เนื่องจากขนาดของวัสดุจริงใหญ่เกินไป หรือเป็นสิ่งอันตราย เป็นต้น ทำให้ผู้สอนจำเป็นต้องมีการจำลองสิ่งต่าง ๆ เพื่อมาศึกษาแทน เช่น ของตัวอย่าง หรือหุ่นจำลอง เป็นต้น

ลำดับที่ 3 ประสบการณ์นำฏการ (dramatized experience) เป็นประสบการณ์ที่จัดขึ้นแทนหรือเลียนแบบประสบการณ์ตรง หรือการจำลองประสบการณ์ในอดีตหรือประสบการณ์ที่มีความเป็นนามธรรมซึ่งยากต่อการเข้าใจ ตัวอย่างเช่น การแสดงละคร และการแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

ลำดับที่ 4 การสาธิต (demonstration) ใช้อธิบายขั้นตอนต่าง ๆ ตามลำดับ หรือใช้เพื่อการอธิบายข้อเท็จจริง ในการสาธิตอาจมีการใช้ภาพ สไลด์ ประกอบการอธิบาย ตัวอย่างเช่น การสาธิตการบีบหัวใจ เป็นต้น

ลำดับที่ 5 การศึกษานอกสถานที่ (field trip) การศึกษานอกห้องเรียนสามารถช่วยเปิดโอกาสการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น พิพิธภัณฑ์ และสวนสัตว์ เป็นต้น

ลำดับที่ 6 นิทรรศการ (exhibition) เป็นรูปแบบประสบการณ์ที่เน้นการดู ตัวอย่างเช่น การจัดแสดงสิ่งของ จัดแสดงภาพ และผลงานของผู้เรียน เป็นต้น

ลำดับที่ 7 ภาพยนตร์และโทรทัศน์ (motion picture and television) ผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยการได้ยินและเห็นภาพเท่านั้น จึงถือว่าเป็นประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมกว่านิทรรศการ ตัวอย่างเช่น การดูสารคดี และการดูภาพยนตร์ เป็นต้น

ลำดับที่ 8 การบันทึกเสียง วิทยุ และภาพนิ่ง (recording, radio and picture) เป็นประสบการณ์ที่รับรู้ได้จากการฟังหรือการมองภาพอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่น วิทยุ เครื่องฉาย และภาพข้ามศีรษะ เป็นต้น

ลำดับที่ 9 ทศณสัญลักษณ์ (visual symbol) เช่น แผนภูมิ แผนสถิติ ภาพโฆษณา การ์ตูน และแผนที่ เป็นต้น

ลำดับที่ 10 วจนสัญลักษณ์ (verbal symbol) คือ สื่อการสอนที่อยู่ในรูปแบบคำบรรยาย ตัวหนังสือ ตัวเลข หรือสัญลักษณ์พิเศษต่าง ๆ ที่ใช้ในภาษาเขียน

2.3 สื่อการเรียนการสอนจำแนกตามการรับรู้ (instructional media classifies by their perception)

Lehman & Russel (2006) แบ่งสื่อการเรียนการสอนตามการรับรู้ออกเป็น 3 ประเภท คือ

2.3.1 สื่อภาพ (visual material) คือ วัสดุหรืออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ใช้การถ่ายทอดเนื้อหาให้กับผู้เรียนด้วยวิธีการมองเห็นเพียงอย่างเดียว เช่น แผนที่ กระดานดำ ภาพ แบบจำลอง หนังสือ फिल्मสตริป และสไลด์ เป็นต้น

2.3.2 สื่อเสียง (audio material) คือ วัสดุหรืออุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนด้วยการให้ผู้เรียนฟังเพียงอย่างเดียว และมักมีการใช้ร่วมกับอุปกรณ์เครื่องเสียง เช่น เครื่องเล่นซีดี และเครื่องขยายเสียง เป็นต้น

2.3.3 สื่อภาพและเสียง (audiovisual material) คือ วัสดุและอุปกรณ์ช่วยในการเรียนการสอนที่ใช้ในการสื่อสารกับผู้เรียน 2 ทาง คือ การฟังและการมองเห็น เช่น เครื่องเล่นวิดีโอ คอมพิวเตอร์ และโทรทัศน์ เป็นต้น

2.4 สื่อการเรียนการสอนจำแนกตามสื่อโสตทัศน (instructional media classified by their audiovisual media)

รูปแบบการแบ่งสื่อประเภทนี้ มีความเกี่ยวข้องกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ในการถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียน โรเบิร์ต อี. เดอ คีฟเฟอร์ (Robert E. de Kieffer, 1965) ได้แบ่งสื่อการสอนออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.4.1 วัสดุที่ไม่ต้องฉาย (non-projected material) เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ไม่ต้องใช้เครื่องฉายร่วมด้วย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) สื่อภาพ (illustrative material) เช่น แผ่นภาพ ผลไม้จริง และแผนภูมิวงกลม เป็นต้น

2) กระดานสาธิต (demonstration board) ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาบนกระดาน เช่น กระดานชอล์ก กระดานนิเทศ และกระดานแม่เหล็ก เป็นต้น

3) กิจกรรม (activity) เช่น กิจกรรมละคร กิจกรรม word search และกิจกรรมเรียงลำดับประโยคตามลำดับเหตุการณ์ เป็นต้น

2.4.2 วัสดุฉายและเครื่องฉาย (projected material and equipment) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้เพื่อแสดงเนื้อหาที่บรรจุอยู่ในวัสดุฉายในรูปแบบของภาพหรือทั้งภาพและเสียง เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะใช้กับแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ใช้กับแผ่นฟิล์มสไลด์ และเครื่องเล่นดีวีดีใช้กับแผ่นดีวีดี เป็นต้น

2.4.3 โสตวัสดุและเครื่องมือ (audio material and equipment) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้แสดงเนื้อหาที่บรรจุอยู่ในโสตวัสดุในรูปแบบของเสียง เช่น เครื่องเล่นซีดีใช้กับแผ่นซีดี เครื่องเล่นเทปใช้กับเทปเสียง หรืออาจเป็นอุปกรณ์ในการถ่ายทอดสัญญาณเสียง เช่น วิทยุที่รับสัญญาณเสียงคลื่นวิทยุ 90.5 FM

3. หลักการเลือกและการออกแบบสื่อการเรียนการสอน (selecting and designing principles on instructional media)

ในการเลือกหรือออกแบบสื่อการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของบทเรียนและคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นหลัก มีหลักการดังนี้

- 1) เลือกหรือออกแบบสื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของบทเรียน โดยผู้สอนต้องทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของบทเรียนและเงื่อนไขการเรียนรู้เป็นอย่างดี
- 2) เลือกหรือออกแบบสื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียน เช่น นักเรียนอนุบาลควรใช้สื่อชนิดที่ไม่ซับซ้อน เช่น หนังสือที่มีตัวอักษรไม่มาก หรือเกมที่มีขั้นตอนง่าย ๆ เป็นต้น
- 3) เลือกหรือออกแบบสื่อการเรียนการสอนที่มีความถูกต้อง ผู้สอนจำเป็นต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในสื่อการเรียนการสอนนั้น ๆ ก่อนนำมาใช้กับผู้เรียน
- 4) เลือกหรือออกแบบสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับชั้นเรียน เช่น ห้องเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมากว่า 50 คน ผู้สอนจำเป็นต้องใช้สื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนทั้งชั้นเรียนสามารถมองเห็น
- 5) เลือกหรือออกแบบสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิธีสอนหรือลักษณะกิจกรรม เช่น ผู้สอนต้องการทดสอบความรู้คำศัพท์เกี่ยวกับสถานที่ แต่ใช้รูปแบบกิจกรรมแสดงท่าทางของคำศัพท์ ซึ่งถือว่าเป็นสื่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสมในการวัดผลความรู้คำศัพท์ในเรื่องสถานที่
- 6) ควรเลือกหรือออกแบบสื่อการเรียนการสอนที่สะดวกในการใช้ มีวิธีการใช้ที่ไม่ยุ่งยาก
- 7) ควรเลือกหรือออกแบบสื่อการเรียนการสอนที่ราคาไม่แพงจนเกินไป

4. ขั้นตอนการใช้สื่อการเรียนการสอน (steps in applying instructional media)

ผู้สอนสามารถเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนได้ในทุกขั้นตอนของการสอนบทเรียนหรืออาจเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนในแค่บางขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ขั้นนำ (warm up)

เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนใช้ในการเตรียมพร้อมผู้เรียนก่อนเริ่มเนื้อหาบทเรียนที่กำลังจะสอน โดยเนื้อหาบทเรียนในขั้นตอนนี้เป็นเพียงเนื้อหาในภาพกว้าง กิจกรรมที่ใช้ในขั้นตอนนี้มีหลากหลายตัวอย่างกิจกรรมเช่น

► ใช้กิจกรรมเชื่อมโยงไปสู่บทเรียน เช่น การตั้งคำถามเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาบทเรียน การดูวิดีโอเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะเรียน การเล่นเกม และการใช้บัตรภาพที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อบทเรียน เป็นต้น

► การกระตุ้นความรู้เดิมที่เคยเรียนมากับความรู้ใหม่ที่กำลังจะเรียน โดยการทบทวนเนื้อหาเดิมและบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนที่กำลังจะเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนบทเรียนใหม่ได้ง่ายขึ้น

4.2 ขั้นสอน (presentation)

ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ผู้สอนนำเสนอบทเรียนอย่างละเอียดแก่ผู้เรียน หรือในกรณีที่ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลเองได้ ผู้สอนสามารถปล่อยให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตัวเอง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้สอนจำเป็นต้องคอยอำนวยความสะดวกและชี้แนะผู้เรียนในขั้นตอนนี้ ตัวอย่างสื่อการเรียนการสอนที่มักใช้ในการสอนบทเรียน คือ หนังสือ แผ่นโปสเตอร์ ของจริง การบรรยาย และการทัศนศึกษา เป็นต้น นอกจากการสอนเนื้อหาบทเรียน ขั้นตอนนี้จะรวมไปถึงกิจกรรมการฝึกฝนผู้เรียนด้วยการทำแบบฝึกหัดหรือฝึกฝนด้วยการทำกิจกรรม เช่น แบบฝึกหัด บทเรียนซีไอโอ การแสดงบทบาทสมมติ และเกม เป็นต้น

จากความสำคัญของขั้นสอน ผู้สอนจำเป็นต้องเลือกสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียนและกลุ่มผู้เรียน อีกทั้งผู้สอนจำเป็นต้องตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาในสื่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดีก่อนนำไปใช้

4.3 ขั้นสรุป (wrap up)

เป็นขั้นตอนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนความรู้ที่เรียนมา ใช้ระยะเวลาล้น ๆ ในการสรุปบทเรียน สื่อการเรียนการสอนที่มักใช้ในขั้นตอนนี้ คือ แผนภูมิ กราฟ แผนผังความคิด และการอภิปราย เป็นต้น

4.4 ขั้นประเมินผล (evaluation)

มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนภายหลังการเรียน สื่อการเรียนการสอนที่มักใช้ในขั้นตอนนี้ คือ ข้อสอบ และการแสดงละคร เป็นต้น

ตัวอย่างการใช้สื่อการเรียนการสอนในบทเรียนเรื่อง Countries and Nationalities โดยสื่อการเรียนการสอนชิ้นนี้ผลิตโดยกลุ่มนักศึกษาครุภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีรายละเอียดการใช้สื่อการเรียนการสอนแต่ละขั้นของการสอน ดังนี้

1. **ขั้นนำ** ผู้สอนเริ่มต้นบทเรียนเรื่อง Countries and Nationalities ด้วยการเปิดเพลง Hello ที่มีเนื้อเพลงเกี่ยวกับประเทศบ้านเกิด พร้อมแสดงท่าทางประกอบ จากนั้นผู้สอนเชิญชวนให้นักเรียนทุกคนลุกขึ้นมาแสดงท่าทางประกอบเพลงตามผู้สอน เมื่อจบกิจกรรม ผู้สอนตั้งคำถามถามนักเรียนว่า

“นักเรียนคิดว่าวันนี้เรากำลังจะเรียนเรื่องอะไร” นักเรียนอาจตอบว่า “การทักทาย” หรือ “การถามประเทศบ้านเกิด” เป็นต้น สุดท้ายผู้สอนจึงเฉลยหัวข้อบทเรียนแก่นักเรียน

ภาพที่ 19 ซีดีเพลง Hello
ที่มา : ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

2. ขั้นสอน มีลำดับการสอน ดังนี้

- 2.1 ผู้สอนเริ่มต้นบทเรียนด้วยการสอนคำศัพท์เกี่ยวกับประเทศและสัญชาติ ผู้สอนใช้สื่อการเรียนการสอนที่ประกอบไปด้วย 1. กล่องที่มีคำศัพท์และรูปภาพธงชาติประเทศต่าง ๆ และ 2. ไม่เสียบบที่มีคำศัพท์และรูปภาพการแต่งกายของคนเชื้อชาติต่าง ๆ

ภาพที่ 20 สื่อการเรียนการสอนคำศัพท์เกี่ยวกับประเทศและสัญชาติ
ที่มา : ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

2.2 หลังจากที่นักเรียนเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับประเทศและสัญชาติแล้ว ผู้สอนใช้สื่อการสอนลำดับต่อไป คือ แผ่นป้ายถาม-ตอบ ซึ่งใช้สอนประโยคถาม-ตอบประเทศและสัญชาติ

ภาพที่ 21 สื่อการเรียนการสอนประโยคถาม-ตอบประเทศและสัญชาติ
ที่มา : ศุภิกา นิรติชัย (2562)

2.3 ลำดับต่อไปคือกิจกรรมจับฉลากคำศัพท์ เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ในการฝึกฝนการสนทนาถาม-ตอบเกี่ยวกับประเทศและสัญชาติ โดยผู้เรียนแต่ละคนออกมาหยิบฉลากคำศัพท์จากกล่องรูปหัวใจ ซึ่งในกล่องจะมีทั้งคำศัพท์ประเทศและสัญชาติ เมื่อนักเรียนทุกคนหยิบฉลากเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนหาคู่คำศัพท์ประเทศและสัญชาติให้เจอ โดยถ้านักเรียนคนใดหยิบได้คำศัพท์สัญชาติ Chinese นักเรียนคนนั้นต้องพยายามหาคนที่หยิบได้คำศัพท์ประเทศ China เพื่อมาเป็นคู่กันในกิจกรรมการถาม-ตอบต่อไป

หลังจากที่นักเรียนทุกคนเจอคู่ของตนเองแล้ว ให้นักเรียนแต่ละคู่เตรียมตัวเพื่อแสดงบทบาทสมมติในการถามตอบเกี่ยวกับประเทศและสัญชาติ ดังตัวอย่าง

A: Where are you from?

B: I am from China.

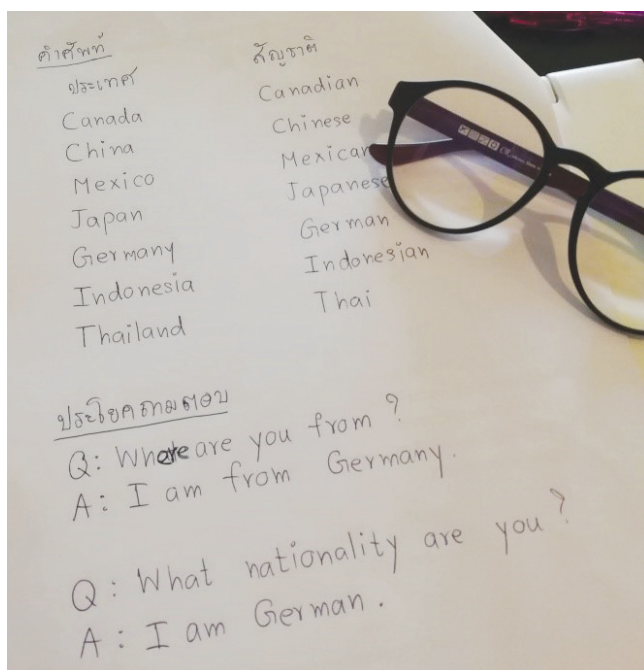
A: What nationality are you?

B: I am Chinese.

ภาพที่ 22 สื่อการเรียนการสอนประกอบกิจกรรมบทบาทสมมติ
ที่มา : ศุภิกา นิธิติศัย (2562)

3. **ขั้นสรุป** ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนสรุปคำศัพท์และประโยคถามตอบที่ได้เรียนไปลงกระดาษ โดยผู้สอนแจกกระดาษเปล่า ซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ผู้สอนเลือกใช้ในขั้นตอนนี้

ภาพที่ 23 สื่อการเรียนการสอนเพื่อสรุปเนื้อหาบทเรียน
ที่มา : ศุภิกา นิธิติศัย (2562)

4. **ขั้นประเมินผล** ผู้สอนเลือกใช้แบบฝึกหัดในการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่อง Countries and Nationalities โดยผู้สอนแจกใบงานและให้เวลานักเรียนทำแบบฝึกหัด 15 นาที จากนั้นเฉลยพร้อมกันทั้งชั้นเรียน

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง Countries and Nationalities

Direction: Fill in the blanks with correct countries and nationalities

(เติมชื่อประเทศและสัญชาติในช่องว่างให้ถูกต้อง)

1. They're Russian.	They're from _____.
2. Nanny's English.	Nanny's from _____.
3. Alex's German.	Alex's from _____.
4. Alice's from Italy.	Alice's _____.
5. Tanako's from Japan.	Tanako's _____.
6. Kris's Chinese.	Kris's from _____.
7. Richard's from Brazil.	Richard's _____.
8. Chujai's Indonesian.	Chujai's from _____.
9. Hana's from Canada.	Hana's _____.
10. You're _____.	You're from _____.

ภาพที่ 24 สื่อการเรียนการสอนเพื่อประเมินผลการเรียน
ที่มา : ศุภิกา นิธิติศัย (2562)

5. สื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่ (modern instructional media)

ด้วยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้สื่อการเรียนการสอนมีความแตกต่างไปจากในอดีต โดยสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (information and communication technology - ICT) ซึ่งสื่อการเรียนการสอนลักษณะนี้จะช่วยสร้างสีสัน ดึงดูดใจ เปิดโลกการเรียนรู้ของผู้เรียนให้กว้างขึ้น สร้างให้ผู้เรียนเป็นคนอยากรู้อยากเห็น และอยากแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มากขึ้น เนื่องจากความรู้ที่บรรจุลงในสื่อการเรียนการสอนทันสมัยถือเป็นสิ่งใหม่และเป็นสิ่งที่แปลกตาสำหรับผู้เรียน

สื่อการเรียนการสอนแบบเดิมและสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือ เพื่อพัฒนาความรู้ของผู้เรียน แต่มีความแตกต่างที่เครื่องมือที่ใช้เป็นตัวกลางในการเรียนการสอน โดยสื่อการเรียนการสอนแบบใหม่มีลักษณะที่หลากหลาย ทันสมัย และน่าสนใจ มากกว่าสื่อการเรียนการสอนแบบเดิม เนื่องจากสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่มีการนำนวัตกรรมเทคโนโลยี ICT ต่าง ๆ เข้าร่วมตัวอย่างการเปรียบเทียบสื่อการเรียนการสอนทั้งสองแบบ เช่น ในการสอนคำศัพท์ สื่อการเรียนการสอนแบบเดิมที่ผู้สอนเลือกใช้ คือ แผ่นบัตรภาพและบัตรคำ แต่สำหรับสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่นั้นผู้สอนอาจนำเสนอภาพคำศัพท์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น Microsoft PowerPoint และ

Microsoft Word เป็นต้น โดยผู้สอนสามารถกำหนดให้ภาพนั้นมีการเคลื่อนไหว ทำให้การสอนคำศัพท์ด้วยสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่มีความน่าสนใจต่อผู้เรียนมากขึ้น

สื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่มีอยู่มากมายในปัจจุบัน ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน กลุ่มผู้เรียน (วัย ระดับชั้นความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นต้น) เนื้อหาในสื่อต้องมีความถูกต้อง น่าสนใจ และทันสมัย ตัวอย่างสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่ เช่น กระดานอิเล็กทรอนิกส์ (interactive board) อีบุ๊ก (e-book) แท็บเล็ต (tablet) คอมพิวเตอร์ (computer) และโปรแกรมนำเสนอข้อมูล (presentation software) เป็นต้น

นอกจากตัวอย่างสื่อการเรียนการสอนที่กล่าวมาข้างต้น สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (computer assisted instruction - CAI) สื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บ (web based instruction - WBI) และบทเรียนออนไลน์ (e-learning) ถือเป็นสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่อีกชนิดหนึ่งที่มีความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน

1) สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (computer assisted instruction - CAI)

คือ บทเรียนที่มีการนำเสนอในรูปแบบของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยอาศัยการถ่ายทอดข้อมูลผ่านแผ่นซีดี (CD-ROM) สามารถใช้สอนทั้งบทเรียนหรือเพียงแค่บางขั้นตอนของการสอน เช่น ขั้นตอนการสอนหรือขั้นตอนการฝึกฝน เป็นต้น CAI มีความแตกต่างจากการใช้สื่อการสอนแบบเดิม คือ มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้เรียนและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น ในขั้นตอนการฝึกฝน โปรแกรมคอมพิวเตอร์จะป้อนคำถามให้ผู้เรียน และเมื่อผู้เรียนกดตอบ โปรแกรมคอมพิวเตอร์จะทำการเฉลยคำตอบทันที

ภาพที่ 25 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรื่อง At the Restaurant (หน้าหลัก)
ที่มา : ศุภิกา นิธิติศัย (2562)

ภาพที่ 26 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรื่อง At the Restaurant (บทเรียน)
ที่มา : ศุภิกา นีรติสัย (2562)

ภาพที่ 27 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรื่อง At the Restaurant (แบบฝึกหัด)
ที่มา : ศุภิกา นีรติสัย (2562)

2) สื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บ (web based instruction - WBI)

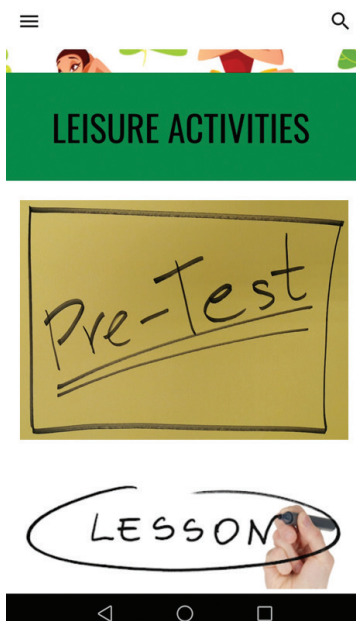
มีลักษณะเดียวกับสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (computer assisted instruction - CAI) คือ เป็นบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ แต่ต่างกันที่ต้องอาศัยการถ่ายทอดข้อมูลหรือนำเสนอเนื้อหาบทเรียนผ่านทางเว็บเพจ (webpage) เมื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมาถึงยุคไร้พรมแดนด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สื่อ CAI ซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่แบบเก่า ที่มีการนำเสนอข้อมูลโดยใช้แผ่นดิสก์หรือแผ่นซีดี ได้ถูกเปลี่ยนให้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่อยู่บนฐานเว็บเพจ (webpage)

ภาพที่ 28 | สื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บ (WBI)
ที่มา: ศุภิกา นีรัตติย (2562)

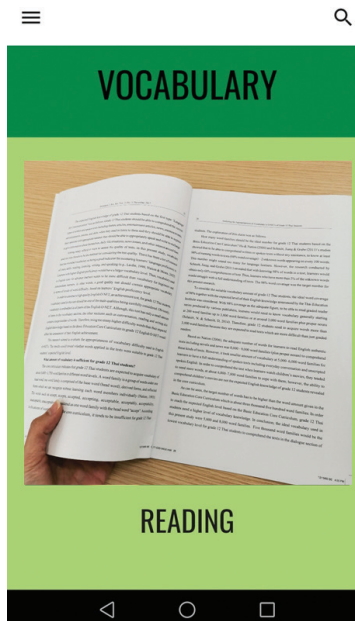
3) บทเรียนออนไลน์ (e-learning)

บทเรียนออนไลน์ (e-learning) มีวิวัฒนาการมาจาก WBI โดยสื่อการเรียนการสอนทั้งสองแบบใช้การนำเสนอข้อมูลผ่านทางเว็บเพจและเป็นการออกแบบสื่อการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนเหมือนกัน แต่ที่แตกต่างกันคือ WBI แต่เดิมเน้นเนื้อหาบทเรียนมากกว่า e-learning ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างบทเรียนออนไลน์ (e-learning) และ WBI แทบไม่มีเลย

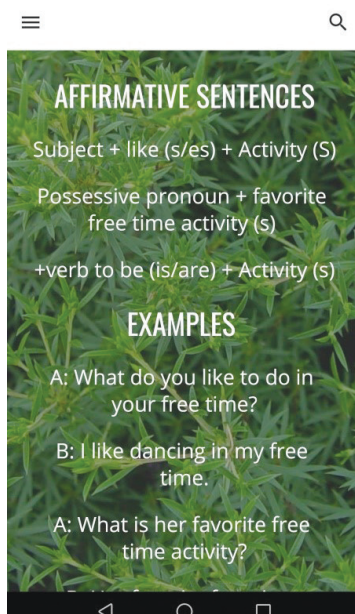

ตัวอย่างบทเรียนออนไลน์ของกลุ่มนักศึกษาครูภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ในบทเรียนเรื่อง Leisure Activities โดยเนื้อหาในบทเรียนออนไลน์ประกอบด้วย 1. แบบทดสอบก่อนเรียน 2. คำศัพท์ กิจกรรมยามว่าง 3. โครงสร้างประโยคถาม-ตอบเกี่ยวกับ กิจกรรมยามว่าง 4. เกม Bingo และ Snake Ladder และ 5. แบบทดสอบหลังเรียน ดังตัวอย่าง

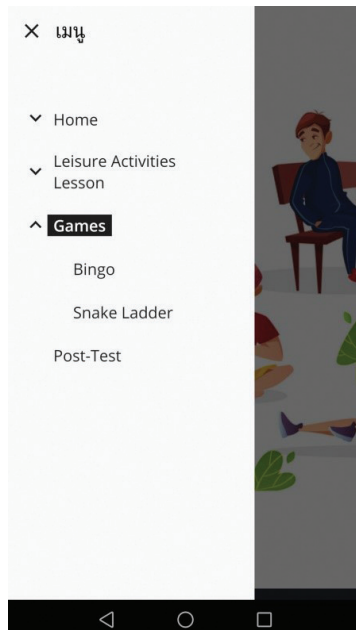
ภาพที่ 29 | บทเรียนออนไลน์ (แบบทดสอบก่อนเรียน)
ที่มา: ศุภิกา นีรัตติย (2562)

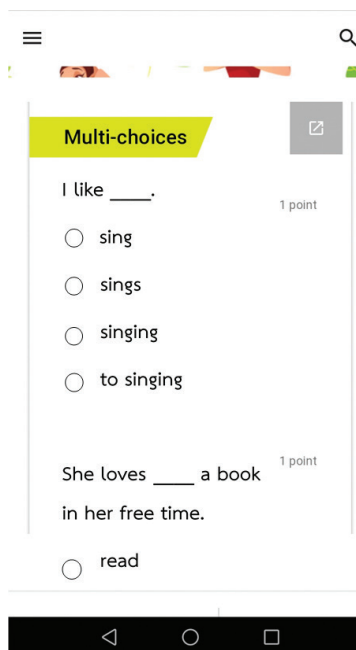
ภาพที่ 30 บทเรียนออนไลน์ (คำศัพท์กิจกรรมยามว่าง)
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

ภาพที่ 31 บทเรียนออนไลน์ (โครงสร้างประโยคในการถาม-ตอบเกี่ยวกับกิจกรรมยามว่าง)
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

ภาพที่ 32 บทเรียนออนไลน์ (เกม Bingo และ Snake Ladder)
ที่มา: ศุภิกา นีรติศัย (2562)

ภาพที่ 33 บทเรียนออนไลน์ (แบบทดสอบหลังเรียน)
ที่มา: ศุภิกา นีรติศัย (2562)

6. การประเมินสื่อการเรียนการสอน (instructional media evaluation)

สื่อการสอนที่ดีมีผลต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การประเมินสื่อการเรียนการสอน จึงมีความสำคัญมากในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งผลของการประเมินสื่อการเรียนการสอนสามารถบอกผู้สอนได้หลายประการ อาทิเช่น 1) คุณภาพของสื่อการเรียนการสอนต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ การเรียน 2) ข้อดีและข้อด้อยของสื่อการเรียนการสอน 3) เปรียบเทียบประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนต่อการเรียนรู้ และ 4) ราคาของสื่อการเรียนการสอนคุ้มค่าประสิทธิภาพหรือไม่ เป็นต้น

6.1 รูปแบบการประเมินสื่อการเรียนการสอน (types of intructional media evaluation)

รูปแบบการประเมินสื่อการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การประเมินผล ความก้าวหน้า (formative evaluation) และการประเมินผลสรุป (summative evaluation)

6.1.1 การประเมินผลความก้าวหน้า (formative evaluation)

เป็นการประเมินสื่อการเรียนการสอนในช่วงระหว่างดำเนินการสอน เป็นลักษณะ การประเมินผลการเรียนย่อย สามารถทำได้หลายครั้งในหนึ่งบทเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อดูว่าสื่อ นั้น ๆ ทำให้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนการสอนหรือไม่ อาจทำการประเมินโดยการสังเกต ถาม หรือ ดูจากผลงานผู้เรียน

6.1.2 การประเมินผลสรุป (summative evaluation)

เป็นการประเมินสื่อการเรียนการสอนแบบสรุปของบทเรียน ทำการประเมินเมื่อ สิ้นสุดการสอนบทเรียนนั้น ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อดูว่าสื่อที่ใช้ในบทเรียน ทำให้การเรียนการสอนบรรลุ วัตถุประสงค์หรือไม่

6.2 ผู้ประเมินสื่อการเรียนการสอน (instructional media evaluators)

คือ บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ผู้สอน (เช่น ครู และ วิทยากร เป็นต้น) ซึ่งเกี่ยวข้องในการเลือกหรือผลิตสื่อการเรียนการสอน 2) ผู้เรียนซึ่งเป็นบุคคลที่เรียน บทเรียนจากสื่อการเรียนการสอน และ 3) นักพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เป็นกลุ่มบุคคลที่รวบรวม ผลการประเมินคุณภาพจากผู้สอนและผู้เรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียน การสอน อาจนำไปเสนองานให้กับผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอน เช่น บริษัทผลิตหนังสือนิตานภาษา อังกฤษ บริษัทผลิตการ์ตูนแอนิเมชัน เป็นต้น

6.3 วิธีการประเมินผลสื่อการเรียนการสอน (evaluation methods for instructional media)

เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพและข้อดีข้อด้อยของสื่อการเรียนการสอนอย่างละเอียด ควรทำ การประเมินสื่อการสอน 3 รูปแบบร่วมกัน คือ 1) การคำนวณประสิทธิภาพสื่อการสอนในด้านการผลิต และด้านการก่อให้เกิดการเรียนรู้ 2) การคำนวณค่าความก้าวหน้าของการเรียนจากสื่อการเรียน การสอน และ 3) การคำนวณค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อผลลัพธ์

6.3.1 การคำนวณประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอนในด้านการผลิตและด้านการก่อให้เกิดการเรียนรู้

เกณฑ์การคำนวณประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2525) คือ

1) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสื่อในด้านการผลิตหรือเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติภายนอก คือ เกณฑ์ที่มีไว้เพื่อให้ผู้สอนตรวจวัดคุณสมบัติภายนอกของสื่อการเรียนการสอน การตรวจสอบคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนลักษณะนี้ มีเกณฑ์การตรวจสอบแตกต่างกันไปตามลักษณะการใช้งานของสื่อการเรียนการสอน เช่น ความสวยงามของรูปภาพ น้ำหนักเบา พกพาง่าย เสียงคมชัด และใช้งานง่าย เป็นต้น

ผู้สอนสามารถกำหนดระดับการประเมินคุณสมบัติภายนอกได้หลากหลาย ตัวอย่างเช่น

1.1) การประเมินสื่อการเรียนการสอนด้วย 2 ตัวเลือก “ใช่” และ “ไม่ใช่” (ถ้าผู้สอนตอบว่าใช่มากกว่าไม่ใช่ แปลว่า ใช่ได้, ถ้าใช่เป็นส่วนใหญ่ แปลว่า ดี และถ้าใช่ทั้งหมด แปลว่า ดีมาก)

ตารางที่ 24 เกณฑ์ในการประเมินบัตรภาพ

เกณฑ์	ใช่	ไม่ใช่
1. ภาพสวยงาม		
2. อ่านง่าย		
3. ขนาดพอเหมาะ		
4. ความคงทน		
5. เข้าใจง่าย		
6. ความถูกต้องของภาษา		
7. ความเหมาะสมของราคา		

1.2) การประเมินสื่อการสอนด้วย 3 ตัวเลือก คือ “มาก” “ปานกลาง” และ “น้อย” โดยใช้การตีความตามเกณฑ์ที่ประยุกต์มาจาก วิเชียร เกตุสิงห์ (2538) มีความหมายดังนี้ ถ้าผู้สอนหาคะแนนเฉลี่ยได้ 2.34-3.00 หมายถึง ระดับสูงมาก, ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.67-2.33 หมายถึง ระดับปานกลาง และค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66 หมายถึง ระดับต่ำ

ตารางที่ 25 เกณฑ์ในการประเมินอุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย

เกณฑ์	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
ความสว่างที่ปรากฏบนจอ			
ความสามารถขยายขนาดภาพ			
ใช้อุปกรณ์ร่วมหรือประกอบได้			
การบังคับ (ใช้งาน) ทางไกล (remote)			
ความสิ้นเปลืองกระแสไฟฟ้า			
ความร้อนที่เกิดขึ้นขณะใช้งาน			
น้ำหนัก			
ความเหมาะสมของราคา			
ความยุ่งยากในการใช้งาน			
การหาซื้ออะไหล่ในท้องถิ่น			
บริการซ่อมบำรุง			

1.3) การประเมินสื่อการสอนด้วย 5 ตัวเลือก คือ “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” “น้อย” และ “น้อยที่สุด” โดยใช้การตีความตามเกณฑ์ของ Best (1970) มีความหมายดังนี้ ถ้าผู้สอนหาคะแนนเฉลี่ยได้ 4.50-5.00 หมายถึง ระดับสูงมาก, ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับสูง, ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง, ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับต่ำ และค่าคะแนนเฉลี่ย 0.00-1.49 หมายถึง ระดับต่ำมาก) ตัวอย่างเช่น

ตารางที่ 26 เกณฑ์ในการประเมินภาพยนตร์

เกณฑ์	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
ความคมชัดของภาพ					
ความคมชัดของเสียง					
ความยาวของภาพยนตร์					
ความถูกต้องของภาษา					
ความเหมาะสมของราคา					

2) เกณฑ์การประเมินคุณภาพของสื่อในด้านการก่อให้เกิดการเรียนรู้หรือเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติภายใน คือ การประเมินระดับคุณภาพสื่อการเรียนการสอนในเชิงการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่า สื่อการเรียนการสอนสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ หรืออีกนัยหนึ่งคือ สื่อการเรียนการสอนที่ดีจะช่วยให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ สื่อการเรียนการสอนบางชิ้นมีค่าการประเมินคุณสมบัติภายในแต่เมื่อนำไปใช้สอนแล้ว ผลกลับแสดงให้เห็นว่าสื่อการสอนชนิดนั้นๆ ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ ดังนั้นเราจึงต้องทำการประเมินคุณภาพสื่อการสอนทั้งในด้านการผลิตและการก่อให้เกิดการเรียนรู้

แต่อย่างไรก็ตาม สื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนกับผู้เรียนกลุ่มหนึ่ง อาจไม่ประสบความสำเร็จกับผู้เรียนอีกกลุ่ม ดังนั้น ผู้สอนจึงควรประเมินคุณภาพภายในของสื่อการเรียนการสอนอยู่เสมอ

ผู้ประเมินคุณภาพภายในของสื่อการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้สอน และ 2) ผู้เรียน ตัวอย่างเช่น

ตารางที่ 27 เกณฑ์ในการประเมินบัตรคำศัพท์สำหรับครู

เกณฑ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความสนใจของผู้เรียนต่อสื่อการสอน					
2. ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรม					
3. การตอบสนองของผู้เรียน					
4. การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์					

เกณฑ์ในการประเมินบัตรคำศัพท์สำหรับนักเรียน แสดงดังตัวอย่าง

นักเรียนชอบหรือไม่ ☐ ชอบ ☐ ไม่ชอบ

เพราะเหตุใด.....

.....

ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้นหรือไม่ ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

ตัวอย่างการคำนวณประสิทธิภาพสื่อการสอนในด้านการผลิตและด้านการก่อให้เกิดการเรียนรู้
ซึ่งมีผู้ประเมิน 2 กลุ่ม คือ ผู้สอนและนักเรียน แสดงดังนี้

แบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน (สำหรับครู)

ชื่อสื่อการสอน บัตรคำศัพท์
ใช้สอนวิชา ภาษาอังกฤษ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2
เรื่อง clothes เวลา 12.00-12.50 น.
ผู้ผลิต นางสาวลีดา จันทร์สว่าง ผู้ใช้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1

	ดีมาก 5	ดี 4	พอใช้ 3	ต้องปรับปรุง 2	ใช้ไม่ได้ 1
คุณภาพด้านการผลิต					
1. ความสวยงาม		✓			
2. ความคมชัดของตัวอักษร			✓		
3. ความคมชัดของภาพ		✓			
4. ขนาดของตัวอักษร				✓	
5. ขนาดของภาพ	✓				
รวม	5	8	3	2	0

ค่าเฉลี่ย $18/5 = 3.60$

ผลการประเมิน อยู่ในระดับดี

	ดีมาก 5	ดี 4	พอใช้ 3	ต้องปรับปรุง 2	ใช้ไม่ได้ 1
คุณภาพด้านการเรียนรู้					
1. ความสนใจของผู้เรียนต่อสื่อการสอน		✓			
2. ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรม			✓		
3. การตอบสนองของผู้เรียน		✓			
4. การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์		✓			
5. สื่อการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์		✓			
รวม	0	16	3	0	0

ค่าเฉลี่ย $19/5 = 3.80$

ผลการประเมิน อยู่ในระดับดี

การตีค่าใช้เกณฑ์การแปลความหมาย Best (1970) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับสูงมาก / ดีมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับสูง / ดี
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง / พอใช้
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับต่ำ / ต้องปรับปรุง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 0.00 – 1.49 หมายถึง ระดับต่ำมาก / ใช้ไม่ได้

นางสาวลีดา จันทร์สว่าง

ผู้ประเมิน

แบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน (สำหรับนักเรียน)

ชื่อสื่อการสอน บัตรคำศัพท์

ใช้สอนวิชา ภาษาอังกฤษ

เรื่อง clothes

ผู้ผลิต นางสาวลีดดา จันทร์สว่าง

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2

เวลา 12.00-12.50 น.

ผู้ใช้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1

นักเรียนชอบหรือไม่

☒ ชอบ ☐ ไม่ชอบ

เพราะเหตุใด รูปภาพน่าสนใจ

ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้นหรือไม่

☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่

ด.ญ.แก้วตา ขวัญใจ

ผู้ประเมิน

แบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน (สำหรับนักเรียน)

ชื่อสื่อการสอน บัตรคำศัพท์

ใช้สอนวิชา ภาษาอังกฤษ

เรื่อง clothes

ผู้ผลิต นางสาวลีดดา จันทร์สว่าง

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2

เวลา 12.00-12.50 น.

ผู้ใช้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1

นักเรียนชอบหรือไม่

☒ ชอบ ☐ ไม่ชอบ

เพราะเหตุใด ภาพสีสันสวยงาม

ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้นหรือไม่

☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่

ด.ช.ชัยเดช แคล้วคลาด

ผู้ประเมิน

แบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน (สำหรับนักเรียน)

ชื่อสื่อการสอน บัตรคำศัพท์

ใช้สอนวิชา ภาษาอังกฤษ

เรื่อง clothes

ผู้ผลิต นางสาวลีดดา จันทร์สว่าง

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2

เวลา 12.00-12.50 น.

ผู้ใช้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1

นักเรียนชอบหรือไม่

☐ ชอบ ☒ ไม่ชอบ

เพราะเหตุใด ตัวอักษรขนาดเล็ก

ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้นหรือไม่

☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่

ด.ญ.ชบา มงคล

ผู้ประเมิน

แบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน (สำหรับนักเรียน)

ชื่อสื่อการสอน บัตรคำศัพท์

ใช้สอนวิชา ภาษาอังกฤษ

เรื่อง clothes

ผู้ผลิต นางสาวสิดา จันทรสว่าง

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2

เวลา 12.00-12.50 น.

ผู้ใช้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1

นักเรียนชอบหรือไม่

☒ ชอบ ☐ ไม่ชอบ

เพราะเหตุใด ภาพสวย

ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้นหรือไม่

☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่

ด.ช.ภาพดี สุขสวัสดิ์

ผู้ประเมิน

แบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน (สำหรับนักเรียน)

ชื่อสื่อการสอน บัตรคำศัพท์

ใช้สอนวิชา ภาษาอังกฤษ

เรื่อง clothes

ผู้ผลิต นางสาวสิดา จันทรสว่าง

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2

เวลา 12.00-12.50 น.

ผู้ใช้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1

นักเรียนชอบหรือไม่

☒ ชอบ ☐ ไม่ชอบ

เพราะเหตุใด น่าสนใจ

ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้นหรือไม่

☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่

ด.ญ.แบ่งฝัน อุ่นใจ

ผู้ประเมิน

จากการประเมินประสิทธิภาพสื่อบัตรคำศัพท์โดยผู้สอน พบว่า ประสิทธิภาพสื่อบัตรคำศัพท์ในด้านการผลิตและด้านการก่อให้เกิดการเรียนรู้ในระดับดีทั้งคู่ (ค่าเฉลี่ย 3.60 และ 3.80 ตามลำดับ) แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า การประเมินประสิทธิภาพสื่อบัตรคำศัพท์ด้านการผลิตในหัวข้อความคมชัดของตัวอักษรอยู่ในระดับพอใช้และขนาดตัวอักษรอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ผลการประเมินประสิทธิภาพสื่อบัตรคำศัพท์โดยผู้เรียนจำนวน 5 คน พบว่า นักเรียนจำนวน 4 คน (80%) ชอบสื่อบัตรคำศัพท์และเห็นว่าสื่อบัตรคำศัพท์ช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น แต่นักเรียนจำนวน 1 คน (20%) ไม่ชอบสื่อบัตรคำศัพท์เนื่องจากตัวอักษรขนาดเล็กและคิดว่าไม่ช่วยให้เข้าใจบทเรียน

จากผลการประเมินโดยผู้สอนและผู้เรียน สรุปได้ว่า สื่อบัตรคำศัพท์มีคุณภาพ ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดี เหมาะในการนำไปใช้อีกในอนาคต แต่อย่างไรก็ตามควรปรับปรุงคุณสมบัติด้านความคมชัดของตัวอักษรและขนาดตัวอักษร

6.3.2 การคำนวณค่าความก้าวหน้าของการเรียนจากสื่อการสอน

เป็นการประเมินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดว่าสื่อการเรียนการสอนชิ้นนั้นหรือชุดนั้นทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ ในการคำนวณหาความก้าวหน้าของการเรียนจากการใช้สื่อการเรียนการสอน สามารถทำได้โดยการทดสอบนักเรียนก่อนเรียน (pretest) จากนั้นผู้สอนจึงสอนนักเรียนโดยใช้สื่อการเรียนการสอน สุดท้ายจึงทำการทดสอบหลังเรียน (posttest) และนำผลลัพธ์การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนหาค่าร้อยละ จากนั้นจึงนำค่าร้อยละของคะแนนนักเรียนหลังเรียน – ค่าร้อยละของคะแนนนักเรียนก่อนเรียน

ถ้าผลความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเป็นบวก สามารถคาดการณ์ได้ว่า สื่อการเรียนการสอนนั้นสามารถช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการเรียนที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามถ้าต้องการทราบความก้าวหน้าของการเรียนที่ชัดเจนขึ้นจากการใช้สื่อการเรียนการสอน จำเป็นต้องใช้วิธีการทางสถิติเพื่อหาว่าผลความแตกต่างที่เกิดขึ้นนั้นมีนัยสำคัญของความแตกต่างหรือไม่

ตัวอย่างการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนจากการใช้สื่อ นานาฬิกาจำลอง แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 28 การประเมินความก้าวหน้าของการเรียนจากการใช้สื่อ นานาฬิกาจำลอง

ชื่อนักเรียน	คะแนนการทดสอบก่อนเรียน (10 คะแนน)	คะแนนการทดสอบหลังเรียน (10 คะแนน)
1. อัยดา	2	8
2. ปัญญา	5	10
3. อันดา	1	7
4. ไทยรัฐ	2	7
5. แววัน	3	9
ค่าร้อยละ	$[(2+5+1+2+3) \times 100] / 50 = 26$	$[(8+10+7+7+9) \times 100] / 50 = 82$

ผลการคำนวณความแตกต่างของค่าร้อยละคะแนนของนักเรียนหลังเรียนและก่อนเรียน คือ 56 ($82-26=56$) นั้นหมายความว่า นักเรียนโดยรวมมีผลการเรียนดีขึ้นภายหลังการใช้สื่อ นานาฬิกาจำลอง

6.3.3 การคำนวณค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อผลลัพธ์

การประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการต่อผลลัพธ์ประกอบด้วยการประเมิน 2 ส่วน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2525) คือ 1. การประเมินกระบวนการหรือการประเมินพฤติกรรมย่อย ๆ (process) ที่ได้จากงานที่ได้รับมอบหมายหรือกิจกรรมที่ทำ และ 2. การประเมินผลลัพธ์ (product) หรือการประเมินผลการเรียนสุดท้าย ในการคำนวณประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้จะทำให้

ผู้ประเมินเห็นถึงการเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างกระบวนการเรียนและผลลัพธ์ภายหลังการเรียน ซึ่งถ้าผู้เรียนมีผลลัพธ์ภายหลังการเรียนที่ 76% ผู้ประเมินไม่อาจรู้ได้ว่าคะแนนที่ได้นี้เกิดจากการเดาสุ่มของนักเรียนหรือเป็นความรู้จริง ดังนั้นการดูค่าร้อยละคะแนนชิ้นงานต่าง ๆ ที่นักเรียนทำในระหว่างกระบวนการเรียนจะทำให้ผู้ประเมินสามารถยืนยันพัฒนาการด้านการเรียนของนักเรียนได้อย่างแน่ชัด

การคำนวณค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อผลลัพธ์ทำได้ดังนี้

$$\text{ค่าประสิทธิภาพ} = \text{ค่ากระบวนการ (E1)} / \text{ค่าผลลัพธ์ (E2)}$$

- ค่ากระบวนการ (E1) คือ ค่าเฉลี่ยคะแนนงานทุกชิ้นของนักเรียน แล้วเทียบสัดส่วนให้เป็นร้อยละ

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X_1}{N}}{A} \times 100$$

$\sum X_1$ แทน คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในระหว่างเรียนของผู้เรียนทุกคน

N แทน จำนวนผู้เรียน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในระหว่างเรียน

- ค่าผลลัพธ์ (E2) คือ ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนของนักเรียน แล้วเทียบสัดส่วนให้เป็นร้อยละ

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X_2}{N}}{B} \times 100$$

$\sum X_2$ แทน คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทุกคน

N แทน จำนวนผู้เรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

ในการหาประสิทธิภาพของของกระบวนการต่อผลลัพธ์โดยใช้เกณฑ์ E1/E2 ผู้ประเมินอาจใช้เกณฑ์ 75/75, 80/80 หรือ 90/90 หรืออื่นๆ แต่ไม่ควรกำหนดเกณฑ์ไว้ต่ำเกินไปเพราะจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้ใช้สื่อการเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ที่ได้ต้องใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ถ้าต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% ถือว่ายอมรับได้ (ฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ์, 2528) หากผลลัพธ์ของค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อผลลัพธ์แตกต่างจากเกณฑ์มากกว่า 2.5% อาจทำการเลื่อนเกณฑ์ใหม่ให้สูงกว่าเดิม เช่น ถ้าผู้ประเมินตั้งเกณฑ์ E1/E2 ไว้ที่ 80/80 และค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อผลลัพธ์คำนวณได้เท่ากับ 84.4/87.5 ผู้ประเมินสามารถเลื่อนเกณฑ์การประเมินขึ้นเป็น 85/85 ได้

ตัวอย่างการคำนวณค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อผลลัพธ์ภายหลังการใช้
สื่อการสอนประกอบบทเรียนเรื่อง writing essay โดยผู้ประเมินเลือกใช้เกณฑ์ 75/75 แสดงดังตาราง
ตัวอย่าง

ตารางที่ 29 การคำนวณค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อผลลัพธ์จากการใช้สื่อการเรียนการสอน
ประกอบบทเรียน เรื่อง writing essay

ชื่อนักเรียน	ชิ้นงานระหว่างเรียน			คะแนนการเขียน เรียงความหลัง เรียน (20 คะแนน)
	งานเขียนโครงร่าง เรียงความ (5 คะแนน)	งานเขียนบทนำ ของเรียงความ (5 คะแนน)	รวม (10 คะแนน)	
1. วัฒนา	5	5	10	18
2. ปราณี	3	4	7	15
3. ถูทอง	3	4	7	15
4. บัวบาน	4	3	7	13
5. กันยา	3	4	7	16
		ค่าร้อยละ	$E_1 = \frac{38}{5} \times 100 = 76$	$E_2 = \frac{77}{10} \times 100 = 77$

จากผลการคำนวณในตารางข้างต้น พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการต่อ
ผลลัพธ์ภายหลังการใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบบทเรียน เรื่อง writing essay มีค่าเท่ากับ 76/77
ใกล้เคียงกับเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5% ดังนั้น ประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ใน
บทเรียน writing essay ยอมรับได้

บทสรุป

โดยสรุปแล้ว เนื้อหาในบทนี้ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหนึ่งในหัวข้อที่ผู้เขียนได้
กล่าวถึงโดยสังเขปมาก่อนแล้วในบทที่ 6 แต่เนื่องด้วยความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้เขียนจึงนำหัวข้อดังกล่าวมาอธิบายขยายความในบทนี้ ทั้งนี้
สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่บรรจุความรู้บทเรียน ทักษะ และเจตคติ ที่ผู้สอนถ่ายทอดไปยัง
ผู้เรียน และส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สื่อการเรียนการสอนมีบทบาท
ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ช่วยอธิบายสิ่งที่เข้าใจได้ยากให้สามารถเข้าใจได้ อีกทั้ง ยังช่วย
กระตุ้นการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เนื่องจากมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนมาอย่าง
ต่อเนื่อง จึงทำให้สื่อการเรียนการสอนมีความหลากหลายมากขึ้น และด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
ในยุคปัจจุบัน ทำให้เกิดสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสาร สื่อการเรียนการสอนรูปแบบนี้จึงมีจุดเด่น คือ มีความน่าสนใจ ดึงดูดใจ และเปิดโลก

การเรียนรู้ของผู้เรียนให้กว้างขึ้น ตัวอย่างสื่อการเรียนการสอนชนิดนี้ ได้แก่ อีบุ๊ก คอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บ และบทเรียนออนไลน์ เป็นต้น ถึงแม้จะมีสื่อการเรียนการสอนหลากหลายชนิดก็ตาม แต่ผู้สอนจำเป็นต้องเลือกสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน คุณลักษณะของผู้เรียน ขนาดของชั้นเรียน และวิธีการสอน อีกทั้งสื่อการเรียนการสอนต้องบรรจุข้อมูลที่ถูกต้อง สะดวกในการใช้งาน และราคาไม่แพงจนเกินไป และประการสำคัญ คือ การประเมินสื่อการเรียนการสอนภายหลังการสอน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สอนทราบถึงคุณภาพของสื่อการเรียนการสอน และข้อดีและข้อเสียของสื่อการเรียนการสอนดังกล่าว

แบบฝึกหัดทบทวน

แบบฝึกหัดที่ 1: ตอบคำถามต่อไปนี้

1. คุณคิดว่าการมีสื่อการเรียนการสอนประกอบการสอนดีกว่าไม่มีอย่างไร

2. จงอธิบายความแตกต่างและความเหมือนของสื่อการเรียนการสอนรูปแบบเดิมและสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่

3. ทำไมต้องมีการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนในด้านการผลิตและด้านการก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน แสดงเหตุผลประกอบ

บทที่ 8

การสอนการฟัง
และการพูดภาษาอังกฤษ

8

การสอนการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ

บทนำ

การฟังและการพูดเป็นสองทักษะการสื่อสารที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน (Khamprated, 2012) เราใช้เวลาในการฟังมากถึงร้อยละ 45 การพูดร้อยละ 30 การอ่านร้อยละ 16 และการเขียนร้อยละ 9 (Lee & Hatesohl, 1996) Anderson และ Lynch (1998) กล่าวว่า การสื่อสารด้วยวาจา (oral communication) มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับทั้งการฟังและการพูด ในการสื่อสารลักษณะนี้ผู้สื่อสารต้องฟังเพื่อให้รู้ว่าคู่สื่อสารพูดอะไรแล้วจึงได้ตอบกลับไปด้วยคำพูด ผู้สื่อสารในสถานการณ์เช่นนี้ไม่เพียงทำหน้าที่พูดหรือฟังอย่างเดียวใดอย่างหนึ่ง แต่ทั้งสองฝ่ายมีการสื่อสารกันในบทบาทของผู้พูดและผู้ฟังในเวลาเดียวกัน ดังนั้น ถ้าหากคู่สนทนาไม่สามารถฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสื่อสารอาจล้มเหลวได้ และจากการศึกษาความสามารถด้านทักษะการสื่อสารด้วยวาจาของคนไทย (oral communication) ผลการวิจัยต่างเห็นพ้องกันว่าคนไทยมีปัญหาในทักษะการฟัง (Chonprakay, 2009; Cubalit, 2016) และการพูด (Khamkhien, 2010; Kongkerd, 2013; Noom-ura, 2013) ดังนั้น เพื่อพัฒนาความสามารถทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูดของผู้เรียน ผู้สอนต้องตระหนักและเข้าใจถึงหลักการและวิธีการสอนทั้งสองทักษะดังกล่าว

การเรียบเรียงลำดับหัวข้อการนำเสนอในบทนี้ผู้เขียนแยกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ แนวการสอนการฟังภาษาอังกฤษและแนวการสอนการพูดภาษาอังกฤษ

1. การฟัง (listening)

1.1 ทักษะการฟัง (listening skills)

การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญทักษะหนึ่งที่มีมนุษย์ใช้เพื่อรับรู้ข่าวสาร และเป็นทักษะทางภาษาที่มีมนุษย์ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการสนทนา การฟังข่าว หรือการเรียนในชั้นเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ การฟังช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาอื่น ๆ ได้ เช่น การพูด การอ่าน และการเขียน (กองทัพ เคลือบพินิจกุล,

2542) เป้าหมายหลักของการฟัง คือ การเข้าใจเนื้อหาความหลักของสารที่ส่งจากผู้พูดโดยตรงหรือโดยอ้อมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งกระบวนการฟังไม่ได้เกิดขึ้นเพียงขั้นตอนเดียว แต่มีความซับซ้อน ดังนั้น การเข้าใจถึงกระบวนการรับสารของมนุษย์จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการจัดกิจกรรมฝึกฝนทักษะการฟังแก่ผู้เรียน

ลองด์ (Lund, 1990) แบ่งพฤติกรรมการฟังของผู้เรียนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) หน้าที่ของผู้ฟัง (listener function) และ 2) การตอบสนองของผู้ฟัง (listener response)

1) หน้าที่ของผู้ฟัง (listener function) แบ่งออกเป็น 6 ระดับ คือ

1.1) ขั้นรับรู้ (identification) เป็นขั้นตอนแรกของการฟัง ในขั้นนี้ผู้ฟังเริ่มทำการแยกแยะส่วนประกอบทางภาษาออกเป็นส่วน ๆ เช่น เสียงในระดับคำ วลี หรือประโยค การเน้นเสียง ระดับเสียงสูงหรือต่ำของข้อความที่ได้ฟัง และความหมายคำศัพท์ เป็นต้น

1.2) ขั้นความรู้พื้นฐาน (orientation) หลังจากที่ได้ฟังสามารถแยกส่วนประกอบต่าง ๆ ของภาษาได้ ผู้ฟังจะเริ่มนำส่วนประกอบทางภาษามาประกอบเข้าด้วยกัน และสามารถที่จะเข้าใจถึงบริบทของข้อความที่ฟังว่าเกิดขึ้นที่ไหน อาจเป็นเหตุการณ์ที่โรงเรียน หรือโรงแรม เป็นต้น อีกทั้งผู้ฟังสามารถระบุชนิดของประโยคที่ฟังได้ เช่น การเล่าเรื่อง การร้องเรียน หรือการชักชวน เป็นต้น

1.3) ขั้นเข้าใจความหลัก (main idea comprehension) เป็นขั้นการฟังที่เกิดขึ้นภายหลังขั้นความรู้พื้นฐาน เมื่อผู้ฟังสามารถจับบริบทของข้อความที่ฟังได้ ผู้ฟังจะเข้าใจถึงเนื้อหาหลักของสาร เช่น เมื่อผู้ฟังทราบว่า ข้อความที่ฟังเป็นการเล่าเรื่อง ในขั้นตอนนี้ ผู้ฟังจะสามารถเข้าใจเพิ่มเติมอีกว่า ข้อความนั้น ๆ เป็นเรื่องอะไร อาจเป็นเรื่องเล่าในวัยเด็ก กิจกรรมช่วงฤดูร้อน หรือการเล่าประสบการณ์การลงทุน เป็นต้น

1.4) ขั้นเข้าใจรายละเอียด (detail comprehension) จากขั้นเข้าใจเนื้อหาหลักของสารที่ได้ฟัง ผู้ฟังจะสามารถเข้าใจรายละเอียดปลีกย่อยของข้อความที่ฟัง ถึงแม้ผู้ฟังจะไม่ทราบความหมายของคำศัพท์ทุกคำ เช่น สามารถเข้าใจถึงขั้นตอนการทำน้ำผลไม้ เป็นต้น

1.5) ขั้นเข้าใจ (full comprehension) เป็นขั้นที่รวมเอาความรู้ทั้งสี่ขั้นข้างต้นมาใช้ร่วมกัน โดยในขั้นนี้ผู้ฟังไม่เพียงแต่เข้าใจข้อความที่ฟัง แต่ยังสามารถวิเคราะห์ความถูกต้องของสารที่ฟังมาได้ด้วย เช่น สามารถบอกความถูกต้องในการออกเสียง การเน้นเสียง การใช้คำศัพท์ โครงสร้างประโยค ความรู้สึก และวัตถุประสงค์ของผู้พูด เป็นต้น

1.6) การเลียนแบบ (replication) เป็นขั้นตอนที่ผู้ฟังสามารถจับคำศัพท์ได้ทุกคำและสามารถนำสารที่ฟังไปใช้ได้ เช่น การพูดตามประโยคสนทนาที่ได้ฟัง และการจดบันทึกคำพูด เป็นต้น

2) การตอบสนองของผู้ฟัง (listener response) คือ เมื่อผู้ฟังเข้าใจเนื้อหาความที่ฟังแล้ว ผู้ฟังจะมีการแสดงออกด้วยกายอาการต่าง ๆ สามารถแบ่งออกเป็น 9 ระดับ ได้แก่

- 2.1) การกระทำ คือ การกระทำตามคำสั่งที่ได้ยิน
- 2.2) การเลือก คือ การเลือกสิ่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการฟัง
- 2.3) การถ่ายโอน คือ การถ่ายโอนข้อมูลที่ได้ฟังไปสู่การทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การทำอาหารตามขั้นตอนที่ได้ฟัง และการเขียนตามคำบอก เป็นต้น
- 2.4) การตอบ คือ การตอบคำถามที่ได้ยิน
- 2.5) การสรุป คือ การย่อใจความสำคัญจากสิ่งที่ได้ฟัง
- 2.6) การขยายความ คือ นอกจากการเข้าใจข้อความที่ฟังแล้ว ผู้ฟังสามารถคาดเดาเหตุการณ์ต่อไปได้
- 2.7) การลอกเลียนแบบ คือ การลอกเลียนแบบสิ่งที่ได้ฟัง เช่น นำประโยคแนะนำตัวเองที่ครูสอนมาใช้ในการชีวิตประจำวัน และนำประโยคในเนื้อเพลงที่ฟังไปใช้ในการสนทนากับชาวต่างชาติ เป็นต้น
- 2.8) การจำลอง คือ การนำต้นแบบที่ได้ฟังมาประยุกต์ใช้ เช่น ปรับประโยคใหม่จากโครงสร้างประโยคที่ได้เรียน และปรับเปลี่ยนบทสนทนาในละครมาใช้ในการชีวิตประจำวัน เป็นต้น
- 2.9) การมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมในการสนทนา อาจเป็นการสนทนาในชั้นเรียนหรือในที่ประชุม เป็นต้น

1.2 แนวคิดการสอนการฟัง (teaching approaches for listening)

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟังที่สำคัญ ได้แก่ การสอนการฟังแบบล่างขึ้นบน (bottom-up approach) การสอนการฟังแบบบนลงล่าง (top-down approach) และการสอนการฟังแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive approach) (Flowerdew and Miller, 2005)

1.2.1 การสอนการฟังแบบล่างขึ้นบน (bottom-up approach)

แนวคิดนี้เชื่อว่า ผู้ฟังสามารถเข้าใจบทฟังได้จากการวิเคราะห์หรือประมวลสิ่งที่ได้ยินเป็นลำดับขั้นตอนจากหน่วยย่อยในภาษาไปสู่หน่วยที่ใหญ่ขึ้น โดยผู้ฟังจะเริ่มจากการถอดรหัสเสียงอักษรไปสู่ความเข้าใจความหมายคำศัพท์ และจากการรวมกันของคำศัพท์หลาย ๆ คำ นำไปสู่การเข้าใจความหมายในระดับวลี อนุประโยค และประโยค ตามลำดับ และในที่สุดผู้ฟังจะสามารถเข้าใจความหมายของข้อความที่ได้ฟัง

ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจตั้งแต่หน่วยย่อยในภาษา เช่น เสียงของคำศัพท์ ความหมายของคำศัพท์ ไวยากรณ์ เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์สารที่ฟัง และนำไปสู่ความเข้าใจความหมายของสาร กิจกรรมที่สามารถใช้พัฒนาการฟังของผู้เรียนตามแนวคิดนี้ เช่น การฝึกออกเสียงคำ การฝึกออกเสียงหนักเบา การสอนความหมายคำศัพท์ และการสอนโครงสร้างไวยากรณ์ เป็นต้น

1.2.2 การสอนการฟังแบบบนลงล่าง (top-down approach)

เป็นแนวคิดที่เชื่อว่า ผู้ฟังสามารถเข้าใจบทฟังได้โดยการวิเคราะห์ คาดเดา และเข้าใจสารที่ฟังอย่างคร่าว ๆ โดยอาศัยความรู้เดิมด้านคำศัพท์ โครงสร้างประโยค หรือเนื้อเรื่อง ก่อนที่จะเข้าใจส่วนประกอบย่อยต่าง ๆ ของภาษา ดังนั้น ภูมิความรู้เดิม (schema) ของผู้ฟัง ไม่ว่าจะเป็นภาษา หัวข้อ เนื้อหา หรือวัฒนธรรม เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้ฟังสามารถวิเคราะห์หรือทำความเข้าใจคร่าว ๆ กับข้อความที่ได้ฟัง หรืออาจกล่าวได้ว่า ภูมิความรู้ช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องที่ฟังมากขึ้น เนื่องจากทำให้ผู้ฟังสามารถคาดเดาเหตุการณ์ หรือสามารถคาดเดาความสัมพันธ์ของข้อความต่าง ๆ ที่ฟังได้ด้วยตัวอย่างเช่น การที่ผู้ฟังไม่มีความรู้เรื่อง Facebook เลย ผู้ฟังก็อาจไม่สามารถเข้าใจเรื่องการตลาดบน Facebook ได้ชัดเจนเท่ากับคนที่พอมีความรู้เรื่อง Facebook อยู่บ้าง เป็นต้น

ลักษณะการสอนที่สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างความรู้พื้นฐานนี้ ผู้สอนจำเป็นต้องกระตุ้นภูมิความรู้เดิมของผู้เรียน กิจกรรมที่สามารถทำได้ในชั้นเรียน เช่น การคาดเดาเหตุการณ์จากรูปภาพก่อนการฟัง หรือให้อ่านประโยค 2-3 ประโยค ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องและให้ผู้เรียนคาดเดาเนื้อเรื่องที่กำลังจะฟัง เป็นต้น สำหรับกรณีที่ผู้เรียนไม่มีความรู้เรื่องที่ผู้สอนกำลังจะให้ฟังเลย ผู้สอนอาจเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปรายกันเป็นกลุ่มในหัวข้อที่สอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง โดยหัวข้ออภิปรายต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนบางส่วนมีภูมิความรู้เดิมอยู่บ้าง หรือผู้สอนอาจใช้การอธิบายผู้เรียนคร่าว ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะให้ฟังก่อนการฟังจริง

1.2.3 การสอนการฟังแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive approach)

ในความเป็นจริงเราไม่ได้ใช้รูปแบบการฟังแบบล่างขึ้นบน (bottom-up approach) หรือแบบบนลงล่าง (top-down approach) แบบใดแบบหนึ่ง แต่เราใช้การฟังทั้งสองรูปแบบร่วมกัน (interactive approach) โดยไม่สามารถแยกจากกันได้ การฟังที่เน้นไปทางรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมากเกินไปอาจทำให้ผู้ฟังเข้าใจสารคลาดเคลื่อนจากความจริง เนื่องจากคนเรามักใช้ความเคยชินกับประสบการณ์ตนเองในการตีความสิ่งต่าง ๆ ที่ฟัง (Peterson, 2001) ซึ่งเป็นการใช้ภูมิความรู้เดิมของผู้ฟังตีความสาร การตีความสารโดยใช้ประสบการณ์เพียงอย่างเดียวอาจเกิดความผิดพลาดและไม่เพียงพอในการทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในทักษะการฟัง เพื่อให้เข้าใจสารได้อย่างถูกต้องและลึกซึ้ง ผู้ฟังจำเป็นต้องอาศัยความรู้ทางด้านโครงสร้างภาษาประกอบกรวิเคราะห์และตีความสาร ดังนั้น จึงก่อให้เกิดแนวคิดการฟังแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive approach) ที่ใช้ทั้งรูปแบบการฟังแบบล่างขึ้นบนและบนลงล่างร่วมกัน

ตัวอย่างเช่น ฟังการบรรยายเรื่องการปลูกผักออร์แกนิก ผู้ฟังจำเป็นต้องมีความรู้เดิมเกี่ยวกับผักออร์แกนิกหรือคำศัพท์เฉพาะอยู่บ้างเพื่อช่วยผู้ฟังในการคาดเดาและเข้าใจการบรรยายคร่าว ๆ ได้ ซึ่งขั้นตอนนี้ผู้ฟังใช้กระบวนการฟังแบบบนลงล่าง (top-down approach) โดยใช้ภูมิความรู้เดิม (schema) ของผู้ฟังประกอบการฟังสาร ส่วนการฟังเพื่อให้เข้าใจรายละเอียดทั้งหมดของการบรรยายนั้น ผู้ฟังจำเป็นต้องใช้กระบวนการฟังแบบล่างขึ้นบน (bottom-up approach) โดยการ

วิเคราะห์และตีความสารจากความรู้ทางภาษา เช่น การออกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับการปลูกผักออร์แกนิก ความหมายคำศัพท์เกี่ยวกับการปลูกผักออร์แกนิก และความรู้ทางไวยากรณ์ เป็นต้น

1.3 วิธีการสอนและกิจกรรมการสอนการฟัง (teaching approaches and activities for listening)

การสอนทักษะการฟังให้กับผู้เรียน ผู้สอนจำเป็นต้องเรียบเรียงการสอนให้เป็นระบบ โดยวิธีการสอนการฟังสามารถแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนฟัง (pre-listening) ขั้นขณะฟัง (while-listening) และขั้นหลังฟัง (post-listening) (พรสวรรค์ ศรีป้อ, 2550) ตัวอย่างวิธีการสอนการฟังที่จะกล่าวถึงต่อไป ผู้เขียนได้อ้างอิงแนวคิดการฟังแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive approach) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 ขั้นก่อนฟัง (pre-listening)

ขั้นก่อนฟังเป็นช่วงที่ผู้สอนใช้กิจกรรมเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ บอกวัตถุประสงค์การฟัง กระตุ้นความรู้เดิม (schema) ประเมินความรู้เดิม (schema) ให้ข้อมูลบางส่วนเกี่ยวกับสิ่งที่จะฟัง หรือทำให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยหรือสนใจในเรื่องที่จะฟัง ตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถทำได้ในขั้นนี้ ได้แก่

1) คาดเดาเหตุการณ์จากภาพ (guess from a picture) โดยให้ผู้เรียนดูรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะฟัง (อาจใช้รูปภาพ 1 ภาพ หรือหลายภาพก็ได้) และเดาว่าเรื่องที่จะฟังคือเรื่องอะไร ตัวอย่างเช่น

หัวข้อการฟัง: No Car Zone in New York City

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนฟัง: ผู้สอนให้ผู้เรียนดูรูปภาพ 2 รูปบนจอภาพ โดยรูปภาพที่ 1 คือ การจราจรที่แออัด และรูปภาพที่ 2 คือ New York City และผู้สอนถามผู้เรียนในท้องว่า “What do you see in the pictures?” แนวทางการตอบของผู้เรียนอาจมีได้หลากหลาย เช่น bad traffic, a big city หรือ a crowded city เป็นต้น ภายหลังการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน ผู้สอนอาจมีคำถามเพิ่มเติมในการโยงเข้าบทเรียน เช่น Do you prefer to live in a big or a small city? หรือ Do you think people in this city are happy? เป็นต้น

ภาพที่ 34 กิจกรรมคาดเดาเหตุการณ์จากภาพ
ที่มา: ศุภิกา นิรติชัย (2562)

2) แผนภูมิความคิด (mind map) โดยผู้สอนจะกำหนดคำสำคัญไว้ตรงกลาง กระดานหรือแผ่นกระดาษ จากนั้นให้ผู้เรียนคิดคำศัพท์ที่มีความเชื่อมโยงกับคำที่กำหนดไว้ หรือผู้สอนอาจให้ผู้เรียนดูรูปภาพ และให้ผู้เรียนหาคำคุณศัพท์ที่สามารถใช้อธิบายรูปภาพนั้น ๆ ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

หัวข้อการฟัง: Negative and Positive Thinking

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนฟัง: ผู้สอนเขียนคำศัพท์คำว่า “Emotion” บนกระดาน จากนั้นให้ผู้เรียนช่วยกันคิดคำศัพท์ที่แสดงถึง emotion ในรูปแบบต่าง ๆ โดยการทำแผนภูมิความคิด (mind map) แบบง่าย ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนสร้างแผนภูมิความคิด (mind map) ที่ซับซ้อนขึ้นโดยที่ผู้สอนกำหนดหมวดหมู่ emotion เป็น 2 กลุ่ม คือ bad emotions และ good emotions หรือกำหนดเป็น 5 หมวดหมู่ คือ glad, sad, mad, afraid และ others จากนั้นจึงให้ผู้เรียนหาคำศัพท์ที่แสดงถึง emotion ที่ตรงกับหมวดหมู่ที่ผู้สอนกำหนด

ภาพที่ 35 กิจกรรมแผนภูมิความคิด
ที่มา: ศุภิกา นีรัตติย์ (2562)

3) เติมคำในช่องว่าง (gap filling) ผู้สอนตัดเนื้อหาบางส่วนของเรื่องที่จะให้ฟัง หรืออาจเป็นเนื้อความที่ไม่สมบูรณ์ที่มีความสอดคล้องกับเรื่องที่จะฟัง มาให้ผู้เรียนเลือกเติม 1 ประโยค หรืออาจมากกว่า 1 ประโยค กิจกรรมนี้จะช่วยให้ผู้สอนประเมินความรู้เดิม (schema) ของผู้เรียนต่อเรื่องที่จะฟังได้ ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการฟัง: Office Syndrome

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนฟัง: ผู้สอนแจกเอกสารที่มีข้อมูลเกี่ยวกับโรค office syndrome แบบย่อให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และให้ผู้เรียนเติมข้อมูลอาการของโรคในช่องว่าง ภายหลังกิจกรรมผู้สอนสุ่มผู้เรียนบางกลุ่มตอบคำถามและข้อมูลจากกิจกรรมนี้จะใช้เป็นข้อมูลในการฟังเรื่อง office syndrome ต่อไป

Office Syndrome

Office syndrome is frequently found in office workers. It is very common among those above 55 years old.

Symptoms of office syndrome are such as:

- Neck, shoulder, back and knee pain
-
-
-

Some symptoms can be emotional ones such as sadness, depression, insomnia, etc.

Causes of office syndrome are such as:

- Sitting for a long time
- Sitting on the edge of a chair
- Sitting in an inappropriate table height
- Slouching in a chair
- Wearing high heels for long time

ภาพที่ 36

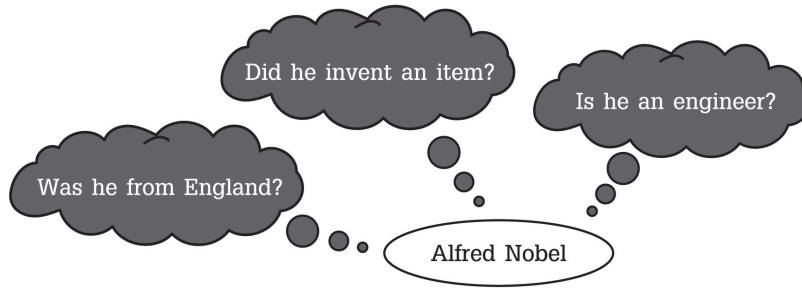
กิจกรรมเติมคำในช่องว่าง
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติย (2562)

4) **ตั้งคำถามจากคำที่กำหนด (create a question)** โดยเริ่มจากที่ผู้สอนกำหนดคำสำคัญให้ อาจเป็นหัวข้อเรื่องหรือคำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะฟังและให้ผู้เรียนตั้งคำถามแบบยอมรับหรือปฏิเสธ (yes-no questions) ที่เกี่ยวข้องกับคำที่กำหนดให้ และผู้สอนจะเป็นผู้ตอบคำถามแก่ผู้เรียน การถามตอบรูปแบบนี้จะช่วยเตรียมความพร้อมผู้เรียนในการฟัง โดยกิจกรรมนี้เหมาะสมกับหัวข้อเรื่องที่คุณเรียนไม่มีความรู้เดิมเลยหรือมีอยู่บ้างเล็กน้อย ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการฟัง: Famous People

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนฟัง: ผู้สอนเขียนชื่อหนึ่งในบุคคลสำคัญในเรื่องที่คุณเรียนจะได้ฟัง นั่นคือ “Alfred Nobel” จากนั้นให้ผู้เรียนตั้งคำถามในรูปแบบยอมรับหรือปฏิเสธ (yes-no questions)

เพื่อถามผู้สอน เช่น Is he an engineer? Did he invent an item? หรือ Was he from England? เป็นต้น ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนถามไปจนกว่าผู้สอนคิดว่าผู้เรียนมีความรู้เบื้องต้นเพียงพอในการฟังบทพูด

ภาพที่ 37 กิจกรรมตั้งคำถามจากคำที่กำหนด
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

5) ให้ข้อมูลคำศัพท์หรือถ้อยคำที่จำเป็น (provide an important word or expression) เป็นลักษณะการเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนฟัง ด้วยกิจกรรมการสอน เช่น จับกลุ่มคำศัพท์ตามหมวดหมู่ ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำศัพท์ที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องที่จะฟัง หรือให้ผู้เรียนช่วยกันหาความหมายของคำศัพท์ที่ผู้สอนกำหนดให้ เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการฟัง: International Logistics

กิจกรรม: เลือกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง (choose involved words)

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนฟัง: ผู้สอนแจกเอกสารคำศัพท์แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง logistics ภายหลังกิจกรรม ผู้สอนเฉลยคำตอบพร้อมบอกความหมายคำศัพท์

Tick (✓) the words that you think logistics involves.

☐ air taxi	☐ backorder
☐ boarding pass	☐ startup
☐ blanket purchase order	☐ distribution network
☐ instructional media	☐ lading
☐ receptionist	☐ supply chain

ภาพที่ 38 กิจกรรมเลือกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

1.3.2 ขั้นขณะฟัง (while-listening)

วัตถุประสงค์ของขั้นขณะฟัง คือ ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่ฟัง โดยผู้เรียนไม่จำเป็นต้องฟังเพื่อความได้ทุกคำ แต่สามารถเข้าใจเนื้อความที่เป็นข้อมูลจำแนกได้ กิจกรรมที่ใช้ในขั้นตอนนี้สามารถแบ่งได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ (listening for main ideas) การฟังเพื่อจับรายละเอียด (listening for details) และการฟังเพื่อหาความหมายโดยนัย (listening for inferences) เป็นต้น แสดงดังตัวอย่าง

1) การฟังเพื่อหาใจความหลัก (listening for main ideas) มักจะเป็นกิจกรรมในช่วงการฟังรอบแรก ขั้นตอนการฟังเพื่อจับใจความหลัก มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาที่ฟังในภาพกว้าง เช่น เป็นเรื่องอะไร เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับใคร เกิดขึ้นที่ไหน หรือทำอะไร เป็นต้น กิจกรรมที่สามารถทำได้มีหลากหลาย เช่น ผู้สอนให้ผู้เรียนเลือกรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ฟังมากที่สุด ผู้สอนถามผู้เรียนด้วยคำถาม “What’s it about?” ให้ผู้เรียนเลือกชื่อเรื่องที่เหมาะสมกับเรื่องที่ฟัง โดยผู้สอนมีตัวเลือกให้ 3 ตัวเลือก หรือผู้สอนเขียนคำถาม “Who are mentioned in texts?” “What happened?” และ “Where did it happen?” ลงบนกระดาน เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการฟัง: Country Music

กิจกรรม: ถามตอบ (asking and answering a question)

ตัวอย่างกิจกรรมขณะฟัง: ผู้สอนให้ผู้เรียนฟังเนื้อความเรื่อง country music 1 รอบ ภายหลังการฟังรอบที่ 1 ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนบอกสิ่งที่ตนได้ยิน โดยผู้สอนอาจช่วยผู้เรียนให้ตอบด้วยการตั้งคำถามแบบไม่เจาะประเด็นเนื้อหารายละเอียด เช่น What topics are mentioned in this spoken text? (แนวทางการตอบของผู้เรียน เช่น the origin of country songs, the music instruments used in country songs เป็นต้น) Does it talk about the history of country music? เป็นต้น

Country music is a style of popular music that originated in the early twentieth century among working-class in the southeastern states of the USA. Its roots are mixtures of various types of music such as blues, and folk music (Appalachian, Cajun, and the cowboy Western music styles of Red Dirt, New Mexico, Texas country, and Tejano).

The instruments used for this music are varied including accordion, autoharp, banjo, bass, dobro, fiddle, acoustic guitar, harmonica, mandolin, pedal steel guitar, washboard, zither, etc.

The Carter Family recorded the first country song in 1920s and they became the first stars of this music. Their songs like *Can The Circle Be Unbroken (By and By)*, and *Wildwood Flower* were very popular during that period.

ภาพที่ 39 กิจกรรมตอบคำถาม
ที่มา: ศุภิกา นีรติชัย (2562)

2) การฟังเพื่อเข้าใจรายละเอียด (listening for details) มักเป็นกิจกรรมต่อเนื่องมาจากกิจกรรมการฟังเพื่อหาใจความหลัก การสอนการฟังเพื่อเข้าใจรายละเอียดมีวิธีฝึกเช่นเดียวกับกิจกรรมการฟังเพื่อหาใจความหลัก แต่คำถามที่ใช้ต้องถามถึงรายละเอียดในประเด็นที่ฟังมากกว่า เช่น Which of the following sentences is true? What does the Arab word “baqiyah” mean? หรือ Why were coins convenient? เป็นต้น กิจกรรมที่นิยมใช้คือ การตอบคำถาม อาจเป็นการเติมคำตอบในช่องว่าง การเลือกคำตอบจากตัวเลือก หรือเรียงลำดับประโยคเหตุการณ์ เป็นต้น

หัวข้อการฟัง: Wine making processes

กิจกรรม: เรียงลำดับเหตุการณ์ (arrange the events in chronological sequence)

ตัวอย่างกิจกรรมขณะฟัง: ผู้สอนให้ผู้เรียนฟังเนื้อความเรื่อง Wine making processes 2 รอบ ภายหลังการฟังผู้สอนแจกแผ่นกระดาษให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเรียงลำดับขั้นตอนการทำ wine ให้ถูกต้อง

After the grapes are sorted in bunches, the workers will de-stem and crush them into "must". This process used to be done by feet. However, most of wine makers do it mechanically.

Harvesting is the first step of wine making. It is an important step of making delicious wine. The workers need to ensure that the grapes contain perfect balance of the sweetness and acidity, before picking them.

The fermentation is the next process. Must can begin fermenting naturally within 6 to 12 hours after wild yeast is added to it. However, many wine makers use the commercial cultured yeast instead because it is allowed them to predict the final outcome.

The final process is aging and bottling the wine. It can be done in two ways: instantly bottle the wine or give the wine additional aging. Wine is usually aged in oak barrels which help to increase oxygen and decrease tannins.

Once the workers finish the fermentation step, now it is time for clarification process. All tannins, proteins, and dead yeast are removed from the wine and it is ready to be transferred into stainless steel tanks or oak barrels.

ภาพที่ 40

กิจกรรมเรียงลำดับเหตุการณ์
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติย (2562)

3) การฟังเพื่อหาความหมายโดยนัย (listening for inferences) การฟังรูปแบบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนหาข้อสรุปจากความเข้าใจที่ได้ฟัง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้พูดไม่ได้บอกโดยตรง แต่ผู้เรียนจำเป็นต้องอนุมานหรือคาดเดาเอง ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนฟังสถานการณ์ที่ Kate และ Lily กำลังดูแลหลานให้กับน้ำ ผ่านไปสักพัก Lily หันไปหา Kate และพูดว่า "Do you smell something stinky?" ถ้าผู้เรียนเข้าใจบทสนทนาที่ได้ฟัง ผู้เรียนจะทราบได้ทันทีว่า กลิ่นที่ Lily พูดถึงคืออะไร โดยผู้พูดไม่จำเป็นต้องบอกอย่างตรงไปตรงมา คำถามที่มักใช้ในการหาความหมายโดยนัย เช่น Why do you think he did that? What will Mill probably do next? What can be inferred from Zhang's discussion on Thai politics? เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการฟัง: Travelling

กิจกรรม: ถามคำถาม (ask a question)

ตัวอย่างกิจกรรมขณะฟัง: ให้ผู้เรียนฟังบทสนทนาเรื่อง travelling และตั้งคำถามว่า "Why aren't the man and woman going together?" ผู้สอนจะเริ่มด้วยการให้ผู้เรียนตอบคำถามโดยไม่มีตัวเลือก ภายหลังจึงแสดงตัวเลือกทั้งสิ้นให้ผู้เรียนดู

- The woman needs to arrive earlier.
- The man has to work overtime.
- The woman dislikes air travel.
- The man has to go to the bank first.

Tapescript

Mike: Hi, Lina. We are going to the same meeting in Vermont next week. Do you want to share a taxi to the airport?

Lina: No, thanks. I am afraid of flying, so I am planning to take a bus to Vermont. I will leave this Friday because it takes twenty hours to get there.

Mike: I see. Are you taking a day off this Friday?

Lina: No. I worked some overtime last week, so I just banked it and don't need to take a day off.

ภาพที่ 41

กิจกรรมตอบคำถาม

ที่มา: ศุภิกา นิรติชัย (2562)

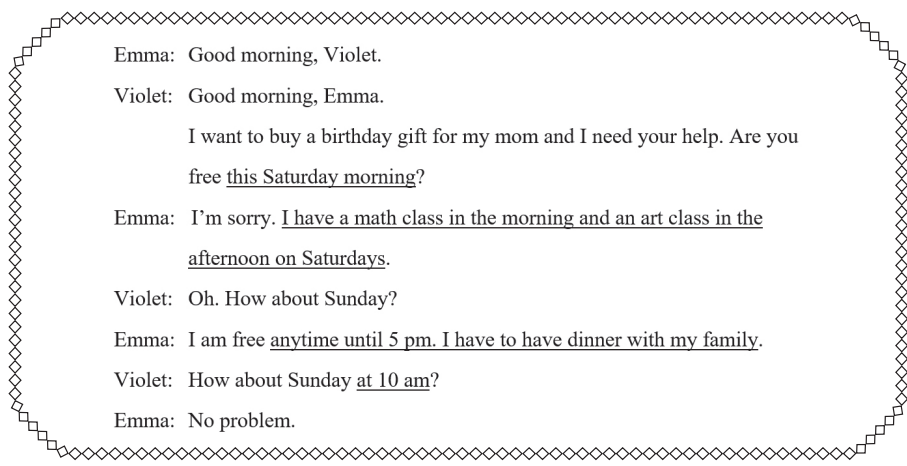
1.3.3 ขั้นหลังฟัง (post-listening)

ขั้นหลังฟังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาหรือตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนการฟัง โดยกิจกรรมขั้นนี้ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ความรู้ในระดับสูงกว่าขั้นขณะฟัง และมักเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้เรียนฟังไปก่อนหน้านี้ กิจกรรมในขั้นนี้ส่วนใหญ่เป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ร่วมกับทักษะอื่น ๆ เช่น การพูด หรือการเขียน เป็นต้น เนื่องจากระยะเวลาที่ใช้ในขั้นหลังฟังยาวกว่าขั้นก่อนฟังและขั้นขณะฟัง ทำให้ขั้นตอนนี้เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในการคิด การอภิปราย และสะท้อนประเด็นปัญหาทางภาษาเพิ่มเติม เช่น การออกเสียง ไวยากรณ์ หรือคำศัพท์ เป็นต้น อีกทั้งเหมาะสมสำหรับผู้สอนในการหยิบยกประเด็นปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมาสอน ตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถทำได้ในขั้นหลังฟัง เช่น

1) **ปรับบทฟัง (revise a dialogue)** ผู้สอนแจกบทฟังให้ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเปลี่ยนคำ วลี หรือประโยคที่มีการขีดเส้นใต้ให้เป็นภาษาของตนเอง จากนั้นอาจให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

หัวข้อการฟัง: Daily Activities

ตัวอย่างกิจกรรมหลังฟัง: ผู้สอนแจกบทสนทนา เรื่อง Daily Activities แก่ผู้เรียน โดยผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ให้ผู้เรียนเปลี่ยนบทพูดในส่วนที่มีการขีดเส้นใต้ใหม่ จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอบทสนทนาหน้าชั้นเรียน

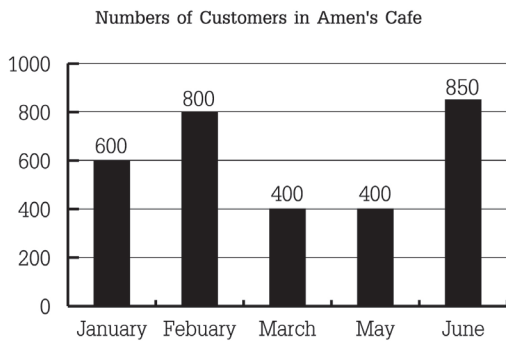

ภาพที่ 42 กิจกรรมปรับบทฟัง
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

2) **ตั้งคำถามถามเพื่อน (ask your classmates a question)** ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่ม ตั้งคำถามซึ่งอ้างอิงจากบทฟัง จากนั้นใช้คำถามดังกล่าว ถามเพื่อนในชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถใช้รูปแบบคำถามแบบใดก็ได้ เช่น yes/no question, true/false หรือ short answer เป็นต้น

หัวข้อการฟัง: Café Business

ตัวอย่างกิจกรรมหลังฟัง: ภายหลังขั้นตอนระหว่างฟังเรื่อง ธุรกิจร้านกาแฟของ Amen ผู้สอนแจกข้อมูลการสรุปจำนวนลูกค้าที่เข้าร้านของ Amen ในรูปแบบกราฟแท่ง ระหว่างเดือนมกราคมถึงมิถุนายน แก่ผู้เรียน จากนั้นให้เวลาผู้เรียนตั้งคำถามแบบยอมรับหรือปฏิเสธ (yes-no questions) โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการฟังร่วมกับแผนภูมิกราฟที่ผู้สอนสรุปให้ภายหลัง ซึ่งแสดงดังภาพข้างล่าง ตัวอย่างคำถามเช่น Did the numbers of customers slightly decrease in February? Did the numbers of customers stayed about the same from March to May? เป็นต้น

ภาพที่ 43 กิจกรรมตั้งคำถามถามเพื่อน
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

3) **แก้ไขปัญหาทางภาษา (detect a problem)** ผู้สอนแจกบทฟัง และให้ผู้เรียน ชดเชยได้หรือวงกลมข้อความที่ไม่เข้าใจ หรืออาจเป็นข้อสงสัยในเรื่องการออกเสียงหรือไวยากรณ์ที่เป็น สาเหตุให้ผู้เรียนมีปัญหาในการฟัง จากนั้นนำมาอภิปรายร่วมกัน ผู้สอนสามารถใช้เวลาในช่วงนี้สอน ความรู้ภาษาเพิ่มเติม คำถามที่ผู้สอนใช้ถามปัญหาทางภาษาของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น Which part is the most difficult for you? What caused you confusion? เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการฟัง: Trash and Recycling

ตัวอย่างกิจกรรมหลังฟัง: ผู้สอนแจกบทฟังแก่ผู้เรียน จากนั้นถามผู้เรียนว่าไม่ เข้าใจภาษาในบทฟังจุดใดบ้าง แนวทางการตอบของผู้เรียนอาจเป็น What does the word “stairway” mean? หรือ I have never seen this sentence structure before. Please explain. จากคำถาม ข้างต้น ผู้สอนจะใช้เวลาในช่วงชั้นหลังฟังอธิบายความหมายคำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่ผู้เรียน ไม่เข้าใจ และผู้สอนควรตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนภายหลังการสอนดังกล่าว อาจใช้วิธีการ ถามตอบหรือทำแบบฝึกหัดสั้น ๆ

A: Do you know where is the nearest garbage bin?

B: It's next to that stairway.

What does the word
“stairway” mean?

A: How often do they collect the trash?

B: They always collect it on Mondays, Wednesdays and Saturdays.

A: Do I need to sort the trash into recyclable and non-recyclable items?

B: Yes. You are supposed to categorize them. You will see three different types of garbage bins: yellow bin (recycling), green bin (organics), and red bin (garbage).

I have never seen this
sentence structure before.

A: Thank you very much.

ภาพที่ 44

กิจกรรมแก้ไขปัญหาทางภาษา
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติย์ (2562)

ข้อควรระวังในการเลือกกิจกรรมการฟัง มีดังนี้

- 1) เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน เช่น กิจกรรมสำหรับผู้เรียนภาษาในระดับต้นไม่ควรเป็นกิจกรรมอธิบายเป็นภาษาอังกฤษ หรือกิจกรรมเขียนตามคำบอกไม่เหมาะสมกับผู้เรียนภาษาในระดับสูง เป็นต้น
- 2) เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การฟัง ในการสอนทักษะการฟังให้ผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัยควรเน้นไปที่การฟังในเชิงวิชาการ
- 3) จำนวนครั้งในการฟัง ผู้สอนควรให้ผู้เรียนฟังอย่างน้อย 3 ครั้ง วัตถุประสงค์การฟังรอบที่หนึ่ง คือ เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับเสียงและเข้าใจสารที่ฟังอย่างคร่าว ๆ การฟังรอบที่สองเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสารอย่างละเอียด และการฟังครั้งที่สามเพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจ
- 4) ช่วงเวลาที่ใช้เห็นบทฟัง ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจถึงกระบวนการสอนการฟัง และพิจารณาอย่างถูกต้องว่าผู้เรียนควรเห็นบทฟังเมื่อไหร่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้สอนใช้ เช่น ในกิจกรรมถามใจความหลักของบทฟัง ผู้สอนไม่ควรให้ผู้เรียนเห็นบทฟัง เนื่องจากกิจกรรมนี้ต้องการทราบเพียงเนื้อความหลักของสารที่ได้ฟัง ควรเป็นขั้นตอนในการฝึกฟังเท่านั้น เป็นต้น
- 5) การหยุดพักในระหว่างการฟัง หากเป็นบทฟังสั้น ๆ ผู้ฟังไม่จำเป็นต้องหยุดกลางคัน แต่สำหรับการฟังบทพูดยาว ผู้สอนควรมีช่วงการหยุดเพื่อทดสอบความเข้าใจและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เมื่อผู้สอนมั่นใจว่าผู้เรียนเข้าใจ ผู้สอนสามารถเปิดบทฟังต่อไป

2. การพูด (speaking)

2.1 ทักษะการพูด (speaking skills)

การพูดมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันอย่างมาก เราใช้การพูดในหลากหลายสถานการณ์ เช่น การประชุม การติดต่อธุรกิจ การเรียน หรือการสนทนาสัมพันธ์ในองค์กร เป็นต้น

การพูด คือ การที่มนุษย์เปล่งเสียงออกมาโดยใช้อวัยวะในการออกเสียง เช่น ปาก เพดาน และกล่องเสียง เป็นต้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด หรือประสบการณ์ ผ่านทางภาษา ดังนั้น การพูดที่ดีจำเป็นต้องอาศัยความรู้ในหลายเรื่อง เช่น คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ การใช้สำนวนหรือลักษณะภาษาที่เหมาะสมกับบริบทการพูด เป็นต้น สำหรับการสอนการพูดให้บรรลุเป้าหมาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการพูด เนื่องจากการพูดแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องของคำศัพท์ ไวยากรณ์ และการใช้ภาษา

การพูดแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้ (วรราชชล ณรงค์ศักดิ์สกุล, 2560) ดังนี้

- 1) การพูดเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ (speak for interaction) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการเข้าสังคม การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา ตัวอย่างการพูดในลักษณะนี้ คือ การสนทนา

ในครอบครัว และการคุยกับเพื่อน เป็นต้น ลักษณะภาษาที่ใช้ในการพูดประเภทนี้อาจเป็นแบบทางการหรือไม่เป็นทางการ ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา

2) การพูดเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและได้รับสิ่งที่ต้องการ (speak for transaction) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลหรือถามข้อมูล โดยเน้นข้อมูลที่ต้องการสื่อสารไม่ใช่บุคคลที่ร่วมในวงสนทนา เช่น การบอกเส้นทาง การถามคุณลักษณะสินค้า การยืนยันการจอง การต่อรองราคา และการเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาไทย เป็นต้น ภาษาที่ใช้ในการพูดประเภทนี้อาจเป็นแบบทางการหรือไม่ทางการ ขึ้นอยู่กับคู่สนทนาและสถานที่ที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล

3) การพูดเพื่อให้เกิดการกระทำ (speak for performance) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ฟังเกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง มักไม่มีการโต้ตอบ แต่เป็นการพูดของผู้พูดฝ่ายเดียว เช่น การพูดประกาศแนวทางการใช้ห้องสมุด และการนำเสนองานในห้องเรียน เป็นต้น รูปแบบภาษาในการพูดชนิดนี้มักใช้ภาษาเขียนหรือภาษาที่เป็นทางการในการสื่อความ มีลำดับการพูด (คำขึ้นต้น เนื้อหา และคำลงท้าย) และมีการออกเสียงและการใช้ไวยากรณ์ถูกต้อง

2.2 แนวคิดการสอนการพูด (teaching methods for speaking)

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสอนการพูดแต่เดิมเป็นการสอนแบบเน้นการออกเสียงคำ มีผู้สอนเป็นศูนย์กลาง แต่ในยุคปัจจุบันเน้นการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาการพูดของผู้เรียน และให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แนวคิดการสอนการพูดที่สำคัญ มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การสอนแบบตรง (direct method)

แนวคิดนี้มุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ มีการกระตุ้นการใช้ภาษาต่างประเทศตลอดเวลาโดยไม่มีการใช้ภาษาของผู้เรียน ไม่มีการเน้นหรือบอกกฎไวยากรณ์ แต่ผู้เรียนสามารถรู้ได้เองจากตัวอย่างประโยคที่เรียน ลักษณะการสอน คือ ผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์และประโยคที่จำเป็นในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ในบทเรียนเรื่องการบอกเส้นทาง ผู้สอนจะเลือกสอนคำศัพท์และประโยคที่จำเป็นในการพูด เช่น turn right, go straight และ How do I get to Tesco Lotus? เป็นต้น

2.2.2 การสอนแบบฟัง-พูด (audio-lingual method)

แนวคิดนี้มุ่งให้ผู้เรียนทบทวนและฝึกหัดซ้ำ ๆ จนเคยชินกับการพูดที่ถูกต้อ ซึ่งแนวคิดนี้เน้นให้ผู้เรียนใช้กฎเกณฑ์ทางภาษาอย่างถูกต้อง ลักษณะการสอนเป็นดังนี้ ผู้สอนสอนคำศัพท์หรือรูปประโยคที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในรูปแบบที่ตายตัวให้กับผู้เรียนหรือให้ผู้เรียนจดจำบทสนทนาจากบทเรียน ผู้สอนจะให้ผู้เรียนฝึกฝนภาษานั้นซ้ำ ๆ จนผู้เรียนสามารถท่องได้จนขึ้นใจและไม่เกิดความผิดพลาดในการใช้ทางภาษาและการออกเสียง

2.2.3 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (communicative language teaching method - CLT)

การสอนรูปแบบนี้เชื่อว่า สิ่งสำคัญในการพูด คือ ความสามารถในการผลิตภาษา โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความถูกต้องทางไวยากรณ์หรือความเหมาะสมของคำศัพท์มากนัก ลักษณะการสอนคือ ผู้สอนเริ่มด้วยการสอนคำศัพท์ การออกเสียง ไวยากรณ์ และประโยคที่จำเป็นแก่ผู้เรียน จากนั้นผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนใช้ความรู้ที่เรียนไปในการพูด โดยมีผู้สอนคอยช่วยเหลือ และขั้นสุดท้าย คือ ให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างเต็มที่ โดยเน้นไปที่การผลิตภาษาโดยการพูดของผู้เรียนไม่ใช่ความถูกต้องของไวยากรณ์

2.2.4 การสอนภาษาแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (content and language integrated learning method - CLIL)

เป็นแนวคิดที่มาจากการการเรียนแบบสองภาษา (bilingual education) ซึ่งเป็นการเรียนที่ใช้สองภาษาในการเรียนการสอน โดยการสอนภาษารูปแบบนี้ใช้การบูรณาการเนื้อหา รายวิชา เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิชาสังคม หรือวิชาเคมี ร่วมกับการเรียนภาษา เช่น คำศัพท์ และ โครงสร้างไวยากรณ์ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้คิดและใช้ภาษาควบคู่กันไป การสอนรูปแบบนี้ เน้นการสร้างความเข้าใจมากกว่าการแปลความหมาย

2.3 วิธีการสอนและกิจกรรมการสอนการพูด (teaching methods and activities for speaking)

การสอนการพูดสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการเสนอรูปแบบหรือขั้นก่อนพูด (lead-in/pre-speaking) ขั้นฝึกใช้ภาษาหรือขณะพูด (practice/while-speaking) และขั้นหลังพูด (post-speaking) ซึ่งผู้เขียนดัดแปลงมาจากกระบวนการสอนการพูด 7 ขั้นตอน ของ Goh และ Burns (2012) สำหรับตัวอย่างการสอนการพูดที่จะกล่าวถึงต่อไป ผู้เขียนได้อ้างอิงทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (communicative language teaching - CLT) ซึ่งถือเป็นแนวคิดการสอนที่ได้รับการยอมรับว่าสามารถช่วยพัฒนาทักษะการพูดให้ผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสนในการใช้ภาษาสูง (Richards & Rodgers, 2001) มีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ขั้นการเสนอรูปแบบหรือขั้นก่อนพูด (lead-in/pre-speaking)

เป็นขั้นตอนก่อนการเริ่มพูดจริง โดยกิจกรรมในขั้นนี้เกี่ยวข้องกับการคิด การสะท้อน และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนหรือเตรียมการสำหรับการพูด ลักษณะกิจกรรมที่ผู้สอนสามารถใช้ในขั้นตอนนี้ แบ่งออกได้เป็น 1) กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังจะสอน และ 2) การเตรียมความพร้อมผู้เรียนด้านภาษาก่อนการฝึกพูด อาจเป็นการให้ความรู้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน การพูด สอนรูปแบบภาษาที่เหมาะสมกับบริบทการพูดหรือโครงสร้างไวยากรณ์ที่สำคัญในการพูดเรื่องนั้น ๆ ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

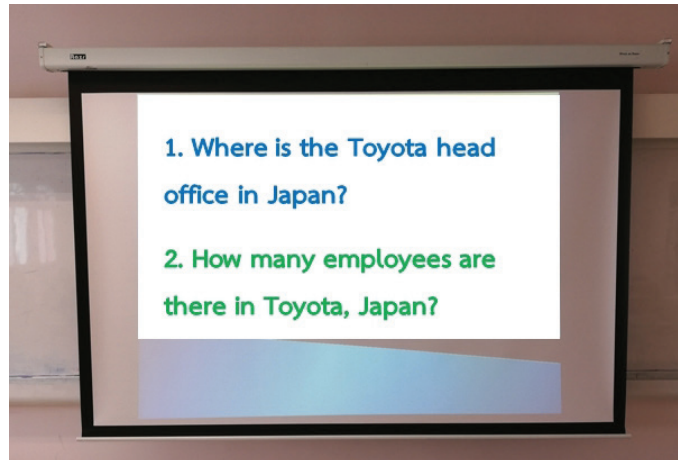
1) **ค้นข้อมูล (search information)** โดยผู้สอนเลือกคำศัพท์หรือรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องใช้ในบทเรียนการพูด เริ่มต้นด้วยการกระตุ้นความรู้เดิมที่ผู้เรียนแต่ละคนมีเกี่ยวกับคำศัพท์หรือรูปภาพนั้น ๆ ก่อน จากนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มากขึ้น ผู้สอนให้เวลาผู้เรียนสืบค้นข้อมูลทางเว็บไซต์ และนำข้อมูลที่แต่ละคนได้มารวมกัน กิจกรรมการสืบค้นจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์ รูปแบบภาษาที่จำเป็นในการพูดมากขึ้น ถ้าผู้สอนต้องการสอนคำศัพท์ ภาษา และการออกเสียงเพิ่มเติม สามารถทำได้ภายหลังกิจกรรมนี้ ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการพูด: What does your company do?

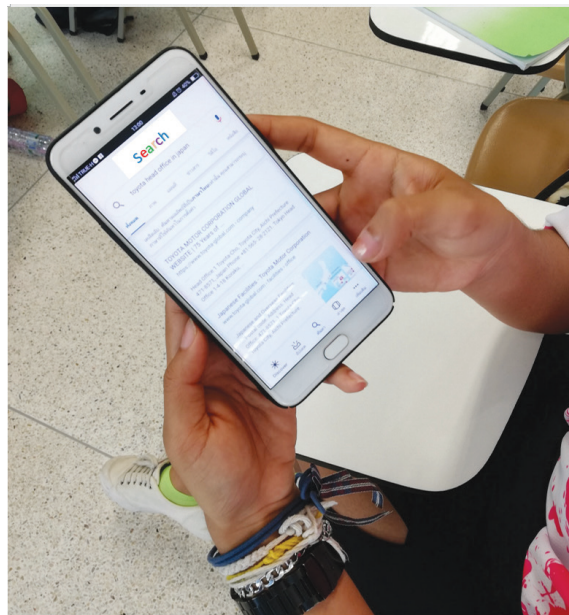
ตัวอย่างกิจกรรมก่อนพูด: ผู้สอนเริ่มต้นด้วยการให้ผู้เรียนดูคำศัพท์ที่จำเป็นในหัวข้อการพูด คือ คำว่า head office และ employee จากนั้นผู้เรียนช่วยกันตอบความหมายของคำศัพท์ทั้งสองคำ โดยผู้เรียนสามารถใช้มือถือในการค้นหาความหมาย และเพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ในหัวข้อที่กำลังจะเรียนมากขึ้น ผู้สอนแสดงคำถามที่จำเป็นในการสื่อสารเรื่อง Where is the Toyota head office in Japan? และ How many employees are there in Toyota, Japan? บนจอภาพ จากนั้นให้ผู้เรียนหาคำตอบโดยการค้นหาข้อมูลทางมือถือ ในช่วงท้ายผู้สอนเฉลยคำตอบจากการทำกิจกรรมนี้ ผู้เรียนจะได้รับการกระตุ้นให้ทราบถึงเรื่องที่จะเรียน พร้อมทั้งได้รับความรู้คำศัพท์ และภาษาที่จำเป็นในการถามตอบ เรื่อง What does your company do?

ภาพที่ 45 กิจกรรมค้นข้อมูล 1
ที่มา: ศุภิกา นิรัติศัย (2562)

ภาพที่ 46 กิจกรรมค้นข้อมูล 2
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

ภาพที่ 47 กิจกรรมค้นข้อมูล 3
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

2) ฟังเพลง (listen to music) หรือดูวิดีโอ (watch a video) ผู้สอนเปิดเพลงหรือวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะพูดให้ผู้เรียนฟัง ในการเปิดเพลงหรือวิดีโอรอบแรกมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจใจความหลักของเรื่อง โดยผู้สอนอาจตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ เช่น what's it about? และการเปิดรอบที่สองมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสารที่ฟังมากขึ้น และสุดท้ายผู้สอนอาจแจกเนื้อความของบทฟังให้ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่ฟังมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการพูด: Daily Routine

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนพูด: รอบที่ 1 ผู้สอนเปิดไฟล์เสียงที่พูดถึงกิจวัตรประจำวันและถามผู้เรียนว่า What's it about? ผู้เรียนอาจตอบถูกหรือผิด สำหรับการเปิดวิดีโอรอบ 2 ผู้สอนจะให้ผู้เรียนดูทั้งภาพและเสียง เพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบคำตอบของตนเอง กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงเรื่องที่จะเรียนและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนต่อบทเรียน หลังจากนั้น ผู้สอนอาจเพิ่มเติมคำศัพท์ให้แก่ผู้เรียนด้วยการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดคำศัพท์เกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันที่ไม่ซ้ำกับในวิดีโอ

ภาพที่ 48

กิจกรรมดูวิดีโอ

ที่มา: นิคาร์ตัน ทองประไพ (2563)

3) แบบจำลองโครงสร้างประโยค (model of a sentence structure)

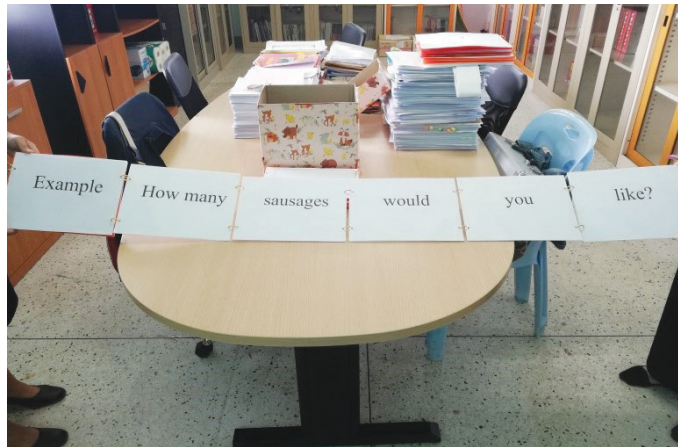
กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างภาษาให้แก่ผู้เรียนเพื่อใช้ในบทเรียนการพูดต่อไป ผู้สอนอาจใช้การสอนโครงสร้างไวยากรณ์บนกระดาน การสอนโดยการดูวิดีโอ หรือสื่อการสอนชนิดอื่น ๆ หลังจากนั้นผู้สอนอาจประเมินผลการเรียนด้วยการที่ผู้สอนเขียนแบบจำลองโครงสร้างประโยคไว้บนกระดาน และให้ผู้เรียนเปลี่ยนคำหรือวลีใหม่เป็นภาษาของตนเอง โดยต้องคงไว้ซึ่งโครงสร้างประโยคที่ได้เรียนไป

หัวข้อการพูด: Going to Grocery

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนพูด: ผู้สอนให้ผู้เรียนดูวิดีโอการสอน เรื่อง countable and uncountable nouns, how much และ how many จากสื่อการสอน CAI หลังจากนั้น ผู้สอนสรุปไวยากรณ์และการใช้ประโยคถามตอบ เรื่อง Going to Grocery โดยใช้แผ่นพับ และสุดท้ายให้ผู้เรียนเปลี่ยนคำนามที่ใช้ในประโยคถามตอบ โดยต้องคงไว้ซึ่งโครงสร้างประโยคที่ได้เรียนไป

ภาพที่ 49 กิจกรรมสอนโครงสร้างประโยค 1
ที่มา: ศุภิกา นีรัตศัย (2562)

ภาพที่ 50 กิจกรรมสอนโครงสร้างประโยค 2
ที่มา: ศุภิกา นีรัตศัย (2562)

4) **เติมคำในช่องว่าง (gap filling)** อาจเป็นการเติมไวยากรณ์ คำศัพท์ หรือวลี กิจกรรมนี้มักใช้ร่วมกับการฟัง โดยผู้สอนจะให้ผู้เรียนฟังบทสนทนา บทอภิปราย หรือบทแสดงความคิดเห็น จากนั้นให้ผู้เรียนเติมคำในช่องว่าง กิจกรรมการเติมคำในช่องว่างจะช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นภาษาที่ใช้ในบทเรียนการพูด ไม่ว่าจะเป็นไวยากรณ์ คำศัพท์ หรือประโยคคำถาม-ตอบ เป็นต้น

หัวข้อการพูด: Giving Directions

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนพูด: ผู้สอนให้ผู้เรียนฟังบทสนทนาเรื่อง Giving Directions และเติมคำในช่องว่าง ผู้สอนจะเปิดให้ฟัง 2 รอบ จากนั้นเฉลยบทสนทนาทั้งหมดบนจอภาพเพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบคำตอบ

Directions to the BTS station

Tourist: Excuse me, can you help me? How do I get to the BTS station?

Guide: It'll be easy if I show you a map. It's about _____.

Look at this map. _____ on Maple Street and then up Summer Street.

You will see the roundabout. Turn left at _____ into Morning Street.

Tourist: Ok. Turn left at roundabout.

Guide: And then go down Morning Street and _____ on the right.

Tourist: Ok.

Guide: The park is on the corner. Go past it. The BTS station is about _____ on your left. You can't miss it.

Tourist: Thank you for your help.

ภาพที่ 51 กิจกรรมเติมคำในช่องว่าง
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

2.3.2 ขั้นฝึกใช้ภาษาหรือขณะพูด (practice/while-speaking)

เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการพูด เช่น การอธิบาย การแสดงความคิดเห็น หรือการโต้ตอบ เป็นต้น โดยผู้สอนเริ่มด้วยการใช้กิจกรรมการพูดแบบควบคุม (controlled practice) เช่น ให้ผู้เรียนปรับบทพูดบางคำใหม่ และเมื่อผู้สอนเห็นว่าผู้เรียนเข้าใจแล้ว จึงขยับขึ้นสู่กิจกรรมการพูดที่ยากขึ้น คือ กิจกรรมแบบกึ่งควบคุม (semi-controlled practice) เช่น ให้ผู้เรียนเพิ่มเติมบทพูดในบทสนทนา 2 ประโยค ความคาดหวังของผู้สอนในขั้นฝึกใช้ภาษา คือ ผู้เรียนสามารถพูดได้อย่างต่อเนื่อง ใช้คำศัพท์และลักษณะประโยคเหมาะสมกับสถานการณ์ โครงสร้างภาษาถูกต้อง การออกเสียงชัดเจน และใช้ภาษากายได้อย่างเหมาะสม ตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่

1) **บทบาทสมมติ (role-play)** ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนบทบาทสมมติใหม่ โดยให้ทำการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมบทพูดที่ได้เรียนมา และเพื่อให้ง่ายในการควบคุม ผู้สอนอาจกำหนดตำแหน่งบทพูดที่ต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมข้อมูล สุดท้ายผู้สอนควรให้ผู้เรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้คำและการออกเสียงคำของผู้เรียน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการพูด: Statement of Requirements

ตัวอย่างกิจกรรมขณะพูด: ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนเปลี่ยนสถานการณ์ในบทพูดเรื่อง Statement of Requirements จากเหตุการณ์ที่เกิดในชั้นเรียนซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เรียนไปในชั้นก่อนพูด (pre-speaking) เป็นเหตุการณ์ในสถานที่อื่น ๆ เช่น ร้านอาหาร ไปรษณีย์ หรือ ฟิตเนส เป็นต้น จากนั้นให้เวลาผู้เรียนซ้อมบทบาทสมมติก่อนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ภาพที่ 52

กิจกรรมบทบาทสมมติ
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติย (2562)

2) **การสำรวจ (survey)** ผู้สอนแจกแบบฟอร์มการสำรวจให้แก่ผู้เรียน จากนั้นให้เวลาผู้เรียนในการเดินสำรวจข้อมูลเพื่อนร่วมชั้นเรียนโดยการถาม-ตอบ ด้วยภาษาที่ได้เรียนไปภายหลังกิจกรรม ผู้สอนสุ่มถามผลการสำรวจจากผู้เรียน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการพูด: Free Time Activities

ตัวอย่างกิจกรรมขณะพูด: ผู้สอนแจกแบบฟอร์มการสำรวจกิจกรรมยามว่างให้แก่ักเรียนทุกคน หลังจากนั้น ให้ผู้เรียนเดินหาเพื่อนที่ทำกิจกรรมนั้นๆ พร้อมกรอกชื่อลงในแบบฟอร์มที่ผู้สอนจัดให้ โดยการใช้คำถามดังนี้ A: Kanitta, do you play chess? B: Yes, I do. / No, I don't.

Activity 1: Find one classmate with each free time activity.

A: Ava, do you read magazines?

B: Yes, I do.

Asking for more information. For example ...

A: How often do you read magazines?

B: Every day.

A: What kind of magazines do you read?

B: Fashion and beauty magazines.

..... reads magazines. (Provide extra information)	 chats with friends. (Provide extra information)
..... plays board games. (Provide extra information)	 writes stories. (Provide extra information)
..... goes to a museum. (Provide extra information)	 surfs the internet. (Provide extra information)

ภาพที่ 53 กิจกรรมสำรวจ 1
ที่มา: ศุภิกา นีรัตติชัย (2562)

ภาพที่ 54 กิจกรรมสำรวจ 2
ที่มา: ศุภิกา นีรัตติชัย (2562)

2.3.3 ขั้นหลังพูด (post-speaking)

เป็นช่วงที่ผู้เรียนได้แสดงทักษะการพูดในระดับก้าวหน้ามากขึ้น มักเป็นกิจกรรมการพูดแบบอิสระ (free practice) อาจให้กลุ่มผู้เรียนเลือกหัวข้อการพูดแสดงความคิดเห็นด้วยตัวเอง และนำหัวข้อนั้น ๆ สำนวญความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กิจกรรมในขั้นนี้ส่วนใหญ่เป็นการสะท้อนทักษะการพูดที่ได้เรียนไปในรูปแบบทักษะความรู้ทางภาษาอื่น ๆ เช่น การเขียน หรือ การร้องเพลง เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว กิจกรรมที่สำคัญมากอีกอย่างในขั้นหลังพูด คือ การให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ด้านผลลัพธ์ของพัฒนาการด้านทักษะการพูดของผู้เรียนภายหลังการเรียน โดยตัวผู้เรียนเองจะสะท้อนผลการเรียนทักษะการพูดของตนเอง อาจเป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับด้วยการพูดหรือเขียน ในการให้ข้อมูลป้อนกลับควรมีการประเมินและการแสดงความคิดเห็นจากผู้สอนร่วมด้วย กิจกรรมในขั้นตอนนี้มีได้หลากหลาย เช่น

1) การเขียนแสดงความคิดเห็น (write a comment) ผู้สอนตั้งหัวข้อการอภิปรายที่สอดคล้องกับบทเรียนการพูดที่ได้เรียนไป และให้ผู้เรียนเขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อเรื่องที่ผู้สอนกำหนดให้ ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการพูด: Deliver your opinions on Thai learners' English skill

ตัวอย่างกิจกรรมหลังพูด: หลังจากที่ได้เรียนรู้รูปแบบการพูดแสดงความคิดเห็นจากขั้นขณะสอน (while-speaking) แล้ว ผู้สอนกำหนดหัวข้ออภิปรายใหม่ที่สอดคล้องกับบทเรียนการพูดแสดงความคิดเห็น เรื่อง Deliver your opinions on Thai learners' English skill แก่ผู้เรียนเพื่อเขียนแสดงความคิดเห็น หัวข้ออภิปรายใหม่ คือ “Do you agree with Kaneki's opinions on Thai learners' English skill? Give reasons for your agreement or disagreement.” แนวทางการเขียนตอบของผู้เรียนอาจเป็น I think she's totally right about that. Because teachers who are responsible for English subject play an important role in Thai learners' English development. เป็นต้น ภายหลังการเขียนแสดงความคิดเห็น ผู้สอนอาจสุ่มผู้เรียนบางคนออกมาพูดถึงความคิดเห็นของตนเองหน้าชั้นเรียน

ภาพที่ 55 กิจกรรมเขียนแสดงความคิดเห็น
ที่มา: ศุภิกา นีรัตติย (2562)

2) **เขียนสรุปความ (summarize)** ภายหลังการฝึกพูดในชั้นตอนขณะพูด (while-speaking) ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนสรุปความในสิ่งที่ได้เรียน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการพูด: How to Make Peach Tea.

ตัวอย่างกิจกรรมหลังพูด: ภายหลังการพูดบทสนทนาการชงชาพีชในชั้นขณะพูด (while-speaking) ผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน และช่วยกันเขียนสรุปขั้นตอนการทำชาพีชลงกระดาษ จากนั้นผู้สอนให้ผู้เรียนออกมานำเสนอสิ่งที่เขียนหน้าชั้นเรียน

I began with adding peaches, two cups of water, and two cups of sugar in a saucepan. I brought it to the boil slowly until the sugar was dissolved and the peaches were soft and turned to dark peachy color. And then, I removed a saucepan from heat. I left it to infuse syrup for about thirty minutes. I mashed the peaches to release all the juice and brought it to the boil for ten more minutes. In the meantime, I put three cups of water in a pot and brought it to the boil. And then, place tea bags in the water and left them steep for five minutes. After that I removed the tea bags. I poured the tea in peach syrup. I left it cool to room temperature and put in the refrigerator until cold. It's ready to serve. You can put some ice or top up with peach slices, oats, or ice-cream sundaes.

ภาพที่ 56

กิจกรรมเขียนสรุปความ
ที่มา: ศุภิกา นิรุตติชัย (2562)

3) ทำแบบประเมินตนเอง (do a self-assessment questionnaire)

การประเมินตนเองจะช่วยให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนทราบถึงปัญหาและสิ่งที่คุณเรียนจำเป็นต้องปรับปรุงสำหรับบทเรียนที่เรียนไป

หัวข้อการพูด: How to get there?

ตัวอย่างกิจกรรมหลังพูด: ผู้สอนให้ผู้เรียนกรอกแบบประเมินตนเองโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ในหัวข้อที่จริงสำหรับตนเอง ผลจากการที่ผู้เรียนได้สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของตนเองผ่านแบบประเมินจะทำให้ผู้เรียนจำได้ว่าสิ่งใดที่ตนเองทำได้ดีหรือต้องปรับปรุง ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการทำแบบประเมินตนเองนี้ เรียกว่า ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ซึ่งเป็นข้อมูลป้อนกลับจากการทำกิจกรรมการพูดที่ผ่านมาของผู้เรียนแต่ละคน ภายหลังการประเมินตนเองของผู้เรียน ผู้สอนให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการให้ผลสะท้อนการเรียนรู้ของเพื่อนโดยการพูดแสดงความคิดเห็น จากนั้นผู้สอนเป็นผู้สรุปผลการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน

Self-Assessment Questionnaire

Please rate the following statements on a scale from 1 - 4

1 = needs improvement

2 = Satisfactory

3 = Good

4 = Excellent

No.	Statements	4	3	2	1
1	I can ask for directions.				
2	I can give directions.				
3	I can pronounce words correctly.				
4	I can speak fluently.				
5	I can speak confidently.				
6	I can act out a dialogue properly.				

ภาพที่ 57 กิจกรรมทำแบบประเมินตนเอง
ที่มา: ศุภิกา นริศศิษฐ์ (2562)

บทสรุป

ทักษะการฟังและการพูดนับว่าเป็นสองทักษะที่ใช้สื่อสารมากที่สุดในชีวิตประจำวัน เป้าหมายหลักของการฟัง คือ ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อความของสารที่ผู้พูดถ่ายทอดทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และยังสามารถตอบสนองด้วยการแสดงออกทางกิริยาอาการต่าง ๆ ที่ผ่านมามีการพัฒนาแนวการสอนการฟัง และแนวการสอนที่สำคัญ ได้แก่ การสอนการฟังแบบล่างขึ้นบน (ผู้สอนจะเริ่มสอนหน่วยย่อยของภาษา เช่น การออกเสียงคำศัพท์ และไวยากรณ์ เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานที่จะนำไปสู่ความเข้าใจเนื้อความที่ฟัง), การสอนการฟังแบบบนลงล่าง (ผู้สอนจะใช้วิธีการสอนโดยการกระตุ้นภูมิความรู้เดิมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และเข้าใจเรื่องที่ฟังได้) และการสอนการฟังแบบปฏิสัมพันธ์ (ผู้สอนจะใช้การสอนการฟังแบบล่างขึ้นบนและการสอนการฟังแบบบนลงล่างร่วมกัน โดยจะเริ่มด้วยการกระตุ้นภูมิความรู้เดิมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคาดเดาและเข้าใจเนื้อความคร่าว ๆ ได้ จากนั้นจึงสอนหน่วยย่อยทางภาษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจรายละเอียดทั้งหมดของเนื้อความที่ฟัง) ส่วนเป้าหมายของการพูด คือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ ไปยังผู้ฟังผ่านทางภาษา และแนวการสอนการพูดที่สำคัญ ได้แก่ การสอนแบบตรง (ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป้าหมายตลอดเวลา โดยไม่เน้นการสอนไวยากรณ์), การสอนแบบฟัง-พูด (ผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนใช้กฎเกณฑ์ทางภาษาอย่างถูกต้อง โดยผู้สอนจะสอนรูปประโยคในแบบที่ตายตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ และให้ผู้เรียนฝึกฝนภาษานั้นซ้ำ ๆ จนผู้เรียนท่องจำได้และใช้ได้อย่างถูกต้อง), การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (ผู้สอนจะเริ่มสอนคำศัพท์ การออกเสียง ไวยากรณ์ และประโยคที่จำเป็นแก่ผู้เรียน จากนั้นจึงให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างเต็มที่ โดยผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนผลิตภาษามากกว่าความถูกต้องทางไวยากรณ์) และการสอนภาษาแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (ผู้สอนใช้การเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เช่น สังคมศึกษาหรือวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนภาษา)

แบบฝึกหัดทบทวน

แบบฝึกหัดที่ 1: จับคู่แนวคิดการสอนการฟังกับลักษณะการสอนให้ถูกต้อง

_____ 1. bottom-up approach	a. กระตุ้นภูมิความรู้เดิมของผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ฟังสามารถวิเคราะห์และเข้าใจข้อความที่ได้ฟัง
_____ 2. top-down approach	b. ทำการกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน พร้อมทั้งสอนคำศัพท์ หลักภาษา และการออกเสียง ให้แก่ผู้เรียนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทฟัง
_____ 3. interactive approach	c. เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจตั้งแต่หน่วยย่อยในภาษา เสียงของคำศัพท์ ความหมายของคำศัพท์ และความรู้ทางไวยากรณ์ เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์สารที่ได้ฟัง

แบบฝึกหัดที่ 2: วิธีการสอนการฟังแบ่งออกได้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนฟัง (pre-listening) ขั้นขณะฟัง (while-listening) และขั้นหลังฟัง (post-listening) จงอธิบายวัตถุประสงค์การสอนในแต่ละขั้นตอน พร้อมยกตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน

1. ขั้นก่อนฟัง (pre-listening)

2. ขั้นขณะฟัง (while-listening)

3. ขั้นหลังฟัง (post-listening)

แบบฝึกหัดที่ 3: จับคู่แนวคิดการสอนการพูดกับลักษณะการสอนให้ถูกต้อง

_____ 1. direct method	a. เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์และประโยคที่จำเป็นในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยไม่เน้นการเรียนรู้ไวยากรณ์ทางภาษา
_____ 2. communicative language teaching method - CLT	b. เริ่มด้วยการสอนคำศัพท์ การออกเสียง ไวยากรณ์ ประโยคที่จำเป็นแก่ผู้เรียน จากนั้นผู้สอนจะฝึกให้ผู้เรียนใช้ความรู้ที่เรียนไปในการพูด
_____ 3. content and language integrated learning method - CLIL	c. ใช้การบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ร่วมกับการเรียนภาษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้คิดและใช้ภาษาควบคู่กันไป
_____ 4. audio-lingual method	d. เน้นให้ผู้เรียนฝึกรูปแบบภาษาที่ตายตัวซ้ำๆ และเน้นให้ผู้เรียนใช้กฎเกณฑ์ทางภาษาและออกเสียงคำอย่างถูกต้อง

แบบฝึกหัดที่ 4: วิธีการสอนการพูดแบ่งออกได้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการเสนอรูปแบบหรือขั้นก่อนพูด (lead-in/pre-speaking) ขั้นฝึกใช้ภาษาหรือขณะพูด (practice/while-speaking) และขั้นหลังพูด (post-speaking) จงอธิบายวัตถุประสงค์การสอนในแต่ละขั้นตอน พร้อมยกตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในขั้นตอนนั้น ๆ

1. ขั้นตอนการเสนอรูปแบบหรือขั้นก่อนพูด (lead-in/pre-speaking)

2. ขั้นฝึกใช้ภาษาหรือขณะพูด (practice/while-speaking)

3. ขั้นหลังพูด (post-speaking)

บทที่ 9

การสอนการอ่าน
และการเขียนภาษาอังกฤษ

9

การสอนการอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ

บทนำ

ทักษะการอ่านและเขียนถือเป็นอีกสองทักษะที่มีความสำคัญในการเรียนภาษา (Anderson, 1999; Graddol, 2006; Hyland, 2003; Matsuda, 2003) การอ่านช่วยให้เราเรียนรู้สิ่งใหม่หรือข้อมูลใหม่ผ่านทางภาษาที่เขียนลงวัสดุชนิดต่าง ๆ และการเขียนเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสื่อสารความรู้ ความคิด หรือประสบการณ์ของผู้เขียนออกมาโดยใช้สัญลักษณ์ทางภาษาเพื่อสื่อความหมายถึงผู้อ่าน ทักษะการอ่านและเขียนเป็นสองทักษะที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด (Lee & Krashen, 2002) เนื่องจากสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้จากการอ่าน ไม่เพียงแต่เข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน แต่ผู้อ่านยังได้เรียนรู้ทั้งคำศัพท์ การใช้ภาษา และรูปแบบการเรียบเรียงงานเขียนด้วย ซึ่งมีผลทำให้เราสามารถเขียนได้ดีขึ้นจากความรู้ด้านภาษาที่ได้จากการอ่าน

แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า คนไทยยังคงมีปัญหาในการอ่าน (Ponmanee & Sinsuwan, 2001; Chomchaiya, 2014) และการเขียน (Lush, 2002 และ Pawapatchraudom, 2007) ในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของผู้เรียน ผู้สอนนับว่าเป็นบุคคลหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสอนและการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการอ่านและเขียนแก่ผู้เรียน

การเรียบเรียงลำดับหัวข้อในบทนี้ ผู้เขียนแยกประเด็นการนำเสนอออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ แนวทางการสอนการอ่านภาษาอังกฤษและแนวทางการสอนการเขียนภาษาอังกฤษ

1. การอ่าน (reading)

การอ่าน คือ การแปลสัญลักษณ์หรืออักษรทางภาษาที่เขียนหรือพิมพ์ลงในวัสดุชนิดต่าง ๆ เช่น ใบบาน กระดาษ และพลาสติก เป็นต้น ออกมาเป็นความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารถึงผู้ฟัง

การอ่านสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ การอ่านออกเสียง (aloud reading) และการอ่านในใจ (silent reading)

► การอ่านออกเสียง (aloud reading) คือ การอ่านบทอ่านโดยการเปล่งเสียงพูดออกมาเพื่อให้ผู้อื่นได้ยิน ซึ่งการอ่านในรูปแบบนี้จะช่วยผู้เรียนพัฒนาทักษะความถูกต้อง (accuracy) และความคล่องแคล่ว (fluency) ในการเปล่งเสียงคำ

กลวิธีที่ใช้ในการฝึกฝนการอ่านออกเสียง ตัวอย่างเช่น ผู้สอนอ่านข้อความและให้ผู้เรียนอ่านตาม ให้ผู้เรียนอ่านบทอ่านคนละประโยคต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ จนจบ ให้ผู้เรียนอ่านข้อความให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องในการออกเสียง หรือฝึกให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อาจไม่คำนึงถึงความเร็วในการอ่านมากนัก เป็นต้น

► การอ่านในใจ (silent reading) มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นความเข้าใจข้อความในบทอ่าน ซึ่งเป็นเป้าหมายเดียวกับการฟังที่มุ่งความเข้าใจในสารที่ฟัง อีกทั้งการสอนการอ่านในใจมีลักษณะขั้นตอนการสอนเช่นเดียวกับการสอนการฟัง คือ ขั้นก่อนอ่าน (pre-reading) ขั้นขณะอ่าน (while-reading) และขั้นหลังอ่าน (post-reading) ซึ่งผู้เขียนจะอธิบายอย่างละเอียดในหัวข้อต่อไป

ในบทนี้ผู้เขียนมุ่งเน้นรูปแบบการสอนการอ่านในใจ เนื่องจากเป็นรูปแบบการอ่านที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านในเชิงลึก ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาในระดับกลางและระดับสูง

1.1 ทักษะการอ่าน (reading skills)

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนภาษา เนื่องจากการอ่านช่วยเพิ่มศักยภาพทางภาษาด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้คำศัพท์ ความสามารถในการสะกดคำ และความรู้ด้านไวยากรณ์ เป็นต้น

กระบวนการอ่านแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ การรับรู้ การเข้าใจ และตอบสนองต่อสิ่งที่อ่าน

1) การรับรู้ คือ การรับรู้สัญลักษณ์ทางภาษา เช่น ตัวอักษรภาษาไทย หรือตัวอักษรภาษาอังกฤษ เป็นต้น

2) การเข้าใจ คือ การเข้าใจเนื้อความที่อ่านว่าผู้เขียนต้องการบอกอะไรแก่ผู้อ่าน

3) การตอบสนอง คือ ภายหลังการอ่าน ผู้อ่านจะมีปฏิกริยาใน 3 รูปแบบ ได้แก่

3.1) การแปล คือ การเข้าใจความหมายของบทอ่านอย่างตรงไปตรงมา

3.2) การตีความ คือ การเข้าใจความหมายของบทอ่านอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากบางข้อความผู้อ่านไม่สามารถแปลความแบบตรงไปตรงมาได้ จำเป็นต้องเข้าใจถึงนัยแฝงที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารถึงผู้อ่าน

3.3) การขยายความ คือ นอกจากเข้าใจเนื้อความที่ได้อ่านแล้ว ผู้ฟังสามารถคาดเดาเหตุการณ์ต่อไปได้

1.2 แนวคิดการสอนการอ่าน (teaching approaches for reading)

แนวคิดการสอนการอ่าน แบ่งออกได้ 3 รูปแบบเช่นเดียวกับการสอนการฟัง (Butler & Wiburg, 2003) คือ การสอนการอ่านแบบล่างขึ้นบน (bottom-up approach) การสอนการอ่านแบบบนลงล่าง (top-down approach) และการสอนการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive approach)

1.2.1 การสอนการอ่านแบบล่างขึ้นบน (bottom-up approach)

แนวความคิดในการอ่านแบบล่างขึ้นบน คือ ผู้อ่านเข้าใจสารที่อ่านจากการเข้าใจส่วนประกอบต่าง ๆ ของภาษา โดยผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้ด้านทักษะภาษาเพื่อใช้วิเคราะห์บทอ่าน ซึ่งเริ่มจากการวิเคราะห์หน่วยย่อยของภาษา คือ เสียงอักษร และขยายไปสู่ความเข้าใจส่วนประกอบของภาษาที่ใหญ่ขึ้น คือ คำศัพท์ วลี และประโยค ตามลำดับ จากผลของความเข้าใจทักษะทางภาษาดังกล่าวจะนำผู้เรียนไปสู่การเข้าใจบทอ่าน

ตัวอย่างกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดนี้ เช่น การจับคู่คำศัพท์กับนิยาม คำศัพท์ การฝึกออกเสียงในระดับคำ วลี หรือประโยค ฝึกสะกดคำศัพท์ และฝึกแต่งประโยค เป็นต้น

1.2.2 การสอนการอ่านแบบบนลงล่าง (top-down approach)

แนวคิดนี้เชื่อว่าผู้เรียนเข้าใจบทอ่านได้ต้องอาศัยความรู้เดิม (schema) เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เช่น การอ่านหนังสือปัญหาชีวิตระดับสูงแต่ผู้อ่านไม่มีความรู้พื้นฐานด้านบัญชี มีผลทำให้ผู้อ่านยากที่จะเข้าใจบทอ่านหรืออาจไม่สามารถเข้าใจบทอ่านได้ เนื่องจากภูมิความรู้เดิมมีส่วนสำคัญในการช่วยผู้อ่านเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีกับข้อมูลใหม่ และนำไปสู่การเข้าใจบทอ่านได้ง่ายขึ้น

กิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดการอ่านแบบบนลงล่าง (top-down approach) ต้องเป็นกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นภูมิความรู้เดิมของผู้เรียน เช่น การคาดเดาเหตุการณ์จากคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทอ่าน หรือการตั้งคำถามที่มีความเกี่ยวข้องกับบทอ่านและให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปราย เป็นต้น

1.2.3 การสอนการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive approach)

แนวความคิดนี้ แสดงให้เห็นว่าเราไม่สามารถใช้แนวคิดการอ่านแบบล่างขึ้นบน (bottom-up approach) หรือแนวคิดการอ่านแบบบนลงล่าง (top-down approach) เพียงแนวคิดเดียว แต่จำเป็นต้องใช้รูปแบบการอ่านทั้งสองร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจสารที่อ่านได้อย่างลึกซึ้ง

ตัวอย่างเช่น ในการอ่านเพื่อการวิเคราะห์วรรณกรรมจีน ผู้อ่านต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมของประเทศจีน เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความที่อ่านได้ง่ายขึ้น ส่วนความรู้ด้านคำศัพท์ โครงสร้างประโยคจะช่วยผู้อ่านในการแปลความ ดังนั้นแล้ว เพื่อให้การอ่านประสบความสำเร็จ ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ทั้งความรู้เดิมและความรู้ทางภาษาร่วมกัน

1.3 วิธีการสอนและกิจกรรมการสอนการอ่าน (teaching approaches and activities for reading)

การสอนทักษะการอ่านให้กับผู้เรียน ผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ วิธีการสอนการอ่านสามารถแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน (Diaz-Rico, 2013) คือ ขั้นก่อนอ่าน (intro/pre-reading) ขั้นขณะอ่าน (through/while-reading) และขั้นหลังอ่าน (beyond/post-reading) โดยตัวอย่างการสอนการอ่านที่จะกล่าวต่อไป ผู้สอนได้ยึดแนวทางการอ่านตามทฤษฎีการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive approach) มีรายละเอียดดังนี้

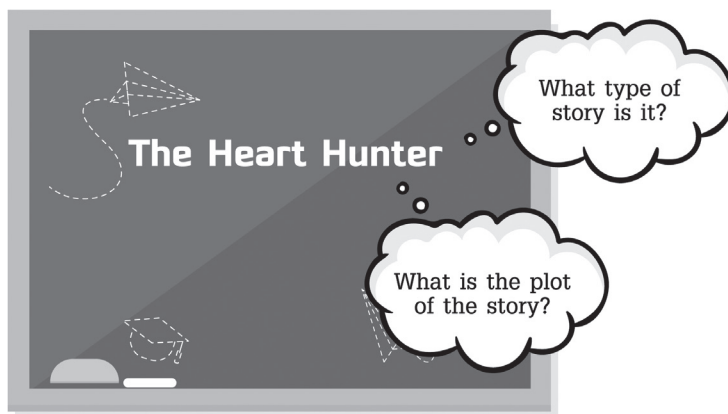
1.3.1 ขั้นก่อนอ่าน (intro/pre-reading)

ขั้นตอนนี้จะช่วยเตรียมความพร้อมผู้เรียนในการอ่าน โดยการให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การกระตุ้นความรู้เดิม (schema) การกระตุ้นความสนใจในเรื่องที่จะอ่าน หรืออาจเป็นการเตรียมพร้อมทางภาษาที่จำเป็นสำหรับการอ่าน เช่น คำศัพท์ รูปแบบการเขียนที่ผู้เรียนใช้ในการจัดลำดับเนื้อเรื่อง (เขียนตามลำดับเวลา เขียนตามเหตุและผลที่เกิดขึ้น หรือเขียนตามขั้นตอนการปฏิบัติ เป็นต้น) และไวยากรณ์ เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถทำได้ในขั้นนี้ ได้แก่

1) **คาดเดาเหตุการณ์จากหัวเรื่อง (guess from a topic)** ผู้สอนให้ผู้เรียนดูชื่อเรื่องที่จะอ่าน และให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มคาดเดาว่าเนื้อความเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

หัวข้อการอ่าน: The Heart Hunter

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนอ่าน: ผู้สอนเขียนชื่อเรื่อง “The Heart Hunter” บนกระดาน จากนั้นกระตุ้นให้ผู้เรียนคาดเดาชนิดของเรื่องและเหตุการณ์ของเรื่อง ผู้เรียนอาจตอบว่า “เป็นเรื่อง drama เกี่ยวกับความรัก” หรือ “น่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับชายหนุ่มหน้าตาดี พยายามที่จะหาหนทางมัดใจผู้หญิงคนหนึ่งให้ได้” เป็นต้น

ภาพที่ 58 กิจกรรมคาดเดาเหตุการณ์จากหัวเรื่อง
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

2) ทำข้อสอบแบบถูกผิด (take a true-false test) ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านประโยคและคาดเดาว่าประโยคนั้นเป็นประโยคที่มีข้อมูลถูกต้องตามเรื่องที่ผู้เรียนกำลังจะอ่านหรือไม่ กิจกรรมนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: Pyramid

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนอ่าน: เริ่มต้นให้ผู้เรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับเรื่อง “Pyramid” จากนั้นให้ผู้เรียนช่วยกันพิจารณาว่าข้อความนั้น ๆ เป็นข้อมูลที่ถูกต้องหรือไม่ โดยผู้สอนอาจเฉลยคำตอบภายหลังกิจกรรมนี้หรือหลังจากที่ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องแล้ว เนื่องจากกิจกรรมนี้เป็นเพียงการปูพื้นฐานข้อมูลบางส่วนให้แก่ผู้เรียนก่อนการทำกิจกรรมการอ่านต่อไป

Decide if the statements below are True (T) or False (F) according to your background information.

- ___ 1) Pyramids were built as a tomb for Egyptian kings.
- ___ 2) The pyramids found at Giza are the most famous Egyptian pyramids.
- ___ 3) The Pyramid of Khufu is the oldest and largest of the three pyramids in Giza necropolis.
- ___ 4) Pyramids were built of stones or bricks.
- ___ 5) There is no doubt about pyramid construction.

ภาพที่ 59 กิจกรรมทำข้อสอบแบบถูกผิด
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

3) คาดเดาเหตุการณ์จากคำถาม (guess from a question) ให้ผู้เรียนอ่านคำถามที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องและคาดเดาเหตุการณ์ของเรื่องที่กำลังจะอ่าน

หัวข้อการอ่าน: No Plastic Campaign

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนอ่าน: ผู้สอนเขียนคำถาม 2 ประโยค บนกระดาน โดยเริ่มจากการเขียนประโยคคำถามที่ 1 บนกระดาน คือ What kinds of pollution are toxic to human health? และกระตุ้นให้ผู้เรียนช่วยกันแปล ถ้าผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตอบ จากนั้นจึงเขียนคำถามที่ 2 บนกระดาน คือ How many types of plastics are usually found in packaging and footwear? ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนแปลความหมายและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตอบคำถาม สุดท้ายผู้สอนให้ผู้เรียนลองคาดเดาหัวข้อเรื่องที่จะอ่าน ผู้เรียนอาจมีแนวทางการตอบ เช่น plastic pollution, environmental pollution หรือ types of toxic plastic เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้สอนจำเป็นต้องควบคุมการเดาของผู้เรียนให้ใกล้เคียงกับหัวข้อที่จะอ่านเพื่อที่ผู้สอนจะเชื่อมโยงกิจกรรมนี้เข้าบทเรียนได้

4) อภิปรายกลุ่ม (group discussion) ผู้สอนอาจกำหนดหัวข้อการอภิปรายในรูปแบบการตั้งหัวข้อเรื่องหรือการตั้งคำถาม กิจกรรมนี้เหมาะสมอย่างยิ่งกับหัวข้อเรื่องที่ค่อนข้างไกลตัวผู้เรียน การอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เพิ่มมากขึ้นจากการแบ่งปันข้อมูลระหว่างกัน ถ้าผู้สอนพบว่า ภายหลังการอภิปรายในระดับกลุ่มและระดับชั้นเรียน ผู้เรียนยังมีข้อมูลพื้นฐานในหัวข้อที่จะอ่านไม่เพียงพอ ผู้สอนสามารถเข้าร่วมการอภิปรายหรือให้ข้อมูลที่จำเป็นเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนได้ ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: Medical Tourism

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนอ่าน: ผู้สอนกำหนดหัวข้อเรื่องการอ่านให้แก่ผู้เรียน และให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มและช่วยกันคาดเดาความหมายของคำว่า “medical tourism” จากนั้นผู้สอนถามข้อสรุปของนิยามคำศัพท์ที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้ภายหลังการอภิปราย แนวการตอบของผู้เรียนอาจเป็นคำตอบที่ถูกหรือผิด เช่น การท่องเที่ยวเชิงการบำบัด หรืออาชีพแพทย์เฉพาะทางด้านการรักษา นักท่องเที่ยว เป็นต้น สุดท้ายผู้สอนให้ผู้เรียนทั้งห้องร่วมแสดงความคิดเห็นและหาข้อสรุปร่วมกัน

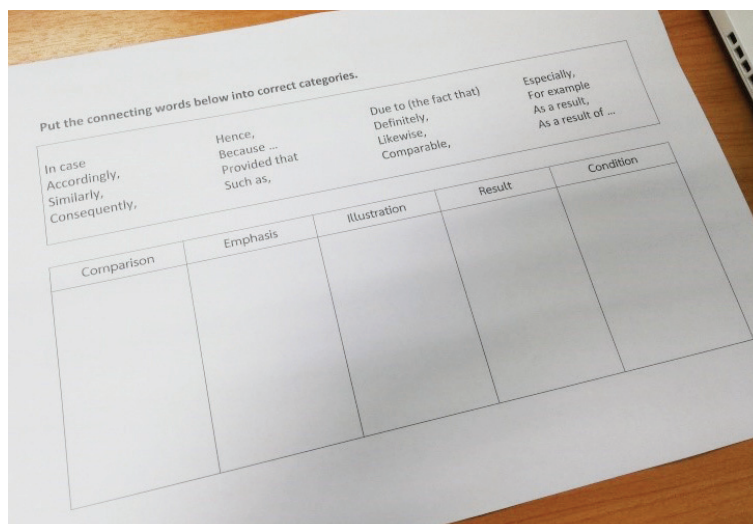

ภาพที่ 60 กิจกรรมอภิปรายกลุ่ม
 ที่มา: ศุภิกา นิรัตติย (2562)

5) **ให้ข้อมูลคำศัพท์ที่จำเป็น (provide an important word)** เป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนอ่าน โดยการให้ข้อมูลทางภาษา อาจใช้การเล่นเก็บบัตรคำศัพท์กับความหมาย จับกลุ่มคำศัพท์ในหมวดหมู่เดียวกัน วงกลมคำศัพท์หรือคำวลีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน หรือการค้นหาความหมายของคำศัพท์โดยใช้โปรแกรมในมือถือ เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: Greenhouse Effect

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนอ่าน: ผู้สอนแจกใบงานเกี่ยวกับคำเชื่อม (connecting word) แก่ผู้เรียน ซึ่งคำศัพท์ในใบงานนี้เป็นคำศัพท์ที่จำเป็นในการอ่านเรื่อง “Greenhouse Effect” จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันนำคำศัพท์ใส่ในหมวดหมู่ทั้ง 5 (comparison, emphasis, illustration, result และ condition) ให้ถูกต้อง ภายหลังกิจกรรม ผู้สอนเฉลยคำตอบ

ภาพที่ 61 กิจกรรมให้ข้อมูลคำศัพท์ที่จำเป็น
ที่มา: ศุภิกา นิธิติศัย (2562)

1.3.2 ขั้นขณะอ่าน (through/while-reading)

เป็นขั้นตอนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนจดจ่ออยู่กับบทอ่านและทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านได้ดี นอกจากการฝึกฝนทักษะการอ่านแล้ว ผู้สอนสามารถสอนทักษะทางภาษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทอ่านได้ เช่น ความหมายคำศัพท์ การออกเสียงคำ การสะกดคำ หลักไวยากรณ์ รูปแบบโครงสร้างบทอ่าน และการใช้คำเชื่อมประโยค เป็นต้น

กิจกรรมที่ใช้ในขั้นตอนนี้ สามารถแบ่งได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ (reading for main ideas) การอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ (reading for specific information) การอ่านเพื่อเข้าใจรายละเอียด (reading for details) การอ่านเพื่อหาความหมายโดยนัย (reading for inferences) และการอ่านเพื่อเดาความหมายคำศัพท์จากบริบท (guessing word from context) เป็นต้น แสดงดังตัวอย่าง

1) การอ่านเพื่อเข้าใจถึงใจความหลักหรือใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน (reading for main ideas) จากการอ่านแบบกวาดสายตาหรือการอ่านแบบข้าม (skim reading) ผู้เรียนจะสามารถจับใจความสำคัญหรือวัตถุประสงค์หลักของทั้งเรื่องที่อ่านได้ นอกจากเข้าใจถึงใจความหลักของเรื่องทั้งหมดแล้ว ในแต่ละย่อหน้าของบทอ่านมีใจความหลักของตัวเองเช่นกัน ดังนั้นแล้ว ผู้อ่านจำเป็นต้องเข้าใจถึงใจความหลักในแต่ละย่อหน้า ผู้สอนอาจใช้กิจกรรมถาม-ตอบ ปากเปล่าหรือทำแบบทดสอบในการตรวจสอบความเข้าใจใจความหลักของผู้เรียน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: Mother to Son (poem)

กิจกรรม: อ่าน 1 นาที (1 minute reading)

ตัวอย่างกิจกรรมขณะอ่าน: ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านกลอนเรื่อง Mother to Son อย่างรวดเร็ว อาจใช้เวลา 1 หรือ 2 นาที ขึ้นอยู่กับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน เมื่อหมดเวลาอ่าน ผู้สอนถามผู้เรียนถึงใจความหลักของกลอน ไม่ว่าผู้เรียนจะตอบถูกหรือผิดก็ตาม ผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนหาใจความหลักที่ถูกต้องให้ได้

Mother to Son

I'm your mom.

I have something to tell you, my son.

Thank you for everything you do.

I'll always support you.

I'm your mom.

I'll always be there for you, my son.

You're my best gift.

I've ever received.

ภาพที่ 62

กิจกรรมอ่าน 1 นาที
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

2) การอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ (reading for specific information) คือการอ่านกวาดสายตาเพื่อหาข้อมูลเช่น ชื่อคน ปี ตัวเลข หรือสถานที่ เป็นต้น ลักษณะคำถามที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กลวิธีการอ่านแบบ scan เพื่อหาข้อมูลเฉพาะ เช่น Who created this graphic program? When will Kelly finish work? หรือ What happened in 1986? เป็นต้น กิจกรรมที่ใช้ อาจเป็นการทำแบบทดสอบจับคู่ มีตัวเลือก หรือผิดถูก เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: Phuket Heroines Monument

กิจกรรม: ตอบคำถาม (answer a question)

ตัวอย่างกิจกรรมขณะอ่าน: ในการอ่านเรื่อง Phuket Heroines Monument ผู้สอนสามารถนำคำถามบางข้อ เช่น When did Chan marry Khun? หรือ When did the Burmese army invade Thalang Town? มาใช้ในการสอนให้ผู้เรียนอ่านกวาดสายตาเพื่อหาข้อมูลเฉพาะได้ โดยผู้สอนควรให้ผู้เรียนช่วยกันตอบก่อนว่า เรากำลังกวาดสายตาหาคำว่าอะไรเพื่อหาคำตอบ (คำตอบคือ กวาดสายตาหาปี ค.ศ.) และผู้สอนให้เวลาผู้เรียนประมาณ 2-3 นาที ในการหาคำตอบ จากนั้นผู้สอนเฉลยคำตอบ

Phuket Heroines Monument

The Two Heroines Monument at the traffic circle on Thepkrasattri Road is one of the landmarks in Phuket. The monument is dedicated to the two brave sisters. Their names were Chan (older sister) and Mook (younger sister). Their father was the governor of Thalang named Chom Rang. Chan was married with Khun in 1762. He was an official.

After the death of Chom Rang, the Burmese army attacked Thailand including Thalang Town in 1785. During that time, there was no a governor. Chan and Mook decided to fight against Burmese invaders. They began gathering about 1,000 people and built a fortress at Pranangsang Temple to defend from an attack. They made a fake army. They ordered women to disguise themselves as men warriors. The women had to cut their hair very short and wear men's clothes. During the day and night, everyone patrolled around the fortress.

Moreover, at night time they sent men soldiers into the Burmese camp and killed them. The situation had lasted over three months. So, it made the Burmese army feel exhausted and scared. Finally, the Burmese army left Thalang Town on March 13, 1785. After defeating the war, King Rama I conferred titles on Chan, Thao Thepkrasattri, and Mook, Thao Srisuntorn.

1) Where is the two heroines monument located?

2) When did Chan marry Khun?

3) When did the Burmese army invade Thalang town?

4) How did the two heroines organize to defend the town?

5) Who was defeated in the war?

ภาพที่ 63

กิจกรรมตอบคำถาม

ที่มา: ศุภิกา นริศดิษฐ์ (2562)

3) การอ่านเพื่อเข้าใจรายละเอียด (reading for details) คือการอ่านแบบละเอียด เหมาะอย่างยิ่งกับการตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง หรือตีความเนื้อเรื่อง กิจกรรมที่สามารถทำได้มีอยู่หลากหลาย เช่น ใส่ตัวเลขเพื่อบอกลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือการตอบคำถามด้วยการพูดหรือเขียน เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: Great Expectations

กิจกรรม: เขียนอธิบาย (write an explanation)

ตัวอย่างกิจกรรมขณะอ่าน: สำหรับการอ่านเรื่อง Great Expectations เพื่อหาข้อมูลย่อย ๆ นั้น ผู้สอนควรให้เวลาผู้เรียนอ่านเรื่องอย่างเพียงพอ อาจใช้เวลา 10 นาที เพื่อหาคำตอบ “Mrs. Bella and her room looked strange to Aisley. List three examples from the text that support this idea and explain.” ภายหลังกิจกรรมผู้สอนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน จากนั้นผู้สอนเฉลยคำตอบ

Great Expectations

It was a winter time. The first snowfall came early in November. One day, it was Sunday morning. Aisley woke up and looked outside. She saw snow falling. Her backyard was covered with deep snow. Everything turned dark. It was hard to get out of bed. She spent a little more time in bed before getting ready for work. She was a maid. She had been working for Mrs. Bella since her husband passed away. She had never gone outside anymore. It had been five years already.

She wore a winter jacket and went to work. It stopped snowing. The light shined again. The weather got warmer. She walked slowly to Bella's house. When she arrived, she used the spare key to unlock the door and went straight to the kitchen to make her breakfast. After breakfast was ready, she went up to Bella's bedroom. She saw the door unclosed and she was told to enter. She entered. She saw the curtain was open. The sun light came through big windows. Bella was sitting in her antique brown arm-chair. She dressed elegantly with long sleeves silk dress in pale pink floral. Her fascinator was pastel which was decorated with white flowers.

Everything in here looked very different. I know there were something changed. I asked her "breakfast's ready. Would you like to have it here or in the dining room." She replied that she wanted to have breakfast on the terrace. It was great surprised. I couldn't stop smiling.

Mrs. Bella and her room looked strange to Aisley. List three examples from the text that support this idea and explain.

ภาพที่ 64

กิจกรรมเขียนอธิบาย
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

หัวข้อการอ่าน: Tiger Bus Timetable

กิจกรรม: ตอบคำถาม (answer a question)

ตัวอย่างกิจกรรมขณะอ่าน: ข้อคำถามหลาย ๆ ข้อ ในการอ่านตาราง กราฟ หรือแผนผัง ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้วิธีการอ่านแบบเข้าใจรายละเอียด ตัวอย่างเช่น คำถามในเรื่อง Tiger Bus Timetable ผู้สอนต้องให้เวลาผู้เรียนศึกษาข้อมูลทุกส่วนในตารางเพื่อหาคำตอบ ในการเฉลยคำตอบ ผู้สอนใช้วิธีสุ่มเรียกผู้เรียนตอบคำถามแต่ละข้อ พร้อมทั้งขอความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน

Tiger Bus Timetable
(Phuket Town to Airport)

Bus Stop	Bus 1	Bus 2	Bus 3
Robinson Phuket	8:00	11:15	16:40
Phuket Wittayalai School	8:25	11:40	17:05
Mission Hospital Phuket	8:40	11:55	17:20
Bangkoo School	8:55	12:10	17:35
Heroine Monument	9:15	12:35	17:55
Tesco Lotus Thalang	9:30	13:50	-
Muang Mai	9:45	14:05	-
Phuket Airport	10:10	14:30	19:35

1. What is the first stop on the bus route?

2. What is the next bus stop after Bangkoo School?

3. How long does it take to get to Phuket Airport from Robinson Phuket by Bus No.1?

4. Which bus will get you to Phuket Airport from Robinson Phuket in the shortest time?

5. How long does it take to get to Tesco Lotus Thalang from Mission Hospital Phuket by Bus No. 2?

6. If you take Bus No. 1 to Phuket Airport and William takes Bus No. 3 to the airport, how long do you need to wait for him?

ภาพที่ 65

กิจกรรมตอบคำถาม

ที่มา: ศุภิกา นิวัติชัย (2562)

4) การอ่านเพื่อหาความหมายโดยนัย (read for inference) เป็นการอ่านเรื่องที่ผู้อ่านไม่สามารถทราบได้โดยตรงจากเนื้อเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านต้องหาข้อสรุปจากบริบทหรือหลักฐานต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้ให้ไว้และทำการสรุปความจากเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุมีผล ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: A Young Man

กิจกรรม: ตอบคำถาม (answer a question)

ตัวอย่างกิจกรรมขณะอ่าน: ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านเรื่อง A Young Man และตั้งคำถาม เช่น According to the sentence “How can your efforts make any differences, Sir?”, what does the young man probably mean? ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ผู้เรียนจะได้ฝึกการตีความจากเนื้อเรื่องเพื่อหาข้อสรุปถึงเจตนาหรือความรู้สึกที่เด็กผู้ชายคนนี้มีขณะที่พูด ผู้สอนต้องให้เวลาผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อความทั้งหมดและจึงทำการวินิจฉัยประเด็นคำถาม โดยผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน อาจให้ผู้เรียนบอกคำตอบและเหตุผลประกอบการตอบของตนเองกับเพื่อนร่วมชั้น จากนั้นผู้สอนเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

A Young Man

A young man was walking alone in the park. On the way, he saw an old man picking up trash while walking. He asked the old man, “Do you work here?” The old man answered “No. I’m a visitor. I just want to make the park clean.” The young man asked “The park is huge. Its area is larger than 2000 acres. How can your efforts make any differences, Sir?” The old man stopped and looked at him, he replied “If every visitor picks only a piece of trash up, it’ll make a big difference. So, I’ll do what I can”.

According to the sentence “How can your efforts make any differences, Sir?”, what does the young man probably mean?

ภาพที่ 66

กิจกรรมตอบคำถาม

ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

5) การอ่านเพื่อเดาความหมายคำศัพท์จากบริบท (guessing word from context) ให้ผู้เรียนอ่านบทอ่าน และกำหนดให้ผู้เรียนหาความหมายของคำที่กำหนดให้ โดยการวิเคราะห์จากเนื้อความข้างเคียง ไม่อนุญาตให้ผู้เรียนใช้ตัวช่วยใด ๆ ทั้งสิ้น คำถามอาจเป็น What does “lack” mean? หรือ What is the definition of “curious”? เป็นต้น กิจกรรมที่ใช่มักเป็นการทำแบบทดสอบแบบมีตัวเลือกหรือแบบเติมคำตอบ ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: Teenagers

กิจกรรม: หาคำตอบที่ถูกต้อง (find the correct answer)

ตัวอย่างกิจกรรมขณะอ่าน: ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านเรื่อง Teenagers และตอบคำถามข้อที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นคำถามที่ถามถึงความหมายของคำศัพท์ในเนื้อเรื่อง และมักเป็นคำศัพท์ที่ยาก จำเป็นต้องเดาความหมายจากเนื้อความข้างเคียง ผู้สอนควรให้เวลาผู้เรียนในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่องอย่างละเอียดก่อนการตอบคำถามทั้งสองข้อนี้ แล้วจึงเฉลยคำตอบ

Many teenagers are **addicted** to smartphones. They spend too much time on their phones. Smartphones have benefits of education and entertainment. They can help teenagers do homework, finishing classroom projects, etc. However, teenagers tend to use them for entertaining purposes only such as chatting with friends, watching videos, and recording videos.

The studies have pointed out that ninety-five percent of teenagers have access to smartphones. Moreover, the result showed that fifty percent of those teenagers are addicted to smartphones. Seventy-two percent of teenagers need to respond to messages **promptly**. Forty-five percent said that they spend over six hours a day online. In addition, the finding reported that forty-four percent of them go online many times a day.

Even though the use of smartphones offers numerous benefits to teenagers, there are some negative effects. In order to avoid their smartphone addiction, parents play an important role. Parents should limit their time on smartphones and control of their purposes of using smartphones.

1) The word “addicted” means _____.

1. hooked
2. hate
3. relaxed
4. assisted

2) The word “promptly” can be the same as _____.

1. partly
2. sharply
3. immediately
4. sometimes

ภาพที่ 67

กิจกรรมหาคำตอบที่ถูกต้อง
ที่มา: ศุภิกา นริตติย (2562)

6) ให้ความรู้ด้านภาษาเพิ่มเติม เช่น ความรู้คำศัพท์ หรือความรู้ไวยากรณ์ เป็นต้น ผู้สอนสามารถให้ความรู้ผู้เรียนด้วยวิธีการพูดสอนหรือด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การจับกลุ่มคำศัพท์ตามหมวดหมู่ที่กำหนดให้ หรือหารูปแบบประโยคที่แตกต่างจากประโยคอื่น เป็นต้น

หัวข้อการอ่าน: If You Leave Me Now (song)

กิจกรรม: เรียนรู้ไวยากรณ์ (learn grammar)

ตัวอย่างกิจกรรมขณะอ่าน: ภายหลังจากที่ผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อเพลง “If You Leave Me Now” ในกิจกรรมข้างต้นแล้ว ผู้สอนทำการแรเงาไวยากรณ์เป้าหมาย คือ if clause ชนิดที่ 1 ให้แก่ผู้เรียน จากนั้นทำการสอนโครงสร้างประโยค if clause ชนิดที่ 1 การใช้ และ ยกตัวอย่างเพิ่มเติมแก่ผู้เรียน ในช่วงท้ายผู้สอนทำการวัดผลการเรียนรู้ด้วยการทำแบบฝึกหัด

If you leave me now

If you leave me now, I'll say nothing.

I'll let you go. I understand.

She's the one you love.

You have been waiting for her for so long.

You'll always be in my memory.

You're important to my life but

I want you to have better life.

Don't worry about me.

I am fine.

If you leave me now, I won't hold you back.

I'll let you go. I understand.

She's the one you love.

You have been waiting for her for so long.

You'll always be in my memory.

You're important to my life but

I want you to have better life.

Don't worry about me.

I am fine.

ภาพที่ 68

กิจกรรมเรียนรู้ไวยากรณ์
ที่มา: ศุภิกา นีรติศัย (2562)

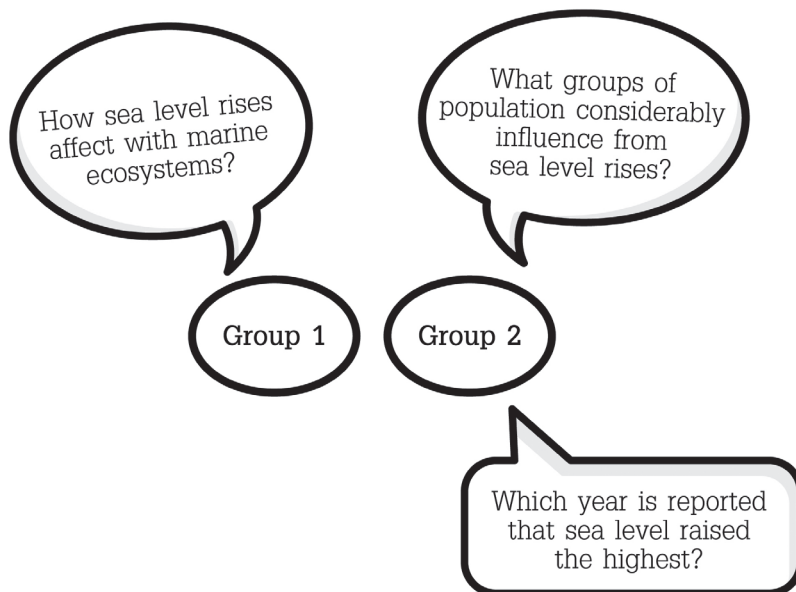
1.3.1 ขั้นหลังอ่าน (beyond/post-reading)

เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นขณะอ่าน มีเป้าหมายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำการสรุป ตรวจสอบความเข้าใจ และจัดระเบียบความคิดจากสิ่งที่อ่านได้ กิจกรรมที่ใช้ในขั้นนี้มักเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อความที่อ่าน หรือเป็นกิจกรรมที่เชื่อมความรู้ที่ได้จากการอ่าน ไปสู่การใช้ทักษะทางภาษาอื่น ๆ เช่น การฟัง และการพูด เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถใช้ได้ในช่วงตอนนี้

1) **ตั้งคำถาม (make a question)** ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน แต่ละกลุ่มต้องตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่ได้อ่าน จากนั้นนำมาถามเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ผู้เรียนสามารถใช้รูปแบบคำถามได้หลากหลาย เช่น คำถามแบบขอมริบหรือปฏิเสธ คำถามแบบ wh-question หรือคำถามแบบ tag question เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: Sea Level Rise

ตัวอย่างกิจกรรมหลังอ่าน: ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนช่วยกันตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง Sea Level Rise ด้วยข้อคำถามแบบ wh-question ผู้เรียนอาจถามด้วยคำถามเช่น How sea level rises affect with marine ecosystems? หรือ Which year is reported that sea level raised the highest? และผู้สอนมีหน้าที่กระตุ้นและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการถามตอบ

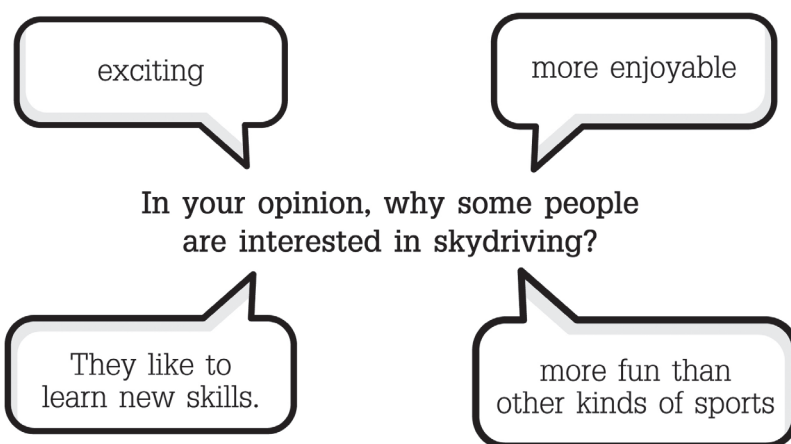

ภาพที่ 69 กิจกรรมตั้งคำถาม
ที่มา: ศุภิกา นิธิติสัย (2562)

2) **แสดงความคิดเห็น (make a comment)** ผู้สอนให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อความที่ได้อ่าน โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดหัวข้อที่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น เช่น Why do you think people interested in applied science? หรือ Do you know about any other ice-cream making processes? ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: Skydiving

ตัวอย่างกิจกรรมหลังอ่าน: ผู้สอนตั้งคำถามที่สอดคล้องกับเรื่อง Skydiving และเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น เช่น In your opinion, why some people are interested in skydiving? และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ตัวอย่างคำตอบของผู้เรียนเช่น “It’s more enjoyable.” หรือ “Some people like to learn new skills.”

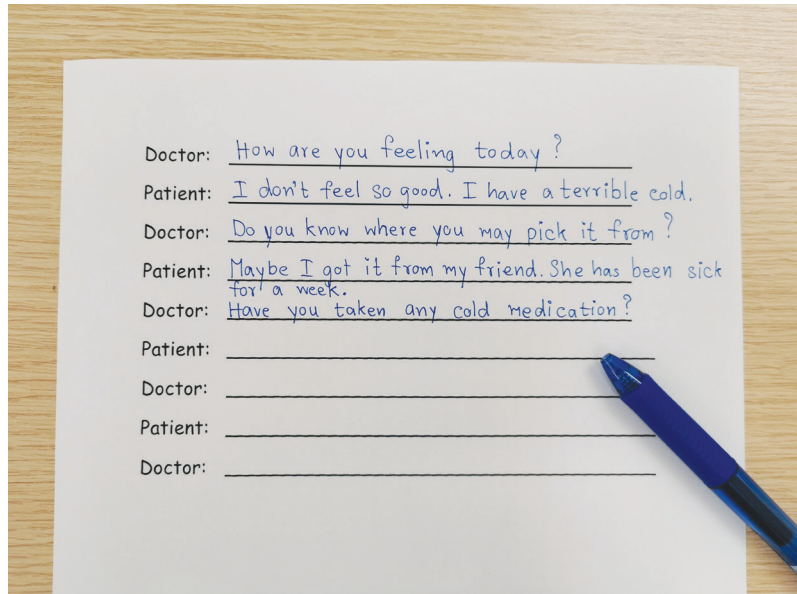
ภาพที่ 70

กิจกรรมแสดงความคิดเห็น
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

3) **แสดงบทบาทสมมติ (role-play)** เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ใช้ข้อมูลที่อ่านทำเป็นบทสนทนาหรือระหว่างกัน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: Common Cold

ตัวอย่างกิจกรรมหลังอ่าน: ภายหลังจากที่ผู้เรียนมีความรู้เบื้องต้น เรื่อง โรคหวัด (cold) จากการอ่าน ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่งบทสนทนาเกี่ยวกับโรคหวัด โดยผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสมมติตัวเองเป็นหมอและคนไข้โรคหวัด ผู้สอนให้เวลา 15 นาที ในการแต่งบทสนทนาและเตรียมตัวนำเสนอบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน ภายหลังจากการนำเสนอผลงาน ผู้สอนให้ผลตอบกลับ (feedback) แก่ผู้เรียนในด้านภาษาและการออกเสียง

ภาพที่ 71

กิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ

ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

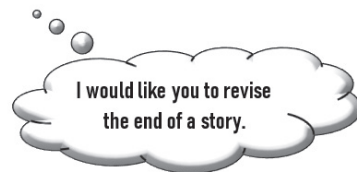
4) แก้ไขตอนจบของเรื่อง (revise the end of a story) เป็นการปรับแก้ในส่วนบทสรุปของเรื่องที่เราอ่าน ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงแนวคิดของตนเองกับตอนจบของเรื่อง

หัวข้อการอ่าน: The Needle Tree

ตัวอย่างกิจกรรมหลังอ่าน: ภายหลังจากที่ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง The Needle Tree อย่างดีแล้ว ผู้สอนให้ผู้เรียนเปลี่ยนตอนจบของเรื่องใหม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับ Roger และ Elisa ในตอนจบของเรื่อง ภายหลังจากกิจกรรม ผู้สอนตรวจสอบความที่ผู้เรียนเขียนและทำการปรับแก้ภาษาให้แก่ผู้เรียน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

The Needle Tree

Roger and Elisa lived in a small town. Their father and mother went out to work on farm every day. So, Roger had to take care of his little sister, Elisa. One day, while Roger and Elisa were playing outside, they saw something in the jungle near their house. They decided to go into the jungle to search out what was in there. After they had been walking in the jungle for a while, they came across the needle tree. It was a magnificent old tree. They heard the tree's voice "Oh, little kids. Could you help the baby squirrel under my tree? It fell out of the nest.". The sibling replied "Of course. We'll help it". The tree appreciated their help. It offered them golden needles. However, they refused the offering and walked back home. Once they got home, they saw a small bag hung on the door. They opened it and saw a lot of golden needles. They were thankful for the precious needles they received.

ภาพที่ 72

กิจกรรมแก้ไขตอบจบของเรื่อง
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

5) เล่าเรื่องซ้ำ (retell a story) ให้ผู้เรียนจับกลุ่ม โดยแต่ละคนจะร่วมกันสรุปประเด็นหลักของเนื้อความที่อ่าน จากนั้นผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มออกมาเล่าสรุปความแบบสั้น ๆ ด้วยการเขียนหรือการพูด ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการอ่าน: Steve's Life

ตัวอย่างกิจกรรมหลังอ่าน: ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปความเรื่องที่อ่านเป็นกลุ่มกลุ่มละ 3-4 คน โดยเนื้อความของผู้เรียนแต่ละกลุ่มต้องคงข้อมูลที่สำคัญของเรื่องไว้อย่างครบถ้วน จากนั้นตัวแทนผู้เรียนแต่ละกลุ่มออกมาเล่าเรื่องตามที่ตนเองสรุป ภายหลังการนำเสนอผลงาน ผู้สอนให้ผลตอบกลับ (feedback) แก่ผู้เรียนในด้านความครบถ้วนของข้อมูล ภาษาและการออกเสียง

Steve's Life

I was born in Melbourne, Australia in 1984. When I was seven years old, my family and I moved to Auckland, New Zealand because my parents opened a new restaurant there. I started my elementary school in View Bay School in town. I finished my school with a 3.5 GPA.

After that, I moved back to Melbourne and lived with my grandparents. I continued my high school education at South Well School. I worked in Silver Store while I was studying. My parents and my grandparents were very proud of me.

I decided to get a bachelor's degree in the USA. I applied for Hospitality and Tourism Management in the University of Chicago and I got acceptance. I moved to Chicago. After I graduated, I had been working there for many years. Finally, I decided to return to Melbourne to help my family business.

I will give you 15 minutes to prepare for retelling the story.

You should include the important information such as when was Steve born? and when did he move to Auckland?

ภาพที่ 73 กิจกรรมเล่าเรื่องซ้ำ
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

ข้อควรระวังในการเลือกกิจกรรมการอ่าน ดังนี้

1. เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การอ่านที่ตั้งไว้
2. เลือกบทอ่านให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน สำหรับผู้เรียนที่มีทักษะทางภาษาระดับต้น เนื้อเรื่องที่ مناسبสำหรับผู้เรียนกลุ่มนี้ คือ บทอ่านสั้น ๆ คำศัพท์และไวยากรณ์ที่ใช้ในเนื้อเรื่องต้องไม่ยากหรือซับซ้อน แต่สำหรับผู้เรียนที่มีความรู้ทางภาษาในระดับสูง บทอ่านที่ใช้จำเป็นต้องท้าทายความสามารถของผู้เรียน บทอ่านที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนกลุ่มนี้ คือ บทอ่านที่เน้นความเข้าใจความหมายจากการวิเคราะห์หรือตีความ หรืออาจใช้เป็นบทความที่มีคำศัพท์หรือหลักไวยากรณ์ที่ยาก เป็นต้น
3. เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน เช่น กิจกรรมสำหรับผู้เรียนในระดับต้นไม่ควรเป็นการสรุปบทอ่านด้วยการเขียน แต่อาจใช้รูปแบบการสรุปเนื้อเรื่องด้วยการพูด หรือการเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

2. การเขียน (writing)

2.1 ทักษะการเขียน (writing skills)

การเขียนเป็นเครื่องมือในการสื่อสารหรือการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความต้องการ และประสบการณ์ ไปสู่ผู้อ่านผ่านสัญลักษณ์ทางภาษา คือ ตัวอักษร การเขียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การเขียนที่มีรูปแบบแน่นอนและการเขียนที่ไม่มีรูปแบบแน่นอน มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 การเขียนที่มีรูปแบบแน่นอน ตัวอย่างเช่น

1) การเขียนเรียงความ คือ การถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก และความคิดของผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านผ่านการเขียนที่มีระเบียบแบบแผน มีการเรียงลำดับ ดังนี้ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ตัวอย่างเช่น การเขียนเรื่องวันไหว้พระจันทร์ การปลูกดอกไม้ หรือปัญหาเสพติด เป็นต้น

2) การเขียนบทความ คือ การเขียนที่มีรูปแบบเช่นเดียวกับการเขียนเรียงความ แต่วัตถุประสงค์ของการเขียนบทความ คือ การเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ โดยต้องมีหลักฐานประกอบการเขียน ไม่ใช่การเขียนแสดงความรู้สึกส่วนตัว

3) การเขียนจดหมาย คือ การเขียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อติดต่อสื่อสารกับคนที่อยู่ไกล จดหมายมีหลายประเภท เช่น จดหมายส่วนตัว จดหมายธุรกิจ จดหมายกิจธุระ และจดหมายราชการ เป็นต้น โดยจดหมายแต่ละประเภทมีแบบแผน ถ้อยคำ หรือความยาวของการเขียนแตกต่างกัน

4) การเขียนรายงาน คือ การเขียนเพื่อแสดงผลการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนประกอบของรายงาน มีดังนี้ ปกรายงาน คำนำ สารบัญ บทนำ เนื้อหารายงาน ภาคผนวก และบรรณานุกรม

2.1.2 การเขียนที่ไม่มีรูปแบบแน่นอน ตัวอย่างเช่น

1) การบันทึกส่วนตัว เป็นการเขียนแบบย่อ ๆ อาจเป็นเรื่องที่ได้ยินมาหรือฟังมา หรือเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำแต่กลัวลืม

2) การเขียนเล่าเรื่อง เป็นการจดบันทึกเหตุการณ์ส่วนตัว เช่น เรื่องเกี่ยวกับตนเอง หรือเป็นการบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง เป็นต้น การเขียนรูปแบบนี้สามารถเขียนแสดงความรู้สึกของผู้เขียนร่วมได้

3) การเขียนเรื่องสั้น เป็นการเขียนเรื่องราวแบบร้อยแก้วประเภทบันเทิง มีเหตุการณ์ในเรื่อง และตัวละครน้อย

4) การเขียนโฆษณา เป็นงานเขียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประกาศสินค้าหรือบริการให้ประชาชนโดยทั่วไปรับทราบ

5) การเขียนสารคดี เป็นงานเขียนที่เรียบเรียงขึ้นจากเรื่องจริง โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ความรู้

6) การเขียนบทละครสั้น ๆ เป็นงานเขียนที่แต่งขึ้นเพื่อใช้ในการแสดงละคร

2.2 แนวคิดการสอนการเขียน (teaching approaches for writing)

แนวคิดการสอนการเขียนสามารถแบ่งออกเป็น 3 แนวคิดหลัก (วิสุทธิ จรุงวัชรชัย, 2560) คือ การสอนการเขียนแบบเน้นผลงาน การสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการ และการสอนการเขียนแบบอรรถฐาน

2.2.1 การสอนการเขียนแบบเน้นผลงาน (product approach)

แนวคิดนี้เชื่อว่างานเขียนที่ดี คือ งานเขียนที่ใช้หลักไวยากรณ์และโครงสร้างประโยคที่ถูกต้อง ดังนั้น การเรียนการสอนรูปแบบนี้ให้ความสำคัญกับการอธิบาย การวิเคราะห์ และการฝึกใช้ไวยากรณ์และโครงสร้างภาษาประโยคซ้ำแล้วซ้ำอีกจนกว่าผู้เรียนสามารถใช้ได้อย่างถูกต้อง แนวคิดนี้ไม่เน้นการสื่อความหมายหรือการนำเสนอแนวความคิดของผู้เขียน

2.2.2 การสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการ (process approach)

แนวคิดนี้เชื่อว่าการสอนการเขียนที่มีลำดับขั้นตอน ช่วยให้ผู้เขียนสร้างงานเขียนที่สื่อความหมายหรือแนวคิดของตนเองไปสู่ผู้อ่าน ดังนั้น แนวคิดนี้จึงให้ความสำคัญกับการฝึกกลวิธีการเขียน ซึ่งกระบวนการเขียนมีขั้นตอนดังนี้ การเลือกหัวข้อ การระดมความคิด เขียนโครงร่างเนื้อหา เขียนร่าง การประเมินและแก้ไขร่าง จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนจำเป็นต้องแก้ไขงานเขียนซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกว่าจะได้ชิ้นงานที่สามารถสื่อสารเนื้อหาหรือแนวคิดของผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านได้ดีที่สุด การปรับแก้งานเขียนในร่างแรก ๆ จะเน้นไปที่การแก้ไขรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา ส่วนการแก้ไขงานเขียนในช่วงหลังจะเน้นไปที่การแก้ไขภาษาให้ถูกต้อง

2.2.3 การสอนการเขียนแบบอรรถฐาน (genre approach)

แนวคิดนี้เชื่อว่างานเขียนที่ดีคืองานเขียนที่ผู้เขียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเขียนได้ โดยงานเขียนแต่ละชนิดมีวัตถุประสงค์เฉพาะตัว เช่น งานเขียนเพื่อสมัครงาน เพื่อโฆษณาสินค้า หรือเพื่อรายงานการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้นแล้ว การสอนการเขียน ผู้สอนจะเริ่มด้วยการแนะนำวัตถุประสงค์ของงานเขียนให้แก่ผู้เรียน จากนั้นจึงสอนส่วนประกอบต่าง ๆ ในงานเขียน เช่น การเขียนจดหมาย ประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ที่อยู่ของผู้เขียน วัน เดือน ปี ที่เขียนจดหมาย คำขึ้นต้น เนื้อหา คำลงท้าย และชื่อผู้เขียน ตามลำดับ พร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์และความสำคัญของแต่ละส่วนประกอบ สุดท้ายผู้สอนจึงสอนการใช้ภาษา เช่น โครงสร้างประโยค และการใช้คำศัพท์ให้เหมาะสมกับงานเขียน เป็นต้น

2.3 วิธีการสอนและกิจกรรมการสอนการเขียน (teaching approaches and activities for writing)

ลำดับในการสอนการเขียนแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน (Hedge, 1993; Littlewood, 1994) คือ ขั้นตอนก่อนเขียน (pre-writing) ขั้นระหว่างเขียน (while-writing) และขั้นหลังเขียน (post-writing) โดยแนวทางการสอนที่จะกล่าวต่อไป ผู้เขียนได้อ้างอิงแนวทางการเขียนแบบเน้นกระบวนการและแนวทางการเขียนแบบบรรทัดฐานร่วมกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือ แนวทางการสอนที่ผู้เขียนให้เป็นตัวอย่างจะให้ความสำคัญต่อการสอนกระบวนการเขียนและการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบริบทงานเขียนแต่ละประเภท

2.3.1 ขั้นก่อนเขียน (pre-writing)

เป็นขั้นตอนที่ใช้กระตุ้น ทบทวน หรือสร้างทักษะย่อย เช่น คำศัพท์ การออกเสียง การสะกดคำศัพท์ หรือหลักไวยากรณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนเริ่มเขียนจริง กิจกรรมที่สามารถใช้ในขั้นตอนนี้ มีตัวอย่างดังนี้

1) **ระบุโครงสร้างประโยค (identify a sentence structure)** สำหรับกิจกรรมนี้ ผู้เรียนจะต้องระบุองค์ประกอบงานเขียนแต่ละชนิด เช่น การเขียนเรียงความเรื่องสั้น การเขียนจดหมายทางการ หรือการแต่งกลอน เป็นต้น ภายหลังกิจกรรมผู้สอนจะสอนโครงสร้างงานเขียนนั้น ๆ ต่อไป ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการเขียน: เรียงความแบบสั้น (a short essay)

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนเขียน: ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านงานเขียนเรียงความแบบสั้น และลองคาดเดาว่างานเขียนส่วนใดเป็น introduction, body paragraphs และ conclusion ของประโยค ใ้เวลาผู้เรียนในการแสดงความคิดเห็น จากนั้นผู้สอนเฉลยคำตอบพร้อมอธิบายโครงสร้างแต่ละส่วนของงานเขียนรูปแบบนี้

Vocabulary

Vocabulary is one of essential knowledge in learning language. Learners who have a limited vocabulary tend to struggle with language comprehension and production. For the ones who have high vocabulary tend to use language effectively. Why learning vocabulary is important?

First, it helps language learners to understand the texts that other people speak or write. Vocabulary is a core component of language. Insufficient vocabulary can negatively affect learners' development of reading and listening skills. Second, it helps learners to produce language. Language sentences are a set of vocabulary that expresses ideas or thoughts. In order to speak or write, learners need to form sentences using many words.

Moreover, it helps learners to comprehend ideas or think more logically. Vocabulary helps understand the texts. If they know all words in the texts, they'll be able to fully understand and interpret those ideas. Last, it helps learners make good impression on other people. It is the effect of their high potentials of use of vocabulary. The fluency and accuracy in language can help them socialize and make people like talking to them.

Based on the information mentioned above, enlarging learners' vocabulary is important. Language teachers should play attention on improving learners' vocabulary skill.

introduction

body paragraphs

conclusion

ภาพที่ 74

กิจกรรมระบุโครงสร้างประโยค
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

2) ค้นหาข้อมูล (search information) ผู้สอนให้หัวข้อเรื่องที่จะเขียนแก่ผู้เรียน จากนั้นให้เวลาผู้เรียนในการสืบค้นข้อมูลทางเว็บไซต์ หรือในหนังสือเรียน จากนั้นนำข้อมูลที่ผู้เรียน แต่ละคนได้มารวมกันเพื่อเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการเขียน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการเขียน: กลอน (a poem)

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนเขียน: ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนใช้เวลาสั้น ๆ ในช่วงต้นคาบ ค้นหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับงานเขียนชนิดโคลงกลอนทางมือถือหรือคอมพิวเตอร์ จากนั้นผู้สอน ตั้งคำถามกว้าง ๆ เพื่อถามความเข้าใจ เช่น “How many types of English poems are there?” หรือ “What is rhythm in a poem?” เป็นต้น จากนั้นผู้สอนจึงเริ่มต้นสอนการเขียนกลอนแก่ผู้เรียน

RichKnowledge

Poems

Poem is a form of literature that uses to express personal ideas, feelings, and emotions. There are fifteen types of poetic forms: blank verse, rhymed poetry, free verse, epics, narrative poetry, haiku, pastoral poetry, sonnet, elegies, ode, limerick, lyric poetry, ballad, soliloquy, villanelle.

Elements of poems

1. Rhythm: It refers to the beat or the pace of a poem. It's made by stressed and unstressed syllables in a line.
2. Meter: It's a unit of rhythm. It's the

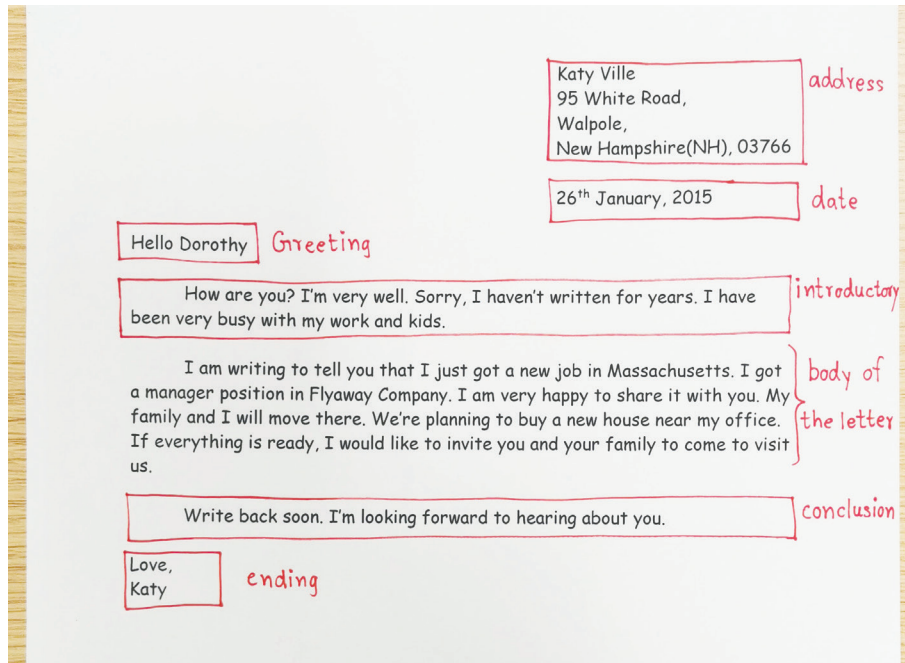
ภาพที่ 75

กิจกรรมค้นหาข้อมูล
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

3) ระบุชนิดงานเขียน (identify a type of writing) ผู้สอนแจกงานเขียน เป้าหมายให้แก่ผู้เรียน และให้ผู้เรียนคาดเดาประเภทงานเขียน ผู้เรียนอาจคาดคะเนชนิดงานเขียนจาก เนื้อหาหรือโครงสร้างของงาน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการเขียน: จดหมายแบบไม่เป็นทางการ (an informal letter)

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนเขียน: ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านงานเขียนประเภทจดหมายแบบไม่เป็นทางการ และตั้งคำถามกับผู้เรียน เช่น งานเขียนนี้น่าจะเป็นงานเขียนประเภทใด หรืองานเขียนนี้เป็นงานเขียนแบบทางการหรือไม่เป็นทางการ เป็นต้น ภายหลังจากกิจกรรม ผู้สอนจึงสอนโครงสร้างการเขียนจดหมายชนิดนี้

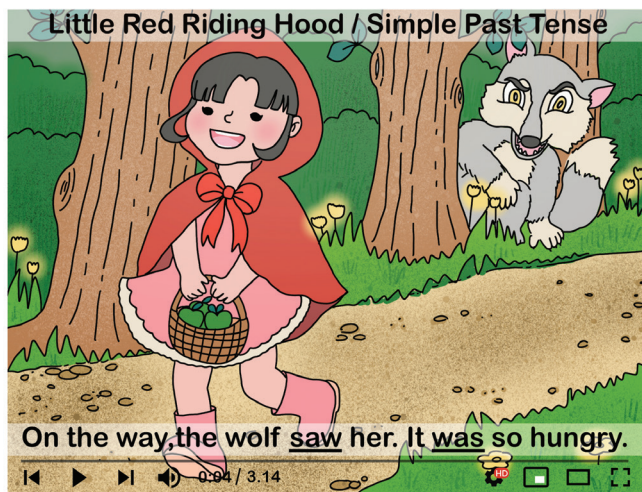

ภาพที่ 76 กิจกรรมระบุชนิดงานเขียน
ที่มา: ศุภิกา นิธิติศัย (2562)

4) ฟังเพลง (listen to music) หรือการดูวิดีโอ (watch a video) ผู้สอนใช้เพลงหรือวิดีโอในการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน การสอนคำศัพท์ หรือการสอนหลักไวยากรณ์ ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการเขียน: เล่าเรื่องราว (a narrative essay)

ตัวอย่างกิจกรรมก่อนเขียน: ให้ผู้เรียนดูวิดีโอเรื่องหนูน้อยหมวกแดง ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องโดยใช้โครงสร้างประโยคแบบ past simple tense ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเขียนเรื่องเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ในช่วงวันหยุดที่ผ่านมา ภายหลังจากดูวิดีโอ ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “Did the story happen in present?” ผู้เรียนตอบว่า No, it happened in the past. จากนั้นผู้สอนจึงสอนไวยากรณ์เรื่อง past simple

ภาพที่ 77 กิจกรรมดูวิดีโอ
ที่มา: นิศารัตน์ ทองประไพ (2563)

2.3.2 ขั้นระหว่างเขียน (while-writing)

เมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะเขียน ผู้สอนต้องหากิจกรรมที่เหมาะสมในการฝึกฝนการเขียน แก่ผู้เรียน อาจเป็นกิจกรรมการเขียนตามรูปแบบ การปรับเปลี่ยนบทเขียนหรือการเขียนใหม่ โดยผู้สอน ควรอนุญาตให้ผู้เรียนใช้พจนานุกรมหรือโปรแกรมในการหาความหมายคำศัพท์ กิจกรรมในขั้นนี้สามารถทำได้หลากหลาย เช่น

1) **เขียนเรื่องให้สมบูรณ์ (complete a story)** ขั้นตอนนี้ต้องเกิดภายหลังจากที่ผู้สอนได้สอนรูปแบบการเขียนเรียบร้อยแล้ว โดยผู้สอนให้ข้อมูลงานเขียนบางส่วน และเว้นให้ผู้เรียนเขียนบทเองในบางท่อน อาจเป็นส่วนคำนำ เนื้อหาบางย่อหน้า หรือบทสรุป ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการเขียน: เรียงความ (an essay)

ตัวอย่างกิจกรรมระหว่างเขียน: ผู้สอนแจกเอกสารงานเขียนเรื่อง Fast Food ซึ่งเป็นงานเขียนที่ขาดเนื้อหาในส่วนของบทสรุปของเรื่อง เริ่มต้นด้วยผู้สอนให้เวลาผู้เรียนในการอ่าน 2 ย่อหน้าแรก จากนั้นจึงถามความคิดเห็นของผู้เรียนถึงบทสรุปที่ตนเองคิดไว้ ขั้นตอนนี้จะช่วยเพิ่มแนวความคิดที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียน และให้เวลาผู้เรียนในการเขียนส่วนท้ายของเรื่อง

Fast Food

Fast food is a type of prepared, quick, convenient and inexpensive food. The original purpose of fast food was to produce a large amount of food for people who didn't have time to wait for or to cook their meals. Fast food market has grown sharply since 1920s. Now, there are a number of well-known fast food such as McDonald's, KFC, DQ, Auntie Anne's, Burger King, Subway, etc.

According to much research, fast food contains a lot of calories, generally poor nutrition, and high level of sugar, salt, and trans fats. In terms of long-term effects, people who regularly eat fast food have a high risk of many health problems including obesity, heart disease, stroke, cancer, poor digestion, depression, lower control of infection, kidney disease. Moreover, eating fast food in just a short period of time can harm your health as well. Just a few meals of fast food can reduce the ability of your muscles, narrow your arteries, increase blood pressure, cause a quick drop in blood sugar, or a surge in insulin.

ภาพที่ 78

กิจกรรมเขียนเรื่องให้สมบูรณ์
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติย (2562)

2) เขียนเรียงความโดยใช้แบบจำลองโครงสร้าง (use a model in writing)

ภายหลังการสอนรูปแบบการเขียนด้วยแบบจำลอง ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนงานเขียนตามรูปแบบที่ได้เรียน โดยผู้สอนสามารถกำหนดหัวข้อการเขียนให้แก่ผู้เรียนหรือผู้เรียนอาจเป็นผู้คิดหัวข้อการเขียนเอง กิจกรรมนี้เหมาะสมกับผู้เรียนระดับกลางหรือสูงเท่านั้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการเขียน: เรียงความ (an essay)

ตัวอย่างกิจกรรมระหว่างเขียน: ภายหลังการสอนโครงสร้างงานเขียนเรียงความด้วยแบบจำลอง ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนร่างเนื้อหางานเขียนเรื่อง “Why is Chinese language important?” โดยใช้ลำดับการเขียนตามแบบจำลอง ผู้เรียนเริ่มด้วยการร่างเนื้อหาบทนำของเรื่องว่าจะเป็นแบบใด เนื้อหาหลักของเรื่องจะมีประเด็นสำคัญกี่ประเด็น ประกอบด้วยประเด็นใดบ้าง และบทสรุปของเรื่องจะเป็นแบบใด จากนั้นจึงนำแต่ละส่วนมาเขียนเป็นเรียงความ

Read the two passages and find the irrelevant sentences.

1. Garfield

(a) Garfield is a cartoon character created by Jim Davis. (b) He is a lazy, fat, orange cat. (c) He loves food especially lasagna. (d) He usually thinks that he is more intelligent than humans and dogs. (e) His recipe is from his grandmother. (f) There are other main characters in the story such as John Arbuckle, Odie, Dr. Liz Willson, Arlene, Nermal, etc.

☐ a ☐ b ☐ c ☐ d ☐ e ☐ f

2. Alfred Hitchcock

(a) Alfred Hitchcock was a well-known film producer. (b) His films drew primarily on fear and fantasy. (c) He began to produce his first film in the mid 20'S. (d) His first successful film was "The Lodger: A Story of the London Fog". (e) His other famous films were including "Blackmail" (1929), "Murder" (1930), "The Man Who Knew Too Much" (1934), "Spellbound" (1945), "Strangers on a Train" (1951), etc. (f) The film "Rebecca", which is a romantic psychological thriller film, is now available online.

☐ a ☐ b ☐ c ☐ d ☐ e ☐ f

ภาพที่ 80 กิจกรรมหาประโยคที่ไม่เกี่ยวข้อง
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

4) **เติมคำในช่องว่าง (gap filling)** ในงานเขียน เช่น แบบฟอร์ม หรือ resume ผู้สอนสามารถฝึกให้ผู้เรียนเขียนข้อมูลลงในแบบฟอร์ม โดยเว้นช่องว่างในส่วนที่เป็นข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนฝึกการเขียน อาจเป็นการกรอกข้อมูลในระดับคำ วลี หรือประโยค ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของระดับทักษะการเขียนของผู้เรียน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการเขียน: แบบฟอร์ม (a form)

ตัวอย่างกิจกรรมระหว่างเขียน: ผู้เรียนได้รับแบบฟอร์มสมัครงาน (job application form) ซึ่งเป็นแบบฟอร์มที่ผู้เรียนจะได้ฝึกกรอกข้อมูลทั้งในระดับคำและระดับประโยค ภายหลังกิจกรรมผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเฉลยคำตอบ

Personal Information

Full Name: _____ Date of Application: _____
 Last First Middle

Address: _____
 Street Address Apartment / Company

Street State Zip Code

Contact Information: _____
 Home Telephone Mobile Email

Date Available: _____ Position Applied for: _____ Desired Salary: _____

Have you ever worked for this company? _____ If yes, identify _____

Have you ever been convicted of a felony? _____ If yes, explain. _____

Education

Level of Study	Name and Location	Subject of Study
High School		
University		
Specialized Training		
Other Education		

Reference (Give the name of two people who are not related to you.)

Name	Address	Career / Business	Years Acquainted
1.			
2.			

ภาพที่ 81

กิจกรรมเติมคำในช่องว่าง
 ที่มา: ศุภิกา นิธิติสัย (2562)

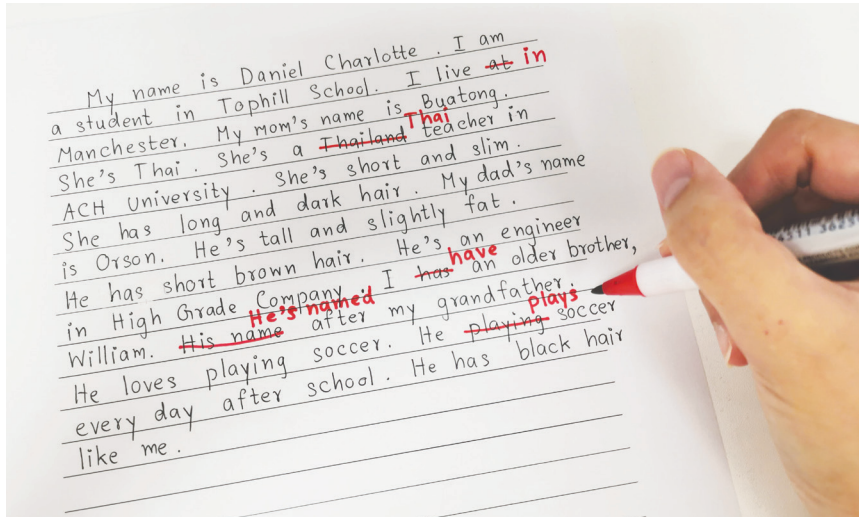
2.3.3 ขั้นหลังเขียน (post-writing)

เป็นขั้นตอนที่งานเขียนของผู้เรียนจะได้รับการปรับแก้จากการทบทวนงานเขียนของตนเองหรือเป็นผลสะท้อนกลับจากการตรวจสอบของบุคคลอื่น ๆ เช่น ผู้สอน หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน เป็นต้น ขั้นตอนนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการแก้ไขงานเขียนให้ดีขึ้น ตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในขั้นตอนนี้ เช่น

1) **อ่านซ้ำเพื่อหาจุดผิด (reread and find a mistake)** ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในงานเขียนมีอยู่หลากหลายประเด็น ตัวอย่างข้อผิดพลาดหลัก ๆ ที่เกิดในงานเขียน เช่น การสะกด คำศัพท์ และหลักไวยากรณ์ เป็นต้น โดยผู้สอนให้ผู้เรียนนำงานเขียนของตนเองสลับกันอ่านกับเพื่อน หรืออาจหาบุคคลอื่น ๆ อ่าน เพื่อหาข้อผิดพลาดในงานเขียน ถ้าเจอจุดผิดให้ทำเครื่องหมายแสดงและเขียนแนะนำวิธีการแก้ไข เพื่อให้ผู้เขียนปรับแก้ต่อไป ภายหลังกิจกรรม ผู้สอนต้องตรวจสอบงานเขียนของผู้เรียนอีกครั้ง ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการเขียน: เล่าเรื่องราว (a narrative essay)

ตัวอย่างกิจกรรมหลังเขียน: ภายหลังการเขียนเล่าเรื่องตนเอง ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านงานเขียนของตนเองอีกครั้งและตรวจสอบความถูกต้องในการสะกดคำและการใช้ไวยากรณ์ การอ่านซ้ำจะทำให้ผู้เรียนเห็นจุดผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ภายหลังกิจกรรม ผู้สอนต้องทำการตรวจสอบชิ้นงานอย่างละเอียดอีกครั้ง

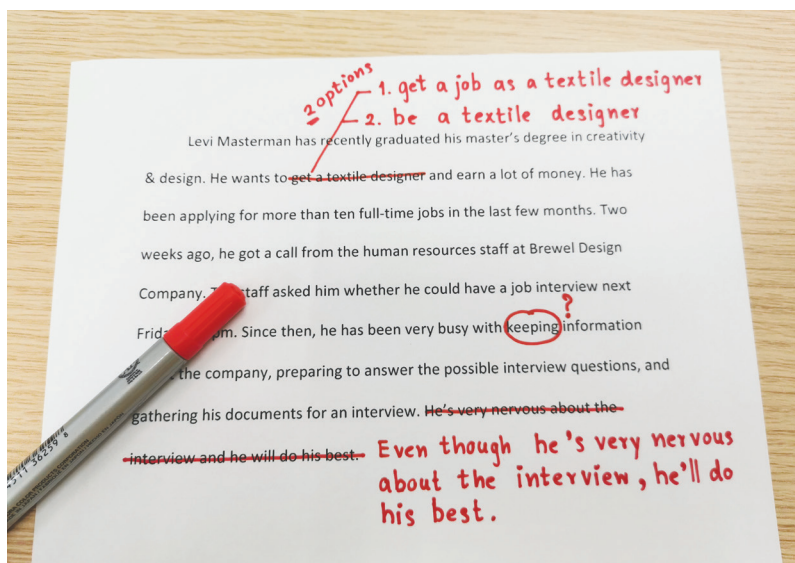
ภาพที่ 82

กิจกรรมอ่านซ้ำเพื่อหาจุดผิด
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติย (2562)

2) **ปรับแก้คำ วลี หรือประโยค** เพื่อให้งานเขียนเข้าใจง่าย (make writing understandable) ปัญหาใหญ่อีกหนึ่งข้อในงานเขียน คือ ผู้อ่านไม่เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร ข้อควรระวังคือ งานเขียนที่เป็นศาสตร์เฉพาะทาง ผู้เขียนจำเป็นต้องเลือกผู้ตรวจสอบที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ไมเช่นนั้นแล้วผลการตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหางานเขียนอาจคลาดเคลื่อนไปจากความจริง ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการเขียน: เล่าเรื่องราว (a narrative essay)

ตัวอย่างกิจกรรมหลังเขียน: กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้อ่านต่อสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร ดังนั้น ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานเขียนของตนเองให้เพื่อนอ่านและตรวจสอบว่าไม่เข้าใจข้อความใดในงานเขียน โดยผู้ตรวจสอบสามารถแก้ไขให้ได้ในกรณีที่มั่นใจว่าผู้เขียนต้องการสื่อประเด็นใด แต่ในกรณีที่ไม่แน่ใจควรใส่เครื่องหมายคำถาม (?) หรือเขียนข้อความกำกับไว้ให้ผู้เขียนพิจารณาต่อไป ภายหลังกิจกรรม ผู้สอนต้องทำการตรวจงานเขียนของผู้เรียนอีกครั้ง

ภาพที่ 83 กิจกรรมปรับแก้คำ วลี หรือประโยค เพื่อให้งานเขียนเข้าใจง่าย
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

3) ปรับแก้คำ วลี หรือประโยค เพื่อให้งานเขียนสละสลวย (make writing flow smoothly) เพื่อให้ได้งานเขียนที่อ่านได้ลื่นไหลเป็นธรรมชาติ ผู้เขียนจำเป็นต้องอ่านซ้ำ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยเฉพาะการเชื่อมเนื้อหา (coherence) และการเชื่อมประโยค (cohesion) นอกจากนี้ คำ วลี หรือประโยคที่ไม่จำเป็น มีผลต่อความสละสลวยในงานเขียนเช่นกัน ในกรณีที่เป็นงานเขียนศาสตร์เฉพาะทางผู้เขียนควรเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในประเภทงานเขียนนั้น ๆ เนื่องจากผู้ที่ไม่มีความรู้ในศาสตร์เฉพาะดังกล่าว อาจไม่เห็นข้อผิดพลาดในงานเขียนหรือไม่สามารถช่วยปรับแก้ภาษาได้ ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อการเขียน: เล่าเรื่องราว (a narrative essay)

ตัวอย่างกิจกรรมหลังเขียน: ผู้สอนนำชิ้นงานของผู้เรียนตรวจสอบความสละสลวยของภาษาที่ใช้ จากภาพตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนมีข้อผิดพลาดหลายจุดที่ทำให้เกิดปัญหาดิตขัดในการอ่าน ไม่ว่าจะเป็น การใช้คำเชื่อมประโยคที่ไม่จำเป็น “And she is a wonderful chef.” การใช้คำซ้ำ “My sister and the customer decide ...” ขาดคำเชื่อมประโยค “... in their houses. Sometimes they asked ...” เป็นต้น

My family has a catering business founded in 2011. We provide food and beverage service at places, for example, houses, hotels, airplanes, or ships. I'm responsible for assembly of ingredients and equipment. My sister takes care of customer service and cooking. **And she** is a wonderful chef. **My sister** and the customer decide on a menu and decoration. Customers can choose whether they want us to cook in their houses or other places. Most customers like to let us cook the meals **in their houses**. Sometimes **they ask us to prepare ingredients at their places**. My sister and I are happy to work in catering business.

Commented [H1]: She is ...

Commented [H2]: She

Commented [H3]: ... in their houses and sometimes they ...

ภาพที่ 84

กิจกรรมปรับแก้คำ วลี หรือประโยค เพื่อให้งานเขียนสละสลวย
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

บทสรุป

อาจกล่าวได้ว่าการสอนการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษถือเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทักษะการพูดและการฟัง เป้าหมายหลักของการอ่าน คือ ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อความที่ผู้เขียนถ่ายทอดและเมื่ออ่านแล้วสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่อ่านด้วยปฏิกิริยา 3 รูปแบบ คือ การแปลความ การตีความ และการขยายความ แนวการสอนการอ่านที่ได้รับความนิยม ได้แก่ การสอนการอ่านแบบล่างขึ้นบน (ผู้สอนจะเริ่มต้นการสอนด้วยการให้ความรู้หน่วยย่อยทางภาษา เช่น ความหมาย คำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ และจากการเข้าใจทักษะทางภาษาดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อความที่อ่านได้), การสอนการอ่านแบบบนลงล่าง (ผู้สอนจะเริ่มด้วยการกระตุ้นภูมิความรู้เดิมของผู้เรียน และจากการกระตุ้นดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และคาดเดาเหตุการณ์จากเนื้อความที่อ่านได้ และนำไปสู่การเข้าใจเนื้อความได้ง่ายขึ้น) และการสอนการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (ผู้สอนจะใช้การสอนการอ่านทั้งสองรูปแบบข้างต้นร่วมกัน โดยผู้สอนจะเริ่มด้วยการกระตุ้นภูมิความรู้เดิมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคาดเดาและเข้าใจเนื้อความคร่าว ๆ ได้ จากนั้นจึงสอนหน่วยย่อยทางภาษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจรายละเอียดทั้งหมดของเนื้อความที่อ่าน) ในขณะที่เป้าหมายหลักของการเขียน คือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความต้องการ และประสบการณ์ ไปยังผู้อ่านผ่านทางภาษา แนวการสอนการเขียนแบ่งออกได้เป็น 3 แนวคิดหลัก คือ การสอนการเขียนแบบเน้นผลงาน (ผู้สอนจะเน้นการสอนไวยากรณ์และโครงสร้างทางภาษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถผลิตงานเขียนที่ใช้โครงสร้างทางภาษาถูกต้อง), การสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการ (ผู้สอนจะฝึกกระบวนการเขียนที่เป็นขั้นเป็นตอนให้แก่ผู้เรียน โดยการสอนรูปแบบนี้จะเน้นทั้งการนำเสนอเนื้อความและการใช้ภาษา) และการสอนการเขียนแบบอรรถฐาน (ผู้สอนจะเริ่มด้วยการแนะนำวัตถุประสงค์ของงานเขียนนั้น ๆ แก่ผู้เรียน จากนั้นจึงสอนส่วนประกอบต่าง ๆ ในงานเขียน และท้ายที่สุดจึงสอนการใช้ภาษา)

แบบฝึกหัดทบทวน

แบบฝึกหัดที่ 1: จับคู่แนวคิดการสอนการอ่านกับลักษณะการสอนให้ถูกต้อง

_____ 1. bottom-up approach	a. เริ่มสอนด้วยการวิเคราะห์หน่วยย่อยของภาษา คือ เสียงอักษร และขยายไปสู่ความเข้าใจส่วนประกอบของภาษาที่ใหญ่ขึ้น คือ คำศัพท์ วลี และประโยคตามลำดับ จากผลของความเข้าใจทักษะทางภาษาดังกล่าวจะส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่าน
_____ 2. top-down approach	b. กระตุ้นภูมิความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน มีส่วนสำคัญในการช่วยเชื่อมโยงข้อมูลเดิมที่ผู้เรียนมีกับข้อมูลใหม่ และนำไปสู่การเข้าใจบทอ่านได้ง่ายขึ้น
_____ 3. interactive approach	c. กระตุ้นภูมิความรู้เดิมของผู้เรียน พร้อมทั้งสอนความรู้ทางภาษา เช่น คำศัพท์ หลักภาษา และการออกเสียง ให้แก่ผู้เรียน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทอ่าน

แบบฝึกหัดที่ 2: วิธีการสอนการอ่านแบ่งออกได้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนอ่าน (intro/pre-reading) ขั้นขณะอ่าน (through/while-reading) และขั้นหลังอ่าน (beyond/post-reading) จงอธิบายวัตถุประสงค์การสอนในแต่ละขั้นตอน พร้อมยกตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน

1. ขั้นก่อนอ่าน (intro/pre-reading)

2. ขั้นขณะอ่าน (through/while-reading)

3. ขั้นหลังอ่าน (beyond/post-reading)

แบบฝึกหัดที่ 3: จับคู่แนวคิดการสอนการเขียนกับลักษณะการสอนให้ถูกต้อง

_____ 1. การสอนการเขียนแบบเน้นผลงาน	a. ให้ความสำคัญกับการอธิบาย การวิเคราะห์ และการฝึกการใช้ไวยากรณ์และโครงสร้างประโยคซ้ำแล้วซ้ำอีกจนกว่าผู้เรียนสามารถใช้ได้อย่างถูกต้อง
_____ 2. การสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการ	b. ให้ความสำคัญกับการฝึกกลวิธีการเขียน ซึ่งกระบวนการเขียนมีขั้นตอน ดังนี้ การเลือกหัวข้อ การระดมความคิด เขียนโครงร่างเนื้อหา เขียนร่าง การประเมินและแก้ไขร่าง
_____ 3. การสอนการเขียนแบบอรรถฐาน	c. เริ่มต้นด้วยการแนะนำวัตถุประสงค์ของงานเขียน จากนั้นจึงสอนส่วนประกอบต่าง ๆ ในงานเขียน เช่น คำขึ้นต้น เนื้อหา และคำลงท้าย เป็นต้น

แบบฝึกหัดที่ 4: วิธีการสอนการเขียนแบ่งออกได้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนเขียน (pre-writing) ขั้นระหว่างเขียน (while-writing) และขั้นหลังเขียน (post-writing) จงอธิบายวัตถุประสงค์การสอนในแต่ละขั้นตอน พร้อมยกตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน

1. ขั้นก่อนเขียน (pre-writing)

2. ขั้นระหว่างเขียน (while-writing)

3. ขั้นหลังเขียน (post-writing)

บทที่ 10

การสอนไวยากรณ์
และคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

10

การสอนไวยากรณ์ และคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

บทนำ

นอกจากทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งเป็นทักษะหลักทางภาษาแล้ว ทักษะย่อย เช่น ทักษะทางไวยากรณ์และคำศัพท์ มีความสำคัญต่อการพัฒนาภาษาของผู้เรียนเช่นกัน เนื่องจากทั้งสองทักษะนี้เป็นความรู้พื้นฐานของการฟัง (Rost, 1994; Ur, 2007) การพูด (Harris, 1974; Hormaililis, 2003) การอ่าน (Adunyarittigun, 2002; Day & Bamford, 1998) และการเขียน (Reid, 2006; Paltridge, 2004) ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนด้าน ทักษะไวยากรณ์และคำศัพท์ ทั้งนี้ผู้สอนต้องเข้าใจถึงหลักการและวิธีการสอนทักษะย่อยทางภาษาทั้งสองชนิด เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิผลสูงสุด

การเรียบเรียงลำดับหัวข้อในบทนี้ แบ่งออกเป็นประเด็นหลัก 2 ประเด็น คือ แนวการสอนไวยากรณ์และแนวการสอนคำศัพท์

1. ไวยากรณ์ (grammar)

1.1 ทักษะไวยากรณ์ (grammar skills)

คือ ความรู้ในการจัดระเบียบภาษาหรือการเรียบเรียงส่วนประกอบต่าง ๆ ของภาษา เช่น คำนาม กริยาช่วย กริยาหลัก คำบุพบท และคำสรรพนาม เป็นต้น และยังหมายรวมถึงความรู้ในหัวข้อ อาทิ การใช้กาล (tense) การเปลี่ยนรูปกริยา และการเปลี่ยนรูปประโยค เป็นต้น

ความเข้าใจในหลักไวยากรณ์ถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนและการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการฟัง พูด อ่าน หรือเขียน เนื่องจากการไม่เข้าใจในกฎเกณฑ์หรือข้อยกเว้นของภาษาทำให้เกิดข้อจำกัดในการใช้ภาษา เช่น ผู้เรียนที่ไม่รู้หลักการลดรูปของ relative clause ทำให้ไม่เข้าใจความหมายของประโยค เช่น Phuket is one of Thailand's southern provinces, lying on the west coast in the Andaman Sea หรือผู้เรียนใช้กาล (tense) ที่ไม่ถูกต้องทำให้

การสื่อสารผิดพลาด เช่น ผู้พูดต้องการสื่อสารว่าเคยเป็นคุณครูที่โรงเรียนวิทยา แต่พูดว่า I am a teacher at Wittaya School.

1.2 แนวคิดการสอนไวยากรณ์ (grammar teaching approaches)

วิธีการสอนไวยากรณ์แบ่งออกได้ 2 รูปแบบ คือ 1) การสอนไวยากรณ์แบบนิรนัย/อนุมาน (deductive approach/explicit approach) และ 2) การสอนไวยากรณ์แบบอุปนัย/อุปมาน (inductive approach/implicit approach)

1.2.1 การสอนไวยากรณ์แบบนิรนัย/อนุมาน (deductive / explicit approach)

เป็นแนวทางการสอนที่ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้สอนเริ่มต้นการสอนไวยากรณ์ด้วยการอธิบายกฎโครงสร้างไวยากรณ์อย่างละเอียด จากนั้นให้ผู้เรียนฝึกหัดจนเข้าใจ ตัวอย่างเช่น การสอนโครงสร้างประโยค present perfect ผู้สอนมักมีลำดับการสอนดังนี้

- 1) บอกวัตถุประสงค์การใช้โครงสร้าง present perfect
- 2) สอนโครงสร้าง present perfect (S + V. to have + V3) โดยแยกโครงสร้าง present perfect ออกเป็นส่วน ๆ พร้อมยกตัวอย่างประโยค

Holly	has	gone	to Hong Kong.
↓	↓	↓	↓
S	+ V. to have	+ V3	+ ส่วนขยาย

- 3) สอนหลักการใช้ V. to have (ถ้าประธานเป็น I, You, We, They ใช้ “have” และถ้าประธานเป็น He, She, It ใช้ “has”)

- 4) ฝึกฝนการเปลี่ยน V. to have โดยการทำแบบฝึกหัด

- 5) สอนหลักการเปลี่ยนรูป V3

- 6) ฝึกฝนการเปลี่ยน V3 โดยการทำแบบฝึกหัด

- 7) ฝึกฝนการใช้โครงสร้างประโยคแบบ present perfect โดยการทำแบบฝึกหัด

การสอนรูปแบบนี้เหมาะสำหรับชั้นเรียนขนาดใหญ่โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ฟัง ส่วนครูเป็นผู้ให้ความรู้ อีกทั้งสามารถลดเวลาการสอนไวยากรณ์ลง แต่การเรียนแบบที่มีการสื่อสารทางเดียวเช่นนี้ อาจทำให้ไม่น่าสนใจและผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย แนวความคิดการสอนไวยากรณ์แบบนิรนัย/อนุมาน (deductive approach/explicit approach) มีวิธีการสอนเช่นเดียวกับแนวคิดการสอนแบบไวยากรณ์และการแปล (grammar translation method) ซึ่งเน้นการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์และการแปลจากภาษาปลายทางมาเป็นภาษาต้นทาง

1.2.2 การสอนไวยากรณ์แบบอุปนัย/อุปมาน (inductive / implicit approach)

เป็นการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นวิธีการสอนที่ผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสรุปกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ด้วยตนเอง โดยผู้สอนจะยกตัวอย่างประโยคจำนวนหลายประโยคที่ใช้โครงสร้างไวยากรณ์เป้าหมาย จากนั้นให้ผู้เรียนสังเกตหรือให้ผู้เรียนระดมความคิดและสรุปกฎไวยากรณ์ออกมา ตัวอย่างเช่น การสอนโครงสร้างประโยค present perfect ผู้สอนเริ่มต้นการสอนด้วยการให้ตัวอย่างประโยคที่ใช้โครงสร้าง present perfect หลาย ๆ ประโยค

John has played football since 4 pm.

She has worked as an engineer for 2 years.

I have lived here for 7 years.

They have gone to Bangkok.

จากนั้นให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปรูปแบบโครงสร้างประโยค present perfect ภายหลังกิจกรรม ผู้สอนเฉลยคำตอบแก่ผู้เรียน

แนวทางการสอนรูปแบบนี้ไม่เหมาะสำหรับผู้เรียนระดับต้น เนื่องจากการที่ผู้เรียนจะสามารถสรุปกฎไวยากรณ์ได้เอง จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษอยู่บ้าง และเหมาะสำหรับการสอนในชั้นเรียนขนาดเล็ก มีเวลาในการสอนมากพอสมควร และผู้เรียนต้องมีความกระตือรือร้น

1.3 วิธีการสอนและกิจกรรมการสอนไวยากรณ์ (teaching approaches and activities for grammar)

ขั้นตอนการสอนไวยากรณ์มี 3 ขั้นตอน (Criado, 2013) คือ การนำเสนอ (presentation) การฝึกฝน (practice) และการผลิต (production) ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดการสอนไวยากรณ์แบบนิรนัย/อนุมาน (deductive/explicit) โดยผู้สอนเริ่มต้นด้วยการสอนโครงสร้างไวยากรณ์เป้าหมาย จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้โครงสร้างทางภาษาในรูปประโยค โดยแบบฝึกหัดในขั้นนี้จะเป็นแบบควบคุมแนวทางการตอบ และสุดท้ายผู้เรียนได้ฝึกการใช้หลักไวยากรณ์อย่างอิสระ

1.3.1 การนำเสนอ (presentation)

เป็นขั้นตอนที่รวมเอาขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียนและขั้นตอนการนำเสนอหลักไวยากรณ์เข้าด้วยกัน มีกระบวนการดังนี้

1) **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (warm-up)** เป็นช่วงเวลาที่ผู้สอนเตรียมความพร้อมผู้เรียนสำหรับเนื้อหาบทเรียนที่จะเรียนหรือเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่เรียน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

1.1) เดาเรื่องจากบทอ่านแบบสั้น (guess a target grammar from a short passage) ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านเนื้อความสั้น ๆ ที่ใช้โครงสร้างไวยากรณ์เป้าหมาย จากนั้นให้ผู้เรียนแปลความหมายของข้อความข้างต้นและเดาว่าบทเรียนที่กำลังจะเรียนคือไวยากรณ์เรื่องอะไร ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อไวยากรณ์: ประโยคเงื่อนไขแบบที่ 2 (If clause type 2)

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน: ผู้เรียนอ่านเนื้อเพลง If I were a boy ซึ่งมีไวยากรณ์เป้าหมายคือ ประโยคเงื่อนไขแบบที่ 2 (If clause type 2) จากนั้นให้ผู้เรียนช่วยกันแปลความหมายของเนื้อเพลง ในช่วงท้ายผู้สอนให้ผู้เรียนคาดคะเนว่าบทเรียนไวยากรณ์ที่จะเรียนคือเรื่องอะไร ถ้าไม่ได้คำตอบที่ถูกต้อง ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนด้วยการแรเงาในส่วน of ข้อความที่เป็นไวยากรณ์เป้าหมาย และถามผู้เรียนอีกครั้ง

If I were a boy,	If I were a boy,
I would really love my girlfriend.	I would believe in her.
I wouldn't look at other girls.	I would treat her heart like my own.
She would always be my sunshine.	When she woke up,
If she was sad,	She would see me and
I would be there for her.	A full breakfast beside her bed.
I would sit next her until she felt better.	I would make her breakfast every day.
I wouldn't leave her alone.	And I would love her for the rest of my life.

ภาพที่ 85

กิจกรรมเดาเรื่องจากบทอ่านแบบสั้น
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติย์ (2562)

1.2) เดาเรื่องจากสิ่งของ (guess a target grammar from an item) ผู้สอนให้ผู้เรียนดูสิ่งของต่าง ๆ ที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับหัวข้อไวยากรณ์เป้าหมายได้ เช่น ถ้าต้องการสอนไวยากรณ์เรื่อง ตำแหน่งการใช้คำคุณศัพท์ (adjective) ผู้สอนอาจนำหมวกที่มีสีสลับและลวดลายสวยงามมาให้ผู้เรียนดูเพื่อถามถึงคำศัพท์ที่ใช้ในการบรรยายคำนาม (adjective) เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อไวยากรณ์: ประโยคเปรียบเทียบ (comparative sentences)

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน: ผู้สอนให้ผู้เรียนดูแก้วสองใบ และถามว่าแก้วสองใบนี้แตกต่างกันอย่างไร คำตอบของผู้เรียนอาจจะเป็นว่า แก้วสองใบคนละสีหรือ รูปทรงของแก้วทั้งสองไม่เหมือนกัน เป็นต้น ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตอบจนกว่าจะได้คำตอบที่แสดงถึงการเปรียบเทียบ เช่น สูงไม่เท่ากัน หรืออ้วนไม่เท่ากัน เป็นต้น

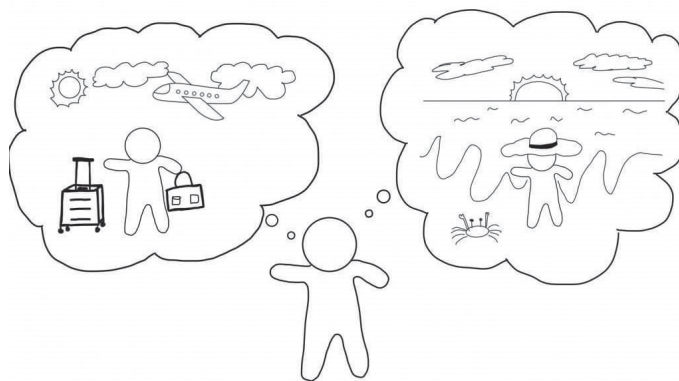
ภาพที่ 86 กิจกรรมเดาเรื่องจากสิ่งของ
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

1.3) เดาเรื่องจากภาพ (guess a target grammar from a picture)

ให้ผู้เรียนดูภาพที่เกี่ยวข้องกับไวยากรณ์ที่จะเรียน เช่น จะสอนเรื่อง quantifier ผู้สอนสามารถใช้รูปภาพชั้นเรียน และถามผู้เรียนถึงสิ่งของที่เห็นในภาพ จากนั้นถามว่าสิ่งนั้น ๆ มีจำนวนมากหรือไม่ เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อไวยากรณ์: ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ future (be going to)

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน: ผู้สอนให้ผู้เรียนดูภาพความคิดของคนคนหนึ่ง ซึ่งภาพความคิดในรูปประกอบไปด้วยภาพสนามบินและบรรยากาศชายทะเล จากนั้นถามผู้เรียนว่าเห็นอะไรในรูปบ้าง ตัวอย่างการตอบ เช่น “ผู้ชายคนนี้กำลังคิดถึงภาพที่ชายหาด” หรือ “ผู้ชายคนนี้กำลังคิดว่าอยากจะเดินทางไปเที่ยวทะเล” เป็นต้น จากนั้นผู้สอนให้ผู้เรียนเดาว่าบทเรียนไวยากรณ์เป็นเรื่องเกี่ยวกับกาล (tense) ชนิดใด สุดท้ายผู้สอนเฉลยไวยากรณ์เป้าหมายให้ผู้เรียนทราบ

ภาพที่ 87 กิจกรรมเดาเรื่องจากภาพ
ที่มา: ศุภิกา นีรติศัย (2562)

2) **ขั้นการนำเสนอหลักไวยากรณ์ (presentation)** เป็นขั้นตอนที่มักเน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ทำหน้าที่ให้ความรู้เรื่องกฎเกณฑ์ทางภาษาแก่ผู้เรียน และเป็นการสอนกฎเกณฑ์การใช้ไวยากรณ์อย่างละเอียด ผู้สอนอาจมีการให้ความรู้เรื่องคำศัพท์ การสะกดคำ การออกเสียง และการแปลร่วมด้วย ผู้สอนสามารถนำเสนอเนื้อหาได้ด้วยสื่อที่หลากหลาย เช่น

2.1) **สอนไวยากรณ์โดยใช้สื่อการเรียนการสอนทันสมัย (modern instructional media)** เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) วิดีโอ (VDO) หรือเว็บไซต์ (website) เป็นต้น

ภาพที่ 88 กิจกรรมสอนไวยากรณ์โดยใช้สื่อการเรียนการสอนทันสมัย
ที่มา: ศุภิกา นีรติศัย (2562)

หัวข้อไวยากรณ์: คำนามนับได้และคำนามนับไม่ได้ (countable and uncountable nouns)

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเสนอไวยากรณ์: ผู้สอนใช้สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเองบนเว็บไซต์ ในการสอนเรื่อง คำนามนับได้และคำนามนับไม่ได้ (countable and uncountable noun) ผู้สอนเริ่มด้วยการอธิบายนิยามของคำนามนับได้และคำนามนับไม่ได้ ต่อด้วยหลักการใช้คำนามนับได้และคำนามนับไม่ได้ และสุดท้ายคือยกตัวอย่างการใช้คำนามนับได้และนับไม่ได้ในรูปแบบประโยค

Unit
15

Should

Your room is so messy. You should clean it.

Structure of "should"

Affirmative	S + should + base form of a verb.
Negative	S + shouldn't + base form of a verb
Interrogative	Should + S + base form of a verb?

"Should" is a modal verb. It can be uses to:

1. Give advice, a recommendation or a suggestion
 - We should be at the meeting by 8 am.
2. Show obligation
 - You should wear a seatbelt. It's the law.
3. Talk about probability
 - There should be a lot of visitors this week.

2.2) สอนไวยากรณ์โดยใช้หนังสือเรียน (books/textbooks)

หัวข้อไวยากรณ์: การใช้ should

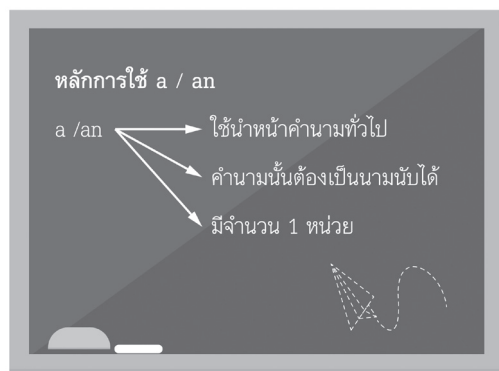
ตัวอย่างกิจกรรมการนำเสนอไวยากรณ์: ผู้สอนเริ่มต้นการสอนด้วยการแนะนำหลักไวยากรณ์ คือ should + base form of a verb จากนั้นจึงสอนการใช้ should ในประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ และประโยคคำถาม พร้อมยกตัวอย่างการใช้ should ในประโยค

ภาพที่ 89 กิจกรรมสอนไวยากรณ์โดยใช้หนังสือเรียน
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

2.3) สอนไวยากรณ์โดยใช้กระดาน (writing boards)

หัวข้อไวยากรณ์: การใช้ a/an

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเสนอไวยากรณ์: ผู้สอนเริ่มด้วยการอธิบายการใช้ a/an ว่าใช้หน้าคำนามทั่วไปและคำนามนั้นต้องเป็นนามนับได้ มีจำนวน 1 หน่วย จากนั้นจึงเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างการใช้ a และ an พร้อมยกตัวอย่างการใช้ a/an ในประโยค

ภาพที่ 90 กิจกรรมสอนไวยากรณ์โดยใช้กระดาน
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

1.3.2 การฝึกฝน (practice)

เป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนมา โดยกิจกรรมในขั้นนี้เป็นรูปแบบการฝึกใช้ภาษาที่มีการควบคุมหรือจำกัดแนวการตอบ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนอาจเริ่มต้นด้วยการฝึกฝนผู้เรียนเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มย่อย ๆ ก่อน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) **เติมคำในช่องว่าง (gap filling)** ผู้สอนให้ผู้เรียนเติมคำหรือวลีในช่องว่างเพื่อให้ประโยคถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ อาจเป็นการเติมคำบอกปริมาณ (quantifier) ให้ถูกต้อง หรือเติมโครงสร้างกริยาแบบ past continuous ให้ถูกต้อง ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อไวยากรณ์: รูปประโยคคำถามแบบย่อ (question tags)

ตัวอย่างกิจกรรมการฝึกฝน: ผู้สอนให้ผู้เรียนจับคู่ทำแบบฝึกหัดเติมคำเรื่องรูปประโยคคำถามแบบย่อ (question tag) ภายหลังกิจกรรมผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ

Put in the correct question tags for each sentence.

1. Your mother has a curly hair, _____?
2. Henry doesn't cook very well, _____?
3. Her friends will join my birthday party if they are available, _____?
4. Pete really likes the movie we're watching, _____?
5. Sally arrives at school at 7 am., _____?
6. They mustn't wear shorts to school, _____?
7. You'd like a loaf of bread, _____?

ภาพที่ 91

กิจกรรมเติมคำในช่องว่าง
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

2) **เรียงลำดับคำ (reorder a sentence)** เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเรียงลำดับคำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ อาจเป็นการเรียงลำดับคำตาม tense ชนิดต่าง ๆ การเรียงลำดับประโยคชนิดเงื่อนไข (if clause) หรือการเรียงลำดับส่วนขยายคำนาม (adjective) ของประโยค เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อไวยากรณ์: ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ present perfect

ตัวอย่างกิจกรรมการฝึกฝน: ผู้สอนให้ผู้เรียนเรียงลำดับคำในประโยคแบบ present perfect ให้ถูกต้อง โดยประโยคในข้อคำถามมีทั้งแบบประโยคบอกเล่า ปฏิเสธ และคำถาม ดังนั้น ผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้โครงสร้างประโยคชนิด present perfect ทุกรูปแบบ ภายหลังกิจกรรม ผู้สอนอาจให้อาสาสมัครออกมาเขียนคำตอบของตนเองบนกระดาน

Write the words in the correct order to make present perfect sentences.

1) have / my phone / in / I / a taxi / left / .

2) your mother / in Asia / has / ? / visited / What countries

3) Where / your plane ticket / lost / you / have / ?

4) hasn't / yet / . / to Kowloon / gone / Darcy

5) at this restaurant / ever / you / dinner / have / had / ?

ภาพที่ 92

กิจกรรมเรียงลำดับคำ

ที่มา: ศุภิกา นิรัตติย (2562)

3) เลือกรูปคำกริยาให้ถูกต้อง (choose a correct verb form) เป็นลักษณะแบบฝึกหัดที่มีตัวเลือก อาจมี 2, 3, 4 หรือ 5 ตัวเลือก ขึ้นอยู่กับการออกแบบของผู้สอน แต่อย่างไรก็ตามต้องคำนึงถึงช่วงวัยของผู้เรียน ถ้าเป็นผู้เรียนวัยเด็ก จำนวนตัวเลือกที่ใช้ควรเป็นแบบ 2 หรือ 3 ตัวเลือก เท่านั้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อไวยากรณ์: กาล (tenses)

ตัวอย่างกิจกรรมการฝึกฝน: ผู้สอนแจกแบบฝึกหัดแบบมีตัวเลือกให้แก่ผู้เรียน โดยแบบฝึกหัดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนความรู้เรื่อง tense ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็น present simple, present perfect continuous, past continuous หรือ future simple เป็นต้น

Choose the correct verb form.

1) When _____ you _____ home yesterday?

- a. do/leave b. will/leave c. did/leave d. have/leaved

2) I _____ this book for a week.

- a. read b. will read c. have read d. going to read

3) _____ Kael always _____ the TV off before going to bed?

- a. Does/turn b. Does/turns c. Did/turn d. Did/turned

4) When the alarm clock rang, I _____ a shower.

- a. will take b. am taking c. was taking d. had taken

5) Look at those clouds. It _____ to rain.

- a. is going b. was going c. will going d. had been going

ภาพที่ 93

กิจกรรมเลือกรูปคำกริยาให้ถูกต้อง
ที่มา: ศุภิกา นิธิติคัย (2562)

4) **ค้นหาจุดผิด (find a mistake)** เป็นรูปแบบกิจกรรมที่น่าสนใจอีกรูปแบบหนึ่ง โดยผู้สอนอาจให้ผู้เรียนหาไวยากรณ์ที่ผิดพลาดจากประโยคเดียว หรือจากบทความแบบสั้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อไวยากรณ์: โครงสร้างประโยค (sentence structure)

ตัวอย่างกิจกรรมการฝึกฝน: ให้ผู้เรียนหาจุดผิดพลาดของโครงสร้างประโยค และแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง อาจเป็นจุดผิดพลาดในเรื่องการใช้โครงสร้างประโยคแบบ present simple โครงสร้างประโยคแบบ present perfect โครงสร้างประโยคแบบเงื่อนไข หรือการใช้โครงสร้างประโยค แสดงความปรารถนา เป็นต้น

Correct the Mistakes

1. If you don't study, you would fail the test.
2. We wish we have enough time to complete my new project.
3. I never seen Nicky for many years.
4. Tim and his daughter really liked our homemade vanilla ice-cream
5. I am looking forward to see your new restaurant.
6. They have been married ten years ago.

If you don't study, you **would** fail the test.

ภาพที่ 94

กิจกรรมค้นหาจุดผิด
ที่มา: ศุภิกา นิธิติศัย (2562)

1.3.3 การผลิต (production)

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไวยากรณ์ที่เรียนไปใช้ในการผลิตภาษาได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและคล่องแคล่วในการใช้ไวยากรณ์ กิจกรรมนี้ได้หลากหลาย เช่น ทำแบบฝึกหัด ซึ่งต้องเป็นแบบฝึกหัดที่เน้นให้ผู้เรียนมีอิสระในการผลิตภาษาด้วยตนเองมากขึ้น เล่นเกม แสดงบทบาทสมมติ ทำชิ้นงาน หรือนำเสนอผลงาน เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

1) แต่งประโยคให้สมบูรณ์ (complete a sentence) ผู้สอนเว้นช่องว่างให้ผู้เรียนแต่งประโยคหรืออนุประโยค โดยมักให้คำศัพท์บางส่วนและผู้เรียนต้องเพิ่มข้อความเพื่อให้ได้ประโยคที่สมบูรณ์

หัวข้อไวยากรณ์: คำสันธานที่ใช้เชื่อมคำ วลี หรือประโยค (coordinating conjunctions)

ตัวอย่างกิจกรรมการผลิต: ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ 2-3 คน ผู้สอนแจกใบงานให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งในใบงานมีข้อความที่ประกอบไปด้วยประโยคที่ไม่สมบูรณ์ 2 ประโยค ดังนั้น ผู้เรียนแต่ละกลุ่มต้องเติมอนุประโยค 1 ประโยคที่เหมาะสมเพื่อให้ประโยคสมบูรณ์

1. Even though _____, I will take a shower in the morning.
2. I don't have my own car, so _____.

1. Ninta refused to do a new project, nor _____.
2. He wanted to buy a new laptop but _____.

ภาพที่ 95

กิจกรรมแต่งประโยคให้สมบูรณ์
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

2) วาดรูปตามคำบอก (draw a picture) ผู้สอนอ่านประโยคหรือบทความให้ผู้เรียนฟัง จากนั้นให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ได้ยินด้วยการวาดรูป ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อไวยากรณ์: ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ past simple (past simple tense)

ตัวอย่างกิจกรรมการผลิต: ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 ทีม ผู้เรียนทีมที่ 1 เริ่มต้นด้วยการแต่งเรื่องสั้นที่ใช้โครงสร้างประโยคแบบ past simple และพูดให้ทีมที่ 2 ฟัง ทีมที่ 2 จะได้คะแนนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับว่ากลุ่มนี้สามารถวาดภาพได้ถูกต้องและครบถ้วนตามที่ทีมที่ 1 พูดให้ฟังหรือไม่ จากนั้นทั้งสองทีมสลับหน้าที่การเล่าเรื่องและการวาดรูป สุดท้ายผู้สอนเป็นผู้รวบรวมคะแนนของแต่ละทีม

My last vacation I went to Rayong with my parents in June. Rayong is 250 km. away from my home. The journey was very joyful. We enjoyed a lot. We went by our car. We reached the destination and after that we took a dinner. And the next day we went the mango garden. And we bought some mangos. These days were very memorable days for me. I never forget it. That's all.

Teacher: Your team needs to say the story out loud twice and another team will draw the picture based on the story.

ภาพที่ 96

กิจกรรมวาดรูปตามคำบอก
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

3) **สำรวจข้อมูล (do a survey)** ผู้สอนแจกแบบฟอร์มการสำรวจให้แก่ผู้เรียน จากนั้นให้เวลาผู้เรียนในการเดินสำรวจข้อมูลเพื่อนในห้องโดยการถาม-ตอบ ด้วยประโยคที่ใช้ไวยากรณ์ เป้าหมาย ภายหลังจากกิจกรรมผู้สอนสุ่มถามผลการสำรวจของผู้เรียน 2-3 คน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อไวยากรณ์: ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ present simple (present simple tense)

ตัวอย่างกิจกรรมการผลิต: ผู้สอนแจกแบบฟอร์มการสำรวจข้อมูลแก่ผู้เรียน ซึ่งแบบสำรวจนี้เป็นแบบสำรวจที่ไม่สมบูรณ์ ผู้เรียนจำเป็นต้องเติมคำถามที่ใช้โครงสร้างประโยคแบบ present simple ให้สมบูรณ์ก่อน อาจให้เวลาผู้เรียน 10 นาที ในการแต่งประโยค จากนั้นผู้สอนให้เวลาผู้เรียนอีก 10 นาที ในการสำรวจข้อมูลตามที่ตนเองเขียนไว้ ภายหลังจากกิจกรรม ผู้สอนสุ่มผู้เรียน 2-3 คน มานำเสนอผลการสำรวจของตนเอง

Complete a survey using present simple question.

Questions	Name: <u>Will</u>	Name: <u>Ann</u>	Name: <u>Deen</u>
1. What <u>do you usually do</u> <u>after breakfast</u> ?	<u>drink a glass</u> <u>of juice</u>	<u>change cloth</u>	<u>clean my dish</u>
2. When _____ _____?			
3. Where _____ _____?			
4. Who _____ _____?			
5. Are _____ _____?			

ภาพที่ 97 กิจกรรมสำรวจข้อมูล
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

2. คำศัพท์ (vocabulary)

2.1 ทักษะคำศัพท์ (vocabulary skills)

ความรู้คำศัพท์ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Laufer (1998) และ Nation & Meara (2002) ที่กล่าวว่า ปริมาณความรู้คำศัพท์มีความสัมพันธ์กับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน โดยผู้เรียนที่มีปริมาณคำศัพท์ในระดับสูงจะมีทักษะทางภาษาดีกว่าผู้เรียนที่มีความรู้คำศัพท์น้อย ความรู้คำศัพท์ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ

- 1) รูปแบบ (form) คือ ความรู้ในการเข้าใจรูปเขียนของคำศัพท์และเสียงที่ได้ยิน
- 2) ตำแหน่ง (position) คือ ความรู้ในการนำคำศัพท์ไปใช้ในประโยคได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์
- 3) หน้าที่ (function) คือ ความรู้ในการใช้คำศัพท์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสถานะทางสังคมของบุคคล
- 4) ความหมาย (meaning) คือ ความรู้ในการทราบและเข้าใจความหมายของคำศัพท์

2.2 แนวคิดการสอนคำศัพท์ (vocabulary teaching approaches)

แนวการสอนคำศัพท์แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การสอนทางตรง (explicit teaching) และการสอนทางอ้อม (implicit teaching)

2.2.1 การสอนทางตรง (explicit approach)

คือกระบวนการสอนคำศัพท์อย่างตรงไปตรงมา เป็นรูปแบบการสอนที่ผู้สอนวางแผนการสอนคำศัพท์ไว้อย่างเป็นระบบ วัตถุประสงค์การสอนคำศัพท์ในที่นี้จะหมายรวมถึงการให้ความรู้คำศัพท์ในด้านความหมาย (meaning) รูปแบบ (form) หน้าที่ (function) และตำแหน่ง (position) ตัวอย่างกิจกรรม เช่น ใช้รูปภาพในการสอนคำศัพท์ ให้ผู้เรียนออกเสียงตาม หรือสอนการเปลี่ยนรูปคำกริยาช่อง 1 ไปเป็นคำกริยาช่อง 2 เป็นต้น นอกจากการสอนดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว การแนะนำกลวิธีการเรียนคำศัพท์ที่มีประสิทธิภาพถือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการสอนคำศัพท์ทางตรง เช่น การวิเคราะห์รากคำศัพท์ การวิเคราะห์คำเติมหน้าและคำเติมหลัง หรือใช้พจนานุกรมเพื่อหาความหมายคำศัพท์ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการเรียนคำศัพท์โดยตรง นอกจากจะมีประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้คำศัพท์ให้กับผู้เรียนภาษาได้อย่างรวดเร็วแล้ว ยังเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนที่มีความรู้ภาษาในระดับต้น เนื่องจากผู้เรียนกลุ่มนี้มีความรู้ทางภาษาน้อย การเรียนคำศัพท์ถือเป็นความรู้ที่ต้องสอนอย่างเร่งด่วน

2.2.2 การสอนทางอ้อม (implicit approach)

คือกระบวนการเรียนคำศัพท์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจผ่านການอ่านหรือการฟัง ซึ่งผู้เรียนอาจไม่ตระหนักถึงเป้าหมายการเรียนรู้ที่แท้จริง ตัวอย่างกิจกรรมเช่น เรียนรู้คำศัพท์อย่างไม่ตั้งใจระหว่างการสนทนา ดูภาพยนตร์ ดูโทรทัศน์ อ่านนิยาย อ่านโฆษณา หรืออ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

จากกิจกรรมการเรียนดังกล่าว ผู้เรียนไม่เพียงได้ฝึกฝนทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการฟัง แต่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ความหมายคำศัพท์ใหม่ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ที่ได้มาอย่างไม่ตั้งใจ

2.3 วิธีการสอนและกิจกรรมการสอนคำศัพท์ (teaching approaches and activities for vocabulary)

การสอนคำศัพท์ในชั้นเรียนสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ (Nation, 2005) ตามวัตถุประสงค์การสอน คือ สอนทักษะคำศัพท์ทางตรง (explicit approach) และสอนทักษะคำศัพท์ทางอ้อม (implicit approach)

2.3.1 วัตถุประสงค์เพื่อสอนทักษะคำศัพท์โดยตรง (explicit approach)

สำหรับผู้เรียนที่มีความรู้ทางภาษาในระดับต้น การสอนจะเน้นไปที่การเพิ่มพูนความรู้คำศัพท์ โดยมีการฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถจดจำความหมาย การสะกด การออกเสียงคำศัพท์ให้ได้เป็นหลัก ขั้นตอนการสอนคำศัพท์แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน (Criado, 2013) คือ การนำเสนอ (presentation) การฝึกฝน (practice) และการผลิต (production) ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับแนวทางการสอนคำศัพท์แบบนิรนัย/อนุมาน (deductive approach/explicit approach) หรือการสอนคำศัพท์โดยตรง (explicit approach) ขั้นตอนการสอนคำศัพท์จะเริ่มต้นด้วยการใช้ข้อมูลคำศัพท์แล้วจึงขยับไปสู่การทบทวน และการนำคำศัพท์ไปใช้ ตามลำดับ มีรายละเอียดการสอนดังนี้

2.3.1.1 การนำเสนอ (presentation)

เป็นขั้นตอนที่รวมกระบวนการนำเข้าสู่บทเรียน (warm-up) และกระบวนการนำเสนอคำศัพท์ (presentation) เข้าไว้ด้วยกัน มีตัวอย่างกิจกรรมดังนี้

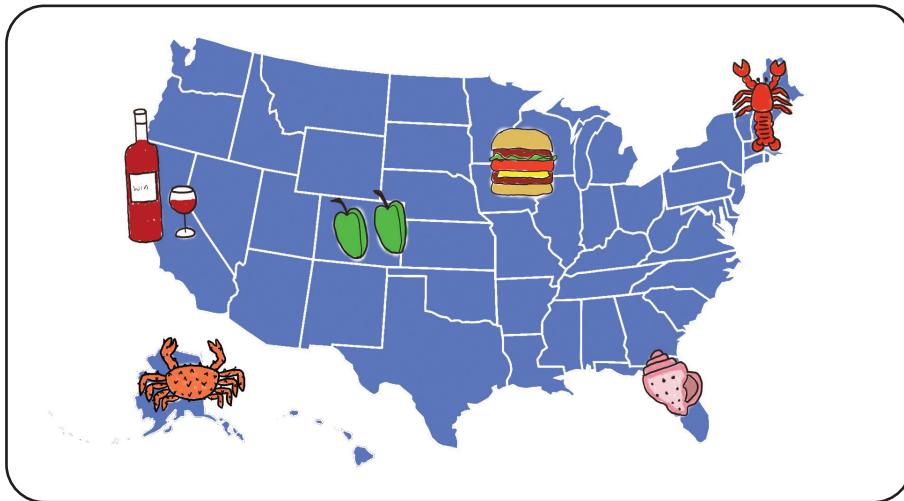
1) การนำเข้าสู่บทเรียน (warm-up)

เป็นขั้นตอนของการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และช่วยกระตุ้นความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนเรียน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1.1) เดาคำศัพท์เป้าหมายจากภาพ (guess a target word from a picture) ผู้สอนให้ผู้เรียนดูรูปภาพที่มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มคำศัพท์เป้าหมายเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น บทเรียนคำศัพท์เรื่อง เฟอร์นิเจอร์ ผู้สอนอาจเลือกรูปภาพห้องนั่งเล่นให้ผู้เรียนดูหรือบทเรียนคำศัพท์เรื่อง drink ผู้สอนอาจนำเสนอรูปภาพร้านกาแฟให้ผู้เรียนดู เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อคำศัพท์: อาหารอเมริกัน (American Food)

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน: ผู้สอนให้ผู้เรียนดูรูปภาพแผนที่ประเทศอเมริกาพร้อมรูปภาพอาหารประจำรัฐ จากนั้นถามผู้เรียนด้วยคำถาม เช่น What food do you see in this picture? Do you know what kind of food it is? หรือ What country is in the picture? เป็นต้น และผู้สอนเฉลยคำศัพท์เป้าหมายพร้อมกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบชื่ออาหารอเมริกันเพิ่มเติม

ภาพที่ 98 กิจกรรมเดาคำศัพท์เป้าหมายจากภาพ
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติย์ (2562)

1.2) เดาคำศัพท์เป้าหมายจากการฟัง (guess a target word from listening) ผู้เรียนฟังบทพูดสั้น ๆ ที่ใช้คำศัพท์เป้าหมาย เมื่อผู้เรียนฟังจบผู้สอนตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนคาดเดาบทเรียนคำศัพท์ที่กำลังจะเรียนจากสิ่งที่ได้ฟัง ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

A: What season of the year do you prefer?

B: I like summer. I can't wait for summer to come.

A: What do you like about it?

B: It's warm in summer. I can go to the beach, go camping, and do other outdoor activities. How about you?

A: I like fall. The weather isn't too cold and the colors of fall are awesome.

B: What about winter?

A: I like it too. But I prefer fall to winter. Sometimes the weather in winter is too cold for me.

หัวข้อคำศัพท์: สภาพอากาศ (weather)

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน: ผู้สอนให้ผู้เรียนฟังบทสนทนาเรื่องสภาพอากาศ จากนั้นผู้สอนถามผู้เรียนว่าคนสองคนนี้คุยเรื่องอะไรกัน และสุดท้ายผู้สอนเชื่อมโยงเนื้อหาในบทสนทนาเข้าสู่บทเรียนคำศัพท์เรื่องสภาพอากาศ

ภาพที่ 99 กิจกรรมเดาคำศัพท์เป้าหมายจากการฟัง
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติย์ (2562)

1.3) เดาคำศัพท์เป้าหมายจากตัวอย่างคำศัพท์ (guess a target word from an example) การให้ตัวอย่างคำศัพท์แก่ผู้เรียนบางส่วนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดคำศัพท์เพิ่มเติมได้ง่ายขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ผู้สอนควรเลือกคำศัพท์ที่เป็นคำศัพท์สำคัญของบทเรียนนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนคาดเดาคำศัพท์เป้าหมายได้ง่าย

หัวข้อคำศัพท์: ฮาโลวีน (Halloween)

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน: ผู้สอนให้ตัวอย่างคำศัพท์ในบทเรียนเรื่อง Halloween จำนวน 6 คำ และถามผู้เรียนถึงความหมายของคำศัพท์แต่ละคำ ถ้าผู้เรียนไม่ทราบความหมาย ผู้เรียนสามารถเปิดดูความหมายคำศัพท์ทางมือถือได้ จากนั้นผู้สอนจึงเริ่มถามผู้เรียนเกี่ยวกับหมวดหมู่คำศัพท์ที่จะเรียน และให้ผู้เรียนบอกคำศัพท์ที่รู้เพิ่มเติมจากกลุ่มคำศัพท์ตัวอย่าง

ภาพที่ 100 กิจกรรมเดาคำศัพท์เป้าหมายจากตัวอย่างคำศัพท์
ที่มา: ศุภิกา นิรติสัย (2562)

1.4) เดาคำศัพท์เป้าหมายจากการแสดงท่าทาง (guess a target word from a gesture) สำหรับคำศัพท์บางหมวดหมู่ ผู้สอนสามารถใช้การแสดงท่าทางประกอบกับการใช้คำศัพท์แก่ผู้เรียนได้ ตัวอย่างเช่น คำนามหมวดหมู่สัตว์ คำกริยาแสดงการกระทำ หรือคำคุณศัพท์แสดงอารมณ์ เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อคำศัพท์: อาการป่วย (symptoms)

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน: ผู้สอนให้ตัวแทนนักเรียนหนึ่งคนแสดงอาการปวดหัวและจามตามที่ผู้สอนกำหนด และให้ผู้เรียนที่เหลือทายคำศัพท์จากการแสดงท่าทางของเพื่อน ผู้สอนควรพยายามให้ผู้เรียนตอบเป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษ จากนั้นจึงถามผู้เรียนว่าเรากำลังจะเรียนคำศัพท์ในหมวดหมู่อะไร หรือนักเรียนรู้คำศัพท์อื่น ๆ ในหมวดหมู่นี้ไหม

ภาพที่ 101

กิจกรรมเดาคำศัพท์เป้าหมายจากการแสดงท่าทาง
ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

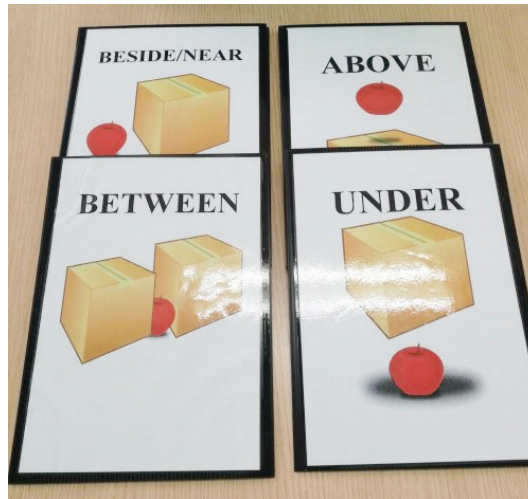
2) การนำเสนอคำศัพท์ (presentation)

ในขั้นตอนนี้ผู้สอนจะให้ความรู้คำศัพท์ อาทิ การออกเสียง ความหมาย การสะกดคำ และการใช้ในประโยค เป็นต้น ผู้สอนสามารถนำเสนอเนื้อหาได้ด้วยสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น

2.1) สอนคำศัพท์โดยใช้บัตรคำศัพท์และบัตรภาพ (flashcards) การใช้ภาพที่สวยงามสามารถดึงดูดความสนใจผู้เรียนได้

หัวข้อคำศัพท์: คำบุพบท (prepositions)

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเสนอคำศัพท์: ผู้สอนให้ผู้เรียนดูรูปภาพเกี่ยวกับคำบุพบท จากนั้นผู้สอนบอกความหมาย การออกเสียง และการสะกดคำบุพบทไปพร้อม ๆ กัน

ภาพที่ 102 กิจกรรมสอนคำศัพท์โดยใช้บัตรคำศัพท์และบัตรภาพ
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

2.2) สอนคำศัพท์โดยใช้สื่อการเรียนการสอนทันสมัย (modern instructional media) เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อนำเสนองาน (presentation software) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หรือวิดีโอ (VDO) เป็นต้น ข้อดีคือสามารถนำเสนอบทเรียนในรูปแบบของทั้งข้อความภาพและเสียง

หัวข้อคำศัพท์: คำกริยาวิเศษณ์ (adverbs)

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเสนอคำศัพท์: ผู้สอนเปิดไฟล์วิดีโอเรื่อง คำกริยาวิเศษณ์และทำการหยุดเป็นช่วง ๆ เพื่อบอกความหมายคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์

adverbs

Adverb is a word used to modify verbs, adjectives, and adverbs. We can make a lot of adverbs by adding "ly" to the adjectives.

<u>adjectives</u>	 	<u>adverbs</u>
slow		slowly
careful		carefully
sad		sadly
rapid		rapidly

ภาพที่ 103 กิจกรรมสอนคำศัพท์โดยใช้สื่อการเรียนการสอนทันสมัย
ที่มา: ศุภิกา นริตติชัย (2562)

2.3) สอนคำศัพท์โดยใช้ของจริง (real objects) ข้อดีคือ แสดงภาพได้ตามความเป็นจริง สัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า และพิจารณารายละเอียดได้ แต่อย่างไรก็ตาม บางครั้งอาจลำบากในการจัดหา

หัวข้อคำศัพท์: เครื่องเขียน (stationeries)

ตัวอย่างกิจกรรมการนำเสนอคำศัพท์: ผู้สอนโชว์เครื่องเขียนให้ผู้เรียนดู และถามผู้เรียนว่าสิ่งนี้คืออะไร ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบเป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษ จากนั้นจึงสอนการออกเสียงคำศัพท์แก่ผู้เรียน

ภาพที่ 104

สอนคำศัพท์โดยใช้ของจริง
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

2.3.1.2 การฝึกฝน (practice)

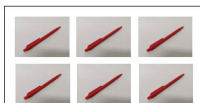
เป็นขั้นที่สำคัญในการช่วยผู้เรียนจดจำคำศัพท์ เนื่องจากผู้เรียนได้ทบทวนคำศัพท์ที่ได้เรียนไปด้วยการทำกิจกรรม กิจกรรมที่สามารถใช้ได้ในช่วงตอนนี้ เช่น

1) **จับคู่ภาพกับคำศัพท์ (match words and pictures)** กิจกรรมนี้เหมาะกับผู้เรียนวัยเด็กหรือผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาในระดับต้น โดยผู้เรียนต้องจับคู่คำศัพท์เป้าหมายให้ตรงกับรูปภาพ อาจเป็นการจับคู่ด้วยการโยงเส้น วงกลม เขียนตัวอักษรหรือตัวเลขหน้ารูปภาพที่ตรงกับคำศัพท์เป้าหมาย เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อคำศัพท์: ตัวเลข (numbers)

ตัวอย่างกิจกรรมการฝึกฝน: ผู้สอนแจกแบบฝึกหัดจับคู่เรื่องตัวเลข (number) แก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องทำการโยงเส้นเพื่อจับคู่คำศัพท์เป้าหมายที่อยู่ด้านซ้ายและรูปภาพแสดงจำนวนที่อยู่ทางด้านขวาให้ถูกต้อง ภายหลังกิจกรรมผู้สอนเฉลยคำตอบ

four •

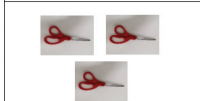
six •

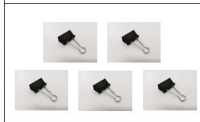
five •

one •

three •

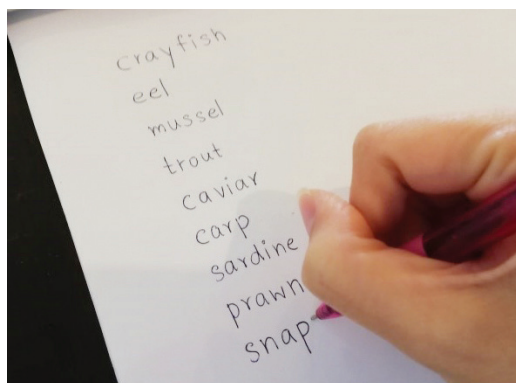
ภาพที่ 105

กิจกรรมจับคู่ภาพกับคำศัพท์
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

2) เขียนตามคำบอก (dictation) ผู้สอนอาจใช้กิจกรรมนี้ในการทบทวนคำศัพท์แบบเดี่ยวหรือคำศัพท์แบบกลุ่มคำ โดยผู้สอนเป็นผู้พูดคำศัพท์เป้าหมายและผู้เรียนเขียนคำศัพท์ตามที่ได้ยิน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อคำศัพท์: อาหารทะเล (sea food)

ตัวอย่างกิจกรรมการฝึกฝน: กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์ในการทบทวนคำศัพท์หมวดหมู่อาหารทะเล โดยผู้สอนจะบอกคำศัพท์ผู้เรียนเป็นคำ ๆ และให้เวลาผู้เรียนเขียนคำศัพท์แต่ละคำอย่างเพียงพอ ทำเช่นนั้นจนครบทุกคำ จากนั้นผู้สอนจึงเฉลยคำตอบ ในการเฉลยคำตอบ ผู้สอนอาจให้ตัวแทนนักเรียนจำนวน 2-3 คน ออกมาเขียนคำตอบของตนเองบนกระดาน และเพื่อนในห้องช่วยกันตรวจสอบคำตอบ

ภาพที่ 106

กิจกรรมเขียนตามคำบอก
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

3) เลือกคำตอบที่ถูกต้อง (choose a correct answer) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องเลือกคำตอบจากตัวเลือกที่ผู้สอนให้ อาจเป็นกิจกรรมการเลือกคำศัพท์เติมในช่องว่างเพื่อทำให้ประโยคสมบูรณ์ หรือเป็นการเลือกคำศัพท์ให้ตรงกับรูปภาพที่ผู้สอนให้มา เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อคำศัพท์: คำบุพบทบอกสถานที่ (prepositions of place)

ตัวอย่างกิจกรรมการฝึกฝน: ผู้สอนให้ผู้เรียนทบทวนคำศัพท์เรื่อง preposition ด้วยการทำแบบฝึกหัดออนไลน์ ซึ่งข้อคำถาม 1 ข้อ ประกอบไปด้วยประโยคที่ไม่สมบูรณ์ 1 ประโยค พร้อมรูปภาพ และคำศัพท์ตัวเลือก จำนวน 4 ตัวเลือก โดยผู้เรียนทุกคนต้องตอบคำถามให้ถูกต้องและรวดเร็วเพื่อจะชนะเกม เมื่อจบกิจกรรมโปรแกรมจะแจ้งชื่อผู้ชนะ

let's practice

Q4: Complete the sentence: I always spend time
_____ my office.

	during	✗
	in	✓
	on	✗
	outside	✗

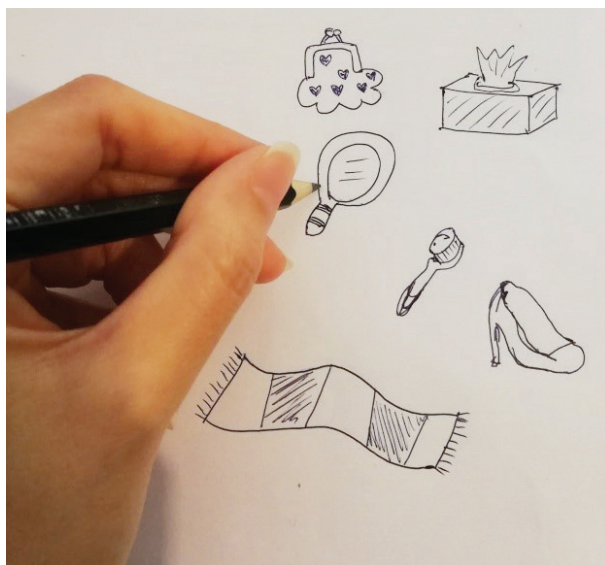

ภาพที่ 107 กิจกรรมเลือกคำตอบที่ถูกต้อง
ที่มา: ศุภิกา นีรัตศัย (2562)

4) วาดรูป (draw a picture) กิจกรรมนี้เหมาะกับกลุ่มคำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม ผู้สอนอาจใช้กิจกรรมนี้ในการทบทวนคำศัพท์แบบเดี่ยวหรือคำศัพท์แบบกลุ่มคำ โดยผู้สอนเป็นผู้พูดคำศัพท์เป้าหมายและผู้เรียนวาดภาพตามที่ได้ยิน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อคำศัพท์: ของใช้ส่วนตัว (personal item)

ตัวอย่างกิจกรรมการฝึกฝน: กลุ่มคำศัพท์เป้าหมายในกิจกรรมนี้คือ ของใช้ส่วนตัว (personal item) โดยผู้สอนจะออกเสียงคำศัพท์ 1 คำ และให้เวลาผู้เรียนในการวาดรูป จากนั้นผู้สอนจึงออกเสียงคำศัพท์ที่เหลือทีละคำไปเรื่อย ๆ เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมผู้สอนเฉลยคำตอบ

ภาพที่ 108

กิจกรรมวาดรูป
ที่มา: ศุภิกา นิรัติศัย (2562)

2.3.1.3 การผลิต (production)

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้คำศัพท์ที่เรียนไปใช้ในการผลิตภาษา ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์ที่ลึกซึ้งกว่าการเรียนรู้ในชั้นนำเสนอและขั้นฝึกฝน โดยผู้เรียนจะได้ฝึกใช้คำศัพท์ที่เรียนในการพูดและการเขียนประโยค ตัวอย่างเช่น

1) **เล่นบอร์ดเกม (play a board game)** บอร์ดเกมมีหลากหลายรูปแบบ บอร์ดเกมที่คนไทยรู้จักกันดี เช่น หมากรุก หมากฮอส และเกมเศรษฐี เป็นต้น เราสามารถนำเอาบอร์ดเกมมาประยุกต์ใช้ในการสอนคำศัพท์ได้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อคำศัพท์: กิจกรรมเวลาว่าง (leisure activity)

ผู้สอนผลิตบอร์ดเกมของตนเอง โดยแต่ละช่องของบอร์ดเกมจะประกอบไปด้วยรูปภาพกิจกรรมยามว่างชนิดต่าง ๆ ที่มีในบทเรียน

กติกาการเล่นมีดังนี้ ถ้าผู้เล่นทีมใดไปถึงเส้นชัยก่อนจะเป็นผู้ชนะ โดยเมื่อผู้เล่นเดินไปที่ช่องหมายเลขใดก็ตาม ผู้เล่นทีมนั้นต้องแต่งประโยคโดยใช้คำศัพท์กิจกรรมยามว่างที่ตรงกับรูปภาพบนช่องบอร์ดเกมให้ถูกต้อง ถ้าถูกต้องผู้เล่นทีมนั้นสามารถทอยลูกเต๋าได้อีกครั้ง แต่ถ้าไม่ถูกต้องจะต้องกลับไปตำแหน่งเดิมและปล่อยให้อีกฝ่ายเล่นต่อ ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะมีผู้ชนะ

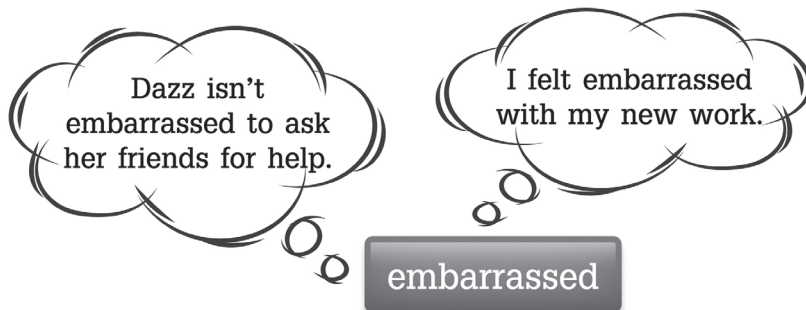

ภาพที่ 109 กิจกรรมเล่นบอร์ดเกม
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

2) แต่งประโยค (make a sentence) ผู้สอนกำหนดคำศัพท์เป้าหมายให้แก่ผู้เรียน และให้ผู้เรียนนำคำศัพท์นั้น ๆ เขียนเป็นประโยคที่สมบูรณ์หรืออาจเป็นรูปแบบการพูดประโยคที่สมบูรณ์แทน ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อคำศัพท์: คำคุณศัพท์แสดงอาการ (emotion adjectives)

ตัวอย่างกิจกรรมการผลิต: ผู้สอนเลือกคำศัพท์ในหมวดหมู่คำคุณศัพท์แสดงอาการจำนวน 5 คำ และให้ผู้เรียนช่วยกันพูดประโยคที่ใช้คำศัพท์ดังกล่าว โดยผู้เรียนสามารถเลือกที่จะใช้เป็นประโยคบอกเล่า ปฏิเสธ หรือคำถาม และผู้สอนทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ผู้เรียนใช้

ภาพที่ 110 กิจกรรมแต่งประโยค
ที่มา: ศุภิกา นิรติศัย (2562)

3) ค้นหาจุดผิด (find a mistake) ผู้สอนให้ผู้เรียนหาจุดผิดพลาดในการใช้คำศัพท์ พร้อมแก้ไขให้ถูกต้อง สำหรับกิจกรรมนี้ผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนค้นหาคำศัพท์ที่ผิดในระดับประโยคเดียวหรือเรื่องสั้น ตัวอย่างกิจกรรมเช่น

หัวข้อคำศัพท์: กริยาวลี (phrasal verbs)

ตัวอย่างกิจกรรมการผลิต: ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านประโยค 5 ประโยค โดยบางประโยคเป็นประโยคที่ใช้คำศัพท์เหมาะสมทั้งหมดแต่บางประโยคมีจุดผิดพลาดในการเลือกใช้คำศัพท์ ซึ่งจุดผิดพลาดที่เกิดขึ้นในประโยคล้วนแล้วแต่เป็นส่วนของคำศัพท์กริยาวลีทั้งสิ้น เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมเสร็จสิ้น ผู้สอนให้ผู้เรียนในชั้นเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ

Underline a mistake regarding to the phrasal verbs of the sentences and correct it. Some sentences may be a correct sentence.

1. You have to fill-on the form by yourself.

_____ You have to fill in the form by yourself. _____

2. Please turn the volume up, I cannot hear it?

3. My washing machine was broken and on one can fix it. I want to throw it up.

4. You should put things away when you finish using them.

5. Caren has an important meeting next Monday. So, she has to look on a new suit.

ภาพที่ 111

กิจกรรมค้นหาจุดผิด

ที่มา: ศุภิกา นิรัตติชัย (2562)

2.3.2 วัตถุประสงค์เพื่อสอนทักษะคำศัพท์ทางอ้อม (implicit approach)

สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาในระดับกลางและระดับสูง การสอนคำศัพท์ในชั้นเรียนไม่ได้เป็นเป้าหมายหลักอีกต่อไป โดยการเรียนรู้คำศัพท์จะเกิดขึ้นทั้งในชั้นเรียนที่ผู้สอนสอนทักษะทางภาษาต่าง ๆ เช่น ทักษะการฟัง ทักษะการเขียน หรือทักษะไวยากรณ์ เป็นต้น หรือนอกชั้นเรียน จากการอ่านหนังสือนอกเวลา การดูรายการโทรทัศน์ 2 ภาษา หรือการสนทนากับชาวต่างชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ เนื่องจากคำศัพท์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของภาษา (Lewis, 1993) ทุกที่ที่เราเจอภาษา เราจะเห็นคำศัพท์เช่นกัน จึงไม่น่าแปลกใจว่าทำไมเราสามารถเรียนรู้คำศัพท์ได้จากการเรียนในทุกทักษะภาษา ทั้งที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการสอนคำศัพท์

ในการสอนคำศัพท์ให้มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ เช่น คำศัพท์ที่สอนเกี่ยวข้องกับบทเรียนหรือไม่ คำศัพท์มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนหรือไม่ คำศัพท์เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนหรือไม่ วิธีการสอนคำศัพท์ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสนุกสนานหรือไม่ มีการทบทวนคำศัพท์เดิมซ้ำแล้วซ้ำอีกหรือไม่ และมีการทดสอบความรู้คำศัพท์ที่เรียนไปหรือไม่ เป็นต้น

บทสรุป

นอกจากทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นทักษะหลักทางภาษาแล้ว ทักษะทางไวยากรณ์และคำศัพท์ก็ถือว่ามีความสำคัญเช่นกัน โดยทั้งสองทักษะนี้ถือเป็นความรู้พื้นฐานทางภาษาและมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะหลักทั้ง 4 ทักษะข้างต้นอีกด้วย **กรณีทักษะไวยากรณ์** เป้าหมายของการเรียนไวยากรณ์ คือ ผู้เรียนสามารถจัดระเบียบภาษาหรือเรียบเรียงส่วนประกอบต่าง ๆ ในภาษาได้อย่างถูกต้อง แนวการสอนไวยากรณ์แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ การสอนไวยากรณ์แบบนิรนัย/อุปมาน (ผู้สอนจะเริ่มด้วยการสอนหลักไวยากรณ์อย่างละเอียด จากนั้นจึงให้ผู้เรียนฝึกฝนการใช้หลักไวยากรณ์ดังกล่าว) และการสอนไวยากรณ์แบบอุปนัย/อุปมาน (ผู้สอนจะยกตัวอย่างประโยคที่ใช้หลักไวยากรณ์เป้าหมายจำนวนหลายประโยค และกระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และสรุปหลักไวยากรณ์ดังกล่าวด้วยตนเอง) **ส่วนกรณีทักษะคำศัพท์** เป้าหมายของการเรียนคำศัพท์ คือ ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ เข้าใจรูปเขียนของคำศัพท์และเสียงที่ได้ยิน สามารถนำคำศัพท์ไปใช้ในประโยคได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์ และสามารถใช้คำศัพท์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนี้แนวการสอนคำศัพท์มี 2 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ การสอนทางตรง (ผู้สอนจะเริ่มด้วยการสอนความรู้คำศัพท์ไม่ว่าจะเป็นความหมาย รูปแบบ หน้าที่ หรือตำแหน่งของคำศัพท์ จากนั้นจึงฝึกฝนให้ผู้เรียนใช้คำศัพท์เป้าหมายในการผลิตภาษา) และการสอนทางอ้อม (ผู้สอนจะสอดแทรกการสอนคำศัพท์ผ่านทางการสอนทักษะทางภาษาต่าง ๆ เช่น การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการสอนคำศัพท์รูปแบบนี้ ทักษะคำศัพท์ไม่ใช่เป้าหมายหลักในการสอนเหมือนเช่นการสอนแบบตรง)

แบบฝึกหัดทบทวน

แบบฝึกหัดที่ 1: จับคู่แนวทางการสอนไวยากรณ์กับลักษณะการสอนให้ถูกต้อง

_____ 1. deductive approach/
explicit approach	a. ผู้สอนเริ่มสอนด้วยการยกตัวอย่างประโยคจำนวน
หลายประโยคที่ใช้โครงสร้างไวยากรณ์เป้าหมาย
จากนั้นให้ผู้เรียนสังเกตหรืออาจใช้วิธีการระดม
ความคิดและสรุปกฎไวยากรณ์ออกมา
_____ 2. inductive approach/
implicit approach	b. เริ่มต้นการสอนไวยากรณ์ด้วยการอธิบายกฎ
โครงสร้างไวยากรณ์อย่างละเอียด จากนั้นให้ผู้เรียน
ฝึกหัดจนเข้าใจหลักเกณฑ์ทางภาษาที่เรียนไป

แบบฝึกหัดที่ 2: วิธีการสอนไวยากรณ์แบ่งออกได้ 3 ขั้นตอน คือ การนำเสนอ (presentation) การฝึกฝน (practice) และการผลิต (production) จงอธิบายวัตถุประสงค์การสอนในแต่ละขั้นตอน พร้อมยกตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน

1. การนำเสนอ (presentation)

2. การฝึกฝน (practice)

3. การผลิต (production)

แบบฝึกหัดที่ 3: จับคู่แนวทางการสอนคำศัพท์กับลักษณะการสอนให้ถูกต้อง

_____ 1. explicit approach	a. กระบวนการเรียนคำศัพท์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจผ่าน
การอ่านหรือการฟัง ซึ่งผู้เรียนอาจไม่ตระหนักรู้ถึง
เป้าหมายการเรียนรู้ที่แท้จริง ตัวอย่างกิจกรรมเช่น
ดูภาพยนตร์ ดูโทรทัศน์ หรือการอ่านนิยาย เป็นต้น
_____ 2. implicit approach	b. การสอนที่ผู้สอนวางแผนการสอนความรู้คำศัพท์ไว้
อย่างเป็นระบบ วัตถุประสงค์การสอนคำศัพท์ในที่นี้
จะหมายรวมถึงการให้ความรู้คำศัพท์ในด้านความ
หมาย (meaning) รูปแบบ (form) หน้าที่
(function) และตำแหน่ง (position)

แบบฝึกหัดที่ 4: วิธีการสอนคำศัพท์แบ่งออกได้ 3 ขั้นตอน คือ การนำเข้าสู่บทเรียน (warm-up) การนำเสนอ (presentation) และการฝึกฝน (practice) จงอธิบายวัตถุประสงค์การสอนในแต่ละขั้นตอน พร้อมยกตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน

1. การนำเสนอ (presentation)

2. การฝึกฝน (practice)

3. การผลิต (production)

บรรณานุกรม

- กรองแก้ว ไชยปะ. (2546). *ลัทธิศาสตร์อังกฤษและสรีวิทยาเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). เลย: สถาบันราชภัฏ
เลย.
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กอร์ดอน, เอล. และกันเธอร์, บี. (2545). *เกมภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก* (เตือนใจ เฉลิมกิจ, ผู้แปล).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หน้าต่างสู่โลกกว้าง จำกัด.
- กิตติ ประเสริฐสุข. (2554). *ASEAN Insight: ทักษะภาษาอังกฤษกับอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพธุรกิจ.
- จุฑามาศ สุนทรารชุน. (2555). Sentence Stress. ใน มนัสนันท์ จริตงาน (บรรณาธิการ), *การออกเสียง
ภาษาอังกฤษ* (พิมพ์ครั้งที่ 1, หน่วยที่ 6, น. 1-21). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2543). *การบริหารองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐชา เฉลยทรัพย์. (2540). Organizing Simple and Compound Sentence. ใน อลิสา วาณิชดี
(บรรณาธิการ), *การเขียนภาษาอังกฤษ* (พิมพ์ครั้งที่ 2, น. 101-180). นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดวงพร หนูพงษ์. (2541). *เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษา: Oral Assessment*. วารสารสีมาจารย์.
- ทิพย์วรรณ จรรยาสุภาพ. (2525). *การวิเคราะห์การออกเสียงภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาภาษา
อังกฤษ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- บุษกร วิชชุลดา. (2539). Pronunciation วิชาที่ถูกลืมในภาษาอังกฤษ. *วารสารวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล*, 9(4).
- พงษ์ศรี เลขะวัฒนะ. (2560). ลักษณะทั่วไปของภาษา. ใน โสฬสา สาดพร (บรรณาธิการ), *ภาษาอังกฤษ
สำหรับครูสอนภาษา* (พิมพ์ครั้งที่ 1, หน่วยที่ 1, น. 1-86). นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.

- พงษ์ศรี เลขะวัฒนะ และอำนาจ บุญศิริวิบูลย์. (2560). การศึกษาเรื่องประโยค. ใน โสฬสา สาดพร (บรรณาธิการ), *ภาษาอังกฤษสำหรับครูสอนภาษา* (พิมพ์ครั้งที่ 1, หน่วยที่ 7, น. 1-73). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรสวรรค์ สืบอ. (2550). *สุดยอดวิธีการสอนภาษาอังกฤษ* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- เรืองศักดิ์ อัมไพพันธ์. (2542). *100 Language Games* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ลัทธิกาล ศรีวะรมย์. (2541). *ธุรกิจทั่วไป: ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: วีระฟิล์มและโซเทกซ์.
- ัจฉนา พิพัฒน์ทศพล. (2544). การออกเสียงภาษาอังกฤษที่ถูกต้องนั้นสำคัญไฉน. *วารสารการศึกษา กทม.*, 24(11).
- วิฑูรา วินัยธรรม และ สุขสรรพ ศุภเศรษฐ์. (2555). การศึกษาการออกเสียงภาษาอังกฤษที่คลาดเคลื่อนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกเสียงของนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรี. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 4(2), 304-320.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2515). *หลักการสร้างและวิเคราะห์ข้อสอบ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนการพิมพ์.
- วิภา ฆานวังสะ. (2540). *Beginning with the Foundation*. ใน อลิสา วานิชดี (บรรณาธิการ), *การเขียนภาษาอังกฤษ* (พิมพ์ครั้งที่ 2, น. 1-99). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศักดิ์ สุนทรเสถียร. (2531). *เจตคติ*. กรุงเทพฯ: ดี.ดี. บุ๊คส์ไตร์.
- ศิดา เขี่ยมขันติถาวร. (2555). *ความรู้เบื้องต้นที่ครูภาษาอังกฤษควรรู้เกี่ยวกับการออกเสียง* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภิกา นิรัตติย์. (2561). ทศนคติ แรงจูงใจ และพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(2).
- ศุภิกา นิรัตติย์ มรกต อาริราชฤทธิ์ และอังคณา วาริศรี. (2559). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษและอิทธิพลของพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ใน ลัญชัย จตุรลัทธา (บรรณาธิการ), *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต “การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอย่างยั่งยืนสู่โลกาภิวัตน์”* (หน้า 281-298). ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สุดฤทัย มุขยวงศา. (2533). *ผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มโดยใช้แนวความคิดแบบพิจารณาความเป็นจริงที่มีต่อนิสัย และทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สมิตรา อังวัฒนากุล. (2535). *วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุริย์ แสงรุ่งเรือง. (ม.ป.ป.). *คู่มือครู การสอนการออกเสียงภาษาอังกฤษตามหลักสัทศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สารศึกษาการพิมพ์.
- เอิร์ล, ดับเบิลยู. เอส. (2538). *การเรียนรู้การสอนภาษา* (เกษมศรี วงศ์เลิศวิทย์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ.
- Abdu-Raheem, B. O. (2014). Improvisation of instructional materials for teaching and learning in secondary schools as predictor of high academic standard. *Nigerian Journal of Social Studies*, XVII (1), 131-143.
- Albrechtsen, D., Haastруп, K., & Henriksen, B. (2008). Vocabulary and writing in a first and second language. *Processes and Development*, 1(1).
- Apel, K., & Henbest, V. S. (2016). Affix meaning knowledge in first through third grade students. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 47(2), 148-156.
- Ariyapitipun, S. (2003). *Introduction to linguistics*. Bangkok: Polymaths.
- Bentley, K. (2010). *The TMT teaching knowledge test course* (1st ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Birdsong, D., & Palik, J. (2008). Second language acquisition and ultimate attainment. In A. Davies & C. Elder (Eds.), *The handbook of educational linguistics*. London: Blackwell.
- Bloom, B. S., Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H., & Krathwohl, D. R. (1956). *Taxonomy of educational objectives, Handbook I: The cognitive domain*. New York: David McKay Company.
- Bloom, B. S. (1976). *Human characteristics and school learning*. New York: McGraw-Hill.
- Boonjunong, S. (2010). *The problems of English initial and final consonant clusters*. (Master dissertation). Mahasarakham University, Mahasarakham.
- Bowers, P. N., Kirby, J. R., & Deacon, S. H. (2010). Effects of morphological instruction on literacy skills: A systematic review of the literature. *Review of Educational Research*, 80(2), 144-179.
- Brown, M. W. (2009). The teacher-tool relationship: Theorizing the design and use of curriculum materials. In J. T. Remillard, B. A. Herbel-Eisenmann & G. M. Lloyd (Eds.). *Mathematics teachers at work: Connecting curriculum materials and classroom instruction* (pp. 17-36). New York: Routledge.
- Cameron, L. (2002). Measuring vocabulary size in English as an additional language. *Language Teaching Research*, 6(2), 145-173.
- Chamot, A. U., & Kupper, L. (1989). Learning strategies in foreign language instruction. *Foreign Language Annals*, 22, 13-24.

- Charles, F. M. (2009). *Introducing English linguistics* (1st ed.). New York: Cambridge University Press.
- Chris, M. (2009). *The sound structure of English* (1st ed.). New York: Cambridge University Press.
- Dale, E. (1969). *Audio-visual methods in teaching* (3rd ed.). New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Dee-in, W. (2006). *The development of computer-assisted instruction lessons promoting oral skills for English problem sound for students of English majoring in international communication*. (Master dissertation). Uttaradit Rajabhat University, Uttaradit.
- Franceschina, F. (2001). Morphological or syntactic deficits in near-native speakers? An assessment of some current proposals. *Second Language Research*, 17(3).
- Gardner, R. C., & Lambert, W. E. (1972). *Attitudes and motivation in second language learning*. Rowley: Newbury House Publishers.
- Goodwin, A. P., & Ahn, S. (2010). A meta-analysis of morphological interventions: Effects on literacy achievements of children with literacy difficulties. *Annals of Dyslexia*, 60, 183-208.
- Gu, P. Y. (2003). Vocabulary learning in a second language: Person, task, context and strategies. *TESL– EJ*, 7(2).
- Holec, H. (1981). *Autonomy and foreign language learning* (2nd ed.). Oxford: Pergamon.
- Hu, M., & Nation, P. (2000). Unknown vocabulary density and reading comprehension. *Reading in a Foreign Language*, 13(1), 403-430.
- Hudson, T. (2007). *Teaching second language reading: A guide to teaching reading skills for teachers of English as a foreign language* (1st ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Hyland, K. (2003). *Second language writing* (1st ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Indriyani, I. (2016). *English language testing “subjective and objective tests”*. Retrieved from [https://www.academia.edu/29712508/ ENGLISH_LANGUAGE_TESTING_Subjective_and_Objective_Tests_](https://www.academia.edu/29712508/ENGLISH_LANGUAGE_TESTING_Subjective_and_Objective_Tests_)
- Jakobovitz, L. (1970). *Foreign language learning: A psycholinguistic analysis of the issues* (2nd ed.). Rowley: Newbury House.
- Kara, A. (2009). The effect of a “learning theory” unit on students towards learning. *Australian Journal of Teacher Education*, 34(3), 100-113.

- Kanokpermpoon, M. (2007). Thai and English consonantal sounds: A problem or a potential for EFL learning?. *ABAC Journal*, 27(1).
- Kelly, P. (1991). Lexical ignorance: The main obstacle to listening comprehension with advanced foreign language learners. *IRAL*, 29(2), 135-149.
- Ketkumbonk, A., & Woragittanant, I. (2017). The ability of Thai students from different English proficiencies in recognizing English final consonant sounds. *Graduate Studies Journal*, 64, 23-30.
- Koizumi, R., & Kurizaki, I. (2002). Speaking characteristics of monologues given by Japanese junior high school students. *Bulletin of the Kanto-Koshin-Etsu English Language Education Society*, 16, 17-28.
- Krathwohl, D. R., Bloom, B. S., & Masia, B. B. (1964). *Taxonomy of educational objectives, Handbook II: Affective domain*. New York: David McKay Company.
- Krashen, S. D. (1981). *Second language acquisition and second language learning* (1st ed.). Oxford: Pergamon.
- Laszlo, V. (2010). *Introduction to English linguistics*. Budapest: Eotvos Lorand University.
- Laufer, B. (1998). The development of passive and active vocabulary in a second language: Same or different? *Applied Linguistic*, 19(2), 255-271.
- Laufer, B., & Nation, P. (1995). Vocabulary size and use lexical richness in L2 written production. *Applied Linguistics*, 16, 307-322.
- Lewis, M. (1993). *The lexical approach*. Hove: Language Teaching Publications.
- Lund, R. J. (1990). A taxonomy for teaching second language listening. *Foreign Language Annals*, 23(2), 105-115.
- Masgoret, A., & Gardner, R. (2003). Attitudes, motivation and second language learning: A meta-analysis of studies conducted by Gardner and associates. *Language Learning*, 53(1), 123-164.
- Matsuda, A. (2000). Japanese attitudes towards English: *A case study of high school students*. (Unpublished doctoral dissertation). Purdue University, Indiana.
- Meara, P. (1996). The dimensions of lexical competence. In G. Brown, K. Malmkjaer & J. Williams (Eds.), *Performance and competence in second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mohammed, A., & Aadil, A. K. (2007). *Introduction to English phonetics and phonology* (1st ed.). India: Cambridge University Press India Pvt. Ltd.

- Montano, D. E., & Kasprzyk, D. (2008). Theory of reasoned action, theory of planned behavior, and the integrated behavioral model. In K. Glanz, B. Rimer & K. Viswanath (Eds.), *Health behavior and health education: Theory, Research, and Practice* (pp. 67-96). San Francisco: Jossey-Bass.
- Nagy, W., Berninger, V. W., Abbott, R. D., Vaughan, K., & Vermeulen, K. (2003). Relationship of morphology and other language skills to literacy skills in at-risk second-grade readers and at-risk fourth grade writers. *Journal of Educational Psychology*, 95(4), 730-742.
- Narksompong, J. (2007). *A study of Thai phonological features that cause pronunciation problems for Thai people*. (Master dissertation). Thammasat University, Bangkok.
- Nation, P. (1990). *Teaching and learning vocabulary*. New York: Newbury House.
- Nation, P. (2001). *Learning vocabulary in another language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nation, P., & Meara, P. (2002). Vocabulary. In N. Schmitt (Ed.), *An introduction to applied linguistics*. New York: Oxford University Press.
- Nunan, D. (1996). *Learning teaching methodology* (1st ed.). New York: Phoenix ELT.
- Nirattisai, S., & Chiramanee, T. (2014). The contribution of vocabulary learning strategies to vocabulary size. *Silpakorn University Journal of Social Sciences, Humanities, and Arts*, 14(2), 45-66.
- Olayinka, A. R. B. (2016). Effects of instructional materials on secondary schools students' academic achievement in social studies in Ekiti State, Nigeria. *World Journal of Education*, 6(1), 32-39.
- O'Mally, J., & Chamot, A. (1990). *Learning strategies in second language acquisition* (1st ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know* (1st ed.). New York: Newbury House.
- Pinker, S. (2007). *The language instinct: How the mind creates language* (2nd ed.). New York: Harper Perennial Modern Classics.
- Phan, H., & Vo, S. (2012). Pronunciation errors and perceptual judgements of accented speech by native speakers of English. *TESOL in Context Special Edition S3*.
- Raymond, M. (2007). *Essential grammar in use*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, J. (2007). *Teaching listening and speaking: From theory to practice*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Robert, E. K. (1965). *Audiovisual instruction*. New York: Center for Applied Research in Education.
- Rodney, H., & Geoffrey, K. P. (2005). *A student's introduction to English grammar* (1st ed.). New York: Cambridge University Press.
- Rubin, J. (1975). What the "good language learner" can teach us. *TESOL Quarterly*, 9, 41-51.
- Segura, A. R. (2012). *The importance of teaching and speaking skills*. Madrid: Madrid University.
- Simon, H. (2018). *The English language: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Simpson, E. (1972). *The classification of educational objectives in the psychomotor domain: The psychomotor domain*. Washington, DC: Gryphon House.
- Stæhr, L. S. (2009). Vocabulary knowledge and advanced listening comprehension in English as a foreign language. *Studies in Second Language Acquisition*, 31(4), 577-607.
- Stageberg, N. C. (1981). *An introductory English grammar* (4th ed.). New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Thomas, H. (2010). *English linguistics: A course book for students of English* (1st ed.). New York: De Gruyter Mouton.
- Verhoeven, L., & Perfetti, C. (2003). Introduction to this special issue: The role of morphology in learning to read. *Scientific Studies of Reading*, 7(3), 209-217.
- Waring, R., & Nation, P. (1997). Vocabulary size, text coverage, and word lists. In N. Schmitt and M. McCarthy (eds.), *Vocabulary: Description, acquisition and pedagogy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wei, Y., & Zhou, Y. (2002). *Insights into English pronunciation problems of Thai students*. Retrieved from <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED476746.pdf>.
- Wilkins, D. (1976). *Second-language learning and teaching*. London: Edward Arnold.
- Wilson, J. (2008). *How to teach listening* (3rd ed.). United Kingdom: Pearson Longman.
- Wolter, J. A., & Green, L. (2013). Morphological awareness intervention in school-age children with language and literacy deficits: A case study. *Topics in Language Disorders*, 33(1), 27-41.
- Wrenn, C. G., & Larsen P. R. (1969). *Studying effectively*. Stanford: Stanford University Press.
- Yule, G. (2010). *The study of language* (4th ed.). New York: Cambridge University Press.

ดัชนี

ก		
การกลืนเสียง	55	ขั้นก่อนพูด 211
การเขียน	249	ขั้นก่อนฟัง 199
การเขียนแผนการสอน	142	ขั้นก่อนอ่าน 232
การเชื่อมเสียง	53	ขั้นขณะพูด 216
การเน้นเสียงคำ	46	ขั้นขณะฟัง 203
การประเมินผลการเรียน	135	ขั้นขณะอ่าน 236
การฟังพาดตนเอง	132	ขั้นระหว่างเขียน 254
การพูด	209	ขั้นหลังเขียน 258
การฟัง	195	ขั้นหลังพูด 219
การเรียนการสอน	134	ขั้นหลังฟัง 206
การลดเสียง	54	ขั้นหลังอ่าน 244
การวัดผล	144	
การวางแผนการสอน	142	ค
การสร้างคำ	68	ความเชื่อมั่น 146
การออกแบบการสอน	143	ความเที่ยง 146
การอ่าน	230	ความเป็นปรนัย 146
การอ่านในใจ	230	ความยากง่าย 146
การอ่านออกเสียง	230	ความยุติธรรม 146
กาลปัจจุบัน	98	คำ 5, 68
กาลอดีต	100	คำกริยา 41, 78
กาลอนาคต	102	คำกริยาวิเศษณ์ 82
		คำคุณศัพท์ 80
		คำซ้ำซ้อน 68
ข		คำโดด 68
ขั้นก่อนเขียน	251	คำถามจำเพาะเจาะจง 146

คำถามลึก	146	ประโยคความเดียว	104
คำนาม	40, 73	ประโยคความผสม	107
คำบุพบท	83	ประโยคความรวม	104
คำประสม	42, 68	ประโยคคำถาม	109
คำประสมซับซ้อน	68	ประโยคคำสั่ง	112
คำศัพท์	279	ประโยคบอกเล่า	108
คำสรรพนาม	76	ประโยคปฏิเสธ	108
คำสันธาน	85	ประโยคอุทาน	113
คำอุทาน	87	ประสิทธิภาพ	146
		ปลายล้น	21
จ		ปัจจัยด้านจิตพิสัย	130
จิตพิสัย	138	ปัจจัยด้านพุทธิพิสัย	132
		ปุ่มเหงือก	21
ด			
ตำแหน่งเกิดเสียง	20	ผ	
		ผู้สอน	134
ท			
ทักษะพิสัย	139	พ	
ทัศนคติ	130	พยางค์	5
ทำนองเสียง	49	พุทธิพิสัย	137
		เพดานแข็ง	21
น		เพดานอ่อน	21
แนวทางการจัดการเรียนการสอน	135		
		ฟ	
บ		ฟันบน	21
แบบมาตราส่วนประมาณค่า	151	ฟันล่าง	21
แบบวัดเชิงสถานการณ์	152		
แบบสังเกต	153	ภ	
แบบสัมภาษณ์	153	ภาคประธาน	93
แบบสำรวจรายการ	152	ภาคแสดง	94
ป			
ประโยค	5, 93, 104	ร	
ประโยคความซ้อน	105	ริมฝีปากทั้งสอง	20
		ริมฝีปากล่าง	21

ริมฝีปากห่อเข้าเป็นวงกลม	30	สื่อการเรียนการสอน	135
ริมฝีปากเหยียดออก	30	เส้นเสียง	21
แรงจูงใจ	131	เสียงก้อง	23
		เสียงกัก	22
ล		เสียงกักแทรก	22
ลิ้นยกระดับต่ำ	29	เสียงกึ่งสระ	22
ลิ้นยกระดับปานกลาง	29	เสียงข้างลิ้น	22
ลิ้นยกระดับสูง	29	เสียงโหมะ	23
ลิ้นส่วนหน้า	21	เสียงนาสิก	22
ลิ้นส่วนหลัง	21	เสียงม้วนลิ้น	22
		เสียงไม้ก้อง	23
ว		เสียงเสียดแทรก	22
วัตถุประสงค์ในการสอน	135	เสียงหนักเบา	39
ไวยากรณ์	267	เสียงอโหมะ	23
ส		ห	
สระเดี่ยว	27	หน่วยคำ	5, 61
สระเดี่ยว เสียงยาว	28	หน่วยคำแปลง	66
สระเดี่ยว เสียงสั้น	27	หน่วยคำผัน	62
สระประสม	27	หน่วยคำไม่อิสระ	62
สระประสมสองเสียง	28	หน่วยคำอิสระ	62
สระประสมสามเสียง	28	หน่วยเสียง	5, 17
ส่วนกลางของลิ้นยกสูง	30	หน่วยเสียงย่อย	18
ส่วนหน้าของลิ้นยกสูง	30		
ส่วนหลังของลิ้นยกสูง	30	อ	
ลัทธักษร	19	อำนาจจำแนก	146

Index

A		
achievement test	147	cognitive factor 132
active voice	114	complex sentence 105
adjective	80	complex word 68
adverb	82	compound-complex sentence 107
affective domain	138	compound-complex word 68
affective factors	130	compound sentence 104
affirmative	108	compound word 68
affricate	22	conjunction 85
allophone	18	
aloud reading	230	D
alveolar	21	dedication sentence 108
assimilation	55	definite question 146
attitude	130	dental 21
		derivational morpheme 66
		diagnosis test 147
		difficulty 146
B		diphthong 28
back vowel	30	discrimination 146
bilabial	20	
bound morpheme	62	E
		efficiency 146
C		elision 54
central vowel	30	exclamatory sentence 113
cleft	121	existential 122
cognitive domain	137	

F		linking sound	53
fairness	146	listening	195
final sound	26	long monophthong	28
flap	22	low vowel	29
free morpheme	62		
fricative	22	M	
front vowel	30	measurement	144
future continuous tense	102	mid vowel	29
future perfect continuous tense	103	morpheme	5, 61
future perfect tense	103	motivation	131
future simple tense	102		
future tense	102	N	
		nasal	22
G		negative sentence	108
glottal	21	noun	73
grammar	267		
		O	
H		objectivity	146
high vowel	29	observation	153
		oral test	147
I		order sentence	112
imperative	112		
inflectional morpheme	62	P	
initial sound	24	palatal	21
instructional media	135	palatal alveolar	21
interjection	87	paper-pencil test	148
interview	153	passive voice	114
intonation	49	past continuous tense	100
inversion	120	past perfect continuous tense	101
		past perfect tense	101
L		past simple tense	100
labiodental	21	past tense	100
lateral	22	performance test	148
learning	134	phoneme	17

phonetic alphabet	19	S	
placement test	147	searching	146
place of articulation	20	semi-vowel	22
plosive	22	sentence	5, 93, 104
post-listening	206	short monophthong	27
post-reading	244	silent reading	230
post-speaking	219	simple sentence	104
post-writing	258	simple word	68
predicate	94	situation	11
prefix	44, 69	situational test	152
pre-listening	199	speaking	209
preposition	83	spread vowel	30
pre-reading	232	statement	108
presentation	141, 269, 281	stress	39
present continuous tense	99	structure	5
present perfect continuous tense	99	subject	93
present perfect tense	99	suffix	44, 69
present simple tense	98	syllable	5
present tense	98		
pre-speaking	211	T	
pre-writing	251	teachers	134
proficiency test	147	teaching	134
progress test	147	teaching management	135
pronoun	76	teaching objective	135
psychomotor domain	139	testing	144
		triphthong	28
Q			
question sentence	109	V	
		validity	146
R		velar	21
rating scale	151	verb	78
reading	230	vocabulary	279
reliability	146	voiced	23
rounded vowel	30	voiceless	23

W

while-listening	203	while-writing	254
while-reading	236	word	5
while-speaking	216	word formation	68
		writing	249

LESSON DESIGN
COMPLEX SENTENCE
LESSON PLAN
INSTRUCTIONAL MATERIAL
PROFICIENCY TEST
MORPHEME
VOCABULARY
PHONETICS SYMBOL
LANGUAGE SYSTEM
COMPOUND-COMPLEX SENTENCE
SPEAKING
ASSESSMENT
INTONATION
GRAMMAR-TRANSLATION
TEACHING METHOD

WRITING
LANGUAGE SKILLS
COGNITIVE
PSYCHOMOTOR
PLACEMENT TEST
SENTENCE
COMPOUND SENTENCE
AFFECTIVE
COMMUNICATIVE
SIMPLE SENTENCE
PHONEME
ALLOPHONE
WORD
EVALUATION
AUDIO-LINGUAL
DIRECT

PHRASE
READING
LISTENING
DIAGNOSIS TEST